

ÚZEMNÝ PLÁN MESTA ŽIAR NAD HRONOM

Návrh

SPRIEVODNÁ SPRÁVA

ČISTOPIS

Apríl 2009

Územný plán mesta Žiar nad Hronom schválilo Mestské zastupiteľstvo v Žiari nad Hronom uznesením č. 29/2009 zo dňa 23.04.2009, ako záväzný podklad pre usmerňovanie ďalšej výstavby a investičnej činnosti v meste. Záväzné časti územného plánu mesta Žiar nad Hronom schválilo Mestské zastupiteľstvo v Žiari nad Hronom VZN č. 1/2009 zo dňa 23.04.2009. Právnu účinnosť nadobudlo dňa 09.05.2009.

V Žiari nad Hronom, 20.05.2009

Mgr. Ivan Černaj
primátor

Firma URBAN TRADE Košice je majiteľom autorských práv. Kopírovanie alebo použitie ÚPN mesta Žiar nad Hronom pre iné účely ako stanovuje Stavebný zákon je možné len s jej súhlasom. Zneužitie obsahu alebo príloh je právne postihnutelné.

Objednávateľ diela:	Mesto Žiar nad Hronom
V zastúpení:	primátor mesta Mgr. Ivan Černaj
Zhotoviteľ diela:	URBAN TRADE, projektová kancelária Letná 45, 040 01 Košice
V zastúpení:	Ing. arch. Dušan Hudec autorizovaný architekt SKA
Autor ÚPN mesta:	Ing. arch. Dušan Hudec
Odborní projektanti:	
Urbanizmus:	Ing. arch. Dušan Hudec
Demografia, domový a bytový fond, ekonomická aktivita:	M. Gregorová, Lucia Záraská
Občianska vybavenosť:	Júlia Hudecová, Lucia Záraská
Hospodárska základňa:	M. Gregorová, Ing. arch. Dušan Hudec
Verejná doprava:	Ing. Škoda , ing . Lipták
Vodné hospodárstvo.	Ing. K. Kupcová, Ing. Osifová
Energetika:	Ing. Drotár, Ing. Drotárová
Telekomunikácie.	Ing. Drotárová
Životné prostredie:	Slovenská agentúra ŽP, stred. Košice RNDr. P. Bohuš a kolektív
Ochrana prírody, MÚSES, KEP:	Ing. arch. Dušan Hudec a kolektív
Grafické práce:	ARCHIGRAPH studio, Košice A. Jasaňová Ing. R.Vesel, Košice, architektonická kancelária, autorizovaný architekt
Pisárske práce:	K. Čamáková

Osoba s odbornou spôsobilosťou pre obstarávanie ÚPD Ing. Martin Hudec,
Košice, evidenčné číslo 073.

OBSAH ELABORÁTU ÚPN MESTA ŽIAR NAD HRONOM, NÁVRH

A.) Textová časť

- Sprievodná správa
- Vyhodnotenie dôsledkov stavebných návrhov a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde
- Vyhodnotenie dôsledku stavebných návrhov a iných zámerov na lesnej pôde
- Regulatívy územného rozvoja mesta Žiar nad Hronom (záväzná časť ÚPN mesta)

B.) Grafická časť

- výkres č. 1	Komplexný výkres, návrh funkčného využitia a priestorového usporiadania územia	M 1 : 5 000
- výkres č. 2	Návrh verejnej dopravy	M 1 : 5 000
- výkres č. 3	Návrh technického vybavenia – vodné hospodárstvo	M 1 : 5 000
- výkres č. 4	Návrh technického vybavenia – energetika a elektronické komunikácie	M 1 : 5 000
- výkres č. 5	Vyhodnotenie záberu PP	M 1 : 5 000
- výkres č. 6	Vyhodnotenie záberu LP	M 1 : 5 000
- výkres č. 7	Výkres ochrany prírody a krajiny	M 1 : 10 000
- výkres č. 8	Návrh záujmového územia	M 1 : 50 000
- výkres č. 9	Širšie vzťahy	M 1 : 250 000

Samostatná príloha návrhu ÚPN mesta Žiar nad Hronom „Konceptia rozvoja tepelného hospodárstva mesta Žiar nad Hronom“ (textová a grafická časť)

OBSAH SPRIEVODNEJ SPRÁVY

A.) ÚVOD, ZÁKLADNÉ ÚDAJE ÚZEMNÉHO PLÁNU MESTA	1
1.) Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán mesta rieši	1
2.) Vyhodnotenie doterajšieho ÚPN – HSA Žiar nad Hronom a územnoplánovacej dokumentácie mesta	3
3.) Vyhodnotenie priemetov odvetvových koncepcií a stratégií	7
4.) Údaje o súlade riešenia so zadaním	9
5.) Východiskové podklady použité pri prácach na ÚPN – mesta	9
B.) NÁVRH RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU MESTA	15
1.) Vymedzenie riešeného územia	15
2.) Charakteristika súčasného stavu mesta	16
3.) Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí ÚPN VÚC Banskobystrického kraja	23
4.) Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady mesta	33
5.) Návrh riešenia záujmového územia a širšie vzťahy	43
6.) Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania územia mesta	46
7.) Návrh funkčného využitia územia mesta	49
8.) Návrh riešenia bývania a občianskej vybavenosti	57
9.) Návrh rozvoja hospodárskej základne mesta	83
10.) Návrh rozvoja rekreácie a cestovného ruchu	96
11.) Vymedzenie zastavaného územia mesta	106
12.) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	106
13.) Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, CO obyvateľstva a ochrany pred povodňami	109
C.) NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY, OCHRANY PRÍRODNÝCH ZDROJOV. NÁVRH PRVKOV MÚSES ÚZEMIA MESTA A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ. NÁVRH OCHRANY KULTÚRNYCH PAMIATOK A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA MESTA	113

1.) Návrh ochrany prírody a krajiny	113
2.) Návrh ochrany prírodných zdrojov	116
3.) Návrh prvkov kostrz MÚSES územia mesta a ekostabilizačných opatrení	116
4.) Návrh ochrany kultúrnych pamiatok a kultúrneho dedičstva mesta	126
D.) NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA	134
1.) Cestná doprava	134
2.) Železničná doprava	153
E.) NÁVRH VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA	154
1.) Vodné hospodárstvo	154
1.1. Zásobovanie pitnou vodou	154
1.2. Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd	162
1.3. Vodné toky	167
1.4. Vodné zdroje	174
1.5. Vodné diela	175
2.) Zásobovanie elektrickou energiou	176
3.) Zásobovanie zemným plynom	186
4.) Zásobovanie teplom	189
5.) Elektronické komunikácie	191
F.) ZÁSADY KONCEPCIE STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	194
G.) NÁVRH ČASTÍ MESTA, NA KTORÉ JE POTREBNÉ OBSTARÁŤ ÚPN – ZÓNY	231
H.) VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, NÁVRH PLOCH NA VYKONANIE ASANÁCIÍ	231
I.) PÍSOMNOSTI, DOKLADOVÁ ČASŤ	235

A.) ÚVOD

Mesto Žiar nad Hronom je sídlom okresu a v koncepcii osídlenia Banskobystrického kraja plní funkciu ťažiska osídlenia regionálneho významu. Mesto sa nachádza na hlavnej rozvojovej osi Slovenskej republiky nitriansko-pohronská Nitra - Žiar nad Hronom – Zvolen – Lučenec. Mesto je súčasťou regiónu Stredné Pohronie a nachádza sa v povodí stredného toku Hrona, na strednom Slovensku. Mesto sa nachádza na významnej križovatke ciest I. triedy č. 50 a č. 65 a plánovanej rýchlostnej komunikácie R1, R2 a R3. Riešené územie mesta Žiar nad Hronom má väčšinou podhorský a horský charakter, je súčasťou Žiarskej kotliny a naväzuje na severe na Kremnické vrchy a pohorie Vtáčnik a v južnej časti na Štiavnické vrchy.

1.) Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán mesta rieši

Mesto Žiar nad Hronom má v súčasnosti spracovaný územný plán hospodársko-sídelskej aglomerácií (ÚPN HSA) Žiar nad Hronom schválený bývalým stredoslovenským KNV v Banskej Bystrici uznesením č. 50/77 zo dňa 20.12.1977. Právnu právoplatnosť nadobudol ÚPN HSA Žiar nad Hronom 24.12.1981. V roku 1993 boli záväzné časti ÚPN HSA Žiar nad Hronom vyhlásené VZN č. 5/1993 zo dňa 18.11.1993. V roku 2001 bol spracovaný a schválený Doplnok ÚPN HSA Žiar nad Hronom „A“ – bývanie pre sociálne slabšie vrstvy obyvateľstva. V roku 2003 bol spracovaný a schválený Doplnok ÚPN HSA Žiar nad Hronom „B“ – Farské lúky. V roku 2006 bol spracovaný Doplnok ÚPN HSA Žiar nad Hronom „C“ – MVE Šašovské Podhradie. Menovaný doplnok ÚPN HSA nebol schválený. Menovaný ÚPN HSA Žiar nad Hronom je v súčasnosti prekonaný a od jeho schválenia uplynulo už viac ako 25 rokov. Do nového územného plánu je potrebné zapracovať záväzné časti nadradenej ÚPD regiónu a to Zmien a doplnkov ÚPN Banskobystrického kraja schválených VZN BASK č. 4/2004 zo dňa 17.12.2004 a Zmeny a doplnky č.1/2007 ÚPN VÚC Banskobystrického kraja.

Základným východiskovým podkladom pre spracovanie ÚPN mesta Žiar nad Hronom sú „Prieskumy a rozborý mesta Žiar nad Hronom“ spracované v marci

2006 a Zadanie pre vypracovanie územného plánu mesta Žiar nad Hronom schválené uznesením Mestského zastupiteľstva v Žiari nad Hronom č. 77/2006 zo dňa 31.08.2006. Do nového územného plánu mesta Žiar nad Hronom sú zapracované nové rozvojové zámery a pripravované investície na území mesta a regiónu stredné Pohronie. V súlade so spracovanými prípravnými prácami a prieskumami a rozbormi mesta Žiar nad Hronom.

Koncept mesta Žiar nad Hronom bol v súlade so stavebným zákonom prerokovaný s dotknutými orgánmi organizáciami dňa 10.4.2007 na MsÚ v Žiari nad Hronom. Dňa 23.04.2007 bol koncept ÚPN mesta Žiar nad Hronom prerokovaný s fyzickými a právnickými osobami a občanmi mesta.

Vyhodnotenie pripomienkového konania ku konceptu ÚPN mesta Žiar nad Hronom bolo spracované v novembri 2007. Schválené súborné stanovisko a pokyny na spracovanie návrhu ÚPN mesta Žiar nad Hronom bolo doručené mestom Žiar nad Hronom zhotoviteľovi dňa 18.12.2007. Súčasťou súborného stanoviska a pokynov na spracovanie návrhu ÚPN mesta bolo:

- vyhodnotenie pripomienkového konania a stanoviská dotknutých orgánov a organizácií,
- vyhodnotenie pripomienkového konania a stanoviská fyzických a právnických osôb a občanov mesta.

Hlavným cieľom nového územného plánu mesta (ďalej len ÚPN mesta) Žiar nad Hronom je komplexné riešenie funkčného využitia a priestorového usporiadania územia mesta, riešenie verejného dopravného a technického vybavenia územia mesta, stanovenie zásad organizácie územia mesta, vecnej a časovej koordinácie v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja územia mesta. Ciele a smerovanie rozvoja mesta ÚPN mesta Žiar nad Hronom koordinuje s ochranou prírody a krajiny, ochranou a využívaním prírodných zdrojov, s ochranou kultúrno-historických hodnôt a ochranou jednotlivých zložiek životného prostredia pri hľadaní optimálnych možností využitia územia mesta. Koncept ÚPN mesta Žiar nad Hronom je riešená v súlade so spracovaným „Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Žiar nad Hronom (2005), nadradenou ÚPD regiónu „zmenami a doplnkami ÚPN VÚC Banskobystrického kraja 2004 a Auditom zdrojov a územia mesta Žiar nad Hronom“ (2005).

Hlavné problémy a úlohy, ktoré rieši nový územný plán mesta sú nasledovné:

- stanovenie koncepcie dlhodobého územného rozvoja mesta a zásad jeho priestorového usporiadania. Rieši dobudovanie kompaktnej formy mesta s koncentráciou vybavenosti v jestvujúcom celomestskom centre,
- stanovenie koncepcie funkčného využívania územia mesta v rozsahu jeho administratívno-správneho územia, osobitne však v rozsahu zastavaného a na zástavbu navrhovaného územia mesta a jeho miestnych častí,
- vymedzenie nových rozvojových plôch pre bývanie, občiansku vybavenosť a rekreáciu. Mesto nemá v súčasnosti pripravenú žiadnu reálnu rozvojovú plochu pre bývanie.
- vymedzenie nových rozvojových plôch pre výrobu so zameraním na riešenie problematiky priemyselného parku „Za Kalovým poľom“,
- riešenie jestvujúcich dopravných problémov v meste. Stanovenie koncepcie dopravného systému mesta najmä nadradenej cestnej siete celoštátneho významu rýchlostnej komunikácie R1, R2 a R3. Koncepcia nadradenej cestnej siete mesta rešpektuje spracovanú dokumentáciu pre územné konanie a stavebné konanie,
- stanovenie zásad dobudovania technického vybavenia na území mesta. Riešenie problémov v oblasti vodného hospodárstva pri rešpektovaní štúdie „Žiar nad Hronom, verejná kanalizácia, rekonštrukcia a rozšírenie stokovej siete“,
- zapracovanie „Koncepcie rozvoja tepelného hospodárstva mesta Žiar nad Hronom“ do ÚPN mesta,
- stanovenie zásad ochrany životného prostredia, ochrany prírody a krajiny a kultúrno-historických hodnôt mesta,
- vymedzenie plôch pre verejnoprospešné stavby a plôch na vykonanie asanácií. Stanoviť priority a postupnosť realizácie verejnoprospešných stavieb.

2.) Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu HSA Žiar nad Hronom a územnoplánovacej dokumentácie mesta

V 70-tych a 80-tych rokoch minulého storočia bola pre mesto Žiar nad Hronom spracovaná a schválená nasledovná ÚPD:

- ÚPN HSA Žiar nad Hronom (1977 – 1981)
- ÚPN CMZ Žiar nad Hronom (1987)

V roku 1993 komisia na posúdenie využiteľnosti ÚPD mesta Žiar nad Hronom konštatovala, že základnú ÚPD mesta predstavuje ÚPN HSA Žiar nad Hronom a ÚPN CMZ Žiar nad Hronom. Obidva ÚPN boli doplnené o záväznú časť formou VZN v súlade v tom čase platnou legislatívou. Po roku 2000 bola spracovaná nasledovná územnoplánovacia dokumentácia mesta:

- Doplnok ÚPN HSA Žiar nad Hronom „A“ – bývanie pre sociálne slabšie vrstvy obyvateľstva schválený uznesením MsZ v Žiari nad Hronom č. 71/2001 zo dňa 28.06.2001 a VZN č. 1/2001.
- Doplnok ÚPN HSA Žiar nad Hronom „B“ – Farské lúky schválený uznesením MsZ v Žiari nad Hronom č. 80/2003 zo dňa 24.03.2003 a VZN č. 3/2003.
- Doplnok ÚPN HSA Žiar nad Hronom „C“ – MVE, Šášovské Podhradie (2006). Menovaný doplnok nebol schválený v dôsledku negatívnych stanovísk rozhodujúcich dotknutých orgánov. Rozpory vyplývajúce z vyhodnotenia pripomienkového konania sa nepodarilo mestu Žiar nad Hronom odstrániť dohodou.

a.) Územný plán hospodársko-sídelsej aglomerácie Žiar nad Hronom (1977 – 1981)

Spracovateľom ÚPN HSA Žiar nad Hronom bol KPÚ Praha, ÚPN HSA bol schválený uznesením Rady bývalého S-KNV Banská Bystrica č. 150/1977 zo dňa 20.12.1977. Právnu právoplatnosť nadobudol dňa 24.12.1981.

Riešené územie ÚPN – HSA Žiar nad Hronom bolo vymedzené uznesením Rady bývalého S-KNV v Banskej Bystrici č. 78/80-IV zo dňa 10.6.1980 a zahrňovalo okrem mesta Žiar nad Hronom obce Hliník nad Hronom, Lovča, Slaská, Lovčica – Trubín, Janova Lehota, Stará Kremnička, Kosorín, Dolná Trnávka, Dolná Ždaňa a Lehôtka pod Brehmi. Navrhované priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia je ovplyvnené morfológiou Žiarskej kotliny a historickým vývojom funkčných plôch na území mesta. Hlavné rozvojové obytné územie bolo navrhované východne od ul. SNP do priestoru Lutilského

potoka. Hlavné výrobné plochy sú lokalizované na ľavom brehu Hrona pozdĺž železničnej trate na k. ú. bývalej obce Horné Opatovce a Ladomerská Vieska. Centrálna časť mesta a obytné sídliská z rokov 1950 – 1980 sa nachádzajú na terénnej hrane pravého brehu Hrona severne od bývalej obce Svätý kríž nad Hronom. Športové a rekreačné plochy boli navrhované vo väzbe na existujúce lokality (Partizánska ulica a pri historickom parku) a v priestore navrhovanej obytnej zástavby po oboch stranách Lutilského potoka. Základná koncepcia riešenia nadradenej dopravnej infraštruktúry bola nasledovná:

- do roku 1985 realizovať preložku cesty I/65,
- do roku 2000 realizovať preložku cesty I/50,
- po roku 2000 realizovať štvorpruhovú komunikáciu I/50 v úseku Nitra – Žiar nad Hronom.

ÚPN HSA mesta bol v zmysle Uznesenia vlády SR č. 109/82 prehodnotený z hľadiska sprísnenej ochrany kvalitných PPF v roku 1983. Dnes takmer 35 rokov od spracovania a schválenia ÚPN HSA Žiar nad Hronom sa toto veľké časové obdobie prejavilo na aktuálnosti ÚPD mesta. V 90-tych rokoch minulého storočia sa odčlenila od mesta obec Ladomerská Vieska, ktorá má spracovaný a schválený nový ÚPN obce. Ostatné obce riešené v ÚPN HSA Žiar nad Hronom majú prevažne spracovanú alebo rozpracovanú samostatnú ÚPD obce. Aktuálne potreby novej výstavby v meste po roku 2000 si vyžiadali spracovanie ÚPD dielčích území formou doplnkov k ÚPN HSA.

Vzhľadom na horemenované skutočnosti a novelizáciu Stavebného zákona č. 50/76 Zb. v znení neskorších predpisov po roku 2000 je možné konštatovať, že spracovaný ÚPN HSA je prekonaný a neaktuálny a neobsahuje náležitosti podľa zákona č. 50/76 Zb. v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 55/2001 MŽP SR o ÚPD a ÚPP. Koncepcia riešenia Doplnku ÚPN HSA Žiar nad Hronom „A“ a „B“ je čiastočne rešpektovaná a premietnutá do riešenia nového ÚPN mesta. Koncepcia riešenie Doplnku ÚPN HSA Žiar nad Hronom „C“ – MVE Šášovske Podhradie vzhľadom na negatívne stanoviská rozhodujúcich dotknutých orgánov nie je premietnutá do riešenia ÚPN mesta.

b.) Územný plán centrálnej mestskej zóny Žiar nad Hronom

Územný plán centrálnej mestskej zóny (ďalej len ÚPN CMZ) Žiar nad Hronom bol spracovaný v roku 1985 Poľnohospodárskym projektovým ústavom, Bratislava, pobočka Banská Bystrica. ÚPN CMZ Žiar nad Hronom bol schválený uznesením Rady bývalého S-KNV v Banskej Bystrici č. 46/87 zo dňa 17.02.1987. V 90-tych rokoch minulého storočia boli spracované zmeny č. 1, 2, a 3, ktoré riešili dielčie časti územia CMZ. Zmena č. 1 ÚPN CMZ bola schválená uznesením MsZ v Žiari nad Hronom č. 112/96 zo dňa 05.12.1996, zmena č. 2 uznesením MsZ v Žiari nad Hronom č. 113/96 zo dňa 05.12.1996 a zmena č. 3 uznesením MsZ č. 114/96 zo dňa 05.12.1996. V roku 2001 bol spracovaný Doplnok ÚPN CMZ – výstavba objektu Slovenskej poisťovne schválený uznesením MsZ v Žiari nad Hronom č. 109/2001 zo dňa 15.11.2001 a VZN č. 3/2001. ÚPN CMZ Žiar nad Hronom riešil koncepciu dobudovania a rozvoja centrálnej mestskej zóny pri rešpektovaní severo južnej kompozičnej osi v trase ulice SNP, ktorá plní funkciu mestskej triedy. ÚPN CMZ navrhuje rozšírenie celomestského centra v priečnej osi (ul. Dr. Janského) cez ulicu SNP smerom k Lutiskému potoku. Prepojenie jednotlivých častí celomestského centra na obidvoch stranách ul. SNP bolo navrhované formou zvýšeného námestia a čiastočného zapustenia ul. SNP. Vybudovaním objektov vyššej občianskej vybavenosti smerom východným od jestvujúceho celomestského centra sa mal vytvoriť nový kompozičný smer rozvoja CMZ. V južnej časti CMZ s historickým jadrom a historickým parkom sa navrhovala asanačná prestavba nízkopodlažnej zástavby pozdĺž časti ulice SNP a Partizánskej ulice. Výstavbou supermarketov po roku 2000 pozdĺž východnej strany ul. SNP došlo k výraznému porušeniu koncepčných zámerov ÚPN CMZ. Navrhovaná asanačná prestavba jestvujúcej staršej zástavby v južnej časti CMZ je v súčasnosti nereálna a je v rozpore s vyhláseným ochranným pásmom NKP. ÚPN CMZ Žiar nad Hronom vzhľadom na veľké časové obdobie od jeho spracovania a schválenia stratil svoju aktuálnosť. Obsah a rozsah ÚPN CMZ, jeho metodické spracovanie je v rozpore v súčasnosti s platnou legislatívou a vyhláškou č. 55/2001 MŽP SR o ÚPD a ÚPP. V zmysle § 141 odst. 10) Stavebného zákona územnoplánovacia dokumentácia spracovaná do 01. 08. 2000, ktorá nebola do 31.08.2006 aktualizovaná a preskúmaná podľa §30, odst.

4.) stráca od 01. 08. 2006 záväznosť. Menované znenie stavebného zákona sa týka aj záväzných častí ÚPN CMZ Žiar nad Hronom.

- Územný plán zóny „Severovýchodná časť Žiaru nad Hronom“

ÚPN – zóny bol spracovaný v roku 1999 Ing. arch. A. Alexym a schválený MsZ v Žiari nad Hronom č. 110/2001 zo dňa 15. 11. 2001, záväzná časť VZN č. 4/2001. ÚPN – zóny rieši rozvojové obytné územie v severovýchodnej časti mesta mimo hranice zastavaného územia mesta. Menovaný ÚPN – zóny bol prehodnotený pri prácach na ÚPN mesta. Z hľadiska vecnej a časovej náväznosti výstavby sa v ÚPN mesta jedná o jednu z hlavných rozvojových lokalít určenú pre výstavbu rodinných domov, viacpodlažných bytových domov a občianskej vybavenosti .

- Zastavovacia štúdia obytného súboru „Pod vršky“ Žiar nad Hronom

Menovaný ÚPP spracovaný Stavoprojektom Zvolen v roku 1996 rieši dostavbu obytného súboru „Pod vršky – I. etapa“. Menovaný ÚPP ÚPN mesta rešpektuje.

- UŠ rodinných domov Jesenského ulica , Žiar nad Hronom

Menovaný ÚPP rieši komplexne včítane technického vybavenia územia novú výstavbu rodinných domov na Jesenského ulici smerom východným k Lutilskému potoku. Menovaný ÚPP je spracovaný v súlade so stavebným zákonom v rozsahu pre územné konanie a je zapracovaný do návrhu ÚPN mesta.

3.) Vyhodnotenie priemetov odvetvových koncepcií a stratégií

V etape prieskumov a rozborov mesta Žiar nad Hronom boli poskytnuté a získané nasledovné spracované odvetvové koncepcie a stratégie na riešenom území mesta Žiar nad Hronom.

- Stratégia rozvoja mesta Žiar nad Hronom do roku 2013

Mesto Žiar nad Hronom spracovalo v roku 2004 strednodobý programový dokument rozvoja mesta – „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta na roku 2004 – 2013“. Spracovaný PHSR mesta Žiar nad Hronom obsahuje dve časti. Prvá časť sa nazýva Analytická časť a analyzuje súčasný stav a hlavné

problémy mesta. V prvej časti je spracovaná súhrnná SWOT analýza a celková analýza problémov mesta. Druhá časť „Strategický plán ekonomického a sociálneho rozvoja mesta Žiar nad Hronom“ stanovuje základné strategické ciele a akčný plán na rok 2004 – 2013. Jedná sa spolu so spracovanými prieskumami a rozbormi mesta o základný východiskový podklad použitý pri spracovaní územného plánu mesta.

- Základný rozvojový program, nový projekt výstavby diaľnic a rýchlostných komunikácií SR, r. 2001

Nový projekt schválený vládou SR vo februári 2001 definoval diaľničnú sieť SR, ktorú tvoria diaľničné ťahy a rýchlostné cesty SR. Územím mesta Žiar nad Hronom prechádza:

- rýchlostná cesta R1 Trnava – Nitra – Žarnovica – Žiar nad Hronom – Zvolen – Banská Bystrica,
- rýchlostná cesta R2 štátna hranica s ČR/SR Drienč – Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom – Zvolen (v peáži s R1) – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice (červená a modrá varianta),
- rýchlostná cesta R3, štátna hranica MR/SR Šahy – Krupina – Zvolen – Žiar nad Hronom – Turčianske Teplice – Martin – Kráľovany – Dolný Kubín – hranica s PR/SR .

Menované rýchlostné cesty sú rešpektované a premietnuté do riešenia ÚPN mesta. Ministerstvo životného prostredia SR Bratislava, odbor posudzovania vplyvov na ŽP v spolupráci s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom vydal záverečné stanovisko k navrhovanej činnosti „R1 – Žarnovica – Šášovské Podhradie II. etapa č. 1727/06-35 zo dňa 28. 02. 2007. V záverečnom stanovisku sa odporúča na realizáciu rýchlostná cesta R1 Žarnovica – Šášovské Podhradie „II. etapa – červený variant“. Menovaná trasa rýchlostnej cesty R1 – II. etapa, červený variant je zapracovaná do konceptu ÚPN – mesta Žiar nad Hronom. Rešpektuje sa spracovaná dokumentácia stavby R1 – Žarnovica – Šášovské podhradie II. etapa pre stavebné povolenie.

- Štúdia Žiar nad Hronom – verejná kanalizácia, rekonštrukcia a rozšírenie stokovej siete a ČOV

Menovaná štúdia rieši koncepciu odkanalizovania mesta Žiar nad Hronom a okolitých obcí z výhľadovom do roku 2030. Menovaná štúdia je v etape prerokovania a jej výsledky sú zapracované do návrhu ÚPN mesta.

4.) Údaje o súlade riešenia so zadáním

Zadanie pre spracovanie územného plánu Žiar nad Hronom bolo spracované v roku 2006 a po prerokovaní schválené v Mestskom zastupiteľstve Žiar nad Hronom uznesením č. 77/2006 zo dňa 31. 08. 2006. Krajský stavebný úrad v Banskej Bystrici preskúmal zadanie podľa §20 odst. 6 stavebného zákona a vydal súhlas podľa §20 odst. 7, písmeno c.) na jeho schválenie v Mestskom zastupiteľstve listom č. KSU BB – 2006 – 877/2116 – 1: OÚP zo dňa 17. 08. 2006. Návrh ÚPN – mesta Žiar nad Hronom je spracovaný v súlade so schváleným zadáním.

5.) Východiskové podklady použité pri prácach na ÚPN – mesta

Pri prácach na územnom pláne mesta Žiar nad Hronom boli použité nasledovné východiskové podklady:

a.) Mapové podklady

Pri spracovaní ÚPN mesta Žiar nad Hronom boli použité mapové podklady

- v M 1 : 10 000 štátne mapové dielo v rastovej a vektorovej forme dodané mestom Žiar nad Hronom a získané od Geodetického a kartografického ústavu Bratislava,
- v M 1 : 5 000 polohopis v digitálnej forme dodaný mestom Žiar nad Hronom v spracovanej ROEP mesta. Výškopis bol prevzatý z mapových podkladov z M 1 : 5 000 v analógovej forme získaných z Geodetického a kartografického ústavu Bratislava.
- v M 1 : 50 000 v analógovej forme dodané z geodetického a kartografického ústavu Bratislava.

Mesto Žiar nad Hronom nemá k dispozícii ortofotomapu riešeného územia mesta.

b.) Ostatné východiskové podklady

Pri spracovaní ÚPN mesta Žiar nad Hronom boli použité nasledovné podklady:

- Knccept ÚPN mesta Žiar nad Hronom (2007)
- Súborné stanovisko a pokyny na spracovanie návrhu ÚPN mesta Žiar nad Hronom (mesto Žiar nad Hronom XI/2007)
- Vyhodnotenie pripomienkového konania ku konceptu ÚPN mesta Žiar nad Hronom, stanoviská dotknutých orgánov a organizácií (XI/2007)
- Vyhodnotenie pripomienkového konania ku konceptu ÚPN mesta Žiar nad Hronom, stanoviská fyzických a právnických osôb a občanov mesta (XI/2007)
- ÚPN HSA Žiar nad Hronom (1977 – 1981)
- Doplnok ÚPN HSA „A – Bývanie pre sociálne slabšie vrstvy obyvateľstva“ Žiar nad Hronom (2001)
- Doplnok ÚPN HSA Žiar nad Hronom „B – Farské lúky“ (rok 2003)
- Doplnok ÚPN HSA Žiar nad Hronom „C – MVE Šašovské Podhradie“ (2006)
- VZN č. 5/1993 mesta Žiar nad Hronom o vyhlásení záväznej časti ÚPD mesta (ÚPN HSA Žiar nad Hronom a ÚPN CMZ Žiar nad Hronom) schválený uznesením MsZ Žiar nad Hronom č. 46/93
- Územný plán centrálnej mestskej zóny (ÚPN CMZ) Žiar nad Hronom (r. 1985) včítane zmien č. 1, 2, 3
- Doplnok ÚPN CMZ Žiar nad Hronom (r. 2001), umiestnenie novostavby Slovenskej poisťovne a. s., Ul. M. R. Štefánika
- ÚPN zóny, severovýchodná časť mesta Žiar nad Hronom (r. 2001)
- ÚPN plán obce Ladomerská Vieska (r. 2005)
- UŠ výstavby rodinných domov, Jesenského ulica, Žiar nad Hronom
- Konceptia zelene CMZ Žiar nad Hronom (r. 1997)
- ÚPN VÚC Banskobystrického kraja (r. 1998)
- Zmeny a doplnky ÚPN VÚC Banskobystrického kraja (r. 2004)
- Zmeny a doplnky č.1/2007 ÚPN VÚC Banskobystrického kraja
- ÚPN obce LUTILA (r. 2004)

- Priemet spracovanej ÚPD mesta Žiar nad Hronom, SAŽP Banská Bystrica (r. 2004)
- Vymedzenie katastrálneho územia a hranice zastavaného územia k 01. 01. 1990 ROEP mesta Žiar nad Hronom (2006)
- Prípravné práce mesta Žiar nad Hronom, MsÚ Žiar nad Hronom a Ing. Martin Hudec, osoba s odbornou spôsobilosťou pre obstarávanie ÚPD (12/2005)
- Dejiny Žiaru nad Hronom (r. 1978)
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Žiar nad Hronom (r. 2005)
- Výsledky sčítania ľudu, domov a bytov mesta Žiar nad Hronom (r. 2001)
- Výsledky sčítania ľudu, domov a bytov r. 1991, mesto a okres Žiar nad Hronom
- Audit zdrojov a územia mesta Žiaru nad Hronom (MsÚ Žiar nad Hronom 2005)
- Geofaktory životného prostredia regiónu MŽP SR, OÚ ŽP Žiar nad Hronom
- Regionálny ÚSES okresu Žiar nad Hronom EKOTRUST (r. 1992)
- Miestny územný systém ekologickej stability vo vybraných katastrálnych územiach v dosahu ZSNP a. s. Žiar nad Hronom, Bratislava, ALLPLÁN GmbH (r. 1996)
- Štúdia radónového prieskumu Žiarskej kotliny (Geocomplex a. s.) Bratislava (r. 2003)
- Projekt, zhodnotenie ekologickej únosnosti regiónu Žiarskej kotliny (ObÚ ŽP Žiar nad Hronom)
- Koncepcia rozvoja tepelného hospodárstva mesta Žiar nad Hronom (máj 2006)
- Vodné dielo Žiar nad Hronom (12/2006) dokumentácia pre územné rozhodnutie
- Malá vodná elektráreň Šášovské Podhradie, dokumentácia pre územné rozhodnutie (12/2005)
- Slovenský vodohospodársky podnik š. p., OZ Banská Bystrica, východiskové podklady (r. 2005)

- Hydromeliorácie š. p. Bratislava, východiskové podklady (r. 2005)
- Stredoslovenská vodárenská spoločnosť a. s., OZ Žiar nad Hronom (05/2005), súčasný stav sietí vodného hospodárstva, vodovod, kanalizácia mesto, kanalizácia Šášovské Podhradie M 1 : 5 000, situácia 11/2005
- SPP a. s., Región Sever LC Prievidza, analógová schéma rozvodov zemného plynu mesta Žiar nad Hronom
- Pásma hygienickej ochrany I. a II. stupňa vodného zdroja ZSNP, Žiar nad Hronom (rozhodnutie obvodného úradu ŽP Žiar nad Hronom r. 1993) a vých. podklady ZSNP a.s. Žiar nad Hronom
- Stredoslovenská energetika a. s. Žilina, Žiar nad Hronom

Analógová schéma trás VN vedení a transformačných staníc (TS) na území mesta Žiar nad Hronom (2005)

- Slovak Telecom a. s. Bratislava, východiskové podklady a analógová situácia sietí (10/2005)
  - Regionálny úrad verejného zdravotníctva Žiar nad Hronom 09/2005 (pásma hygienickej ochrany vodných zdrojov a podnikov, stavebné uzávery, výsledky monitoringu znečistenia ovzdušia 2004, výsledky monitoringu kvality pitnej vody 2004, plánované zámery v oblasti ŽP)
  - Program odpadového hospodárstva mesta Žiar nad Hronom do r. 2005
  - Program odpadového hospodárstva firmy General Tracking a. s. Žiar nad Hronom
  - Integrovaný systém odpadového hospodárstva mesta Žiar nad Hronom (2006)
  - Program odpadového hospodárstva okresu Žiar nad Hronom do r. 2005
  - KPÚ Banská Bystrica, východiskové podklady NKP, archeologické náleziská
  - MO SR, správa nehnuteľného majetku a výstavby Banská Bystrica, východiskové podklad
  - Obvodný banský úrad Žiar nad Hronom, východiskové podklady, grafické schémy CHLÚ
  - Štátny geologický ústav D. Štúra, Bratislava
- Situácia CHLÚ a výhradných ložísk (2006/05)

- Havarijný plán ochrany obyvateľstva mesta Žiar nad Hronom (07/2003)
- Ochranné pásma PLZ Sklené Teplice, vyhláška č. 57/2005
- Informácia o malých zdrojoch znečistenia ovzdušia na území mesta Žiar nad Hronom (r. 2002)
- Štátna ochrana prírody SR, Správa CHKO Štiavnické vrchy, východiskové podklady, situácia hraníc CHKO a NATURY (r. 2000)
- SHMÚ Bratislava, podklady o čistote ovzdušia mesta Žiar nad Hronom 10/2005
- Dokumentačná mapa hydrogeologicky významných vrstiev M 1 : 50 000
- Vyjadrenia a stanoviská štátnych orgánov k prípravným prácam pre spracovanie ÚPN mesta Žiar nad Hronom (mesto Žiar nad Hronom r. 2006)
- ZSNP a. s. Žiar nad Hronom, východiskové údaje o podniku 05/2005, situácia závodu a Štúdia zastavitelnosti územia priemyselného parku Za kalovým poľom, Žiar nad Hronom, r. 2006
- ZSNP RECIKLING s. r. o., údaje o podniku 05/2005
- SLOVALCO a. s. Žiar nad Hronom, údaje o podniku 06/2005, situácia závodu
- General Trucking a. s., základné údaje o podniku 09/2005
- Situácia výrobného okrsku východ, Horné Opatovce
- Poľnohospodárske družstvo Žiar nad Hronom, údaje o podniku 06/2005
- Pamiatkový úrad SR, Bratislava rozhodnutie o vyhlásení ochranného pásma nehnuteľných NKP v Žiari nad Hronom 05/2006
- Národná diaľničná spoločnosť a. s., Bratislava, Investičný odbor Banská Bystrica (situácia trasy R3, celková situácia stavby R1 Žarnovica – Šášovské Podhradie, rýchlostná cesta R2 obchvat mesta Žiar nad Hronom, cesta I/65, (R1) Žarnovica – Šášovské Podhradie, správa o hodnotení vplyvov na ŽP)
- Dopravné napojenie prístupovej komunikácie firiem ZSNP a. s., SLOVALCO a. s. na cestu I/65 M 1 : 1 000, modrý variant, okružná križovatka (12/2005)
- Slovenská správa ciest, Bratislava, výsledky sčítania dopravy r. 2000 – 2001 (cesty I., II. a III. triedy)

- Železnice SR, Generálne riaditeľstvo, odbor rozvoja Bratislava, východiskové podklady 09/2005

c.) Plánované a rozostavané investičné zámery na území mesta Žiar nad Hronom dodané mestom Žiar nad Hronom

- Zámer firmy General Trucking a. s. 02/2004
- Výrobný areál LAUROBA DREVO a DYHA s. r. o. Šášovské Podhradie 06/2005
- KÚDELA s. r. o. Kosorín, výrobná-administratívna budova Žiar nad Hronom
- Malá vodná elektrárňa, Šášovské Podhradie (2005)
- Vodné dielo Žiar nad Hronom (2006)
- Rýchlostná cesta R1 v úseku Žarnovica – Šášovské Podhradie II. etapa M 1 : 10 000 celková situácia stavby (dokumentácia pre územné rozhodnutie)
- Výstavba rodinných domov v lokalite „Nad zimným štadiónom“ M 1 : 5 000, Žiar nad Hronom, JUDr. Urblík – Valiga OSS
- Plánované investičné zámery mesta, ktoré nie sú v ÚPN HSA Žiar nad Hronom (MsÚ Žiar nad Hronom)
- Projekt Zelené mesto (r. 1996)
- Projekt výstavby vetrolamov na severnom okraji mesta Žiar nad Hronom (r. 1997)
- Projekt sadovníckych a krajinárskych úprav na Svitavskej ulici (07/2002)
- Rímsko-katolícky farský úrad, Svätokrížske námestie, zámery na postavenie novej farskej budovy (r. 2005)
- Šášovské Podhradie, zámer Rybárska bašta s prístavbou pre turistov, oddychové centrum mesta Žiar nad Hronom 11/2005
- Štúdia zastaviteľnosti územia Priemyselný park „Za kalovým poľom“ Žiar nad Hronom (r. 2006)
- Plánovaná výstavba bytov s nižším štandardom, lokalita „Západ“ a „Horné Opatovce“
- Evanjelický areál Žiar nad Hronom, situácia stavby (r. 2005)

- Rozšírenie výroby hliníka v odlievarni SLOVALCO a. s. Žiar nad Hronom, spracovanie recyklovaného hliníka (zámer – 2007)
- Malá ČS PHM, ul. SNP (2007)
- Zámer výstavba rodinného domu ul. Jilemnického pri ZŠ
- Mesto Žiar nad Hronom, disponibilné pozemky pre výstavbu rodinných domov Šibeničný vrch (2007)
- Zámer na výstavbu parkovacích plôch pri ZŠ na ul. Dr. Janského
- Lokality Centrum II. , požiadavka na riešenie (mesto Žiar nad Hronom, 2007)
- HERMES s. r. o. zámer na rozšírenie priemyselných plôch, ul. Na Vartičke k. ú. Horné Opatovce (1/2007)
- T-mobile, žiadosť o umiestnenie základňovej stanice v k. ú. mesta Žiar nad Hronom (5/2006)
- Horné Opatovce, požiadavka na riešenie prípustného funkčného využitia pri kostole (2007, mesto Žiar nad Hronom)
- Štúdia rodinných domov, ul. A. Sládkoviča - západ (11/2006)
- Urbanistická štúdia lokality „Nový žiar“ (r. 2007)

V mesiaci 06 – 10/2005 boli zrealizované fyzické prieskumy a rozbor funkčného využitia súčasného stavu územia mesta, urbanistickej štruktúry mesta v M 1 : 5 000 až na úroveň areálov vybavenosti a výroby. Menované prieskumy a rozbor boli použité pri prácach na ÚPN mesta Žiar nad Hronom. Východiskové údaje použité pri prácach na ÚPN mesta zdokumentovali súčasný stav k roku 2006

B.) NÁVRH RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU MESTA

1.) Vymedzenie riešeného územia

Riešené územie je vymedzené v rozsahu administratívno-správnych hraníc mesta tvoreného súborom katastrálneho územia Žiar nad Hronom, Šášovské Podhradie a bývalej obce Horné Opatovce. Riešené územie je v ÚPN mesta spracované na mapových podkladoch v M 1 : 5 000 a M 1 : 10 000.

Zájimové územie mesta je vymedzené v rozsahu väzieb mesta na okolité vidiecke osídlenie okresu Žiar nad Hronom, v ktorom mesto uplatňuje svoje záujmy a väzby v rozsahu väzieb na osídlenie okresu, na ťažiská osídlenia Banskobystrického kraja, mestá Zvolen a Banská Bystrica, na nadradenú cestnú sieť, nadradenú technickú infraštruktúru a na celoštátne a regionálne strediská rekreácie a turizmu. Zájimové územie je zdokumentované na mapových podkladoch v M 1 : 50 000.

2.) Charakteristika súčasného stavu mesta

- Charakteristika prírodných podmienok

Okres a mesto Žiar nad Hronom sa nachádza v západnej časti Banskobystrického kraja. Mesto Žiar nad Hronom leží v Žiarskej kotline, ktorá predstavuje depresiu obkolesenú vulkanickými útvarmi výbežkov pohorí Vtáčnik, Kremnické vrchy a Štiavnické vrchy. Kotlinou preteká rieka Hron. Žiarska kotlina má rozlohu 109 km². V Žiarskej kotline má rieka Hron tri terasy. Najvyššia je asi 50 – 60 m, stredná asi 20 – 25 m, spodná asi 5 – 10 m nad hladinou rieky Hron. „Historický Žiar“ aj súčasne mesto Žiar nad Hronom je vybudované na strednej terase, ktorej nadmorská výška sa pohybuje od 244 do 280 m nad morom. Stredná terasa je ukončená morfológickým výrazným hranu smerom k doline rieky Hron. Povrch terasy je takmer rovný s miernym sklonom k juhovýchodu a juhu. Čiastočne je rozrušený pozdĺžnymi ryhami v smere juhovýchod a severozápad. Tieto ryhy pri vyústení do údolnej nivy Hrona tvoria strmé svahy. Riešené územie patrí do dvoch základných klimatických oblastí:

- a) TEPLÁ KLIMATICKÁ OBLASŤ zahŕňa oblasť Žiarskej kotliny. Charakterizovaná je teplou kotlinovou klímou s pomerne dlhým a teplým letom a krátkou chladnou zimou. Z hľadiska vlhového ide o mierne vlhkú oblasť.
- b) MIERNE TEPLÁ KLIMATICKÁ OBLASŤ – zahŕňa časti územia na úpätných svahoch okolitých pohorí. Charakterizovaná je mierne teplou príhorskou až horskou klímou mierne vlhkou, vrchovinnou s chladnou zimou.

Priemerná ročná teplota kotliny sa pohybuje od 7,5°C do 8,1°C. Najchladnejší mesiac býva január s priemernou teplotou okolo – 3,0°C. Najteplejším mesiacom býva júl s priemernou teplotou okolo 18,0°C. Žiarska kotlina je teplejšia a suchšia ako priľahlé horské oblasti. Iba občas v zimných mesiacoch máva vplyvom tepelnej inverzie chladnejšie počasie. Priemerné ročné množstvo zrážok je okolo 700 mm. Maximálne množstvo zrážok spadne obyčajne v júli až 73 mm. Minimálne zrážky bývajú vo februári, keď dosiahnu hodnotu okolo 46 mm. Snehová pokrývka trvá v priemerných rokoch okolo 100 dní vo vyšších horských polohách. Objavuje sa koncom novembra a končí v polovici marca. Priemerná vlhkosť vzduchu sa pohybuje okolo 73%. Maximálna vlhkosť vzduchu býva v novembri až 84%, minimálne v júli okolo 66%. Veterné pomery v Žiari nad Hronom sú najvýznamnejším klimatickým faktorom. Od smeru prúdenia vzduchu závisí množstvo exhalátov v ovzduší nad mestom. Veterné pomery podľa J. Ambruša z Ústavu hygieny v Bratislave sú nasledovné:

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvetrie	
9,5	2,6	6,1	6	13,4	7,3	8,9	10,1	30,5	100%

Z údajov vyplýva, že na dni s bezvetrím pripadá veľký podiel, čo zodpovedá charakteru zle prevetrávanej kotliny. V Žiarskej kotline vznikajú inverzné situácie, ktoré vytvárajú predpoklady pre občasné negatívne pôsobenie exhalátov zo ZSNP a. s. na klímu mesta. Prízemné inverzie o vertikálnych výškach do 100 m sa v údolných polohách územia vyskytujú v priemere 200 – 225 dní v roku.

Žiarskou kotlinou preteká rieka Hron. Celková plocha povodia Hrona je 5464,5 km², dĺžka toku 284 km. Dĺžka stredného toku Hrona, ktorý preteká Žiarskou kotlinou je asi 60 km. Najvýznamnejším prítokom Hrona z pravej strany je Lutilský potok, ktorý sa vlieva do Hrona v blízkosti mesta pre Šibeničným vrchom. Plocha povodia Lutilského potoka je 146 km². Dĺžka toku 19 km. Maximálny stav vody v Hrone býva v apríli. Priemerný ročný prietok vody sa pohybuje okolo 97,4 m³/s. Minimálny stav vody v Hrone býva v septembri, pohybuje sa okolo 25,5 m³/s. Hron pod sútokom s Lutilou má priemerný ročný prietok 48,1 m³/s. Lutilský potok má v dolnej časti priemerný ročný prietok 2,08 m³/s.

Spolu s výstavbou ZSNP a mesta Žiar nad Hronom súvisí aj regulácia časti rieky Hrona a Lutilského potoka. V alúviu rieky Hrona a aj v náplavovom kuželi Lutilského potoka sa nachádza podzemná voda. Juhovýchodne od mesta pod

strednou terasou Hrona sú na tzv. Farskej lúke vykopané studne, ktoré majú hĺbku 6 – 8 m. Pod Šibeničným vrchom nad PD sa robil 278 m hlboký vrt, v ktorom sa našla voda teplá asi 18°C. Výdatnosť je 21/s. Voda má vysoký obsah železa.

V Žiarskej kotline prevládajú limerizované až oglejené pôdy, ktoré sa občas striedajú s hnedými lesnými pôdami. V údolnej nive Hrona a Lutiského potoka sa vyskytujú aj nivné pôdy. Pôdy sú stredne ťažké až ťažké. Ornica je hlinitá až ilovitohlinitá. Hnedé lesné pôdy sú prevládajúcim pôdnym typom v Žiarskej kotline a jej horskej obrube. V nižších polohách do 70 m n. m. sa nachádzajú hnedé lesné pôdy nasýtené, vo vyšších polohách nenasýtené. Nivné pôdy sú v nižšie položených miestach v doline Hrona a jeho prítokov patria k mladým pôdam. Pri zvýšení hladiny rieky Hrona bývajú často zamokrené.

Podľa fyto geografického členenia patrí riešené územie do oblasti západokarpatskej flóry, obvodu predkarpatskej flóry, okresu Slovenské stredohorie a podokresov Štiavnické vrchy a Vtáčnik. V území mesta sa nachádzajú tri vegetačné stupne: dubový, bukovo-dubový a bukový stupeň. Okrem prevažujúcich karpatských druhov sem od juhu až juhozápadu prenikajú panónske druhy, teplomilné a suchomilné. Vegetačný kryt najbližšej oblasti, ktorá sa nachádza okolo mesta je poznačený činnosťou človeka. Okolité lesy sú bučiny s premiešaným smrekom alebo borovicou. Na niektorých lokalitách sa vyskytuje aj dub zimný, smrekovec opadavý alebo javor. Podľa zoogeografického členenia patrí územie kotliny do oblasti Západných Karpát, obvodu vnútorného, okrsku južného. Podobne možno pozorovať aj prelínanie druhov karpatských a druhov panónskych. Živočíšstvo patrí druhovým zložením k spoločenstvám listnatého a zmiešaného lesa, krovinných a bylinných formácií, spoločenstvám polí a lúk, spoločenstvám brehov riek, spoločenstvám potokov a riek, spoločenstvám skalných stien a brál doplnené spoločenstvami ľudských sídel. Vyskytujú sa tu skoro všetky druhy zvierat a vtáctva stredného Slovenska. Osobitú pozornosť si zaslúži chov a lov rýb v mŕtvom ramene rieky Hrona. Miestna organizácia Slovenského rybárskeho zväzu v Žiari nad Hronom po dokončení regulácie rieky Hrona zriadila od roku 1960 v mŕtvom ramene Žiarsky rybník.

Výraznou prírodnou dominantou, ktorá sa uplatňuje v krajinnom obzore mesta sú lesné porasty Šibeničného vrchu (384 m n. m.) a Skalky (412 m n. m.). Zo smeru Banská Bystrica sa výrazne v krajinnom obraze uplatňuje hradné bralo so

zrúcaninami Šášovského hradu. Významné vyhlídkové body na mesto a údolie rieky Hronu sú Šibeničný vrch a Skalka.

- Charakteristika urbanistickej štruktúry mesta, priestorového usporiadania a funkčného využívania územia mesta

Mesto Žiar nad Hronom, jeho územie sa skladá z vlastného mesta, miestnej časti obce Šášovské Podhradie a výrobného územia ZSNP – Slovalco a Horné Opatovce. Obec Ladomerská Vieska, ktorá bola súčasťou mesta sa odčlenila v 90-tych rokoch minulého storočia. Z dôvodov negatívnych vplyvov hutníckeho, hlinikárskeho priemyslu na životné prostredie bola obec Horné Opatovce asanovaná a k.ú. v roku 1969 pričlenené k mestu.

Urbánna štruktúra mesta vznikla novou rozsiahlou výstavbou po roku 1950 z bývalej obce Svätý kríž nad Hronom. Novodobý územný a ekonomický rozvoj mesta nastal po roku 1950 v súvislosti s výstavbou hutníckeho kombinátu na spracovanie hliníka (ZSNP). Výstavba významnej ekonomickej základne celoštátneho významu sa odrazila na premene bývalej poľnohospodárskej obce na významné priemyselné mesto, ktoré sa priestorovo rozrástlo pozdĺž hlavnej komunikácie, cesty I/50, ktorá prechádza stredom zastavaného územia mesta v severojužnom smere. Pôvodná urbanistická štruktúra obce Svätý kríž nad Hronom sa zachovala okolo Svätokrížskeho námestia s dominantou, objektom kostola Povýšenia Svätého Kríža a pozdĺž ul. SNP s bývalým areálom kaštieľa s historickým parkom. Hlavnou dopravnou, vybavenostnou a urbanistickou osou mesta sa stala cesta I/50, ul. SNP s funkciou hlavnej mestskej triedy. Pozdĺž nej smerom východným a západným sa postupne realizovala obytná výstavba. Obytná výstavba formou viacpodlažných bytových domov a občianskej vybavenosti sa realizovala v západnej časti mesta. Jedná sa o obytné súbory CENTRUM I., CENTRUM II. a obytný súbor ETAPA. Architektúra zástavby zodpovedá dobe ich vzniku, od zástavby klasických tehlových domov so sedlovými strechami z 50-tych rokov minulého storočia až po panelovú bytovú výstavbu v severnej a južnej časti. Súčasťou obytných súborov sú komplexné areály základnej občianskej vybavenosti. Vyššia občianska vybavenosť je sústredená v priestore vymedzenom ul. M. Chrastenka a ul. Dr. Janského, pozdĺž ulice Š. Moysesa, Námestia Matice Slovenskej a pozdĺž ul. SNP: Hlavnou

kompozičnou a vybavenostnou osou západnej časti mesta je ul. Dr. Janského a ul. Š. Moysesa s centrálnym peším priestorom mesta, Námestím Matice Slovenskej. Menované plochy verejnej občianskej vybavenosti sú základom centrálnej mestskej zóny, v ktorej sú sústredené najvýznamnejšie plochy verejnej občianskej vybavenosti mesta. Obytná zástavba formou výstavby rodinných domov sa realizovala prevažne vo východnej časti mesta (časť IBV) až po Lutilský potok. Obytná zástavba formou viacpodlažných bytových domov sa vo východnej časti mesta realizovala len v obytnom súbore „Pod vršky“. Plochy vyššej občianskej vybavenosti sú zrealizované pozdĺž cesty I/50 včítane plôch obchodných reťazcov (supermarketov). Výstavba obchodných domov typu supermarket nebola zvládnutá najmä z architektonických a kompozičných hľadísk a výškou svojej zástavby a osadením v priestore predstavuje najväčšiu urbanistickú a architektonickú závalu na hlavnej mestskej triede mesta. Plochy verejnej „historickej“ parkovej zelene, športovo-rekreačné plochy sú sústredené v južnej časti mesta v bývalom „historickom Žiari“. Plochy celomestskej vybavenosti sú sústredené pozdĺž ul. SNP a okolo Svätokrížskeho námestia kde vytvárajú druhú tzv. „historickú časť“ celomestského centra. Mesto v súčasnosti realizuje dostavbu sídliska „Pod vršky“ a novú výstavbu rodinných domov na ul. Jesenského. Mesto má projekčne pripravenú rozvojovú lokalitu rodinných domov na Jesenského ulici (pri hospodárskom dvore PD) a formou ÚPN zóny rozvojovú lokalitu rodinných a bytových domov, obytný súbor „Severovýchodná časť mesta“. Menovaná lokalita má nevysporiadané majetkovoprávne vzťahy. Napojenie lokality na základnú komunikačnú sieť mesta a vybudovanú technickú infraštruktúru je optimálne.

Na katastrálnom území mesta Žiar nad Hronom a k. ú. Horné Opatovce na ľavom brehu rieky Hron sa po roku 1950 vybudovala priestorovo rozsiahla priemyselná zóna s dominantným hutníckym kombinátom na spracovanie hliníka výrobný okrsok ZSNP – SLOVALCO. Ďalšia výrobná zóna sa v súlade so zámermi ÚPN HSA Žiar nad Hronom rozvíjala na lokalite Horné Opatovce, južne od cesty I/67. Nová výstavba výrobných areálov po roku 1990 sa realizuje na lokalite „Farské lúky“. Menované výrobné okrsky Horné Opatovce a Farské lúky majú charakter výrobnno-skladovej a obchodnej zóny. Mesto v súčasnosti v súlade s ÚPN HSA pripravuje pre realizáciu nových výrobných aktivít plochy v severnej

časti mesta (výrobný okrsk Sever) s väzbami na cestu I/50 a v priemyselnom parku „Za Kalovým poľom“ medzi riekou Hron a areálom ZSNP a. s.

Obytné územie miestnej časti Šášovské Podhradie je zastúpené plochami rodinných domov vidieckeho typu. Časť jestvujúcej zástavby rodinných domov je v súčasnosti využívaná na rekreačné účely. Výrobný okrsk Šášovské Podhradie charakterizuje drevospracujúci priemysel.

Vodný tok Hrona oddeluje samotné mesto Žiar nad Hronom od výrobného územia hutníckeho priemyslu a od obce Ladomerská Vieska. Obec Ladomerská Vieska je územne spojená s mestom a vytvárajú jeden spoločný urbanistický priestor. Samotný vodný tok Hrona v tomto úseku okrem mŕtveho ramena „Žiarskeho rybníka“ nie je mestotvorným prvkom a je postupne obostavaný plochami výrobného územia.

Rekreačné územie je na riešenom území mesta zastúpené plochami športu, športových zariadení, športových ihrísk a rekreačnými plochami prímestskej dennej a koncom týždňovej rekreácií obyvateľov mesta. Športové plochy, areál futbalového štadióna so športovou halou a s areálom letného kúpaliska sú sústredené v južnej časti mesta v „historickom Žiari“ vo väzbe na historický park. Zimný štadión je rozostavaný v západnej časti mesta pri cintoríne, krytá plaváreň sa nachádza v centrálnej mestskej zóne. Všetky areály ZŠ a stredných škôl sú vybavené športovými areálmi so športovými ihriskami. Záhradkárske lokality sa nachádzajú v severovýchodnej časti pri Lutilskom potoku a v terénnej mulde. Pod cintorínom na ul. Hutníkov. Na rekreačné účely sa využíva priestor Šibeničného vrchu s turistickým náučným chodníkom. Jestvujúca zástavba rodinných domov v obci Šášovské Podhradie je postupne prebudovávaná na zmiešané územie s rekreačným využitím jestvujúcej zástavby (chalupy, rodinné domy dovolenkového typu). Mesto má v súčasnosti spracované rozvojové plochy pre športové a rekreačné aktivity v údolí Lutilského potoka vo väzbe na obytný súbor „Pod vršky“. Samostatné plochy stredísk rekreácie a turizmu, rekreačné prímestské areály a plochy súkromnej chatovej rekreácie sa na riešenom území nenachádzajú. Celkový rozsah plôch športových zariadení a ihrísk je v meste nízky a nezodpovedá potrebám mesta. Mesto plánuje realizáciu rekreačného územia „Rybárska Bašta“ pri vstupe do obce Šášovské Podhradie pri vodnom toku

Hrona. Rekreačné využitie vodného toku Hrona okrem lokality Žiarsky rybník absentuje.

Plochy zelene v meste sú zastúpené plochami verejnej parkovej a sprievodnej zelene, plochami obytnej zelene bytových súborov, plochami vyhradenej zelene v areáloch občianskej vybavenosti a na pozemkoch rodinných domov a plochami cintorína. Parková zeleň je v meste zastúpená plochou historického parku pri kaštieli. Park je pamiatkovo chránený, vznikol v roku 1870 ako prírodný krajinársky park. Park priamo naväzuje na hlavné športové a rekreačné plochy mesta s areálom letného kúpaliska. Parková a sprievodná zeleň v meste je zastúpená menšími parkovými plochami pri obytných súboroch mesta a uličnou líniovou sprievodnou zeleňou.

Mesto má spracované nasledovné štúdie, projekty a koncepcie na:

- výsadbu vetrolamov a sprievodnej zelene v severnej časti mesta
- výsadbu zelene v centrálnej mestskej zóne
- sadovnícke a parkové úpravy na Svitavskej ulici
- rozšírenie hlavného cintorína

Menované zámery sú postupne v meste realizované v rámci projektu „Zelené mesto Žiar nad Hronom“.

- Charakteristika stavu životného prostredia mesta

Podľa environmentálnej regionalizácie SR (MŽP SR SAŽP Banská Bystrica 2002) sú na území SR vymedzené jednotlivé zaťažené oblasti životného prostredia (ďalej len ŽP). Jedná sa o oblasti, ktoré sú priesečníkom výskytu vyššieho počtu environmentálnych záťaží hodnotených podľa stavu vybraných zložiek ŽP a rizikových faktorov. Mesto Žiar nad Hronom sa nachádza v Pohronskej zaťaženej oblasti s významnými stacionárnymi zdrojmi znečisťovania ŽP (SLOVALCO a. s., ZSNP a. s.). Riešené a záujmové územie mesta patrí medzi územia s narušenou a silne narušenou kvalitou ŽP. Stredná časť riešeného územia mesta okolo železničnej trate je zaradená do piateho stupňa t. z. silne narušené ŽP, smerom na sever a juh kvalita ŽP prechádza do štvrtého stupňa, narušené životné prostredie. Smerom na severozápad od mesta prechádza sa do druhého stupňa s vyhovujúcou kvalitou ŽP. V severnej, severovýchodnej a južnej

časti riešeného územia sú plochy lesných spoločenstiev s vysokou kvalitou životného prostredia.

3.) Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí ÚPN VÚC Banskobystrického kraja

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou pri spracovaní návrhu ÚPN mesta Žiar nad Hronom je Územný plán veľkého územného celku (ďalej len ÚPN VÚC) Banskobystrického kraja schválený vládou SR uznesením č. 394 zo dňa 09. 06. 1998. ÚPN VÚC Banskobystrického kraja – Zmeny a doplnky 2004 boli schválené zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja uznesením č. 611/2004 zo dňa 16. a 17. 12. 2004. Nariadenie vlády SR č. 263, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrického samosprávneho kraja bolo doplnené VZN č. 4/2004 zo dňa 17. 12. 2004, ktorým sa vyhlasujú zmeny a doplnky záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrického kraja. VZN BASK č. 4/2004 nadobudlo účinnosť 21. 01. 2005. V roku 2007 boli vypracované Zmeny a doplnky 1/2007 ÚPN VÚC. Tento dokument vo svojej záväznej časti určuje niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne regulatívy vzťahujúce sa k riešenému územiu ÚPN mesta Žiar nad Hronom. Jedná sa o nasledovné záväzné regulatívy ktoré sú rešpektované v ÚPN mesta:

Ø V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- podporovať rozvoj centier tretej skupiny, ktorú tvoria jej prvú podskupinu Žiar nad Hronom
- podporovať ako ťažiská osídlenia tretej úrovne prvej skupiny
  - b.) Žiarske ťažisko osídlenia
- podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa:
  - Nitriansko-pohronskú rozvojovú os: Trnava – Nitra – Žiar nad Hronom - Zvolen
- podporovať ako rozvojové osi tretieho stupňa:

- Kremnicko-turčiansku rozvojovú os: Žiar nad Hronom – Kremnica – Turčianske Teplice

Ø V oblasti hospodárstva

- podporovať prednostné využívanie existujúcich priemyselných a poľnohospodárskych areálov formou ich rekonštrukcie, revitalizácie a zavádzaním nových technológií šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať
- podporovať rozvoj priemyselných parkov a technologických parkov v mestách Banská Bystrica, Detva, Lučenec, Nová Baňa, Poltár, Tornaľa, Zvolen, Žarnovica, Žiar nad Hronom a v obciach Badín, Hliník nad Hronom, Kriváň, Polomka, Sielnica, Víglaš.
- Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
  - rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii, v súlade so zákonom č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
  - v chránených územiach zavádzať osobitnú sústavu hospodárenia (chránené územia podľa §17 ods. 1 písm. c.), d.), e.), f.) a §27 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, ochranné pásma vodných zdrojov, ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd),
  - v národných parkoch a v ich ochrannom pásme a v chránených krajinných oblastiach uprednostňovať poľnohospodárstvo s výrazným ekologickým účinkom,
  - pri využívaní LP uplatňovať funkčnú diferenciáciu územia aj v závislosti od stupňa ochrany a kategórie chráneného územia

v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, v národných parkoch vyhlasovať len lesy osobitného určenia a ochranné lesy,

- v chránených územiach uplatňovať ekologické princípy hospodárenia,
- zalesniť pôvodnými, stanovištne výhodnými druhmi drevín poľnohospodársky nevyužiteľné pozemky, ak súčasne nepredstavujú biotop chránených druhov rastlín alebo živočíchov a ak tým nie sú ohrozené záujmy ochrany prírody podľa zákona č. 543/20002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, a vykonávať ich prevod do lesného pôdneho fondu,
- zosúladiť stav evidencie pozemkov s ich skutočným stavom – prevod zalesnených nelesných pozemkov do LP,
- vytvárať podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva v súlade s ochranou životného prostredia a zdravou výživou,
- vytvárať podmienky pre obnovu TTP v súlade s udrжанím ekologickej stability územia a zachovania krajinného rázu,
- stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd a ich ochranu uskutočňovať ako ochranu hospodársko-sociálneho potenciálu štátu aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia,

- Priemysel, ťažba a stavebníctvo

- pri rozvoji priemyslu podporovať a uprednostňovať princíp rekonštrukcie, sanácie a intenzifikácie využívania existujúcich priemyselných zón, areálov a plôch, prípadne aj objektov,
- podporovať rozvoj súčasnej odvetvovej štruktúry priemyselnej výroby s orientáciou najmä na sústavnú modernizáciu technologických procesov a zariadení šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať, znižovanie výrobných nákladov a energetickej náročnosti výroby, zvyšovanie miery finalizácie, kvality a úžitkových parametrov výrobkov,

- utvárať územno-technické predpoklady na rekultivačné a ekostabilizačné opatrenia v územiach ovplyvnených exhalátmi,
- rešpektovať chránené ložiskové územia a určené dobývacie priestory.
- Regionálny rozvoj
  - vytvárať územno-technické podmienky na budovanie priemyselných parkov, vedecko-technologických parkov a parkov a priemyselných zón
  - revitalizovať územie existujúcich priemyselných areálov,
  - vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania,
  - podporovať rozvoj priemyselných parkov a technologických parkov v mestách Banská Bystrica, ..., Žiar nad Hronom a v obciach .....
  - na budovanie priemyselných parkov prednostne využiť areály nefunkčných priemyselných zón a objektov
  - zabezpečiť dostupnosť trhov a vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie dobudovaním výkonnej technickej a dopravnej infraštruktúry.

Ø V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

- utvárať podmienky na rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov mestských sídel budovaním rekreačných zón sídelných útvarov,
- utvárať územno-technické predpoklady na rozvoj všetkých aktuálnych foriem domácej a medzinárodnej turistiky v sídlach a rekreačných útvaroch modernizáciou jestvujúcej a budovaním novej obslužnej, relaxačnej a športovej vybavenosti v zastavanom území a nadväzujúcich priestoroch, na významných medzinárodných a regionálnych cestných trasách kraja a na cykloturistických trasách všetkých kategórií.

Ø V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

- rešpektovať územné vymedzenie, podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok, chránené vtáčie územie, navrhované územie európskeho významu, rešpektovať biotopy európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov,
- rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability územia,
- zosúladiť trasovanie dopravnej a technickej infraštruktúry s prvkami ekologickej siete tak, aby bola zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť,
- eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),
- rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice),
- zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej,
- zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia, s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov,

- zabezpečovať zvýšenie ekologickej stability a obnovu biologickej rozmanitosti v územiach a krajinných segmentoch s narušeným prírodným a životným prostredím.

Ø V oblasti usporiadania územia z hľadiska ochrany pamiatkového fondu a kultúrneho dedičstva

- rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a nehnuteľné národné kultúrne pamiatky, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu,
- podporovať ochranu vedeckých a technických hodnôt: banské a hutnícke diela, šachty, štôlne, tajchy, huty, hámre, valkovne a pod.,
- podporovať ochranu historických krajinných prvkov a komplexov (mestské parky, parky v areáloch kaštieľov a kúrií, ...),
- vytvárať podmienky pre ochranu a obnovu objektov pamiatkového fondu vo voľnej krajine (objektov hradov, kaštieľov a ich ruiny) pri zachovaní ich pamiatkových hodnôt ako súhrnu významných historických, architektonických, vedeckých, výtvarných hodnôt. Obdobne vytvoriť podmienky pre obnovu pamätihodností miest a obcí vo voľnej krajine.

Ø V oblasti nadradenej dopravnej infraštruktúry

- V oblasti rozvoja cestnej infraštruktúry
  - vybudovať novú rýchlostnú cestu R1 v ťahu E58 v úseku Rudno nad Hronom – Žarnovica – Žiar nad Hronom – Šášovské Podhradie
  - vybudovať súbežnú cestu s R1 v úseku hranica Nitrianskeho kraja – Žarnovica – Žiar nad Hronom – Zvolen – Budča – Kováčova (cesta I/69) pre dopravu vylúčenú z R1

- úseky, kde nová trasa R1 opúšťa trasy pôvodných ciest I/65, I/50 a I/69 rekonštruovať a využiť pre trasu súbežnej cesty s R1
  - vybudovať novú rýchlostnú cestu R2 v ťahu E572 v úseku hranica Trenčianskeho kraja – Žiar nad Hronom (R1)
  - rekonštruovať a vybudovať preložku cesty I/65 v úseku Žiar nad Hronom – Šášovské Podhradie (I/65 x R1) – Kremnica – hranica Žilinského kraja s obchvatom mesta Kremnica, novú trasu cesty s tunelovým úsekom Horná Ves – Kremnické Bane (alternatívna trasa cestnej komunikácie TINA)
  - vybudovať súbežnú cestu s R2 v úseku hranica Trenčianskeho kraja – Žiar nad Hronom (I/65)
  - rešpektovať zaradenie vybraného výhľadového variantu trasy R3 do cestnej siete TINA (spojenie Banskobystrického kraja s diaľnicou D1)
  - úseky, kde nová trasa R2 opúšťa trasu pôvodnej cesty I/50, cestu I/50 rekonštruovať a využiť pre trasu súbežnej cesty s R2
- V oblasti rozvoja železničnej infraštruktúry
    - modernizovať železničnú trať TINA Nové Zámky – Palárikovo – Levice – Zvolen – Lučenec – Košice v celej dĺžke ťahu na území Banskobystrického kraja s postupnou elektrifikáciou a zdvojnásobením trate.

Ø V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

- realizovať prepojenie Západoslovenskej vodárenskej sústavy so Stredoslovenskou vodárenskou sústavou cez skupinové vodovody Gabčíkovo a Žiar nad Hronom – Žarnovica – Hronský Beňadik (zdroje Gabčíkovo – VN Turček),
- rekonštruovať a rozšíriť čistiarne odpadových vôd Zvolen ..... Žiar nad Hronom .....,
- vytvárať územno-technické predpoklady na úpravu a revitalizáciu vodných tokov v čiastkových povodiach Hrona ...

- zabezpečiť vypúšťanie komunálnych odpadových vôd výstavbou verejnej kanalizácie s ČOV (prípadne iné vhodné spôsoby odvádzania komunálnych odpadových vôd) v aglomeráciách nad 10 000 ekvivalentných obyvateľov do 31. 12. 2010 a aglomeráciách od 2 000 – 10 000 ekvivalentných obyvateľov do 31. 12. 2015 v súlade s nariadením vlády SR č. 419/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd,
- postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s ČOV za rozvojom verejných vodovodov
  - a. prioritnou výstavbou kanalizácií s ČOV v obciach nad 2 000 ekvivalentných obyvateľov
  - b. výstavbou kanalizácií s ČOV v obciach ležiacich v ochranných pásmach vodárenských zdrojov, zdrojov prírodných liečivých vôd a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd, príp. v ich blízkosti
  - c. výstavbou čistiarní odpadových vôd v rozhodujúcich zdrojoch znečistenia
  - d. výstavbou skupinových kanalizácií s ČOV
- podporovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu zastavaných území miest a obcí, nadväzne komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach vodných tokov v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody v súlade s Programom protipovodňovej ochrany Slovenska do roku 2010 a Protipovodňovými plánmi miest a obcí,
- zabezpečiť ochranu inundačných území vodných tokov a zamedziť v ňom výstavbu a iné činnosti, ktoré zvyšujú riziko povodňového ohrozenia,
- akceptovať pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií v súlade so zákonom č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach,

- rezervovať priestor pre výhľadové 400 kV prenosové vedenia v trase Jadrová elektrárň Mochovce – Rz Horná Ždaňa, Rz Rimavská Sobota – Prečerpávacia vodná elektrárň Ipeľ (PVE Ipeľ) – Rz Horná Ždaňa, PVE Ipeľ – Rz Medzibrod,
- rezervovať priestor pre výhľadové trasy diaľkových optických káblov.

Ø V oblasti sociálnej infraštruktúry

- Školstvo
  - podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškoľovacích zariadení na území regiónu
- Zdravotníctvo
  - vytvárať územno-technické predpoklady na rovnomerné pokrytie územia zariadeniami základnej zdravotnej starostlivosti, ...
- Sociálna pomoc
  - rozširovať sieť a štruktúru zariadení sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb podľa potrieb okresov paralelne s narastaním podielu občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov v dôchodkovom veku, ako aj občanov so zdravotným postihnutím najmä občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,
  - podporovať vytvorenie siete domácej ošetrovateľskej starostlivosti, starostlivosti o dlhodobo chorých a zdravotne ťažko postihnutých.
- Kultúra
  - rozširovať sieť a štruktúru kultúrnych zariadení podľa potrieb okresov ako neoddeliteľnej súčasti infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstva.

Ø V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

- zabezpečiť dosiahnutie cieľa v kvalite ovzdušia v území podľa §5 zákona č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia, a ktorým sa dopĺňa

zákon č. 401/98 Z. z. v oblastiach riadenia kvality ovzdušia v súlade s vypracovanými programami na zlepšenie kvality ovzdušia,

- zabezpečiť minimálne dvojstupňové čistenie komunálnych odpadových organicky znečistených priemyselných odpadových vôd vypúšťaných do povrchových tokov v súlade s limitnými hodnotami znečistenia podľa nariadenia vlády SR č. 419/2002 Z. z. (§32 zákona č. 364/2002 Z. z.),
- usmerňovať cieľové smerovanie nakladania s odpadmi, budovanie nových zariadení na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadkov a budovanie zariadení na iné nakladanie s odpadmi v súlade s programami odpadového hospodárstva,
- sanovať skládky odpadov, ktoré sú rizikovými z hľadiska ohrozenia kvality životného prostredia.

Ø Verejnoprospešné stavby

• Cestná infraštruktúra

- rýchlostná cesta R1 (E58) v úseku Rudno nad Hronom – Žarnovica – Žiar nad Hronom – Šášovské Podhradie, nová trasa (R 22,5/100),
- cesta I/65 v úseku Žiar nad Hronom, Šášovské Podhradie (napojenie na R1) – Kremnica – Kremnické Bane – hranica Žilinského kraja, rekonštrukcia cesty (kategória C 9,5/70, 60),
- rýchlostná cesta R2 (E572) v úseku hranica Trenčianskeho kraja – Žiar nad Hronom, nová trasa (kategória R 22,5/100),
- súbežná cesta s R1 v úseku hranica Nitrianskeho kraja – Žarnovica – Žiar nad Hronom – Zvolen – Budča – Kováčova (x I/69), výstavba súvislej trasy s využitím úsekov pôvodnej cesty so šírkovou homogenizáciou úsekov podľa minimálnej kategórie typu C 11,5 (C 9,5) pre cesty I. (II.) triedy,
- súbežná cesta s R2 v úseku hranica Trenčianskeho kraja – Žiar nad Hronom (I/65), výstavba súvislej trasy s využitím úsekov pôvodnej cesty so šírkovou homogenizáciou úsekov podľa minimálnej kategórie typu C 11,5 (C 9,5) pre cesty I. (II.) triedy.

- Železničná infraštruktúra
  - modernizácia železničnej trate TINA Nové Zámky – Levice – Zvolen v celej dĺžke na území Banskobystrického kraja so zvyšovaním traťovej rýchlosti a postupným zdvojnásobením trate.
- Zásobovanie pitnou vodou
  - dobudovanie skupinového vodovodu Žiar nad Hronom – Žarnovica – Hronský Beňadik z Hliníka nad Hronom do Hronského Beňadika.
- Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd
  - realizácia skupinových kanalizačných systémov Žiar nad Hronom – Lutila – Slaská – Kosorín – Janova Lehota.
- Zásobovanie elektrickou energiou
  - priestor pre výhľadové dvojité 400 kV prenosové vedenia v trase JE Mochovce – Rz Horná Ždaňa, PV Ipeľ – Rz Horná Ždaňa.
- Odpadové hospodárstvo
  - skládka priemyselných odpadov Žiar nad Hronom,
  - sanácia skládky priemyselných odpadov v Žiari nad Hronom.

Výstupy z riešenia územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa, záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrického kraja vrátane ZaD sú záväzným dokumentom pre riešenie ÚPN mesta Žiar nad Hronom a boli v návrhu ÚPN mesta Žiar nad Hronom rešpektované.

4.) Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady mesta

Návrh demografického vývoja mesta Žiar nad Hronom je spracovaný na základe výsledkov celoštátneho sčítania ľudu, domov a bytov r. 2001, výsledkov a záverov prieskumov a rozborov mesta Žiar nad Hronom a schváleného zadania.

4.1.) Obyvateľstvo

Podľa výsledkov celoštátneho sčítania ľudu, domov a bytov malo mesto Žiar nad Hronom v roku 2001 19 945 trvale bývajúcich obyvateľov, z toho mužov 9 596, žien 10 349. Podľa podkladov MsÚ Žiar nad Hronom malo mesto v roku 2007 k 1. 01. 19 794 trvale bývajúcich obyvateľov. Vývoj počtu trvale bývajúcich obyvateľov je zdokumentovaný v nasledujúcej tabuľke:

Mesto Žiar nad Hronom					ÚPN mesta
Rok 1970	1980	1991	2001	2007	Roky
14 651	19 098	21 516	19 945	19794	Celkove
100	130	113	93	-	Index rastu

V miestnej časti Šášovské Podhradie bolo v roku 2001 307 trvale bývajúcich obyvateľov (sčítací okrskok Šášov). Vývoj počtu trvale bývajúcich obyvateľov je zdokumentovaný aj „Indexom rastu“ t. z. pomerom počtu obyvateľov v jednotlivých rokoch.

Mesto Žiar nad Hronom vzniklo prestavbou obce Svätý kríž nad Hronom po roku 1950. V roku 1950 mala obce 1449 trvale bývajúcich obyvateľov, v roku 1960 už 8784 obyvateľov a v roku 1970 už 14 651 obyvateľov. Počet trvale bývajúcich obyvateľov rástol od roku 1950 až do roku 1991. V rokoch 1991 – 2001 došlo k poklesu trvale bývajúcich obyvateľov z dôvodov najmä odčlenenia sa obce Ladomerská Vieska od mesta. (V roku 2001 na základe výsledkov sčítania ľudu, domov a bytov mala obce Ladomerská Vieska 798 trvale bývajúcich obyvateľov). Vývoj počtu trvale bývajúcich obyvateľov je v meste od roku 1991 stabilizovaný. Po roku 1950 došlo k radikálnej prestavbe a novej výstavbe, ktorá zmenila pôvodné vidiecke sídlo na významné mestské centrum osídlenia západnej časti Banskobystrického kraja.

Veková skladba trvale bývajúceho obyvateľstva bola v roku 2001 nasledovná:

- predproduktívny vek (0 – 14)   3 666 trvale bývajúcich obyv. (18,4%)
- produktívny vek (15 – 59 (54))   12 670 trvale bývajúcich obyv. (63,5%)
- poproduktívny vek (+55 a +60)   3 172 trvale bývajúcich obyv. (15,9%)

Priemerný vek obyvateľstva bol 35,4 roka.

Veková skladba obyvateľstva mesta je priaznivá, nakoľko predproduktívna zložka obyvateľstva (18,4%) prevyšuje poproduktívnu zložku obyvateľstva (15,9%). Jedná sa stále o rastúcu populáciu mesta. Index vitality, pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva bol 115, čo je priaznivý ukazovateľ. Menované vekové zloženie obyvateľstva mesta je zohľadnené v riešení sociálnej infraštruktúry mesta (školsťvo, zdravotníctvo, sociálne služby a pod.).

V meste Žiar nad Hronom prevláda obyvateľstvo slovenskej národnosti, k 01. 01. 2001 sa k nej hlásilo 18 302 obyvateľov. K rómskej národnosti sa prihlásilo len 318 obyvateľov. Podľa podkladov MsÚ Žiar nad Hronom žilo v meste v roku 2007 cca 1650 obyvateľov rómskej národnosti.

V meste sa hlásilo k rímskokatolíckej cirkvi 12 379 obyvateľov, k evanjelickej cirkvi a. v. 622 obyvateľov. Rozsah bývajúceho obyvateľstva podľa náboženského vyznania sa odrazil aj v novej výstavbe cirkevných stavieb v meste po roku 2000. Z hľadiska náboženského vyznania možno po ukončení pripravovanej výstavby evanjelického kostola a. v. považovať potrebu nových kostolov v meste za uzavretú.

Na základe navrhovaných rozvojových plôch obytného a zmiešaného územia s plochami určenými pre výstavbu rodinných a bytových domov je územnom pláne mesta Žiar nad Hronom navrhovaná nová bytová výstavba v rozsahu 1 555 b.j. v rodinných a bytových domoch a 200 b.j. v podkrovných bytoch. Vývoj počtu trvale bývajúceho obyvateľstva, predpokladaný demografický vývoj mesta Žiar nad Hronom podľa návrhu ÚPN mesta je zdokumentovaný v nasledovnom tabuľkovom prehľade:

PROGNÓZA OBYVATEĽSTVA MESTA ŽIAR NAD HRONOM

A.) Rok 2001, Východiskový stav	
• Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	19 945
• Počet trvalo obývaných domov	1 093
z toho rodinných domov	500
bytových domov	582
ostatné budovy	11
• Počet neobývaných domov	87
z toho rodinných domov	85
bytových domov	2
z toho na rekreáciu	7
• Celkový počet bytov	7 423
z toho rodinných domov	606
bytových domov	6 785
ostatné budovy	32
z toho v Šášovskom Podhradí	129 b. j.
• Celkový počet trvalo obývaných bytov	7 063
z toho rodinných domov	518
bytových domov	6 515
ostatné budovy	30
z toho v Šášovskom Podhradí	92 b. j.
• Počet neobývaných bytov	360
z toho rodinných domov	88
bytových domov	270
ostatné budovy	2
z toho v Šášovskom Podhradí	36 b. j.
• Obložnosť	2,79 obyv./byt
z toho rodinných domov	3,01
bytových domov	2,78
ostatné budovy	2,57
B.) Návrh ÚPN Mesta Žiar nad Hronom	
<u>Zachovávaný jestvujúci stav</u>	
• Počet trvalo obývaných bytov	7 063 b. j.
z toho rodinných domov	518
bytových domov	6 515
ostatné budovy	30
z toho v Šášovskom Podhradí	92 b. j. (RD)

• Vrátenie neobývaných bytov	
po rekonštrukcii do byt. fondu	+ 300 b. j.
z toho rodinných domov	30
bytových domov	270
• Predpokladaná asanácia alebo úbytok bytového fondu v rozsahu návrhu ÚPN mesta	- 30 b. j.
• Navrhovaná nová bytová výstavba	+ 1 555 b. j.
z toho rodinných domov	1 115 b. j.
bytových domov	440 b. j.
• Navrhovaná výhľadová obložnosť	2,80 obyv./byt
• Navrhovaný rozsah podkrovných bytov	+ 200 b. j.
• Výhľadový počet trvale obývaných bytov	9 088 b. j.
• Výhľad. počet trvale bývajúcich obyvateľov	9 088 b. j. x 2,8 obyv./byt 25 446 obyvateľov
Spolu	26 000 obyvateľov
z toho v Šášovskom Podhradí	300 obyvateľov

Navrhované rozvojové lokality obytného územia podľa návrhu ÚPN mesta Žiar nad Hronom umožňujú riešiť rozvoj mesta maximálne na 26 000 trvale bývajúcich obyvateľov pri obložnosti 2,8 obyvateľa/byt. Navrhovaná výhľadová veľkosť mesta Žiar nad Hronom je zohľadnená pri návrhu verejnej občianskej vybavenosti a technického vybavenia územia mesta.

4.2.) Návrh domového a bytového fondu

• Domový fond

Na základe výsledkov celoštátneho sčítania ľudu, domov a bytov bolo v meste Žiar nad Hronom v roku 2001 celkove 1 184 domov, z toho rodinných domov 585, bytových domov 582 a ostatných budov 17. Trvale obývaných domov bolo 1 093, z toho rodinných domov 500 (45,7%), bytových domov 582 (53,2%) a ostatných budov 11 (1%). Neobývaných domov bolo 87, z toho rodinných domov 85 a ostatných budova 2. Z toho na rekreáciu je využívaných 7 rodinných domov. Priemerný vek domu je 37 rokov.

- Bytový fond

Na základe výsledkov sčítania ľudu, domov a bytov v roku 2001 bolo v meste Žiar nad Hronom celkom 7 423 bytov, z toho v rodinných domoch 606, v bytových domoch 6 785 a ostatných budovách 32. Trvale obývaných bytov bolo 7 063, z toho v rodinných domoch 518 (7,3%), v bytových domoch 6 515 (92,2%) a v ostatných budovách 30 (0,4%). V Šášovskom Podhradí bolo v roku 2001 celkovo 128 domov, trvale obývaných domov bolo 92, bytov celkom 129, trvale obývaných bytov 93. Prevažná väčšina bytového fondu je sústredená v bytových domoch (9 290 b. j.). Neobývaných bytov bolo 360, z toho v rodinných domoch 88, v bytových domoch 270 a v ostatných budovách 2. Počet neobývaných bytov je pomerne vysoký vzhľadom na veľkosť a význam mesta v štruktúre osídlenia. Priemerná obložnosť bytu, počet osôb na 1 byt je veľmi priaznivá 2,79. Veková skladba bytového fondu dokumentuje prestavbu pôvodnej obce a rozsiahlu novú bytovú výstavbu po roku 1950. Bytový fond zrealizovaný do roku 1945 (obdobie rokov 1899 – 1945) predstavuje len 96 bytov (1,3%) z celkového počtu bytov v meste. Bytový fond obytných súborov realizovaný v rokoch 1946 – 1980 (5 082 bytov) bude vyžadovať vo výhľadovom období postupne celkovú rekonštrukciu a obnovu. Celkovo možno konštatovať, že fyzický (stavebno-technický) stav bytového fondu v meste je dobrý a vyhovujúci. Fyzický stav bytového fondu jednotlivých častí mesta je však rozdielny a závislý od časového obdobia výstavby. Výstavba bytových domov sa od roku 2002 realizuje v minimálnom rozsahu. Nová výstavba rodinných domov sa v meste realizuje po roku 2001 na Jesenského ulici a ulici M. Benku. Veková skladba bytového fondu v meste je uvedená v nasledovnej tabuľke:

Rok výstavby	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Byty spolu
- 1889	26	-	1	27
1900 – 1919	12	-	-	12
1920 – 1945	57	-	-	57
1946 – 1970	273	2757	16	3 046
1971 – 1980	100	1 923	13	2 036
1981 – 1990	17	1 541	0	1 558
1991 – 2001	33	294	0	327
Spolu	518	6 515	30	7 063

Z kategorizácie trvalo obývaných bytov je zrejmé, že prevahu majú v meste byty I. kategórie 6 563 bytov (92,9%). Rozsah novej bytovej výstavby v meste po roku 2001 je nízky. V súčasnosti je v meste záujem o menšie nájomné byty a sociálne byty nižšej kategórie. V meste je veľký záujem o výstavbu rodinných domov, ale mesto nemá pripravenú žiadnu reálnu lokalitu. Mesto má v súčasnosti k dispozícii rozvojové lokality v súlade s platným ÚPN HSA na plochách severne od ul. M. Benku v obytnom súbore „Severovýchodná časť mesta“ a na Jesenského ulici. Lokalita „Severovýchodná časť mesta“ je riešená pre výstavbu nájomných bytových domov a rodinných domov, lokalita „Jesenského ulica“ pre výstavbu rodinných domov. Na týchto lokalitách je spôsob zástavby overený ÚPN zóny a urbanistickou štúdiou. Lokalita „Severovýchodná časť mesta“ je problematická z dôvodov vysporiadania majetkovoprávných vzťahov, výstavba rodinných domov na Jesenského ulici je podmienená zrušením živočíšnej výroby na hospodárskom dvore poľnohospodárskeho družstva. V západnej časti mesta sa v súčasnosti plánuje nová výstavba rodinných domov na dvoch menších lokalitách. Rozsah navrhovanej bytovej výstavby v meste Žiar nad Hronom podľa ÚPN mesta Žiar nad Hronom je zdokumentovaný v nasledovnom tabuľkovom prehľade:

Navrhovaná bytová výstavba – mesto Žiar nad Hronom						
Porad. číslo	Názov lokality	Navrhovaný počet b. j.				Vecná náväznosť výstavby
		Celkove	BD	RD	PB	
1	Obytný súbor „Severovýchod“	247	100	147	-	
2	Obytný súbor „Pod Vršky“ – dostavba	20	16	4	-	I. etapa výstavby
3	Obytný súbor „Šibeničný vrch – Nový Žiar“	495	60	435	-	I. etapa výstavby
4	Obytný súbor „Pod Šibeničným vrchom“	639	224	415	-	II. etapa výstavby
5	ETAPA, Sládkovičova ul. dostavba	10	10	-	-	Nestanovuje, lokality v rozptyle v zastavanom území

6	Centrum I, Sládkovičova ul. „Za garážami“	6	-	6	-	Nestanovuje sa lokalita v rozptyle v zastavanom území
7	Centrum I, „Nad zimným štadiónom“	15	-	15	-	Nestanovuje sa lokalita v rozptyle v zastavanom území
8	Centrum II, ul. Hutníkov – Svätokrížske námestie dostavba	40	30	10	-	Nestanovuje sa lokalita v rozptyle v zastavanom území
9	Lokalita „Jesenského ulica“ dostavba	35	-	35	-	Nestanovuje sa lokalita v rozptyle v zastavanom území
10	Lokalita „Pod krížom“	18	-	18	-	Nestanovuje sa lokalita v rozptyle v zastavanom území
11	Lokalita „Slnčná stráň“	30	-	30	-	nestanovuje sa. Lokalita v rozptyle v zastavanom území I. etapa výstavby
12	Podkrovné byty jestvujúca zástavba ETA, Centrum I a II	200	-	-	200	Nestanovuje sa lokality v rozptyle v zastavanom území
Celkove		1755	440	1115	200	

Návrh územného plánu mesta Žiar nad Hronom navrhuje realizovať novú bytovú výstavbu v meste v rozsahu 1 755 b. j. z toho v bytových domoch (BD) 440 b. j., v rodinných domoch 1 115 b. j. a formou podkrovných bytov 200 b. j. Výhľadová obložnosť bytov v meste sa zachováva na úrovni 2,8 obyvateľov/byt. ÚPN mesta predpokladá postupne vrátiť z celkového počtu 360 neobývaných bytov v roku 2001 300 bytov do trvalo obývaných bytov. ÚPN mesta vymedzuje plochy jestvujúceho obytného územia navrhovaného na rekonštrukciu a modernizáciu. Predpokladá sa, že bytový fond realizovaný v rokoch 1946 – 1980 najmä formou bytových domov bude postupne modernizovaný. Umožňuje sa

realizácia podkrovných bytov u jestvujúcej zástavbe obytných súborov Centrum I. a II. a ETAPA.

V I. etape výstavby za hlavnú rozvojovú lokalitu určenú pre výstavbu rodinných domov považovať navrhovaný obytný súbor „Šibeničný vrch – Nový Žiar“ a dobudovanie sídliska „Pod vršky“.

Výhľadový počet obyvateľov a bytov u navrhovaných rozvojových lokalít bol:

- prevzatý zo spracovanej ÚPD a ÚPP
- vypočítaný podľa „Zásad a pravidiel územného plánovania“ pre obytné súbory mesta s počtom obyvateľov od 20 000 do 50 000. U plôch so zástavbou nízkopodlažných bytových domov bola predpokladaná hustota 90 – 95 obyv./ha z celkovej plochy rozvojových lokalít, u plôch s viacpodlažnými bytovými domami 120 obyv./ha, u plôch so zástavbou rodinných domov 60 obyv./ha.

4.3.) Ekonomická aktivita obyvateľstva

Na základe výsledkov celoštátneho sčítania ľudu, domov a bytov v roku 2001 bolo v meste Žiar nad Hronom 10 540 ekonomicky aktívnych osôb (52,8%) z toho 5 295 mužov a 5 245 žien. V meste Žiar nad Hronom je sústredená väčšina výrobných podnikov a pracovných príležitostí okresu. Priemysel v meste je zastúpený najmä hutníckym priemyslom (ZSNP a. s. a SLOVALCO a. s.) a stavebnými firmami. Menovaný priemysel poskytuje rozhodujúce pracovné príležitosti v II. sektore. Značný rozsah pracovných príležitostí je poskytovaný v III. sektore v školstve, zdravotníctve, verejnej správe, administratíve, bankovníctve, poisťovníctve, v obchodoch a službách). To predstavuje perspektívu zvyšovania pracovných príležitostí v meste v závislosti od zachovania a rozvoja jestvujúcich výrobných podnikov. Odvetvím s dlhodobou najväčším počtom zamestnancov v meste je priemyselná výroba (29%) a ekonomická aktivita bez udania odvetví (29%). V roku 2001 bolo v meste Žiar nad Hronom 2 174 nezamestnaných, k 31.12.2004 1 938 nezamestnaných. V rokoch 2001 – 2005 dochádza postupne k ďalšiemu poklesu nezamestnanosti na území okresu ako aj v samotnom meste. V roku 2001 odchádzalo za prácou mimo mesto Žiar nad Hronom 1 313 osôb

z celkového počtu ekonomicky aktívnych osôb t. z. 12,5%. Nakoľko sa mesto nachádza v optimálnej dochádzkovej vzdialenosti od mesta Zvolen, Banská Bystrica, Žarnovica, Nová Baňa, Prievidza aj výhľadovo je potrebné predpokladať, že časť ekonomicky aktívneho obyvateľstva mesta bude dochádzať za prácou mimo mesto.

Rozsah pracovných príležitostí v I. sektore v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve ÚPN mesta predpokladá zachovať v súčasnom rozsahu včítane jestvujúcich plôch výrobného územia (cca 100 pracovných príležitostí). Vzhľadom na navrhovaný priestorový rozvoj mesta smerom východným sa navrhuje zrušiť hospodársky dvor so živočíšnou výrobou pri Lutilskom potoku bez náhrady.

II. sektor priemyselná a stavebná výroba a skladové hospodárstvo je koncentrovaný vo výrobných okrskoch mesta. Jednou z priorít územného plánu mesta je územná príprava priemyselného parku „Za kalovým poľom“ pre nové podnikateľské aktivity v oblasti II. sektoru. Ďalšou rozvojovou lokalitou mesta sú výrobné okrsky „Farské lúky“ a „Sever“. Predpokladaný rozsah rozvoja zamestnanosti II. sektoru podľa ÚPN mesta je nasledovný:

Poradové číslo	Názov výrobného okrsku	Návrh počtu pracovných príležitostí
1	Výrobný okrsk „Sever“	300
2	Výrobný okrsk „Farské lúky“	200
3	Výrobný okrsk Šášovské Podhradie	100
4	Výrobný okrsk Horné Opatovce	300
5	Výrobný okrsk ZSNP – SLOVALCO	2 800
6	Priemyselný park „Za Kalovým poľom“	8 500
7	Rozptyl	50

III. sektor bude naďalej poskytovať pracovné príležitosti v oblasti verejnej občianskej vybavenosti najmä v školstve, zdravotníctve, službách, obchode, verejnej správe, administratíve, bankovníctve, peňažných ústavoch, verejnom stravovaní a ubytovaní. Menované pracovné príležitosti budú sústredené v centrálnej mestskej zóne a v navrhovanom centre obytného súboru „Pod

Šibeničným vrchom“. Radikálny nárast pracovných príležitostí v III. sektore sa nepredpokladá.

5.) Návrh riešenia záujmového územia a širšie vzťahy

Na základe administratívno - správneho členenia SR z roku 1996 je mesto Žiar nad Hronom sídlom okresu a je začlenené do Banskobystrického kraja. Mesto Žiar nad Hronom sa nachádza cca 25 km západne od mesta Zvolen, sídelného centra druhej skupiny a spolu so Žarnovicou a Novou Baňou vytvára pás mestského osídlenia v údolí Hrona v západnej časti Banskobystrického kraja. Mesto Žiar nad Hronom v štruktúre osídlenia plní funkciu centra osídlenia tretej skupiny prvej podskupiny so silnými väzbami na banskobystricko-zvolenskú aglomeráciu, ťažisko osídlenia najvyššej úrovne celoštátneho až medzinárodného významu. Mesto Žiar nad Hronom má optimálne väzby na centrum osídlenia tretej skupiny, druhej podskupiny Banskú Štiavnicu a Kremnicu a centrá osídlenia štvrtej skupiny Nová Baňa a Žarnovica. Cez riešené územie mesta Žiar nad Hronom prechádza hlavná nitriansko-pohronská rozvojová os prvého stupňa Trnava – Nitra – Žiar nad Hronom – Zvolen. Na menovanú rozvojovú os sa v meste napája kremnicko-turčianska rozvojová Žiar nad Hronom – Kremnica – Turčianske Teplice – Martin.

Mesto Žiar nad Hronom je na nadradenú cestnú sieť SR napojené cestou I/65 Nitra – Žiar nad Hronom – Kremnica – Turčianske Teplice – Martin, rýchlostnou cestou R1 Šášovské Podhradie – Zvolen a cestou I/50 Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom – Zvolen. Cestou I/50 a cestou I/65 je mesto prepojené so Žilinským a Trenčianskym krajom, mesto je významnou križovatkou menovaných celoštátnych cestných ťahov. Cez mesto Žiar nad Hronom prechádza železničná trať celoštátneho významu TINA Nové Zámky /Palárikovo – Levice – Žiar nad Hronom – Zvolen – Lučenec – Košice.

V ÚPN mesta Žiar nad Hronom je rozvíjané žiarske ťažisko osídlenia a sú vytvorené územno-technické predpoklady pre rozvoj mesta na priesečníku rozvojových osí kraja a celoštátnych dopravných ťahov vytváraním ich funkčnej komplexnosti pri zohľadnení regionálnych súvislostí. V ÚPN mesta Žiar nad Hronom sa rešpektuje pripravovaná výstavba rýchlostnej cesty R1 – Žarnovica – Šášovské Podhradie a plánovaná trasa rýchlostnej cesty R2, štátna hranica

ČR/SR – Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom – Zvolen – (peáž s R1) – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice. V súlade s novým projektom diaľnic a rýchlostných ciest SR sa rešpektuje trasa rýchlostnej cesty R3 štátna hranica MR/SR – Krupina – Zvolen – (peážny úsek s R1) Žiar nad Hronom – Turčianske Teplice – Martin – Dolný Kubín – štátna hranica PL/SR. Návrh územného plánu mesta predpokladá modernizáciu jestvujúcej hlavnej železničnej trate TINA v celej dĺžke ťahu na území kraja. V oblasti leteckej dopravy bude pre obyvateľov mesta slúžiť verejné letisko pre celoštátnu dopravu Zvolen – Sliač.

Mesto Žiar nad Hronom ako sídlo okresu a ťažisko žiarskeho osídlenia je charakteristické významným sústredením zariadení občianskej vybavenosti a najväčším sústredením výrobných priemyselných firiem a pracovných príležitostí v západnej časti Banskobystrického kraja. Vzhľadom na polohu a funkciu mesta Žiar nad Hronom v štruktúre osídlenia ÚPN mesta predpokladá, že niektoré zariadenia celomestskej a vyššej občianskej vybavenosti v meste budú slúžiť aj obyvateľom okresu Žiar nad Hronom a celého záujmového územia. Obdobne ÚPN mesta predpokladá, že obyvatelia mesta Žiar nad Hronom budú naďalej využívať niektoré zariadenia vyššej a špecifickej občianskej vybavenosti v meste Zvolen a Banská Bystrica.

V záujmovom území mesta sa pripravuje výstavba nových priemyselných a technologických parkov v mestách Zvolen, Žarnovica a v obci Hliník nad Hronom, ktoré spolu s priemyselným parkom v Žiari nad Hronom „Za Kalovým poľom“ vytvárajú optimálne predpoklady pre ďalší hospodársky rozvoj regiónu.

Mesto Žiar nad Hronom leží na významnej medzinárodnej severo južnej turistickej trase Poľsko – Dolný Kubín – Martin – Turčianske Teplice – Kremnica – Žiar nad Hronom – Zvolen – Maďarsko a je súčasťou turisticky atraktívneho regiónu Stredné Pohronie. V záujmovom území v severnej a severozápadnej časti sa nachádza rekreačný krajinný celok Kremnické vrchy a Vtáčnik, v optimálnej dostupnej vzdialenosti je rekreačný krajinný celok Štiavnické vrchy. Jestvujúce strediská rekreácie a turizmu (termálne kúpele) s letným pobytom pri vode na báze termálnych vôd v Kremnici, Sklených Tepliciach a Kováčovej budú umožňovať dennú a koncom týždňovú rekreáciu obyvateľov mesta. V záujmovom území požiadavky na dennú a koncom týždňovú rekreáciu s celoročným pobytom v prírode a so zameraním na zimné lyžiarske športy sa navrhuje zabezpečiť

v jestvujúcich zimných strediskách rekreácie Krahule –Skalka, SKI centrum Medvedica – Malachov, Sielnická Poľana a v pohorí Vtáčnik. V optimálnej dopravnej dostupnosti sú k dispozícii zimné strediská rekreácie a turizmu severne od Banskej Bystrice v Starohorských vrchoch (SKI centrum Donovaly a pod.). V optimálnej dopravnej dostupnosti sa nachádzajú historické banské mestá Kremnica a Banská Štiavnica s ideálnymi podmienkami pre poznávací turizmus. Vidiecke osídlenie v Kremnických vrchoch, Štiavnických vrchoch a v pohorí Vtáčnik umožňuje v rámci vidieckeho turizmu zabezpečovať požiadavky obyvateľov mesta Žiar nad Hronom na dennú a koncom týždňovú rekreáciu a agroturistiku.

V oblasti nadradenej technickej infraštruktúry je mesto Žiar nad Hronom napojené prostredníctvom skupinového vodovodu na Pohronský skupinový vodovod. Vo výhľadovom období je potrebné predpokladať prepojenie Západoslovenskej vodárenskej sústavy so Stredoslovenskou vodárenskou sústavou. V záujmovom území mesta sa nachádza elektrická rozvodňa RZ Horná Ždaňa a cez záujmové územia mesta prechádzajú významné celoštátne 400 a 100 kV elektrické vedenia. ÚPN mesta nepredpokladá v záujmovom území mesta zásadné zmeny súčasného stavu nadradeného technického vybavenia.

Podľa environmentálnej regionalizácie SR (MŽP SR SAŽP Banská Bystrica 2002) sú na území SR vymedzené jednotlivé zaťažené oblasti životného prostredia (ďalej len ŽP). Jedná sa o oblasti, ktoré sú priesečníkom výskytu vyššieho počtu environmentálnych záťaží hodnotených podľa stavu vybraných zložiek ŽP a rizikových faktorov. Mesto Žiar nad Hronom sa nachádza v Pohronskej zaťaženej oblasti s významnými stacionárnymi zdrojmi znečistenia ŽP (Slovalco a. s., ZSNP a. s.) časť záujmového územia mesta patrí medzi územia s narušenou a silne narušenou kvalitou ŽP. Stredná časť riešeného územia mesta Žiar nad Hronom je zaradená do piateho stupňa t. z. silne narušené ŽP, smerom na sever a juh kvalita ŽP prechádza do štvrtého stupňa a druhého stupňa. Záujmové územie mesta Žiar nad Hronom v severnej časti v priestore Kremnických vrchov a Vtáčnika a v južnej časti v priestore Štiavnických vrchov možno charakterizovať ako územie s vysokou kvalitou ŽP.

6.) Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania územia mesta

Mesto Žiar nad Hronom z hľadiska priestorového usporiadania územia sa skladá z vlastného jadrového mesta, z miestnej časti Šášovské Podhradie a výrobného územia ZSNP – Slovalco a Horné Opatovce. Obec Ladomerská Vieska, ktorá bola pôvodne súčasťou mesta Žiar nad Hronom sa odčlenila v 90-tych rokoch minulého storočia. Pôvodná poľnohospodárska obec Horné Opatovce bola v 60-tych rokoch minulého storočia z dôvodov negatívnych vplyvov hlinikárskeho priemyslu na ŽP asanovaná a k. ú. obce bolo pričlenené k mestu v roku 1969. Obec Ladomerská Vieska a výrobné územie ZSNP – Slovalco a Horné Opatovce sú v súčasnosti územne a stavebne spojené s mestom a tvoria prakticky jeden sídelný útvar. Územné odčlenená je len miestna časť Šášovské Podhradie.

Urbánna štruktúra mesta vznikla novou rozsiahlou výstavbou po roku 1950 z pôvodného vidieckeho osídlenia z obce Svätý kríž nad Hronom. Novodobý územný a ekonomický rozvoj mesta nastal v súvislosti s výstavbou hutníckeho kombinátu na spracovanie hliníka (ZSNP) po roku 1950. Výstavba významnej ekonomickej základne celoštátneho významu sa odrazila na premene bývalej poľnohospodárskej obce na významné priemyselné mesto, ktoré sa priestorovo rozrástlo pozdĺž významnej komunikácie cesty I/50, ktorá prechádza stredom zastavaného územia mesta v severojužnom smere. Pôvodná urbánna štruktúra obce Svätý kríž nad Hronom sa zachovala okolo Svätokrížskeho námestia s objektom kostola Povýšenia Svätého Kríža a okolo ulice SNP a Partizánskej ulice s bývalým kaštieľom s historickým parkom. Hlavnou dopravnou, vybavenostnou a urbanistickou osobu mesta sa stala cesta I/50, ul. SNP s funkciou hlavnej mestskej triedy. Pozdĺž nej smerom západným a po roku 1980 aj smerom východným sa postupne rozvíjala obytná zástavba. Obytná zástavba formou viacpodlažných bytových domov a občianskej vybavenosti sa realizovala prevažne v západnej časti mesta. Jedná sa o obytné súbory CENTRUM I., CENTRUM II. a ETAPA. Súčasťou obytných súborov sú aj komplexné areály základnej občianskej vybavenosti. Vyššia občianska vybavenosť je sústredená v priestore vymedzenom ul. M. Chrastenka a ul. Dr. Janského, pozdĺž ulice Š.

Moysesa, okolo Námestia Matice Slovenskej a pozdĺž ul. SNP. Hlavnou kompozičnou a vybavenostnou osou západnej časti mesta je ul. Dr. Janského a ul. Š. Moysesa s centrálnym peším priestorom mesta, Námestím Matice Slovenskej. Menované územie tvorí centrálnu mestskú zónu, v ktorej sú sústredené najvýznamnejšie plochy verejnej občianskej vybavenosti mesta. Obytná zástavba formou výstavby rodinných domov sa realizovala prevažne vo východnej časti mesta, na území východne od ul. SNP až po Lutilský potok. Obytná zástavba formou viacpodlažných bytových domov západne od cesty I/50 (ul. SNP) sa realizovala len v obytnom súbore „Pod vršky“. Plochy vyššej občianskej vybavenosti sú zrealizované pozdĺž ul. SNP včítane plôch obchodných reťazcov a supermarketov. Plochy verejnej historickej parkovej zelene, športovo-rekreačné plochy sú sústredené v južnej časti mesta v priestore „Starého Žiaru“. Plochy celomestskej vybavenosti sústredené pozdĺž južnej časti ulice SNP a okolo Svätokrížskeho námestia a vytvárajú druhú tzv. „historickú časť“ celomestského centra.

Na katastrálnom území Horné Opatovce na ľavom brehu rieky Hron sa po roku 1950 vybudovala priestorovo rozsiahla priemyselná zóna s dominantným hutníckym kombinátom na spracovanie hliníka ZSNP. Ďalšia výrobná zóna sa v súlade so zámermi ÚPN HSA rozvíjala na lokalite Horné Opatovce, južne od cesty I/67 a vo výrobnom okrsku „Farské lúky“. Nová výstavba výrobných areálov sa v súčasnosti realizuje na lokalite „Farské lúky“. Menované výrobné okrsky (Horné Opatovce, Farské lúky) majú charakter výrobnno-skladovej a obchodnej zóny.

Vodný tok Hrona oddeľuje samotné mesto Žiar nad Hronom od výrobného územia ZSNP – Slovalco a od obce Ladomerská Vieska. Jestvujúce plochy výrobného územia vytvárajú monofunkčné výrobné okrsky a sú sústredené pozdĺž hlavnej železničnej trate so železničnou stanicou a pozdĺž cesty I/65. Vodný tok Hrona nie je mestotvorným prvkom a je postupne obostavaný výrobným územím a nadradenými celoštátnymi ťahmi.

Obytné územie miestnej časti Šášovské Podhradie je zastúpené plochami rodinných domov vidieckeho typu. Časť jestvujúcej zástavby rodinných domov je v súčasnosti využívaná na rekreačné účely. Výrobný okrsok Šášovské Podhradie charakterizuje drevospracujúci priemysel.

Návrh územného plánu mesta Žiar nad Hronom:

- navrhuje dobudovanie kompaktnej formy priestorovej štruktúry zastavaného územia mesta smerom východným. ÚPN mesta rieši územný a priestorový rozvoj mesta smerom východným do priestoru okolo Lutilského potoka a Šibeničného vrchu. Navrhuje sa ukončenie urbanizácie územia medzi ul. SNP a Lutilským potokom, urbanizácia priestoru Šibeničného vrchu a územia východne od Lutilského potoka až po hranicu lesa. Územný rozvoj miestnej časti Šášovské Podhradie sa nenavrhuje. Navrhuje sa urbanizácia územia smerom západným pozdĺž cesty III. triedy smerom na Lovču.
- zachováva sa hlavná dopravná, vybavenostná a kompozičná os mesta v trase ul. SNP (cesty I/50). ÚPN mesta navrhuje postupné dobudovanie celomestského centra v lokalite „Severovýchod“ a vymedzuje priestory na dobudovanie, prestavbu alebo rekonštrukciu.
- rešpektuje stanovené zásady a regulatívy rekonštrukcie a modernizácie existujúcej zástavby na území vymedzenom ochranným pásmom NKP.
- vytvárajú sa predpoklady pre posilnenie centrálnej mestskej zóny vo väzbe na navrhované obytné územie lokality „Pod Šibeničným vrchom“ východne od Lutilského potoka v predĺžení ul. M. Benku po prehodnotení pripomienok ku Konceptu sa v súbornom stanovisku určilo, že Krížna ulica sa nebude predlžovať východným smerom.
- zachováva okrskové centrá občianskej vybavenosti existujúcich obytných súborov. Navrhuje nové okrskové centrá občianskej vybavenosti na lokalite „Šibeničný vrch“ a „Pod Šibeničným vrchom“.
- navrhuje urbanizáciu územia severne od výrobného okrsku ZSNP – Slovalco až po rieku Hron pre účely výrobného územia plánovaného priemyselného parku „Za kalovým poľom“
- navrhuje sa dobudovanie výrobného územia výrobného okrsku Horné Opatovce smerom južným.

V ÚPN mesta Žiar nad Hronom navrhuje výstavbu nadradenej cestnej siete mesta a dobudovanie základnej komunikačnej siete mesta. Vzhľadom na stupeň projektovej prípravy rýchlostných ciest, záverečné stanovisko MŽP SR k rýchlostnej ceste R1 Žarnovica – Šášovské Podhradie II. etapa zo dňa

28.02.2007 navrhuje sa v návrhu ÚPN – mesta Žiar nad Hronom realizovať rýchlostnú cestu R1 podľa dokumentácie stavebné povolenie. Navrhuje sa rýchlostná cesta R2 Žiar nad Hronom – Prievidza – Trenčín – hranica SR/ČR po západnom okraji mesta s napojením sa na peážny úsek s R1 v križovatke Lovča (podľa dokumentácie pre stavebný zámer a územné rozhodnutie). Návrh územného plánu mesta Žiar nad Hronom rešpektuje trasu rýchlostnej cesty R3 Žiar nad Hronom – Turčianske Teplice – Martin – Kral'ovany – Dolný Kubín – štátna hranica SR/PR podľa štúdie z roku 2001 s napojením sa na peážny úsek R 1 v križovatke Šášovské Podhradie.

Jestvujúce železničné trate a zariadenia sú na území mesta dlhodobo stabilizované a s ich ďalším rozvojom sa neuvažuje. Navrhuje sa modernizácia hlavného železničného ťahu v celej jej dĺžke na území Banskobystrického kraja.

7.) Návrh funkčného využitia územia mesta

7.1.) Charakteristika jestvujúce funkčného využitia územia mesta :

a.) Obytné územie

- Obytné územie, plochy viacpodlažných bytových domov

Sú zastúpené na území mesta obytnými súbormi CENTRUM I., CENTRUM II., ETAPA a POD VŔŠKY. Obytný súbor CENTRUM I. je realizovaný prevažne formou klasických tehlových domov, obytné súbory ETAPA, CENTRUM II. a Pod vŕšky prevažne panelovou technológiou. Obytný súbor „POD VŔŠKY“ je nedobudovaný. Menované obytné súbory sú 4 – 8 podlažné s výškovými bytovými domami 9 – 12 podlažnými. Obytné súbory sú vybudované s komplexnou základnou občianskou vybavenosťou. Po ukončení bytovej výstavby západne od ul. SNP sa výstavba v 90-tych rokoch minulého storočia presunula do údolia Lutilského potoka. Priemerná podlažnosť obytného súboru „Pod vŕšky“ je 8 podlaží. V súčasnosti prebieha postupná modernizácia a rekonštrukcia bytového fondu na obytnom súbore CENTRUM I. a CENTRUM II.

- Obytné územie, plochy so zástavbou rodinných domov

Sú v meste sústredené vo východnej časti na území vymedzenom Štúrovou ulicou, ul. SNP, Partizánskou ulicou a Lutilským potokom. Na území západne od ul. SNP okrem Svätokrížskeho námestia a častí ul. Hutníkov sa zástavba rodinných domov nenachádza. Pozdĺž južnej časti Štúrovej ulice v „historickom Žiari“ sa nachádza pôvodná obytná zástavba prevažne 1 – 2 podlažná, ktorá si vyžaduje komplexnú modernizáciu a rekonštrukciu. Miestnu časť Šášovské Podhradie tvorí zástavba rodinných domov vidieckeho typu, časť jestvujúcej zástavby je využívaná na rekreačné účely. Zástavba rodinných domov v meste je vo veľmi dobrom stavebno-technickom stave. V súčasnosti sa realizuje nová výstavba rodinných domov v severnej časti Jesenského ulice.

- Obytné územie, plochy verejnej občianskej vybavenosti

Plochy verejnej občianskej vybavenosti sú sústredené v celomestskom vybavenostnom centre najmä na ulici Dr. Janského, M. Chrásteka, ul. Š. Moysesa, na Námestí Matice slovenskej, na ul. SNP, Svitavskej a Sládkovičovej ulici. V centrálnej mestskej zóne a na hlavnej mestskej triede ul. SNP je sústredená prevažne časť celomestskej obchodno-obslužnej, kultúrnej, zdravotníckej vybavenosti, včítane zariadení verejnej správy, administratívy, peňažných ústavov a ubytovacích zariadení. Obchodno-obslužná vybavenosť na ul. Š. Moysesa a na Námestí Matice slovenskej má charakter zmiešaného územia s občianskou vybavenosťou v parteri bytových domov. Obytné súbory sú zrealizované s komplexnou základnou občianskou vybavenosťou (nákupné centrum, MŠ, ZŠ, stredná škola). Po roku 2000 sa realizovala pri obchodnom dome Prior výstavba obchodných supermarketov (obchodný dom Billa, Tesco a Lidl).

Druhú „historickú“ časť celomestského vybavenostného centra tvoria plochy verejnej občianskej vybavenosti sústredené okolo Svätokrížskeho námestia, Partizánskej ulice a ul. SNP v úseku od autobusovej stanice po areál kaštieľa s parkom. Menované plochy sú charakteristické zmiešaným územím bývania a vybavenosti využitím jestvujúceho staršieho domového fondu formou rekonštrukcie a modernizácie. V historickej časti Žiaru sú sústredené takmer všetky národné kultúrne pamiatky mesta (NKP). Celá historická časť celomestského centra leží v ochrannom pásme NKP. Rozsah plôch verejnej

občianskej vybavenosti v miestnej časti Šášovské Podhradie zodpovedá jej veľkosti v meste. Celkove možno konštatovať, že rozsah plôch verejnej občianskej vybavenosti zodpovedá veľkosti a postaveniu mesta v štruktúre osídlenia. Väčšina zariadení občianskej vybavenosti je správne lokalizovaná v CMZ a pozdĺž hlavnej mestskej triedy. Problémy v meste v oblasti obytného územia spôsobuje:

- nedoriešené vlastnícke vzťahy pozemkov na rozvojovej lokalite „Severovýchod“
- sústredenie plôch a kapacít ZŠ a stredných škôl v západnej časti mesta (západne od ulice SNP)
- sústredenie plôch obchodných domov a supermarketov pozdĺž ulice SNP
- nedoriešená problematika odsunu živočíšnej výroby z hospodárskeho dvora vo vzťahu k rozvojovej lokalite IBV – „Jesenského ulica“.

b.) Výrobné územie

Výrobné územie je zastúpené na území mesta plochami priemyselnej výroby so zameraním na hutnícku výrobu hliníka, výrobu kovov a kovových výrobkov z hliníka, stavebnú výrobu, skladové hospodárstvo, výrobné služby, lesné hospodárstvo a poľnohospodárstvo. Ťažba nerastných surovín sa nevyskytuje. Na riešenom území sú plochy výrobného územia sústredené v rozptyle v zastavanom území mesta a vo výrobných monofunkčných okrskoch:

- výrobný okrsok ZSNP – SLOVALCO s dominantným postavením hutníckeho priemyslu a výroby kovov a kovových výrobkov z hliníka
- výrobný okrsok Farské lúky
- výrobný okrsok Horné Opatovce, menovaný okrsok má charakter výrobnno-skladovej a obchodnej zóny
- výrobný okrsok Šášovské Podhradie s prevahu drevospracujúceho priemyslu.

Výrobné územie mesta je charakteristické priestorovo rozsiahlou priemyselnou zónou na k. ú. Horné Opatovce s dominantným hutníckym priemyslom na spracovanie hliníka (ZSNP a. s. a SLOVALCO a. s.). Menované výrobné územie sa nachádza na území medzi tokom Hrona a cestou I/65 po

oboch stranách hlavnej železničnej trate. Celkove možno konštatovať, že rozsah plôch výrobného územia je vysoký a zodpovedá postaveniu mesta, najvýznamnejšieho zdroja pracovných príležitostí v západnej časti Banskobystrického kraja. Jestvujúce a rozostavané výrobné zariadenia sú v meste lokalizované v súlade s platnou ÚPD mesta.

Poľnohospodárska výroba je na riešenom území zastúpená Poľnohospodárskym družstvom Žiar nad Hronom. Hospodársky dvor so živočíšnou výrobou zameranou na chov hovädzieho dobytku sa nachádza na Partizánskej ulici pri Lutilskom potoku.

Lesné hospodárstvo je na riešenom území zastúpené Lesmi SR š. p. Banská Bystrica, Urbárskym spoločenstvom Žiar nad Hronom a lesmi rímskokatolíckej cirkvi. Hospodárske dvory lesného hospodárstva sa na riešenom území nachádzajú v Šášovskom Podhradí.

Medzi najväčšie problémy mesta v oblasti výrobného územia možno zaradiť:

- jestvujúce výrobné územie, zastúpené hutníckym priemyslom je významným zdrojom znečisťovania ŽP mesta a jeho záujmového územia,
- kolízia hospodárskeho dvora PD Žiar nad Hronom s plánovanými rozvojovými lokalitami obytného územia mesta.

c.) Rekreačné územie

Rekreačné územie je na riešenom území mesta zastúpené plochami športu, športových zariadení, športových ihrísk a rekreačnými plochami slúžiacimi k dennej a koncom týždňovej rekreácii obyvateľov mesta. Športové plochy s areálom futbalového ihriska a areálom letného kúpaliska sú sústredené v južnej časti mesta v „historickom Žiari“ vo väzbe na historický park. Zimný štadión je rozostavaný v západnej časti mesta pri cintoríne, krytá plaváreň sa nachádza v centrálnej mestskej zóne. Všetky areály ZŠ a stredných škôl sú vybavené športovým areálom so športovými ihriskami. Záhradkárske lokality sa nachádzajú v severovýchodnej časti pri Lutilskom potoku a v terennej mulde Pod cintorínom na ul. Hutníkov. Na rekreačné účely sa využíva priestor Šibeničného vrchu s turistickým náučným chodníkom. Jestvujúca zástavba rodinných domov v obci

Šášovské Podhradie je postupne prebudovávaná na rekreačné využitie (chalupy, rodinné domy dovolenkového typu). Mesto má v súčasnosti spracované rozvojové plochy pre športové a rekreačné aktivity pozdĺž Lutilského potoka vo väzbe na obytný súbor „Pod vršky“. Samostatné plochy stredísk rekreácie a turizmu, rekreačné prímestské areály a plochy súkromnej chatovej rekreácie sa na riešenom území nenachádzajú. Celkový rozsah plôch športových zariadení a ihrísk je nízky a nezodpovedá potrebám mesta Žiar nad Hronom. Rekreačné využitie vodného toku Hrona okrem lokality „Žiarsky rybník“ absentuje.

- Plochy zelene

Zeleň v meste je zastúpená plochami verejnej parkovej a sprievodnej zelene, plochami obytnej zelene bytových súborov, plochami vyhradenej zelene v areáloch občianskej vybavenosti a na plochách so zástavbou rodinných domov a plochami cintorína. Verejná parková zeleň je v meste zastúpená plochou historického parku pri kaštieli. Park je pamiatkovo chránený, vznikol po úpravách v roku 1870 ako prírodný krajinársky park. Park priamo naväzuje na hlavnú športové a rekreačné plochy mesta s areálom letného kúpaliska. Parková a sprievodná zeleň v meste je zastúpená menšími parkovými plochami v obytných súboroch mesta a uličnou líniovou zeleňou. Rozsah plôch verejnej zelene v meste je nízky, mesto má v súčasnosti pripravené územné rozširovanie plôch hlavného cintorína. Nedostatok plôch verejnej zelene je kompenzovaný plochami lesa Jastrabskej vrchoviny v priestore Šibeničného vrchu a Hory a plochami lesov Štiavnických vrchov. Mesto má spracované štúdie, projekty a koncepcie na:

- výsadbu sprievodnej zelene a vetrolamov v severnej časti mesta,
- výsadbu verejnej zelene v centrálnej mestskej zóne,
- sadovnícke a parkové úpravy na Svitavskej ulici.

Menované zámery sú postupne v meste realizované v rámci projektu „Zelené mesto Žiar nad Hronom“.

- Obytné územie, plochy so zástavbou rodinných domov

Návrh územného plánu mesta Žiar nad Hronom navrhuje hlavnú rozvojovú lokalitu obytného územia určenú pre výstavbu rodinných domov obytný súbor „Šibeničný vrch – Nový Žiar“. Navrhuje sa urbanizácia západných svahov

Šibeničného vrchu vo východnej časti mesta s dopravným napojením na Partizánsku ulicu, cestu III/ 050076. Menovanú lokalitu realizovať ako I.etapu výstavby. Druhou hlavnou rozvojovou lokalitou navrhovanou pre výstavbu rodinných domov je lokalita „Severovýchod“ severne od ulice M. Benku a lokalita „Pod Šibeničným vrchom“ východne odtoku Lutily. Ako doplnkové rozvojové lokality navrhované pre výstavbu rodinných domov sú riešené v ÚPN mesta:

- lokalita Sládkovičova ulica, Centrum I.
- lokalita rodinných domov „Nad zimným štadiónom“
- lokalita rodinných domov „Pod krížom“
- lokalita rodinných domov „Jesenského ulica“
- lokalita rodinných domov „Slnečná stráň“

Výstavba rodinných domov na lokalite „Jesenská ulica“ je podmienený zrušením hospodárskeho dvora PD najmä živočíšnej výroby

- Obytné územie, plochy viacpodlažných bytových domov

Návrh územného plánu mesta Žiar nad Hronom navrhuje za hlavnú rozvojovú lokalitu dostavbu sídliska „Pod vŕšky“ a navrhovaný obytný súbor „Šibeničný vrch – Nový Žiar“. Navrhované lokality umožňujú optimálne prevádzkové a komunikačné napojenie na hlavnú mestskú triedu, ul. SNP a Partizánsku ulicu. Po ukončení výstavby na menovaných lokalitách realizovať obytný súbor „Pod Šibeničným vrchom“ a „Severovýchod“. Ako doplnkové rozvojové lokality sú navrhované:

- sídlisko Etapa, Tajovského ulica, dostavba bytových domov
- sídlisko Centrum II., dostavba ul. Hutníkov a Š. Moysesu

Návrh územného plánu mesta Žiar nad Hronom navrhuje realizáciu podkrovných bytov u jestvujúcej zástavby bytových domov sídliska Centrum I., Centrum II. a Etapa.

Navrhovaným územným rozvojom obytného územia sa ukončí urbanizácia a územný rozvoj mesta smerom východným a optimálnymi väzbami na hodnotné prírodné prostredie Jastrabskej vrchoviny. Jedná sa o územie s vybudovaným technickým vybavením (vodovod, kanalizačné zberače, VTL plynovod)

s možnosťou dobudovania základného komunikačného systému mesta (napojenie na Ul. SNP a Partizánsku ul.).

- Výrobné územie, plochy priemyselnej a stavebnej výroby a skladového hospodárstva

Návrh územného plánu mesta jestvujúcej plochy výrobného územia sústredené vo výrobných okrskoch zachováva. Hlavnou rozvojovou lokalitou výrobného územia je priemyselný park „Za kalovým poľom“ na území medzi riekou Hron, plánovanou rýchlostnou komunikáciou R1 a výrobným okrskom ZSNP – SLOVALCO. Jedná sa o územie dlhodobo rezervované pre výrobné funkcie a zasiahnuté negatívnymi vplyvmi prevádzky hutníckeho kombinátu a na výrobu hliníka. Navrhuje sa nové komunikačné napojenie priemyselného parku novou mestskou zbernou komunikáciou s vypojením na cestu I/65, cestu I/50 z k.ú. obce Ladomerská Vieska a cestu III/.050075 Lovča – Žiar nad Hronom.

Ďalšou hlavnou rozvojovou lokalitou výrobného územia je výrobný okrsok Horné Opatovce. Doplnkové rozvojové lokality sú navrhované nasledovne:

- lokalita výrobného okrsku „Farské lúky“
- lokalita výrobného okrsku „Sever“

Výrobné okrsky Farské lúky a Sever sú navrhované pre nezávadné priemyselné prevádzky a skladové hospodárstvo ktoré nepredstavujú cieľový zdroj automobilovej nákladnej dopravy. S územným rozvojom výrobného okrsku Šášovské Podhradie sa neuvažuje.

- Výrobné územie, plochy hospodárskeho dvora poľnohospodárskej výroby

Návrh územného plánu mesta Žiar nad Hronom jestvujúci hospodársky dvor Poľnohospodárskeho družstva Žiar nad Hronom so živočíšnou výrobou navrhuje na zrušenie. Nenavrhuje sa nová výstavba hospodárskeho dvora so živočíšnou výrobou. Jestvujúci hospodársky dvor prebudovať na zmiešané územie výroby a vybavenosti. Zrušenie živočíšnej výroby je zdôvodnené:

- navrhovanou výstavbou rodinných domov na lokalite Jesenského ulica,
- navrhovanou výstavbou rodinných a bytových domov na lokalite „Pod Šibeničným vrchom“ a Šibeničný vrch.

Navrhovanou urbanizáciou mesta smerom východným do priestoru východne od Lutiského potoka dôjde k zastavaniu jestvujúcich plôch s TTP využívaných pre chov HD.

- Výrobné územie, plochy lesného hospodárstva

Návrh územného plánu Žiar nad Hronom jestvujúce plochy lesného hospodárstva, areál Lesov SR, š. p. Banská Bystrica vo výrobnom okrsku Šášovské Podhradie zachováva. S ich územným rozvojom sa neuvažuje.

- Zmiešané územie, plochy s mestskou štruktúrou a plochy s prevahou obytného územia s doplnkovou občianskou vybavenosťou

Územný plán mesta jestvujúce plochy zmiešaného územia v centrálnej mestskej zóne na ul. Š. Moyses, Dr. Janského a Námestí Matice Slovenskej zachováva. Navrhuje sa realizácia nového okrskového centra vybavenosti v obytnom súbore „Pod Šibeničným vrchom“ formou zmiešaného územia s plochami mestskej štruktúry. Navrhuje sa postupná modernizácia, rekonštrukcia a prestavba jestvujúcej zástavby v južnej časti ulice SNP, na Partizánskej ulici a na Svätokrížskom námestí na zmiešané územie bývania a vybavenosti.

- Zmiešané územie, plochy výrobného územia a občianskej vybavenosti

Územný plán mesta Žiar nad Hronom jestvujúce plochy zmiešaného územia vo výrobných okrskoch zachováva (Horné Opatovce). Hlavnou rozvojovou lokalitou zmiešaného územia výroby a vybavenosti je výrobný okrsk Horné Opatovce a Sever. Do zmiešaného územia možno umiestňovať aj plochy dopravných služieb a zariadení.

- Rekreačné územie, plochy prímestskej rekreácie, športovej vybavenosti a športových ihrísk

Územný plán mesta navrhuje nasledovné rozvojové lokality a nasledovné dobudovanie jestvujúcich plôch rekreačného územia mesta:

- rekreačná lokalita „Prímestský potok“ v západnej časti mesta so zameraním na dennú prímestskú rekreáciu,

- rekreačná lokalita „Lutiský potok“ vo východnej časti mesta vo väzbe na rozvojovú lokalitu obytného územia „Severovýchod“ a „Pod Šibeničným vrchom“. Lokalita je navrhovaná pre dennú prímestskú rekreáciu s ponukovými plochami pre dobudovanie športovej vybavenosti (viacúčelová športová veľkokapacitná hala a pod.),
- rekreačne lokality lesoparku mesta Žiar nad Hronom so zameraním na dennú a koncom týždňovú prímestskú rekreáciu,
- dobudovanie jestvujúceho športovo rekreačného areálu „Pri parku“ na navrhovaných rozvojových plochách,
- jestvujúca rekreačná lokalita „Žiarsky rybník“,
- rekreačná lokalita „Slnečná stráň“, so zameraním na koncom týždňovú prímestskú rekreáciu
- rekreačná lokalita „Kupča“, so zameraním na koncom týždňovú prímestskú rekreáciu
- rekreácia v prírodnom prostredí, lesopark mesta

Miestna časť Šášovské Podhradie je riešená ako stredisko rekreácie a cestovného ruchu s rozvojovými lokalitami rekreácie v prírodnom prostredí pri rieke Hron a v južnej časti obce. Navrhuje sa využitie jestvujúcej zástavby rodinných domov na rekreačné účely.

8.) Návrh riešenia bývania a občianskej vybavenosti

a.) Návrh koncepcie rozvoja bývania

Koncepcia rozvoja bývania ÚPN mesta navrhuje realizáciu nasledovných foriem bývania v meste:

- výstavbu rodinných domov všetkého druhu
- výstavbu viacpodlažných bytových domov
- výstavbu podkrovných bytov v jestvujúcej zástavbe bytových domov na sídliskách Centrum I. a Centrum II. a Etapa

Nová bytová výstavba v meste je navrhovaná na nasledovných lokalitách o nasledovnej smernej kapacite:

Označenie v grafike	Názov lokality Druh obytnej zástavby	Navrhovaná kapacita počet b. j. a RD, BD
Hlavné rozvojové lokality		
9	Lokalita rodinných domov „Šibeničný vrch – Nový Žiar“ (I. etapa výstavby)	495 b.j. z toho: 435 RD = 435 b.j. 15 BD = 60 b.j.
1	Obytný súbor RD a BD „Severovýchod“ (II. etapa výstavby)	247 b. j. z toho 147 RD = 147 b.j. v BD = 138 b.j.
2	Obytný súbor „Pod vršky“ – dostavba RD a BD (I. etapa výstavby)	20 b. j. z toho 16 b. j. v BD 4 b. j. v RD = 4 RD
10	Obytný súbor „Pod Šibeničným vrchom“ (II. etapa výstavby)	639 b.j. z toho: v RD = 435 b.j. v BD = 224 b.j.
Doplnkové rozvojové lokality		
3	Sídlisko ETAPA, dostavba bytových domov, Tajovského ulica	10 b. j. v BD
4	Centrum I., ul. Sládkovičova, lokalita RD	6 RD = 6 b. j.
5	Centrum I., lokalita RD „Nad zimným štadiónom“	15 RD = 15 b. j.
6	Centrum II., ul. Hutníkov a ul. Š. Moyses, dostavba RD na Svätokrížskom námestí	40 b. j. z toho v 30 b. j. v BD 10 b. j. v RD = 10 RD
7	Lokalita RD „Pod krížom“, ul. Š. Petruša	18 RD = 18 b. j.
8	Lokalita RD „Jesenského ulica“	35 RD = 35 b. j.
11	Lokalita RD „Slnečná stráň“	30 RD = 30 b. j.
12	Podkrovné byty, sídlisko Centrum I. a II., ETA	200 b. j. v jestvujúcich BD
Celkove		1 775 b.j. z toho v RD 1 115 b.j. BD 440 b.j. V podkrovných bytoch 200 b.j.

Výstavba rodinných domov na lokalite „Jesenského ulica“ a v obytnom súbore „Pod Šibeničným vrchom“ je podmienená zrušením hospodárskeho dvora PD resp. jeho živočíšnej výroby.

Z hľadiska vecnej a časovej náväznosti výstavby, z hľadiska územno-dopravných a technických podmienok ako I. ETAPA výstavby je najoptimálnejšia lokalita obytný súbor „Severovýchod“. Menovaná lokalita je v súčasnosti nereálnou lokalitou z dôvodov nevysporiadaných vlastníckych vzťahov pozemkov. Ako prvú etapu výstavby navrhuje ÚPN mesta obytný súbor lokalitu „Šibeničný vrch – Nový Žiar“ a dobudovanie sídliska „Pod vršky“. Navrhovaný územný rozvoj mesta si nevyžaduje žiadne asanácie existujúceho bytového fondu mesta.

V návrhu ÚPN mesta Žiar nad Hronom na základe záverov prieskumov a rozborov mesta a fyzického stavu existujúcej zástavby sú navrhované plochy so staršou zástavbou rodinných a bytových domov, u ktorých sa navrhuje ich celková rekonštrukcia a modernizácia. ÚPN mesta Žiar nad Hronom vymedzuje nasledovné existujúce plochy obytného územia navrhované na modernizáciu a rekonštrukciu:

- zmiešané územie bývania a vybavenosti na ul. SNP v úseku od autobusovej stanice po historický park s kaštieľom
- zástavba rodinných domov na Partizánskej ulici
- zástavba rodinných domov na Svätokrížskom námestí
- zástavba viacpodlažných bytových domov na ul. Hutníkov
- zástavba rodinných domov na ul. Hutníkov

ÚPN mesta navrhuje prestavbu územia so staršou zástavbou rodinných domov v „historickom“ Žiari na zmiešané územie bývania a vybavenosti na:

- ul. SNP južne od autobusovej stanice
- na Partizánskej ulici

ÚPN mesta predpokladá postupnú komplexnú rekonštrukciu existujúcej zástavby viacpodlažných bytových domov na sídliskách Centrum I., Centrum II. a Etapa.

b.) Návrh koncepcie rozvoja občianskej vybavenosti včítane sociálnej infraštruktúry

Jestvujúcu verejnú občiansku vybavenosť v meste Žiar nad Hronom delíme na:

- sociálnu infraštruktúru so zariadeniami školstva, zdravotníctva a sociálnej starostlivosti a služieb
- komerčnú občiansku vybavenosť
- ostatnú občiansku vybavenosť

Analýza súčasného stavu a územný rozsah jestvujúcej občianskej vybavenosti bol spracovaný v prieskumoch a rozboroch mesta Žiar nad Hronom. Kapacitné údaje o súčasných zariadeniach verejnej občianskej vybavenosti boli dodané MSÚ Žiar nad Hronom a Úradom Banskobystrického samosprávneho kraja. ÚPN mesta zdokumentoval súčasný stav verejnej občianskej vybavenosti k 1.10.2005.

b1.) Vymedzenie centrálnej mestskej zóny, návrh centier občianskej vybavenosti

Prevažná časť verejnej občianskej vybavenosti mesta je sústredená v centrálnej mestskej zóne (ďalej len CMZ). V roku 1985 bol spracovaný ÚPN CMZ Žiar nad Hronom, v ktorom riešené územie je vymedzené v rozsahu celého súčasného zastavaného územia mesta. ÚPN mesta Žiar nad Hronom menovaný územný rozsah prehodnotil a vymedzuje centrálnu mestskú zónu (CMZ) v nasledovnom rozsahu:

- z východu okrajom zástavby občianskej vybavenosti na ul. SNP, ul. Pod Donátom a Záhradnou ulicou ,
- zo severu Jilemnického ulicou, Bernolákovou ulicou, Svitavskou ulicou a ul. M. Chrásteka
- zo západu Sládkovičovou ulicou včítane areálu Nemocnice s poliklinikou
- z juhu ul. A. Dubčeka, ul. J. Kollára, ul. Hviezdoslavovou a okrajom zástavby „historického Žiaru“ okolo Svätokrížskeho námestia

Ústredným centrálnym priestorom CMZ je Námestie Matice Slovenskej, ul. Š. Moyses a plochy verejnej občianskej vybavenosti medzi ul. Dr. Jánskeho a M. Chrástenka. Jestvujúce plochy občianskej vybavenosti ÚPN mesta zachováva. Navrhuje sa dobudovať verejnou občianskou vybavenosťou:

- priestor medzi mestským kultúrnym strediskom a ul. Dr. Jánskeho
- priestor na východnej strane ul. SNP severne od obchodného domu LIDL
- plocha na ul. Cyrila a Metoda pri ZŠ a MŠ Š. Moyses

- preluky na západnej strane ul. SNP v historickom Žiari pri rešpektovaní zásad a regulatívov stanovených pre ochranné pásmo NKP
- plochu za kultúrnym domom na ul. M.R. Štefánika

Navrhuje sa prebudovať pre potreby verejnej občianskej vybavenosti:

- územie výrobných a dopravných služieb v severnej časti CMZ na ulici SNP formou asanačnej prestavby na zmiešané územie vybavenosti a výrobných služieb
- územie východne od autobusovej stanice na ul. SNP na zmiešané územie vybavenosti a bývania
- územie pozdĺž Partizánskej ulice na zmiešané územie vybavenosti a bývania

V rámci jestvujúcich obytných súborov zrealizovaných formou KBV a obytných súborov IBV sú vybudované okrskové centrá občianskej vybavenosti. Menované okrskové centrá na:

- Ø sídlisku „Centrum I.“ - obchodné centrum na ul. A. Dubčeka
- obchodné centrum na ul. Š. Moysesu
- vybavenostné centrum na ul. SNP
- Ø Sídlisku „Centrum II.“ - obchodné centrum „Kocky“ na ul. SNP
- obchodné centrum na ul. Hviezdoslavovej
- Ø Sídlisku „Pod vŕšky“ - obchodné centrum na ul. Pod Donátom

ÚPN mesta zachováva. ÚPN mesta Žiar nad Hronom navrhuje:

- nové plochy verejnej občianskej vybavenosti na rozvojovej lokalite „Severovýchod“
- nové okrskové centrum občianskej vybavenosti v rozvojovej lokalite „Šibeničný vrch – Nový Žiar“
- nové centrum a plochy občianskej vybavenosti na rozvojovej lokalite „Pod Šibeničným vrchom“
- plochy komerčnej obchodnej vybavenosti (ponukové plochy pre obchodné domy, supermakety) a dopravné služby pozdĺž cesty III. triedy smerom na Lovču a plánovanú R2

Nepovoľuje sa výstavba novej občianskej vybavenosti na plochách obytnej zelene a na verejných parkoviskách jestvujúcich obytných súborov ETAPA, CENTRUM I. a CENTRUM II. vymedzených ÚPN mesta. Nepovoľuje sa výstavba obchodných domov typu supermarket na ul. Dr. Jánskeho.

b.2.) Koncepcia rozvoja sociálnej infraštruktúry

Sociálna infraštruktúra v meste Žiar nad Hronom zahŕňa školské a zdravotnícke zariadenia a zariadenia sociálnej starostlivosti.

1.) Školstvo a výchova

Na zastavanom území mesta sú vybudované a funkčné nasledovné školské zariadenia:

- **Materské školstvo**

V školskom roku 2005/2006 bolo na území mesta v prevádzke 8 materských škôl. Materská škola (ďalej len MŠ) na ul. A. Kmeťa je v spoločnom školskom areáli ZŠ a MŠ Š. Moysesu. Zriaďovateľom MŠ je mesto Žiar nad Hronom s celkovou kapacitou 615 detí s naplnenosťou areálov na cca 95%. Súčasťou všetkých MŠ sú školské jedálne. Jestvujúce MŠ v meste ÚPN mesta zachováva. Nové dve MŠ navrhuje ÚPN mesta v navrhovanom obytnom území na lokalite Šibeničný vrch a Pod Šibeničným vrchom. Pri navrhovanom výhľadovom počte trvale bývajúcich obyvateľov v meste 26 000 bol použitý ukazovateľ 40 miest/1000 obyvateľov. Na 1 triedu bol použitý ukazovateľ 20-25 detí/1 triedu pri dodržaní optimálnej pešej dostupnosti do areálu MŠ 400 m. Celková výhľadová potreba miest v MŠ v meste Žiar nad Hronom je cca 1040 miest. Jestvujúce zachovávané a navrhované kapacity predškolských zariadení sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Jestvujúce zachovávané MŠ, Mesto Žiar nad Hronom

Materská škola ,adresa	Plocha pozemku v ha	počet	Tried		Jestvujúce vybavenie MŠ, navrhovaná rekonštrukcia	Školský dochádzkový obvod
			Učební			
			Detí			
			Zamestnancov			
			Stav r. 2005/2006	Návrh ÚPN-M		
MŠ , ul. Dr. Janského č. 8	0,47		4	4	Dvor s preliezačkami, lavičkami, pieskoviskom	Mesto
			4	4		
			87	100		
			14	14		
MŠ, ul. Rázusova č. 6	0,49		4	4	Dvor s preliezačkami, lavičkami, pieskoviskom	Mesto
			4	4		
			99	100		
			13	13		
MŠ, ul. M.R.Štefánika 23	0,30		3	4	Dvor s preliezačkami, lavičkami, pieskoviskom	Mesto
			4	4		
			68	100		
			11	14		
MŠ, Sládkovičova ulica č. 1	0,70		4	4	Dvor s preliezačkami, lavičkami, pieskoviskom	Mesto
			4	4		
			99	100		
			15	15		
MŠ, ul. Kmeťa č. 11	0,40		5	6	Dvor s preliezačkami, lavičkami, pieskoviskom	Mesto
			6	6		
			108	120		
			19	20		

Materská škola adresa	Plocha pozemku v ha	počet	Tried		Jestvujúce vybavenie MŠ, navrhovaná rekonštrukcia	Školský dochádzkový obvod
			Učební			
			Detí			
			Zamestnancov			
			Stav r. 2005/2006	Návrh ÚPN-M		
MŠ , ul. A. Kmeťa č. 17	0,48		4	5	Dvor s preliezačkami, lavičkami, pieskoviskom	Mesto
			5	5		
			80	125		
			14	15		
MŠ, ul. Rudenkova ul.č. 1	0,28		2	4	Dvor s preliezačkami, lavičkami, pieskoviskom	Mesto
			4	4		
			50	80		
			9	12		
MŠ – ZŠ a MŠ Š. Moysesova, ul. A. Kmeťa č. 1	0,5		1	2	Dvor s preliezačkami, lavičkami, pieskoviskom	Mesto
			2	2		
			24	40		
			2	8		
Celkové zachovávané kapacity			27	33	Súčasný počet žiakov/triedu 22,8/triedu	
			33	33		
			615	765	Výhľadový počet žiakov/triedu 23,1 žiaka/triedu	
			97	111		

Navrhované MŠ, Mesto Žiar nad Hronom

Materská škola lokalita	Plocha pozemku v ha	Navrhovaný počet	Tried	Školský dochádzkový obvod
			Učební	
			Detí	
			zamestnan	
Obytný súbor „Šibeničný vrch – Nový Žiar“	0,60	1	5	Šibeničný vrch, Jesenského ul.
			5	
			125	
			15	
Obytný súbor „Pod Šibeničným vrchom“	0,60	1	6	Pod Šibeničným vrchom, Severovýchod
			6	
			150	
			15	
Celkové navrhované kapacity MŠ			11	
			11	
			275	
			30	
Spolu zachovávané a navrhované kapacity MŠ			44	Mesto Žiar nad Hronom
			44	
			1040	
			141	

- Základné školstvo**

Na zastavanom území mesta sa nachádzajú 4 areály ZŠ ročník 1 – 9 a jedna Špeciálna ZŠ ročník 1 – 9 na ulici Hutníkov. Základná umelecká škola (ďalej len ZUŠ) sa nachádza v budove ZŠ na ulici Jilemnického so 4 odbormi a to hudobným, výtvarným, tanečným a literárno-dramatickým. Centrum voľného času je na ul. M.R.Štefánika. Zriaďovateľom troch ZŠ ročník 1 – 9, ZUŠ a CVČ je mesto Žiar nad Hronom. Zriaďovateľom ZŠ a MŠ Š. Moysesa je Biskupský úrad rímsko-katolíckej cirkvi v Banskej Bystrici a zriaďovateľom SZŠ je KÚ v Banskej Bystrici.

ÚPN mesta Žiar nad Hronom navrhuje rekonštrukciu jestvujúcich areálov ZŠ, navrhuje sa dobudovať chýbajúcu športovú vybavenosť (telocvične, školský výcvikový bazén). ÚPN mesta navrhuje výstavbu dvoch nových ZŠ ročník 1 – 9 vo väzbe na navrhované rozvojové plochy obytného územia na území východne od Lutiského potoka v obytnom súbore „Pod Šibeničným vrchom“. Pri navrhovanom výhľadovom počte 26 000 trvale bývajúcich obyvateľov bol použitý pri návrhu koncepcie rozvoja základného školstva ukazovateľ 153 miest v ZŠ/1000 obyvateľov. Pre I. stupeň bol použitý ukazovateľ 12 – 25 žiakov/triedu, pre II. stupeň 15-29 žiakov/triedu. Všetky jestvujúce areály ZŠ ÚPN mesta zachováva.

Jestvujúce a navrhované kapacity základného školstva sú uvedené v nasledovnom tabuľkovom prehľade:

Jestvujúce zachované základné školy, mesto Žiar nad Hronom

Základná škola Adresa	Plocha pozemku v ha	Ukazovat.		Počet Tried		Fyzický stav areálu a vybavenie areálu ZŠ	Školsk. dochádzkový obvod	Návrh ÚPN - M
				Učební				
				Žiakov				
		Zamestnancov						
		Stav	Návrh	Stav r. 2005/2006	Návrh ÚPN-M			
ZŠ, ul. Dr. Jánskeho č. 2	2,0	22,2 Ž/Tr	23,0 Ž/Tr	29	30	Telocvičňa, futbalové ihrisko Ihrisko – umelý trávnik	Mesto	- výstavba parkoviska - výstavba 25,0 výcvikového plaveckého bazénu
				31	31			
				644	690			
				60	60			
ZŠ, ul. M.R.Štefánika č. 17	1,7	24,0 Ž/Tr	23,0 Ž/Tr	36	40	Telocvičňa, školské ihriská	Mesto	- rekonštrukcia celého areálu ZŠ
				43	43			
				864	920			
				78	80			
ZŠ Jilemnického ulica č. 2	8,0	21,7 Ž/Tr	22,0 Ž/Tr	22	27	Telocvičňa, školské ihriská	Mesto	- rekonštrukcia celého areálu ZŠ
				30	30			
				479	594			
				49	50			
ZŠ a MŠ Š. Moyses, ul. A. Kmeťa 1	5,1	19,2 Ž/Tr	22,0 Ž/Tr	17	17	- laboratórium - jazyková, počítačová, prírodov. učebňa - knižnica		- výstavba viacúčelového ihriska
				22	22			
				327	374			
				29	30			
Celkové zachovávané kapacity ZŠ		22,2 Ž/Tr	22,6 Ž/Tr	104	114			
				126	126			
				2314	2578			
				216	220			

Navrhované základné školy, mesto Žiar nad Hronom

Základná škola Lokalita	Plocha pozemku v ha	Ukazovateľ	Počet Tried	Navrhované vybavenie ZŠ
			Učební	
			Žiakov	
			Zamestnancov	
Žiar nad Hronom, lokalita „Pod Šibeničným vrchom“	2,5	22 Ž/Tr	40	Telocvičňa, školské ihriská, školský výcvikový bazén školská družina
			45	
			880	
			80	
Žiar nad Hronom, lokalita „Pod Šibeničným vrchom“	2,0	22 Ž/Tr	25	Telocvičňa, školské ihriská školská družina
			30	
			550	
			50	

Celkové potreby žiackych miest pri výhľadovom počte obyvateľov 26 000 a ukazovatele 153 žiackych miest/1000 obyvateľov sú 3978 žiackych miest v ZŠ mesta. ÚPN mesta navrhuje základné školstvo o celkovej kapacite 4008 miest.

V meste Žiar nad Hronom sa nachádza jedna Špeciálna ZŠ na ul. Hutníkov č. 302. Jedná sa o ZŠ, ktorá nevyhovuje z hľadiska fyzického stavu objektov, z hľadiska priestorov a nevyhovujúceho celého areálu (chýba telocvičňa, športové ihriská). Základné kapacitné údaje Špeciálnej ZŠ sú nasledovné:

Adresa	Plocha v ha	Počet tried	Fyzický stav areálu	Školský dochádzkový obvod
		Počet učební		
		Počet žiakov		
		Zamestnancov		
Špeciálna ZŠ ul. Hutníkov, č. 302	0,033	13	Nevyhovuje strecha, omietka, okná. Nevyhovujúce triedy a ich nedostatok. Chýba telocvičňa a ihriská.	Okres Žiar nad Hronom
		11		
		103		
		27		

ÚPN mesta Žiar nad Hronom navrhuje výhľadove (II.etapa výstavby) vybudovať nový areál Špeciálnej ZŠ na rozvojovej lokalite obytný súbor „Severovýchod“. Navrhované kapacity Špeciálnej ZŠ sú nasledovné:

Adresa	Plocha v ha	Počet tried	Navrhované vybavenie školy
		Počet učební	
		Počet žiakov	
		Zamestnancov	
Obytný súbor Severovýchod	1,5	15	telocvičňa, školské ihriská, školská jedáleň
		18	
		150	
		30	

• Ostatné školstvo

Na zastavanom území mesta Žiar nad Hronom sa v súčasnosti nachádzajú:

- Základná umelecká škola v budove ZŠ na ulici Jilemnického
- Centrum voľného času, ul. M.R.Štefánika

Menované školské areály ÚPN mesta zachováva. Navrhuje sa rozšírenie základnej umeleckej školy do budovy Špeciálnej ZŠ na ul. Hutníkov po jej odsune

a vybudovanie centra voľného času , pobočky v navrhovanom športovo – rekreačnom areáli „Slnčná stráň“.

• Stredné školstvo

Jestvujúci systém stredného školstva v meste Žiar nad Hronom zahŕňa nasledovné stredné školy:

- Gymnázium na ul. J. Kollára č. 2
- Združenú strednú školu na ul. Dr. Jánskeho č. 10
- Súkromnú obchodnú akadémiu na ul. SNP
- Združenú strednú školu hotelových služieb a obchodu na Jilemnického ulici.

Zriaďovateľom stredných škôl v meste je Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja. Jestvujúce areály stredných škôl sú navrhované na rekonštrukciu a modernizáciu. ÚPN mesta jestvujúce areály stredných škôl zachováva a navrhuje:

- dobudovať v areáli Združenej SŠ na ul. Dr. Jánskeho telocvičňu, halu pre volejbal a basketbal o kapacite cca 300 sedadiel
- dobudovať v areáli Združenej SŠ služieb na Jilemnického ulici nový internát (ubytovacie zariadenie), telocvičňu s hľadiskom a areál športových ihrísk
- vybudovať nový areál strednej školy „Obchodnej akadémie“ a areál strednej školy technického smeru v navrhovanom obytnom súbore „Pod Šibeničným vrchom“. Vyhľadove premiestniť strednú školu (súkromnú obchodnú akadémiu) z objektu kaštieľa do nového areálu Obchodnej akadémie.

Zameranie jednotlivých stredných škôl a skladba študijných odborov v meste v súčasnosti nevychádza z odvetvového zamerania rozhodujúcich podnikateľských subjektov v meste (strojárenský priemysel a hutnícky priemysel na spracovania hliníka) a v záujmovom území (plánované priemyselné parky) a v súčasnosti nezodpovedá celkom potrebám praxe. Predpokladá sa čiastočná zmena zamerania jednotlivých stredných škôl alebo založenie novej školy. Prehľad kapacitných údajov stredného školstva je uvedený v nasledovnom tabuľkovom prehľade:

Zachovávané stredné školy – mesto Žiar nad Hronom

Názov školy adresa	Plocha pozemku v ha	Ukazovateľ Počet žiakov/Triedu		Stav 2005/2006	Návrh ÚPN-M	Fyzický stav areálu a vybavenie SŠ	Školský dochádzkový obvod	Návrh ÚPN –M
				Počet tried	Počet tried			
				Učební	Učební			
				Žiakov	Žiakov			
		stav	návrh	zamestnancov	zamestnancov			
Gymnázium ul. J. Kollára č. 2	1,0	31,7 Ž/Tr	30,0 Ž/Tr	18	20	Areál po rekonštrukcii. Telocvičňa, školské ihriská	Okres Žiar nad Hronom, B. Štiavnica a Žarnovica	Zachovať jestvujúci areál školy
				27	27			
				571	600			
				52	55			
Združená stredná škola, ul. Dr. Jánskeho č. 10	1,5	29,0 Ž/Tr	30,0 Ž/Tr	15	17	Nevyhovujúce dielne, školské ihrisko	Okres Žiar nad Hronom, B. Štiavnica a Žarnovica	- rekonštruovať areál - vybudovať telocvičňu 300 sedadiel
				21	21			
				435	510			
				57	55			
Združená stredná škola hotelových služieb a obchodu Jilemnického ul.	0,4	28,4 Ž/Tr	30,0 Ž/Tr	19	19	Telocvičňa, cukráreň, kaderníctvo, reštaurácia	Okres Žiar nad Hronom, B. Štiavnica a Žarnovica	- rekonštruovať areál - vybudovať internát (penzión) a ihriská
				21	21			
				540	570			
				62	62			
Obchodná akadémia, ul. SNP, areál kaštieľa		29,5 Ž/Tr	30,0 Ž/Tr	11	15	-	Okres Žiar nad Hronom, B. Štiavnica a Žarnovica	Vybudovať novú strednú školu, vymiestniť z areálu kaštieľa
				24	20			
				325	450			
				38	40			

Navrhované stredné školy – mesto Žiar nad Hronom

Názov školy, lokalita	Plocha v ha	Ukazovateľ v ha	Počet tried	Navrhovanie vybavenia školy	Školský dochádzkový obvod
			Počet učební		
			žiakov		
			zamestnancov		
Stredná škola technického smeru, lokalita „Pod Šibeničným vrchom“	2,5	30 Ž/Tr	20	Telocvičňa, školský bazén, ihriská, školská jedáleň	Okresy Žiar nad Hronom, Žarnovica, Kremnica
			27		
			600		
			60		

2.) Zdravotníctvo

Zdravotnícke služby pre mesto a okres Žiar nad Hronom zabezpečuje Nemocnica s poliklinikou a jestvujúce ambulancie neštátnej zdravotníckej starostlivosti. Nemocnica s poliklinikou sa nachádza na Sládkovičovej ulici a vyhovuje súčasným aj výhľadovým potrebám mesta. Súkromné ambulancie neštátnej zdravotníckej starostlivosti sa nachádzajú v meste v celom zastavanom území formou rozptylu. Jestvujúce zdravotnícke zariadenia návrh územného plánu mesta Žiar nad Hronom zachováva. V návrh ÚPN mesta sa navrhuje:

- a.) jestvujúci areál nemocnice zachovať ako nemocnicu I. typu so spádovým obvodom pre 30 – 50 000 obyvateľov. Predpokladať zachovanie lôžkovej kapacity v rozsahu cca 270 lôžok pri celkovom počte zamestnancov 380 , z toho 50 lekárskeho miest .Vo výhľadovom období je potrebné predpokladať prípadnú zmenu počtu oddelení nemocnice a ich racionalizáciu na území Banskobystrického kraja a vznik nových oddelení v jestvujúcich kapacitách
- b.) realizáciu hospicu v areáli nemocnice s poliklinikou

Pre zabezpečenie zdravotnej starostlivosti v jednotlivých kategóriách primárnej zdravotnej starostlivosti ÚPN mesta vychádzal z nasledovných ukazovateľov:

- praktický lekár pre dospelých, ukazovateľ 1900 obyvateľov/1 lekárske miesto, celková potreba pre mesto 14 lekárskeho miest
- praktický lekár pre deti a dorast, ukazovateľ 1200 obyv./1 lekárske miesto, celková potreba 22 lekárskeho miest
- gynekológ primárnej starostlivosti, ukazovateľ 4600 obyv./1 lekárske miesto, celková potreba 6 lekárskeho miest
- stomatológ primárnej starostlivosti, ukazovateľ 2500 obyv./1 lekárske miesto, celková potreba 11 lekárskeho miest

Celková optimálna potreba navrhovanej primárnej zdravotníckej starostlivosti pre mesto Žiar nad Hronom je 53 – 55 lekárskeho miest so 110 zamestnancami. Štandard pre minimálny počet ambulancií primárnej zdravotnej starostlivosti pre mesto o veľkosti 26 000 obyvateľov je 30 ambulancií, priemerný počet je 40 ambulancií.

U sekundárnej ambulantnej starostlivosti je u mesta o veľkosti cca 26 000 obyvateľov optimálny priemerný počet ambulancií 23 – 37 o celkovom počte pracovníkov 60. Problematiku primárnej a sekundárnej zdravotníckej starostlivosti navrhuje ÚPN mesta riešiť nasledovne:

- jestvujúci rozsah zdravotníckych zariadení ambulancií v zastavanom území mesta formou rozptylu zachovať a vo výhľadovom období nepredpokladať ich rozširovanie
- prípadné požiadavky na nové ambulantné zdravotnícke zariadenia riešiť formou dostavby v areáli nemocnice
- požiadavky na prípadnú novú výstavbu zdravotníckych zariadení riešiť v jestvujúcom areáli nemocnice a rekonštrukciou bývalých nevyužívaných zdravotníckych zariadení

Jestvujúci rozsah lekární v meste Žiar nad Hronom zachovať. Vo výhľadovom období predpokladať pre mesto o veľkosti 26 000 obyvateľov minimálny počet lekární 3, priemerný požadovaný počet lekární je 8 – 10. V súčasnosti sa v meste nachádzajú mestské jasle o kapacite 15 detí v spoločnom areáli s MŠ na Sládkovičovej ulici. Menované detské jasle ÚPN mesta zachováva, navrhuje sa nová výstavba detských jaslí na lokalite:

- obytný súbor „Severovýchod“ o minimálnej kapacite 30 detí
- obytný súbor „Pod Šibeničným vrchom“ o minimálnej kapacite 30 detí

Celkove sa navrhuje v meste zabezpečiť pri rešpektovaní ukazovateľa 5 miest v jasliach/1000 osôb minimálne 80 miest v detských jasliach optimálna potreba je 130 miest. Menované zariadenia v prípade požiadaviek obyvateľov mesta opätovne zriadiť v jestvujúcich obytných súboroch rekonštrukciou jestvujúcich nevyužívaných zdravotníckych kapacít. (Novomestského ulica)

3.) Sociálna starostlivosť a služby

Na území mesta Žiar nad Hronom sa nachádzajú nasledovné sociálne zariadenia a služby:

- sociálne stredisko mesta Žiar nad Hronom na Tajovského ulici č. 34
- Doména, ÚSS a DSS pre zdravotne postihnuté deti na ul. SNP
- Agentúra DOS v objekte nemocnice na Sládkovičovej ulici
- Dom dôchodcov a DSS na ul. SNP
- Útulok pre mužov na ul. SNP

- Kluby dôchodcov v rámci zariadenia sociálnych služieb mesta v budove MŠ na Kmeťovej ulici č. 11
- Stanica charity

Kapacity jestvujúcich sociálnych zariadení v meste Žiar nad Hronom sú zdokumentované v nasledovnej tabuľke:

Sociálne zariadenia a služby, mesto Žiar nad Hronom, stav rok 2005

Názov zariadenia	Adresa	Celkový počet lôžok, stoličiek	Počet zamestnancov	Stavebno-technický stav objektov a vybavenie (telocvičňa, ihriská a pod.)
Sociálne stredisko mesta	Tajovského 34	9 L	7	ZOS, DOS, SČK – soc. služby mesta
Klub dôchodcov	Kmeťova 11 (v budove škôlky)	50 stoličiek	1	
Útulok pre mužov	SNP 61	13 miest + 10	4	Zariadenie VÚC Banskobystrického kraja
Doména – ÚSS a SS pre zdrav. postih. deti	SNP 64	13 miest		Zariadenie VÚC Banskobystrického kraja
Agentúra DOS	Sládkovičova 11 , v nemocnici	11		
Domov dôchodcov a DSS	SNP 139	150 L		Zariadenie VÚC Banskobystrického kraja

Rozsah sociálnych zariadení v súčasnosti i vo výhľadovom období bude určovať demografický vývoj obyvateľstva, rozsah poproduktívnej zložky obyvateľstva a hospodársky, ekonomický vývoj a rozsah nezamestnanosti v meste. Podľa podkladov MsÚ Žiar nad Hronom v meste chýbajú nasledovné zariadenia sociálnej pomoci občanom:

- centrum prevencie pre závislých
- penzión a ubytovňa pre dôchodcov a osamelých občanov
- sociálny dom pre sociálne odkázaných, pre opustené matky s deťmi a pre deti z domovov

Návrh územného plánu mesta Žiar nad Hronom navrhuje nasledovnú koncepciu rozvoja zariadení sociálnej starostlivosti:

- vybudovať nový dom dôchodcov v navrhovanom obytnom súbore „Severovýchod“ o kapacite 150 lôžok
- vybudovať nový dom alebo penzión dôchodcov na rozvojovej lokalite „Pod Šibeničným vrchom“ o kapacite 150 lôžok

- vybudovať ubytovňu (sociálny dom) pre odchovancov z detského domova o kapacite 25 lôžok, pre sociálne odkázaných a pre matky z deťmi o kapacite 40 lôžok na lokalite „Pod Šibeničným vrchom. Alternatívne pre tieto účely rekonštruovať v meste bývalý nefunkčný objekt polikliniky v obytnom súbore Etapa
- zriadiť jedno nové zariadenie s opatrovateľskou službou v meste o kapacite 10 miest
- realizovať sociálne zariadenie (služby) pre bezdomovcov formou rekonštrukcie existujúceho objektu

Celková zachovávaná a navrhovaná kapacita domov a penziónov dôchodcov na území mesta je 350 lôžok. V ÚPN mesta Žiar nad Hronom boli použité nasledovné ukazovatele pre sociálne zariadenia a služby:

- u domova dôchodcov 4 miesta/1000 obyvateľov. Pri veľkosti mesta s 26 000 obyvateľov s upravujúcim koeficientom 2,0 je celková potreba miest v meste 208 lôžok
- u penziónov dôchodcov 3 miesta/100 obyvateľov. Pri upravujúcom koeficiente 1,5 je celková potreba miest v meste 117 miest
- u domova sociálnych služieb (sociálnych domov) 2,1 miest/1000 obyvateľov. Celková potreba pre mesto je 55 miest

b3.) Koncepcia rozvoja ostatnej občianskej vybavenosti

Na zastavanom území mesta Žiar nad Hronom sa nachádzajú nasledovné skupiny ostatnej občianskej vybavenosti :

- kultúra a osвета
- telovýchova a šport
- verejná správa a administratíva

1.) Kultúra a osвета

Plochy a zariadenia kultúry a osvety sú v meste zastúpené:

- Domom smútku na hlavnom verejnom cintoríne a na cintoríne v miestnej časti Šášovské Podhradie

- Mestským kultúrnym centrom na ul. SNP o kapacite : zasadačka 100 stol., divadelná sála 297 stol., kinosála 160 stol. ,a estrádna sála 600 stol.
- Domom kultúry vo veľkej sále o kapacite 650 stoličiek s Mestskou knižnicou Chrásťeka na Námestí Matice Slovenskej. Mestské kultúrne zariadenia zabezpečujú aktivity mestskej knižnice, výstavy, prevádzku múzea a kina a pod.
- Pohronské osvetové stredisko na ul. Dukelských hrdinov, pri Hvezdárni a planetáriu M. Hella o kapacite 200 stoličiek a 70 sedadiel.

Na zastavanom území mesta sa nachádzajú nasledovné cirkevné kultúrne areály:

- Rímskokatolícky kostol Sedembolestnej Panny Márie na ul. M. Chrásťeka
- Rímskokatolícky kostol Svätého Vavrinca (národná kultúrna pamiatka) na Svätokrížskom námestí

Jestvujúce kultúrne zariadenia na území mesta vyhovujú súčasným a výhľadovým potrebám mesta a ich územná lokalizácia najmä na území CMZ je vyhovujúca. Časť kultúrnych zariadení si vyžaduje rekonštrukciu a modernizáciu. V súlade s koncepciou územného rozvoja mesta ÚPN mesta navrhuje dobudovať a realizovať:

- novú viacúčelovú veľkokapacitnú halu pre kultúrne a športové podujatia vo väzbe na rozvojovú lokalitu obytný súbor „Severovýchod“ a prímestskú rekreačnú zónu „Lutiský potok“.
- rekonštrukciu objektu kaštieľa na polyfunkčný kultúrny objekt (po odsune strednej školy) v „historickom“ Žiari
- na rozvojových lokalitách obytného súboru „Šibeničný vrch – Nový Žiar“, „Pod Šibeničným vrchom“ a „Severovýchod“ menšie kultúrne zariadenia so zameraním na klubovú činnosť rozličných druhov
- polyfunkčný zábavno-kultúrny komplex v centre rozvojovej lokality obytného súboru „Pod Šibeničným vrchom“
- nový areál evanjelickej cirkvi a.v. s kostolom na ul. Cyrila a Metoda
- nový objekt fary v jestvujúcom komplexe rímskokatolíckej cirkvi s kostolom na ul. M. Chrásťeka

2.) Telovýchova a šport

Jestvujúce zariadenia telovýchovy a športu sú v meste sústredené v juhovýchodnej časti mesta na Partizánskej ulici. Jedná sa o hlavný športový areál s futbalovým štadiónom o kapacite 12 000 miest, športovú halu pre loptové hry o kapacite 250 miest a plážové kúpalisko o kapacite cca 1400 miest. Menované zariadenia športu a plochy dennej rekreácie s letným pobytom pri vode priamo nadväzujú na historický park Š. Moyses, hlavnú oddychovú zónu mesta. Zimný štadión sa nachádza na lokalite „Pod cintorínom“ v západnej časti mesta o kapacite 1000 miest.

Všetky areály ZŠ okrem Špeciálnej ZŠ majú vybudované telocvične a areály športových ihrísk. Zo stredných škôl Gymnázium na ul. J. Kollára a Združená SŠ služieb na Jilemnického ul. má vybudované telocvične, Gymnázium a Združená SŠ na ul. Janského má vybudované areály športových ihrísk. Žiadna zo školských zariadení nemá vybudovaný krytý školský výcvikový bazén.

V meste na území CMZ sa nachádza objekt krytej plavárne na ul. M. Chrásťenka. Mesto nemá zrealizovanú žiadnu športovo rekreačnú zónu, v meste absentujú najmä menšie športové areály pre mládež. Návrh územného plánu mesta Žiar nad Hronom navrhuje:

- postupne realizovať športovo rekreačnú lokalitu „Lutiský potok“ s nenáročnými športovými ihriskami a viacúčelovou veľkokapacitnou halou pre športové a kultúrne podujatia o kapacite cca 3000 sedadiel vo väzbe na navrhovaný obytný súbor „Severovýchod“
- športovo rekreačnú zónu „Prímestský potok s menšími športovými areálmi. Jestvujúci zimný štadión sa navrhuje dobudovať.
- športovo rekreačnú lokalitu „Slnečná stráň“ s menším areálom športových ihrísk a golfovým areálom
- jestvujúci športovo rekreačný areál „Pri parku“ zachovať a rozšíriť areál letného kúpaliska smerom južným podľa návrhu ÚPN mesta

Jestvujúce školské areály ZŠ a stredných škôl sa navrhujú dobudovať nasledovne:

- vybudovať telocvičňu, halu pre loptové hry s hľadiskom v areáli Strednej združenej školy

- vybudovať 25 m výcvikový školský bazén v ZŠ ročník 1 – 9 na ul. Janského a telocvičňu s viacúčelovým ihriskom v areáli ZŠ a MŠ Š. Moyses. Všetky nové navrhované ZŠ a SŠ realizovať komplexne, včítane telocvične a areálu ihrísk.

Postupne vybudovať lesopark mesta Žiar nad Hronom východne od zastavaného územia mesta v lesných priestoroch Šibeničný vrch – Hora Jastrabskej vrchoviny. V lesoparku vybudovať pešie a bežecké kondičné chodníky s plochami pre nenáročné športové plochy s ihriskami a odpočívadlami

3.) Verejná správa a administratíva, peňažné ústavy a poisťovne

Jestvujúci územný rozsah zariadení verejnej správy a administratívy zodpovedá veľkosti okresného mesta s 20 000 – 30 000 obyvateľmi a jeho postaveniu v štruktúre osídlenia Banskobystrického kraja. Prevažná väčšina jestvujúcich zariadení štátnej správy, samosprávy mesta a ostatných organizácií je sústredená v centrálnej mestskej zóne a na hlavných dopravných a vybavenostných priestoroch mesta na ulici SNP, ul. M. Chrástenka, ulici Dr. Janského a ul. Š. Moyses. Jedná sa o nasledovné najvýznamnejšie zariadenia občianskej vybavenosti:

- Mestský úrad mesta Žiar nad Hronom na ul. Š. Moyses
- Okresný úrad justičnej stráže Policajného zboru SR na ul. SNP
- Obvodný pozemkový úrad Žiar nad Hronom, Krajská správa Štatistického úradu SR v Banskej Bystrici – pracovisko Žiar nad Hronom
- Slovenský pozemkový fond , Regionálny úrad Žiar nad Hronom, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica – pracovisko Žiar nad Hronom na ul. SNP
- Regionálna veterinárna a potravinová správa, Obvodný úrad práce pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Žiar nad Hronom, ul. SNP
- Obvodný úrad ŽP Žiar nad Hronom, ul. SNP
- Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Žiar nad Hronom, ul. SNP
- Stredoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. OZ Žiar nad Hronom, ul. SNP
- Policajný zbor SR, okresné oddelenie, ul. M. Chrástenka
- Stredoslovenská energetika a.s.,

- Sociálna poisťovňa, Sládkovičova ul.
- Okresný súd v Žiari nad Hronom, Nám. Matice Slovenskej
- Obvodný úrad v Žiari nad Hronom, Mestská polícia, Obvodný úrad ŽP v Banskej Štiavnici – pracovisko Žiar nad Hronom, Nám. Matice Slovenskej
- Pošta, Pošová banka a.s., Nám. Matice Slovenskej
- Okresná prokuratúra v Žiari nad Hronom, Nám. Matice Slovenskej
- Daňový úrad v Žiari nad Hronom, ul. SNP
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Žiar nad Hronom, Sládkovičova ul.
- Slovak Telecom a.s., Žiar nad Hronom, ul. Pod Donátom

V samostatných účelových administratívno-hospodárskych areáloch sa nachádzajú SVS a.s. na ulici SNP a SE a.s. na Svitavskej ulici. V novom účelovom areáli je umiestnený Daňový úrad na ul. SNP. Jestvujúce administratívne zariadenia vyhovujú súčasným a výhľadovým potrebám mesta a ÚPN mesta ich zachováva. Navrhuje sa postupná rekonštrukcia a modernizácia:

- administratívno-správnych zariadení v severnej časti ul. SNP
- hlavnej administratívnej budovy s obvodnými úradmi na Námestí Matice Slovenskej

Navrhuje sa nová výstavba administratívnych zariadení na ul. M.R.Štefánika pri Dome kultúry. Peňažné a bankové úrady a prevádzky sú v meste zastúpené objektmi bánk a poisťovní. Časť peňažných ústavov je umiestnená v nových účelových objektoch a časť v adaptovaných budovách. Rozhodujúce peňažné ústavy podnikajúce v SR sú umiestnené v centrálnej mestskej zóne. Menované zariadenia ÚPN mesta zachováva, nenavrhuje sa žiadna rozsiahla nová výstavba peňažných ústavov. ÚPN mesta navrhuje nový areál Regionálneho úradu verejného zdravotníctva realizovať v južnej časti areálu Nemocnice s poliklinikou na Sládkovičovej ulici.

b.4.) Koncepcia rozvoja komerčnej občianskej vybavenosti

Komerčná občianska vybavenosť je na území mesta zastúpená zariadeniami obchodu, nevýrobných služieb, ubytovania a stravovania.

- Obchody a nevýrobné služby

Obchodná sieť mesta a nevýrobné služby svojím územným rozsahom a kapacitami zodpovedajú veľkostnej kategórii mesta a jej postaveniu v štruktúre osídlenia kraja. Prevažná väčšina obchodno-obslužnej vybavenosti mesta je sústredená v CMZ a na hlavných vybavenostných osiach mesta na ul. SNP, ul. Dr. Chrástenka, ul. Dr. Janského, ul. Š. Moyses a na Námestí Matice Slovenskej. V oblasti obchodných zariadení je počet obchodných prevádzok vyhovujúci. V súčasnosti bola ukončená výstavba veľkoobchodných subjektov (supermarkety BILLA, LIDL a TESCO) pozdĺž ulice SNP (cesty I/50). Spolu s obchodným domom PRIOR vytvárajú nové hlavné obchodné centrum na hlavnej mestskej triede. V rámci obytných súborov formou bývalej KBV boli zrealizované okrskové nákupné centrá. Jedná sa o nasledovné nákupné centrá:

- o Sídliisko CENTRUM I.   - nákupné centrum, ul. A. Dubčeka
                                          - nákupné centrum, ul. Š. Moyses a
                                          - nákupné centrum, ul. SNP
- o Sídliisko CENTRUM II.   - nákupné stredisko „Kocky“, ul. SNP
                                          - nákupné centrum, Hviezdoslavova ul.
- o Sídliisko Pod vršky   - nákupné centrum, ul. Pod Donátom
- o Sídliisko ETAPA je bez okrskového nákupného centra

Obchodno-obslužná vybavenosť formou podsadenej vybavenosti v parteri bytových domov je zrealizovaná na ul. Štefana Moyses a na Námestí Matice Slovenskej. Okrskové centrá obytných súborov so základnou obchodno-obslužnou vybavenosťou prestávajú čiastočne slúžiť svojmu pôvodnému účelu lebo nie sú schopné presadiť sa v konkurencii s obchodnými veľkokapacitnými domami. Bývalé domy služieb už neslúžia svojmu pôvodnému účelu, ale sú využívané najmä na obchodno-administratívne účely. V miestnej časti Šášovské Podhradie sa nachádzajú len maloobchodné zariadenia. Prevažná časť staršej zástavby „historického Žiaru“ v južnej časti ul. SNP, na Partizánskej ulici a Svätokrížskom námestí je využívaná po rekonštrukcii a modernizácii na komerčné účely formou zmiešaného územia vybavenosti a bývania.

- Ubytovacie a stravovacie zariadenia

Rozsah ubytovacích zariadení v meste bol zdokumentovaný v prieskumoch a rozboroch mesta a je adekvátny veľkosti mesta a jeho významu v štruktúre rekreácie a cestovného ruchu okresu Žiar nad Hronom a Banskobystrického kraja. Mesto Žiar nad Hronom je východiskovým sídlom do rekreačných krajinných celkov Kremnických a Štiavnických vrchov a do historických banských miesta Kremnica a Banská Štiavnica hlavných cieľov poznávacieho turizmu. V meste sú v súčasnosti k dispozícii nasledovné ubytovacie zariadenia:

- hotel LUNA, reštaurácia, nočný bar, ul. SNP o kapacite 90 lôžok (hotel je v súčasnosti mimo prevádzky),
- turistická ubytovňa ŽIAR, ul. Dukelských hrdinov o kapacite 150 lôžok,
- ubytovňa „UBYFO“, ul. Jánskeho o kapacite 20 lôžok.

Stravovacie zariadenia všetkých druhov sú rozmiestnené na celom území mesta predovšetkým v CMZ a na hlavnej mestskej triede na ul. SNP. V meste poskytuje pohostinské a reštauračné služby cca 50 zariadení. Jedná sa o 8 reštaurácií s kapacitou cca 250 stoličiek, 30 pohostinstiev, 3 kaviarne, 2 vinárne, espressá a čajovne. Jestvujúce stravovacie zariadenia vyhovujú súčasným potrebám mesta. V súčasnosti sa na území mesta Žiar nad Hronom nepripravuje výstavba žiadneho ubytovacieho zariadenia.

- Návrh koncepcie komerčnej občianskej vybavenosti

Návrh ÚPN mesta Žiar nad Hronom jestvujúce zariadenia komerčnej občianskej vybavenosti zachováva. Navrhuje sa nasledovná koncepcia rozvoja obchodno-obslužnej vybavenosti:

- postupná rekonštrukcia a modernizácia jestvujúcej zástavby v južnej časti ul. SNP a na Partizánskej ulici v historickom Žiari na zmiešané územie vybavenosti a bývania s prevádzkami obchodu, služieb a stravovania,
- postupná rekonštrukcia a modernizácia jestvujúcej zástavby na Svätokrížskom námestí na zmiešané územie vybavenosti a bývania s prevádzkami obchodu, služieb a stravovania,
- nová výstavba obchodno-obslužnej vybavenosti na ul. SNP v jeho severnej časti (mestská tržnica),

- nová výstavba centier obchodno-obslužnej vybavenosti na rozvojovej lokalite obytného súboru „Šibeničný vrch – Nový Žiar“ a „Pod Šibeničným vrchom“,
- nové obchodné zariadenia typu supermarket realizovať pozdĺž cesty III. triedy smerom na Lovču vo väzbe na plánovanú rýchlostnú komunikáciu R2 v západnej časti mesta,
- dobudovať formou zmiešaného územia vybavenosti a bývania plochu CMZ medzi MKS a ul. Dr. Jánskeho,
- dobudovať formou zmiešaného územia vybavenosti a bývania s možnosťou umiestnenia obchodnej prevádzky pri vyústení severovýchodnej ulice zo Svätokrížskeho námestia do ulice SNP,
- dobudovať formou zmiešaného územia vybavenosti a bývania s obchodnou prevádzkou preluku v historickej časti Žiaru na západnej strane ul. SNP na par. č. 122/44.

ÚPN mesta navrhuje nasledovnú koncepciu rozvoja ubytovacích zariadení a stravovacích zariadení v meste:

- jestvujúce ubytovacie a stravovacie zariadenia zachovať včítane hotela LUNA,
- novú výstavbu ubytovacích zariadení formou penziónu alebo turistickej ubytovne realizovať na rozvojovej rekreačnej lokalite:
  - a.) Lesopark, turistická ubytovňa o kapacite 30 lôžok a penzión o kapacite 40 lôžok,
  - b.) „Slnčná stráž“, penzión o kapacite 40 lôžok a turistickú ubytovňu o kapacite 30 lôžok,
  - c.) v stredu rekreácie a turizmu „Šášovské Podhradie“ turistickú ubytovňu o kapacite 30 lôžok,
  - d.) v športovo-rekreačnom areáli Pri parku, penzión o kapacite 30 lôžok.
  - e.) po rekonštrukcii kaštieľa a po odsune školských zariadení časť areálu využiť pre ubytovacie účely (hotel) o kapacite 40 lôžok.
- novú výstavbu ubytovne alebo penziónu vo vstupnom areáli priemyselného parku,

- novú výstavbu ubytovne alebo penziónu v rozvojovej športovej lokalite vo väzbe na navrhovanú viacúčelovú veľkokapacitnú halu (obytný súbor Severovýchod) o kapacite 30 – 40 lôžok,
- vybudovať menšie sezónne stravovanie zariadenia v navrhovaných a jestvujúcich športovo-rekreačných lokalitách Prímestský potok (100 stol.), Lutilský potok (100 stol.), Lesopark mesta (200 stol.), Slnecná stráň (100 stol.), Šášovské Podhradie (100 stol. – Rybárska bašta), Pri parku (60 stol.), Kupča (40 stol.) a Žiarsky rybník (60 stol.),
- postupne rekonštruovať a modernizovať jestvujúcu staršiu zástavbu v historickom Žiari na zmiešané územie vybavenosti a bývania včítane stravovacích prípadne menších ubytovacích zariadení (5 – 10 lôžok).

9.) Návrh rozvoja hospodárskej základne mesta

a.) Ťažba nerastných surovín

Na k. ú. mesta Žiar nad Hronom je evidované výhradné ložisko 389 Žiar nad Hronom (OVL a návrh CHLÚ) kaolín. Do k. ú. mesta Žiar nad Hronom zasahuje aj veľké CHLÚ Žiarska kotlina, ktorý pokrýva viacero výhradných ložísk. Jedná sa o CHLÚ s výhradnými ložiskami:

146 – Žiar nad Hronom, Kremenec (ŠGÚDŠ Bratislava)

141 – Stará Kremnička – Kremenec (Rudné bane š.p.)

123 – Pod Kypec, Kremenec (Rudné bane š.p.)

138 – Lutila, Kremenec (Rudné bane š.p.)

137 – Kypec, Kremenec (Rudné bane š.p.)

136- Kopernice, Kremenec (Rudné bane š.p.)

Ministerstvo ŽP požaduje dodržať ustanovenia §18 a §19 banského zákona.

Na k.ú. Horné Opatovce je evidované výhradné ložisko 158 – Lehôtka pod Brehmi – Bralo (CHLÚ) perlit. Na riešenom území mesta sa neeviduje žiadne ložisko nevyhradeného nerastu. Na riešenom území nie sú evidované staré banské diela. Do k.ú. mesta Žiar nad Hronom zasahuje určené prieskumné územie „LUTILA – Au, Ag, Cu, Zn, Pb, Hg rudy“ (držiteľ prieskumného územia Kremnica GOLD a.s. Banská Bystrica), prieskumné územie Lutila – Slaská – bentonit, kaolín, kremnické íly, perlit a zeolit (určené pre spoločné ENERGOGAZ a.s. Košice) a prieskumné územie

„Kremnické vrchy – Lutila – bentomit – keramické íly“ (držiteľ prieskumného územia REGOS s.r.o. Banská Bystrica). Stavebný úrad môže v prieskumnom území vydať územné rozhodnutie len po vyjadrení MŽP SR podľa § 21 ods. 6.) Geologického zákona. Hranice CHLÚ a prieskumných území sú vyznačené vo výkrese č.1. Návrh ÚPN mesta nenavrhuje žiadnu ťažbu nerastných surovín. Navrhované rozvojové lokality mesta podľa návrhu ÚPN mesta nie sú v kolízii s registrovanými zosuvmi, ktoré zaslal vo svojom stanovisku č. 239/809/1235/06 zo dňa 10. 05. 2006 štátny geologický ústav D. Štúra.

b.) Priemyselná a stavebná výroba, skladové hospodárstvo a výrobné služby

Plochy priemyselnej a stavebnej výroby, výrobných služieb a skladového hospodárstva sú v meste sústredené v monofunkčných výrobných okrskoch a v rozptyle. Na riešenom území sa nachádzajú nasledovné výrobné okrsky:

- výrobný okrsk ZSNP – Slovalco na k. ú. Horné Opatovce,
- výrobný okrsk Horné Opatovce na k. ú. Horné Opatovce,
- výrobný okrsk Farské lúky na k. ú. Žiar nad Hronom,
- výrobný okrsk Šášovské Podhradie na k. ú. Šášovské Podhradie.

Výrobný okrsk ZSNP – Slovalco je zavlečovaný zo železničnej stanice Žiar nad Hronom, výrobný okrsk Šášovské Podhradie zo železničnej zástavky. Výrobný okrsk ZSNP – Slovalco zasahuje výrobným územím na k. ú. obce Ladomerská Vieska.

Stručná charakteristika súčasného stavu výrobných okrskov je spracovaná v nasledujúcom prehľade:

• Výrobný okrsk ZSNP – SLOVALCO

Na k. ú. Horné Opatovce, Žiar nad Hronom a aj na k. ú. obce Ladomerská Vieska na ľavom brehu rieky Hron až po cestu I/65 sa od 50-tych rokov minulého storočia vybudovala rozsiahla priemyselná zóna s dominantným hutníckym kombinátom na spracovanie hliníka – ZSNP. Vlastnícka štruktúra jednotlivých priemyselných podnikov je v súčasnosti pretransformovaná na akciové spoločnosti a spoločnosti s ručením obmedzeným,. Cez výrobný okrsk prechádza hlavná železničná trať Nové Zámky – Zvolen, výrobný okrsk je zavlečovaný zo železničnej stanice Žiar

nad Hronom a dopravne sprístupnený z cesty I/65 Nitra – Zvolen. Výrobný okrsok tvoria v súčasnosti nasledovné hlavné priemyselné firmy:

- ZÁVODY SNP a. s., Žiar nad Hronom
- SLOVALCO a. s. Žiar nad Hronom
- RAUTENBACH SLOVAKIA s. r. o. Žiar nad Hronom
- ALUSTEEL s. r. o. Žiar nad Hronom
- THERMOSOLAR s. r. o. Žiar nad Hronom
- REMESLO-STROJAL s. r. o. Žiar nad Hronom
- STREDOSLOVENSKÁ VODÁRENSKÁ SPOLOČNOSŤ a. s. ČOV, Žiar nad Hronom

Stručná charakteristika jednotlivých výrobných firiem je nasledovná:

- o Spoločnosť SAPA PROFILY a.s. sa zaoberá výrobou a predajom hliníkových profilov polotovarov, ale aj konečných výrobkov pre použitie najmä v stavebníctve, elektrotechnike, doprave, chemickom, farmaceutickom a potravinárskom priemysle,
- o Spoločnosť ZÁVODY SNP a. s. (ďalej len ZSNP), Žiar nad Hronom
Spoločnosť ZSNP a. s. v súčasnosti tvoria nasledovné závody: závod Enevia, závod Naradex, závod Finalcast, prevádzka Doprava a prevádzka LKV. Prevádzky Tuby, Fonudry, Sloval, Alutinal a Recykling už v súčasnosti nie sú súčasťou ZSNP a.s. Ale boli z nich vytvorené nasledovné spoločnosti: Tybapvek a.s., Sloval s.r.o., Sapa a.s., ZSNP Recykling s.r.o.

Zámerom majiteľov spoločnosti ZSNP a. s. je presadzovať samostatne jednotlivé výrobné závody, eventuálne ich transformovať do samostatných právnych subjektov. Celkový počet pracovníkov ZSNP a. s. k 30. 04. 2005 bol 1 199 pracovníkov v troch smenách. Závod ENERGETIKA je prevádzkovateľom vodovodu, kanalizácie, ktorá zásobuje resp. odvodňuje celú objektovú sústavu ZSNP a. s. Spoločnosť ZSNP a. s. si zabezpečuje cestnú nákladnú dopravu prostredníctvom externých podnikateľských subjektov. Železničná nákladná doprava je zabezpečená v rámci priemyselného areálu vlastnými kapacitami, prevádzkou Doprava.

- o ZSNP FOUNDRY a. s. Žiar nad Hronom

Predmetom výrobnej činnosti je výroba a predaj tlakových odliatkov zo zliatin hliníka a ich opracovanie. Celkový počet zamestnancov je cca 170, plánovaný 200.

o ZSNP RECYKLING s. r. o. Žiar nad Hronom

Predmetom výrobnéj činnosti je likvidácia autovrakov a s tým súvisiace služby, nakladanie s odpadmi a nebezpečnými odpadmi, zámočníctvo a kovooprávanie. Celkový počet zamestnancov je 7, výhľadový 4.

Celkovo konštatovať, že spoločnosť ZSNP a.s., ZSNP FOUNDRY a.s. a ZSNP RECYKLING s.r.o. mali k 30. 04. 2005 1378 pracovníkov, plánovaný stav na rok 2006 bol 1389 pracovníkov.

Od roku 1957 sa oxid hlinitý vyrábal v ZSNP z dovážaného najmä maďarského bauxitu. Zostatok bauxitu sa hydraulicky prepravoval potrubím a ukladal na kalové pole. V roku 1995 za účasti zahraničných partnerov bola realizovaná modernizácia výroby hliníka. Slovalco a. s. od roku 1995 vyrába hliník novou, životné prostredie len minimálne zaťažujúcou technológiou. Výroba hliníka starou technológiou bola zrušená a zostala vo výrobnom okrsku nevyriešená problematika odkaliska kalového poľa. Odkalisko si vyžaduje likvidáciu obsiahnutých alkalických vôd a následnú rekultiváciu telesa. Jestvujúce odkalisko má rozlohu 40 ha, dosahuje výšku 42 – 45 m nad okolitým terénom a množstvo uloženého kalu na haldách predstavuje 8 – 8,5 mil. ton. Odkalisko s haldami červených a hnedých kalov je zaradené medzi nebezpečné odpady, čím vznikla na území mesta najväčšia skládka nebezpečného odpadu v SR.

o SLOVALCO a.s. Žiar nad Hronom

Predmetom výrobnéj činnosti je výroba hliníka z oxidu hlinitého, nákup a predaj elektrickej energie, nákup surovín na výrobu hliníka, zliatin hliníka a vopred vypálených anód, predaj a vývoz výrobkov z ľahkých kovov s obsahom hliníka, spracovanie hliníkového odpadu. Celkový stav zamestnancov bol v roku 2005 621. Firma disponuje technológiou na vysokej ekonomickej a ekologickej úrovni a je v regióne strednej a východnej Európy jedinou modernou elektrolýzou. Slovalco a. s. je najväčším odberateľom elektrickej energie na Slovensku. Firma Slovalco a.s. neuvažuje v súčasnosti s ďalším územným rozvojom.

o RAUTENBACH SLOVAKIA s. r. o. Žiar nad Hronom

Predmetom výrobnéj činnosti je výroba odliatkov z hliníka pre automobilový priemysel. Celkový počet pracovníkov v roku 2005 bol 400. Firma neuvažuje v súčasnosti s ďalším územným rozvojom.

o ALUSTEEL s. r. o. Žiar nad Hronom

Predmetom výrobnéj činnosti je výroba konečných výrobkov z hliníka pre použitie najmä v odvetviach stavebníctva. Celkový počet pracovníkov je 48.

o THERMOSOLAR s. r. o. Žiar nad Hronom

Predmetom výrobnéj činnosti je výroba solárnych kolektorov. Celkový počet pracovníkov v roku 2005 bol 58 –60.

o REMESLO STROJAL s. r. o.

Firma sa vo svojej výrobnéj činnosti špecializuje na výrobu kovových výrobkov, strojov a prístrojov na generálne opravy strojov. Vykonáva výrobu, montáž, opravy a servisy v oblasti strojárstva. Počet pracovníkov 20.

Celkovo možno konštatovať, že výrobný okrsok ZSNP – Slovalco poskytuje v súčasnosti cca 2900 pracovných príležitostí.

• **Výrobný okrsok Farské lúky**

Výrobný okrsok „Farské lúky“ sa nachádza na pravom brehu rieky Hron s priamym napojením na cestu I/50 (ul. SNP). Konceptia výrobného okrsku Farské lúky je riešená v doplnku ÚPN HSA Žiar nad Hronom „B – Farské lúky“. V súčasnosti sú vo výrobnom okrsku lokalizované nasledovné výrobné firmy:

- URSTA import, export s.r.o. Žiar nad Hronom
- General Trucking a.s., International transport a Forwarding Žiar nad Hronom
- Linder, stavebno-obchodná spoločnosť, Žiar nad Hronom
- Elza, elektrické zariadenia L. Meszaros, Žiar nad Hronom
- Prvá Slovenská propanbutanová spoločnosť a. s., LPG, Žiar nad Hronom

Stručná charakteristika najvýznamnejších výrobných firiem je nasledovná:

o URSTA, import-export s. r. o., Žiar nad Hronom

Predmetom výrobnéj činnosti je prevádzka pily, spracovanie dreva, drevovýroba so zameraním na nábytkové a podlahové vlysy. Počet pracovníkov je 6.

o General Trucking a. s. Žiar nad Hronom

Predmetom výrobnéj činnosti je medzinárodná automobilová preprava. Areál na ul. SNP pozostáva z administratívnej budovy a parkoviska osobných áut a kamiónov (10 staní). Plánuje sa dostavba skladov a autoumývárky. Celkový počet pracovníkov je 71. V súčasnosti žiadna výrobná firma nevzniesla požiadavky na svoj ďalší územný rozvoj vo výrobnom okrsku.

• Výrobný okrsok Horné Opatovce

Výrobný okrsok sa nachádza na k. ú. obce Horné Opatovce južne od cesty I/65. Jedná sa o výrobo-obchodnú zónu s prevahou malých a stredných firiem. Jestvujúce výrobné firmy a obchodno-administratívne prevádzky sú dopravne sprístupnené z cesty I/65. Vo výrobnom okrsku sa nachádzajú nasledovné priemyselné, skladové, dopravné a obchodné prevádzky a firmy:

- Porotherm, skladový areál
Four Trade s. r. o.
Bandog Security s. r. o.
- Scholer Nestlé, skladový areál
- Ekola, autobatérie, výroba a predaj
- Agrostav IPO (nefunkčný)
- Drevo a nábytok p. Koran, (nefunkčný)
- Daker s. r. o., píla, sklad dreva, drevovýroby
- Tatran Wood s. r. o. Žiar nad Hronom
- Cora s. r. o., pražiareň kávy a arašidov
- Tento a. s., výkup oceľového šrotu, farebné kovy, textil
- Zberné suroviny a. s. Žilina
- Solar, solárne zariadenia, montáž a predaj

Súčasťou výrobného okrsku sú aj plochy dopravných služieb. Žiaden výrobný podnik (firma) v etape prieskumov a rozborov nezaslala východiskové údaje o svojom podniku ani svoje plánované zámery.

• Výrobný okrsok Šášovské Podhradie

Výrobný okrsok Šášovské Podhradie sa nachádza na k. ú. miestnej časti Šášovské Podhradie s dopravným napojením na rýchlostnú komunikáciu R1 a cestu I/50. Výrobný okrsok je dopravne sprístupnený z mimoúrovňovej križovatky cesty I/65, I/50 a R1 a zavlečovaný zo železničnej zastávky Šášovské Podhradie. Hlavným priemyselným odvetvím je drevospracujúci priemysel a areál Lesov SR š. p. Vo výrobnom okrsku sa nachádzajú výrobné prevádzky:

- Lauroba, Drevo a Dyha s. r. o. Banská Bystrica (rozostavaný areál)
- IKA s. r. o. Žiar nad Hronom
- Reimex s. r. o. Žiar nad Hronom

Vo výrobnom okrsku v súčasnosti firmy Lauroba, Drevo a Dyha s. r. o. zrealizovala samostatný výrobný areál. Hlavným výrobným programom je výroba dýh a sklad dreva. Doprava dreva, guľatiny je zabezpečovaná kamiónovou dopravou. Výrobný okrskok vzhľadom na územno - dopravné obmedzenia nemá žiadne potenciálne rozvojové plochy.

• Rozptyl v zastavanom území mesta

Na zastavanom území mesta sú v rozptyle lokalizované menšie výrobné a skladové prevádzky. Na základe prieskumov a rozborov mesta boli zistené nasledovné prevádzky a firmy:

- Technické služby mesta Žiar nad Hronom na ul. SNP
- Areál výrobných a dopravných služieb, skladového hospodárstva na ul. SNP (bývalý Poľnohospodársky nákupný a zásobovací podnik)
- Wood & Metals s. r. o., ul. SNP, piliarska výroba v areáli Technických služieb,
- Presstav s. r. o., stavebno-obchodná spoločnosť Žiar nad Hronom, Svätokrížske námestie
- Teplo s. r. o. Žiar nad Hronom
- Remeslo Stav s. r. o. Žiar nad Hronom, stavebno-obchodná spoločnosť
- Polysana s. r. o., pekárenské výroby Žiar nad Hronom na Kukučínovej ulici
- Zber surovín s. r. o. Žiar nad Hronom na Partizánskej ulici
- Stredoslovenská vodárenská spoločnosť a. s., o. z. Žiar nad Hronom, stredisko kanalizácie, prevádzka vodovodov, prevádzka dopravy na Partizánskej ulici
- Alkov s. r. o. a Metal s. r. o. strojná obrobňa Žiar nad Hronom v lokalite Slnčná stráň

b.1.) Návrh celkovej koncepcie rozvoja výrobného územia mesta

Nové rozvojové plochy výrobného územia sú navrhované:

- v priemyselnom parku „Za kalovým poľom“
- vo výrobnom okrsku „Horné Opatovce“
- vo výrobnom okrsku „Farské lúky“
- vo výrobnom okrsku „Sever“

Celkový rozsah navrhovaných rozvojových plôch umožňuje optimálny ďalší rozvoj najmä priemyselnej výroby a skladového hospodárstva v meste a v okrese Žiar nad Hronom. Nový územný rozvoj priemyselnej a stavebnej výroby a skladového hospodárstva v rozptyle zastavaného územia mesta sa navrhuje v obmedzenom rozsahu. Návrh územného plánu mesta Žiar nad Hronom predpokladá nasledovný rozsah nových pracovných príležitostí v meste v navrhovaných rozvojových lokalitách:

Porad. číslo	Názov výrobného okrsku	Počet pracovných príležitostí	Návrh pracovných príležitostí v ÚPN – mesta	Celkove	Rozvojové plochy v ha
1	Výrobný okrsok „Sever“	-	300	300	8,0 ha
2	Výrobný okrsok „Farské lúky“	50	150	200	6,5 ha
3	Výrobný okrsok „Šášovské Podhradie“	100	-	100	-
4	Výrobný okrsok „Horné Opatovce“	80	120	200	25,0 ha
5	Výrobný okrsok ZSNP – Slovalco	2 800	-	2 700	2,1 ha
6	Priemyselný park Za Kalovým poľom	-	8 500	8 500	106 ha
7	Rozptyl mesto	Nezistený	50-	50	5,7 ha
Spolu mesto Žiar nad Hronom		3030	9 120	12 050	139,30 ha

Návrh územného plánu mesta Žiar nad Hronom navrhuje nasledovnú koncepciu rozvoja plôch priemyselnej a stavebnej výroby a skladového hospodárstva v jednotlivých výrobných okrskoch mesta:

- **Výrobný okrsok „Sever“**

Navrhuje sa nové výrobné územia, výrobný okrsok „Sever“ smerom severným pozdĺž cesty I/50. V súčasnosti sa pripravuje výstavba výrobo-administratívneho areálu firmy KÚDELA s.r.o. Výrobný okrsok je navrhovaný pre nezávadnú priemyselnú výrobu a výrobné služby a občianskú vybavenosť v rozsahu 8,0 ha. Povoľuje sa funkčné využitie formou zmiešaného územia vybavenosti a výroby

formou zmiešaného územia výroby a vybavenosti. Dopravné napojenie výrobného okrsku je navrhované z cesty I/50.

- **Výrobný okrsk „Farské lúky“**

Navrhuje sa rozvoj výrobného územia medzi riekou Hron a plánovanou rýchlostnou cestou R1. Jestvujúce areály drevospracujúceho priemyslu, logistický areál a areál dopravných služieb zachovať. Dopravné napojenie riešiť po severnom okraji VN elektrického vedenia z cesty I/50, ulice SNP. Celkový rozsah výrobného okrsku je 8,5. ha, z toho nových rozvojových plôch 6,5 ha. Výstavba nových výrobných areálov v 100 m ochrannom pásme rýchlostnej cesty R1 a povoľuje až po ukončení výstavby R1.

- **Výrobný okrsk ZSNP – Slovalco**

Jestvujúci výrobný okrsk ÚPN mesta zachováva , neuvažuje sa s jeho rozsiahlym novým územným rozvojom. ÚPN mesta:

- predpokladá postupnú modernizáciu a rekonštrukciu jednotlivých závodov a prevádzok včítane modernizácie technológií hutníckej výroby hliníka,
- navrhuje rozšírenie výroby hliníka v odlievarni Slovalco a. s. spracovávaním recyklovaného hliníka (využitím odpadového kovu). Predpokladá sa výstavba novej odlievarni v jestvujúcom výrobnom areáli,
- navrhuje sa rozšírenie plôch priemyselnej výroby na ulici Na Vartičke v rozsahu k. ú. Horné Opatovce pre administratívno-výrobné účely firmy Hermes s. r. o. Žiar nad Hronom.

U novej investičnej výstavby vo výrobnom okrsku, u modernizácie jestvujúcich technologických prevádzok a závodov sa predpokladá minimálny dopad na ŽP riešeného územia. Použitá technológia musí spĺňať podmienky BAT a hodnoty znečisťujúcich látok v okolí výrobného okrsku nesmú pokračovať príslušné limity, zhoršovať súčasný stav a dopad nových technológií na jednotlivé zložky ŽP musí byť zanedbateľný.

- **Výrobný okrsk Horné Opatovce**

Výrobný okrsk je situovaný južne od cesty I/65 v miestnej časti Horné Opatovce. Výrobný okrsk je dopravne prístupnený z cesty I/65. Výrobný okrsk nemá nosný výrobný podnik, prevládajú menšie a stredné firmy výrobo-skladového

a obchodného charakteru. Súčasťou výrobných plôch sú aj administratívne prevádzkové budovy a zariadenia. Jestvujúce výrobné plochy ÚPN mesta zachováva. ÚPN obce navrhuje:

- rekonštrukciu, modernizáciu a prestavbu jestvujúcich plôch výroby,
- nové rozvojové plochy priemyselnej výroby, výrobných služieb a skladového hospodárstva formou výrobného územia a zmiešaného územia výroby a vybavenosti

Celkový územný rozsah výrobného okrsku je 32,5 ha, z toho rozsah navrhovaných rozvojových plôch výrobného a zmiešaného územia je 25,0 ha. Výrobný okrsk je navrhovaný pre menšie a stredné výrobné, skladové prevádzky a dopravné služby a zariadenia. Súčasťou výrobného okrsku sú jestvujúce plochy , skládky odpadu, ktorý nie je nebezpečný a skládky priemyselného odpadu. Skládka odpadu, ktorý nie je nebezpečný bude prevádzkovaná do konca r. 2008. Po ukončení prevádzky skládky sa navrhuje jej následná rekultivácia. Návrh ÚPN mesta navrhuje vo výrobnom okrsku novú skládku odpadov, ktorý nie je nebezpečný.

• Výrobný okrsk Šášovské Podhradie

Jestvujúci výrobný okrsk sa nachádza v priestore medzi hlavnou železničnou traťou a rýchlostnou cestou R1. Hlavným priemyselným odvetvím je drevospracujúci priemysel a zariadenie lesného hospodárstva Lesov SR š.p. Banská Bystrica. Výrobný okrsk je dopravne napojený a bude aj vo výhľadovom období z mimoúrovňovej križovatky R1 s cestou I/50 a I/65. (výhľadove R3). Návrh územného plánu mesta nenavrhuje územný rozvoj výrobného okrsku, umožňuje sa jeho dostavba formou intenzifikácie. Rešpektuje sa nový areál firmy Lauroba, Drevo a Dyha s. r. o. Banská Bystrica.

• Rozptyl v zastavanom území mesta

Na zastavanom území mesta Žiar nad Hronom sú v rozptyle lokalizované menšie výrobné a skladové prevádzky. Menované výrobné a skladové prevádzky sa v ÚPN mesta zachovávajú okrem:

- areálu výrobných, dopravných služieb a skladového hospodárstva a areálu Technických služieb v severnej časti mesta, ktorý je navrhovaný na asanačnú prestavbu pre potreby zmiešaného územia vybavenosti a výroby. Navrhuje sa odsunúť výrobné územie z obytného súboru ETAPa do

výrobného okrsku „Sever“. Zberný dvor mesta Žiar nad Hronom realizovať v jestvujúcom areáli technických služieb.

Návrh ÚPN mesta Žiar nad Hronom navrhuje nové rozvojové plochy zmiešaného územia výroby a vybavenosti:

- na ploche hospodárskeho dvora PD Žiar nad Hronom po jeho odsune,
- na ploche areálu technických služieb

Celkový rozsah ponukových rozvojových plôch zmiešaného územia je cca 6,0 ha. Plochy sú navrhované pre malé firmy a prevádzky výrobných služieb a skladového hospodárstva, ktoré nemajú negatívny dopad na životné prostredie obytného územia mesta.

Hlavnou rozvojovou lokalitou výrobného územia mesta je navrhovaný priemyselný park „Za kalovým poľom“. Priemyselný park „Za kalovým poľom“ je navrhovaný na ploche medzi existujúcim závodom ZSNP a. s., hlavnou železničnou traťou, telesom haldy ZSNP a tokom Hron. Jedná sa o rozvojové územie v juhozápadnej časti riešeného územia na k. ú. Horné Opatovce. Z hľadiska územno-technických obmedzení sa dotýka alebo ovplyvňuje navrhovaný priemyselný park.:

- v jeho severnej časti plánovaná rýchlostná cesta R 1 s ochranným pásmom 2 x 100 m,
- jestvujúca celomestská ČOV s hlavným kanalizačným zberačom mesta s ochranným pásmom 500 m,
- koridory VVN a VN elektrických vonkajších vedení včítane ES 110/22/6,3 kV Žiar nad Hronom a Slovalco,
- ochranné hrádze toku Hrona, jedná sa o inundačné územie ktoré nie je chránené pred Q100 ročnou veľkou vodou,
- koridory VTL plynovodu do RS ZSNP a. s.

Návrh ÚPN mesta navrhuje na výstavbu priemyselného parku územie:

- ktoré je dlhodobou rezervované pre výrobné prevádzky (ÚPN HSA r. 1981) s priamymi väzbami na výrobný okrsok ZSNP – Slovalco,
- ktoré je nevhodné na rozvoj obytného, rekreačného územia,
- ktoré je negatívne zasiahnuté z hľadiska ŽP prevádzkou hutníckeho kombinátu na spracovanie hliníka a vlastnou haldou kalov, škváry a popolčeka ZSNP. Jedná sa o územie so silne narušeným ŽP.

Návrh územného plánu mesta navrhuje za účelom dopravného sprístupnenia územia priemyselného parku vybudovať novú mestskú zbernú komunikáciu (MZ) vo východno-západnom smere sprístupňujúcu celé územie priemyselného parku s napojením na:

- cestu I/65 v západnej časti riešeného územia v smere Lehôtka pod Brehmi,
- cestu III/050075 Lovča – Žiar nad Hronom.
- formou územnej rezervy výhľadovo na mimoúrovňovú križovatku rýchlostných komunikácií R1 a R2 „Lovča“.

Návrh ÚPN mesta rieši systém zavlečkovania priemyselného parku využitím jestvujúceho vlečkového systému ZSNP zo železničnej stanice Žiar nad Hronom. Jestvujúce koridory 110 kV elektrických vedení do ES Žiar nad Hronom a Slovalco sú rešpektované.

Celková navrhovaná výmera výrobného územia priemyselného parku je 105 ha, plocha koridorov VN elektrických vonkajších vedení je 34 ha, podzemných inžinierskych sietí 11,8 h. Celková disponibilná plocha pre riešenie priemyselného parku je cca 190 ha.

c.) Poľnohospodárska a lesná výroba

c.1.) Poľnohospodárska výroba

- Charakteristika súčasného stavu

Poľnohospodárska výroba je na území mesta zastúpená Poľnohospodárskym družstvom (ďalej len PD) Žiar nad Hronom. PD hospodári na celkovej výmere poľnohospodárskej pôdy 1215 ha, z toho tvorí orná pôda 880 ha, trvalo trávnaté porasty 335 ha. Hospodársky dvor PD sa nachádza vo východnej časti mesta na Partizánskej ulici východne od Lutiského potoka. Rastlinná výroba je zameraná na pestovanie obilnín (250 ha), olejní (260), strukovín (25 ha) a krmoviny (345 ha). Živočíšna výroba je zameraná na chov hovädzieho dobytku, plemeno Slovenské strakaté v nasledovných kusoch:

Dojnice	jalovice	Jalovice pripustené	telce	Celkove/počet
242 ks	214 ks	23 ks	105 ks	585HD

PD sa orientuje na výrobu a predaj kravského mlieka, predaj mladého dobytká a predaj ostatného HD. Chov ošípaných s pôvodnou kapacitou 1200 kusov/rok je zrušený. Ochranné pásmo hospodárskeho dvora je v súčasnosti stanovené na 200 m od objektov živočíšnej výroby. Výhľadovým zámerom PD je ďalej rozvíjať chov HD a v prípade priaznivých ekonomických podmienok obnoviť chov jatočných ošípaných. Hospodársky dvor PD a jeho nadväzné plochy poľnohospodárskej pôdy (TTP) sú v kolízii s navrhovaným obytným územím v údolí Lutilského potoka a na Jesenského ulici. Poľnohospodárska rastlinná a živočíšna výroba je v hlbokom útlme, stavebno-technický stav jestvujúcej zástavby na hospodárskom dvore je v súčasnosti vyhovujúci. Naďalej sa znižuje zamestnanosť a ekonomická efektívnosť poľnohospodárskej výroby je nízka.

- Návrh riešenia poľnohospodárskej výroby

Návrh územného plánu mesta Žiar nad Hronom navrhuje zrušenie hospodárskeho dvora včítane živočíšnej výroby. Navrhovaný rozvoj obytného územia na lokalite „Šibeničný vrch – Nový Žiar“ a severne od hospodárskeho dvora na lokalite „Pod Šibeničným vrchom“ a na Jesenského ulici neumožňuje zachovanie živočíšnej výroby a navrhuje zastavanie nadväzných plôch s TTP (lúk a pasienkov). Nový hospodársky dvor, sa na riešenom území nenavrhuje. Jestvujúci hospodársky dvor PD ÚPN mesta navrhuje prebudovať na zmiešané územie nezávadnej výroby a vybavenosti.

c.2.) Lesné hospodárstvo

Lesné hospodárstvo je na riešenom území zastúpené Lesmi SR š. p. Banská Bystrica, Urbárskym spoločenstvom Žiar nad Hronom, časť lesov je vo vlastníctve rímsko-katolíckej cirkvi. Lesy SR š. p. Banská Bystrica majú hospodársky areál vo výrobnom okrsku Šášovské Podhradie. Jedná sa o Lesy SR š. p., OZ Žarnovica, manipulačno-expedičný sklad a dopravno-hospodársku správu Žiar nad Hronom. Jestvujúci areál je dopravne napojený na mimoúrovňovú križovatku cesty I/65 a R 1 a je zavlečkový. Z dôvodov negatívnych vplyvov prevádzky hutníckeho kombinátu na spracovanie hliníka na ŽP sú lesy v južnej časti riešeného územia (k. ú. Horné Opatovce) zaradené medzi poškodené lesy kategórie C a D. Návrh územného plánu mesta Žiar nad Hronom jestvujúce zariadenia a plochy lesného hospodárstva zachováva, nenavrhuje sa ich územné rozširovanie.

10.) Návrh rozvoja rekreácie a cestovného ruchu

10.1.) Charakteristika súčasného stavu

Mesto Žiar nad Hronom nemá v súčasnosti výrazne rozvinutý cestovný ruch, podmienky na dennú a koncom týždňovú rekreáciu sú obmedzené najmä v západnej a centrálnej časti riešeného územia (k. ú. Horné Opatovce). Optimálne podmienky pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie sú v záujmovom území mesta v priestore Kremnických a Štiavnických vrchov. Mesto je nástupným sídlom do rekreačných územných celkov (ďalej len RÚC) Kremnických a Štiavnických vrchov s mestami Kremnica a Banská Štiavnica s jestvujúcimi celoročnými a zimnými lyžiarskymi strediskami Skalka, Krahule a s liečebnými kúpeľmi Sklené Teplice. Menované priestory sú atraktívne z hľadiska celoročného pobytu v prírode, z hľadiska celoročnej turistiky, zimných lyžiarskych športov, termálnych kúpalísk a poznávacieho turizmu. Z hľadiska poznávacieho turizmu sa na riešenom území nachádzajú atraktivity CR a to zrúcaniny hradu Šášov a NKP v historickom Žiari. Rozsah ubytovacích zariadení v meste je nasledovný:

- hotel LUNA na Námestí Matice Slovenskej o kapacite 90 lôžok, 100 stoličiek v stravovacích zariadeniach,
- penzión, ubytovňa UBYFO na ul. Jánskeho o kapacite 20 lôžok,
- penzión, ubytovňa ŽIAR na ul. Dukelských hrdinov o kapacite 90 lôžok.

Celková kapacita reštauračných zariadení v meste je cca 350 – 400 stoličiek. Na riešenom území sa v súčasnosti nenachádzajú žiadne plochy pre prímestskú dennú a koncom týždňovú rekreáciu, nie sú tu vybudované žiadne regionálne alebo celoštátne strediská rekreácie a turizmu, ani chatové rekreačné lokality. Miestna časť Šášovské Podhradie so staršou zástavbou rodinných domov je využívaná aj na rekreačné účely (chalupy, rodinné domy dovolenkového typu) ako zmiešané územie bývania a rekreácie. Mesto Žiar nad Hronom je východiskovým bodom turistických chodníkov celoročnej turistiky najmä do priestorov Štiavnických vrchov a Jastrabskej vrchoviny. V priestore Šibeničného vrchu je vybudovaný náučný turistický chodník.

10.2.) Návrh riešenia územného plánu mesta

Na území mesta Žiar nad Hronom a na jeho záujmovom území navrhuje ÚPN mesta nasledovné riešenie rekreačných nárokov obyvateľov Žiaru nad Hronom:

- Krátkodobá rekreácia
  - denná rekreácia na zastavanom území mesta a na jeho administratívno-správnom území,
  - koncom týždňová rekreácia na riešenom a záujmovom území mesta v prímestských rekreačných strediskách.
- Dlhodobá rekreácia
  - dovolenková rekreácia v rekreačných krajinných celkoch Štiavnických a Kremnických vrchoch a Vtáčnika v jestvujúcich strediskách rekreácie a cestovného ruchu.

a.) Rekreácia koncom týždňová

Návrh ÚPN mesta Žiar nad Hronom navrhuje požiadavky obyvateľov mesta na koncom týždňovú rekreáciu zabezpečiť v rekreačných priestoroch Kremnické vrchy, Štiavnické vrchy a Vtáčnika. Nároky na koncom týždňovú rekreáciu obyvateľov mesta sa prejavujú výraznejšie u mestského osídlenia o veľkosti od 10 000 do 20 000 obyvateľov. ÚPN mesta predpokladá rozsah nároku obyvateľov na koncom týždňovú rekreáciu v rozsahu 20 – 30% z celkového počtu obyvateľov mesta pričom víkendový pobyt je spojený s prenocovaním. Izochróna dopravnej dostupnosti sa pohybuje v rozsahu max. od 60 do 90 minút (cca 30 – 60 km od mesta). Jestvujúce rekreačne priestory sú v súlade s menovanými kritériami a požiadavkami. Mesto Žiar nad Hronom je v návrhu ÚPN mesta riešené ako nástupné sídlo do rekreačného územného celku (ďalej len RÚC) Štiavnické a Kremnické vrchy. Celé záujmové územie mesta je vysoko atraktívne z hľadiska rozvoja rekreácie a turizmu. Štiavnické pohorie možno nazvať „stredoslovenskou horskou riviérou“ historických pamiatok s horskou, jazernou krajinou. Mestá Kremnica a Banská Štiavnica sú zapísané v listine svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. Žiar nad Hronom leží na významnom medzinárodnom cestnom turistickom ťahu v trase Poľsko – Orava (Dolný Kubín) – Martin – Turčianske Teplice – Kremnica – Banská Štiavnica –

Krupina – Šahy - Maďarsko. V záujmovom území mesta sú k dispozícii jestvujúce strediská rekreácie a turizmu so zameraním na letný pobyt pri vode:

- liečebné termálne kúpele a termálne kúpalisko Sklené Teplice,
- vodné jazerá, tajchy, Počúvadielske jazero, Richavské jazero, Hodrušské jazero, Studenské jazero a ďalšie,
- termálne kúpalisko Kremnica,
- termálne kúpalisko Kováčova
- liečebné termálne kúpele Trenčianske Teplice.

Nasledovné celoročné a zimné strediská rekreácie a turizmu so zameraním na zimné športy sú obyvateľom mesta k dispozícii:

- v Kremnických vrchoch stredisko rekreácie a turizmu Skalka, Krahule, Sielnická Poľana a Remata,
- v Štiavnických vrchoch stredisko rekreácie a turizmu Banská Štiavnica – Paradajs, Malá Lehota – Vojšín, Kopanica a Vyhne,
- v pohorí Vtáčnik stredisko rekreácie a turizmu Kľak – Ostrý Grúň – Dolné Dvory.

b.) Denná rekreácia

Požiadavky obyvateľov mesta Žiar nad Hronom na dennú rekreáciu zabezpečuje rekreačné územie mesta systémom voľných rekreačných plôch v prírode a viacúčelových rekreačných areálov v administratívno-správnom území mesta. Konceptia rozvoja rekreačného územia mesta navrhuje:

- prímestské rekreačné zóny voľných plôch tvorené predovšetkým plochami lesov, zelene, lúk a vodných tokov v priamej návaznosti na obytné územie mesta,
- rekreačno-športové zóny s plochami športovej vybavenosti, ihrísk, ubytovacích a stravovacích zariadení. Za najoptimálnejšie riešenie viacúčelových športových areálov považuje ÚPN mesta združovanie športových zariadení a plôch do väčších celkov,
- stredisko rekreácie a turizmu regionálneho významu miestna časť Šášovské Podhradie.

Návrh ÚPN mesta Žiar nad Hronom jestvujúce športové a rekreačné zariadenia a plochy na riešenom území mesta určené pre dennú rekreáciu zachováva. Jedná sa o:

- Celomestský športovo rekreačný areál „Pri parku“ na Partizánskej ulici s futbalovým štadiónom, športovou halou a areálom letného kúpaliska. ÚPN mesta navrhuje rozšírenie plôch letného kúpaliska, plôch športových ihrísk a verejnej zelene vo väzbe na historický park Š. Moysesa. Navrhuje sa nové dopravné sprístupnenie areálu z ul. Š. Petruša včítane nových ubytovacích a stravovacích zariadení a verejných parkovísk.
- Športový areál CMZ, areál krytej plavárne, ul. M. Chrásteka. Navrhuje sa dobudovanie telocvične s hľadiskom pre volejbal a basketbal v školskom areáli. Jestvujúce plochy športových ihrísk ZŠ a SŠ v meste sa zachovávajú.
- Prímestská rekreačná lokalita „Žiarsky rybník“ s vodnou plochou, (mŕtvym ramenom Hrona), s verejnou parkovom zeleňou a rybárskou reštauráciou. Vodná plocha je využívaná na športový rybolov. Navrhuje sa rozšírenie stravovacích zariadení a realizácia detského ihriska.

Návrh ÚPN mesta navrhuje nasledovnú koncepciu rozvoja rekreačných a športových plôch rekreačného územia v meste:

- Navrhuje sa nová prímestská rekreačná zóna „Lutilský potok“ v priamej väzbe na jestvujúce a navrhované obytné územie mesta. Prímestská rekreačná zóna sa navrhuje v úseku záhradkárská osada – jestvujúci hospodársky dvor PD. V prímestskej rekreačnej zóne realizovať:
  - voľné rekreačné plochy pre letný pobyt pri vodnom toku s plochami verejnej zelene a rozptylovými zatrávnenými plochami,
  - nenáročné športové ihriská a detské ihriská,
  - bežecké pešie chodníky s odpočívadlami,
  - cykloturistický chodník v trase obce Lutilla – športovo-rekreačný areál „Pri parku“,
  - sezónne stravovacie a občerstvovacie zariadenia.

Vo väzbe na navrhovaný obytný súbor „Severovýchod“ a „Pod Šibeničným vrchom“ je navrhované nové športové centrum mesta s viacúčelovou veľkokapacitnou halou pre športové a kultúrne podujatia s nadväznými plochami statickej dopravy a ubytovacích zariadení.

- Navrhuje sa realizácia prímestskej rekreačnej zóny „Prímestský potok“ v západnej časti mesta v údolí Prímestského potoka s priestorovými a dopravnými väzbami na jestvujúce obytné územie Etapa a Centrum I. V rekreačnej lokalite realizovať:
  - nenáročné športové ihriská a detské ihriská,
  - pešie prechádzkové a bežecké kondičné chodníky,
  - samostatný cykloturistický chodník s prepojením na lokalitu Kupča a vodný tok Hrona.

Jestvujúci areál zimného štadióna zachovať a dobudovať včítane plôch statickej dopravy. Vo väzbe na areál cintorína a cestu III/050075 sa umožňuje realizácia ďalšej viacúčelovej športovej haly.

- Navrhuje sa realizácia lesoparku mesta Žiar nad Hronom na západných a južných svahoch Jastrabskej vrchoviny. Lesopark mesta považovať za druhú hlavnú rozvojovú lokalitu rekreačného územia mesta s priamymi priestorovými a dopravnými väzbami na navrhované obytné územie mesta (obytné súbory „Šibeničný vrch – Nový Žiar“ a „Pod Šibeničným vrchom“). Vo väzbe na jestvujúcu plochu lesa realizovať na 2 rozvojových rekreačných lokalitách „Podháj“ nové športovo-rekreačné plochy. V navrhovanom lesoparku mesta dobudovať pešie turistické a cykloturistické trasy s odpočívadlami. V rekreačných lokalitách „Podháj“ realizovať:
  - celoročné a sezónne stravovacie a občerstvovacie zariadenia,
  - menšie ubytovacie zariadenia,
  - nenáročné športové ihriská a detské ihriská,
  - verejné parkoviská.
- Navrhuje sa realizácia športovo rekreačnej zóny „Slnčná stráň“ na južne orientovaných svahoch lokalita severne od cesty III/050076. V športovo rekreačnom areáli umožniť realizáciu:
  - rekreačných zariadení rodinného typu (rekreačne chaty, rodinné domy dovolenkového typu)
  - menších ubytovacích a stravovacích zariadení,
  - nenáročné športové ihriská,

Navrhovaný športovo rekreačný areál prepojiť bežeckými kondičnými chodníkmi a cykloturistickým chodníkom so športovým areálom „Pri parku“, s lesoparkom mesta a so strediskom rekreácie a turizmu „Šášovské Podhradie“.

- Navrhuje sa realizácia rekreačnej zóny „Kupča“ v severnej časti riešeného územia na lokalite bývalej tehelne biskupského úradu z 18. storočia. V rekreačnej lokalite realizovať:
  - rekreačné zariadenia rodinného typu (rekreačné chaty a rodinné domy dovolenkového typu),
  - menšie sezónne stravovacie zariadenie,
  - nenáročné športové ihriská a detské ihrisko.
- Navrhuje sa postupne dobudovať regionálne stredisko rekreácie a turizmu „Šášovské Podhradie“ s rekreačnou obcou Šášovské Podhradie. Návrh ÚPN mesta predpokladá postupnú zmenu obytného územia na zmiešané územie rekreácie a bývania. Navrhuje sa rekreačné využitie časti jestvujúcej zástavby obce na rekreačné využitie formou chalúp alebo rodinných domov dovolenkového typu. V stredisku rekreácie a turizmu realizovať:
  - sezónne stravovacie zariadenia „Rybársku baštu“,
  - menšie ubytovacie zariadenie,
  - lodenicu, vodácku osadu,
  - nenáročné športové ihriská a detské ihrisko,
  - voľné rekreačné, zatravnené nezastavané plochy pre letný pobyt v krajine pri vodnom toku Hron,
  - voľné rekreačné plochy v krajine s odpočívadlami východne od obce na turistickej trase k hradu Šášov,
  - náučný turistický chodník k zrúcaninám hradu Šášov,
  - prenájom lôžok v rámci agroturistiky v jestvujúcej zástavbe obce,
  - nové rekreačné zariadenia rodinného typu (rekreačné chaty) vo východnej časti obce.

Stredisko rekreácie a turizmu Šášovské Podhradie prepojiť samostatným peším, bežeckým a cykloturistickým chodníkom so športovo-rekreačnou zónou „Slnčná stráň“ a športovým areálom „Pri parku“. V stredisku vytvoriť podmienky pre športový

rybolov na neupravenom toku Hrona. Stredisko rekreácie a turizmu riešiť ako východiskový bod značkových peších turistických chodníkov do Štiavnických vrchov.

Návrh ÚPN mesta navrhuje postupne realizovať samostatné pešie, bežecké a cykloturistické chodníky v trase Kupča – Prímestský potok – zimný štadión – MVE – nábrežie rieky Hron – vstupná časť športového areálu „Pri parku“ (napojenie pešieho a cykloturistického chodníka z Lutily) – Slnecná stráň – kríženie s cestou I/50 – pešia lávka cez Hron – miestna časť Šášovské Podhradie.

Návrh ÚPN mesta navrhuje postupnú rekonštrukciu a modernizáciu športových ihrísk a zariadení v areáloch základných a stredných škôl. Navrhuje sa dobudovanie športovej vybavenosti škôl podľa ÚPN mesta. Časť jestvujúcich záhradkárskech lokalít ÚPN mesta zachováva. Záhradkárska osada v obytnom súbore „Severovýchod“ je navrhovaná na zrušenie s možnosťou výstavby rodinných domov. Nové záhradkárske lokality sa nenavrhujú. Návrh ÚPN mesta zachováva atraktívne športové splavovanie stredného toku Hrona a navrhuje novú lodenicu v Šášovskom Podhradí. Navrhovanú MVE Žiar nad Hronom realizovať len za podmienky technických úprav vodného diela s možnosťou splavnosti toku.

Jestvujúce ubytovacie zariadenia v mesta ÚPN mesta zachováva. Navrhuje sa rekonštrukcia hotelového komplexu LUNA na kapacitu max. 40 – 50 lôžok. Navrhujú sa nové ubytovacie zariadenia typu penzión alebo turistická ubytovňa na rekreačnej lokalite „Podháj“, na rekreačnej lokalite „Slnecná stráň“ a v Šášovskom Podhradí. Navrhuje sa výstavba nového ubytovacieho zariadenia vo väzbe na viacúčelovú športovú halu a v navrhovanom vstupnom areáli športovo rekreačného areálu „Pri parku“. Navrhuje sa rekonštruovať objekt kaštieľa po odsune strednej školy a časť objektu využiť na ubytovanie formou hotela.

Jestvujúce zachovávané a navrhované kapacity rekreačného územia, navrhované územné nároky rekreačného územia mesta, predpokladaná návštevnosť rekreačných a športových lokalít je uvedená v nasledovnom tabuľkovom prehľade.

Porad. č.	Rekreačná lokalita a stredisko	Jestvujúca plocha v ha	Navrhovaná plocha v ha	Športová vybavenosť		Ukazovateľ únosnosti rekreač. územia	Max. návštevnosť
				Jestvujúca	Návrh		
1	Hlavný viacúčelový športovo rekreačný areál „Pri parku	8,40 ha	1,90 ha	- FK Žiar nad Hronom, futbalový štadión (3000 sedadiel) - všešportová hala (300 sedadiel) - stravovacie zariadenia (60 stol.) - areál letného kúpaliska - historický park Š. Moyses	- rozšírenie areálu letného kúpaliska - športové ihriská - verejná parková zeleň - nový vstupný areál z ul. Š. Petruša - penzión 40 lôžok - stravovacie zariadenia 60 stol. - verejné parkovisko	10 – 15 osôb/ha	2500 – 3000 návštevn./deň
2	Hlavná prímestská rekreačná lokalita „Lutiský potok“ športové centrum „Severovýchod“		12,8ha a 2,15 ha športové centrum		- sezónne stravovacie zariadenia 100 stol. - nenáročné športové ihriská - pešie bežecké chodníky - cykloturistický chodník - odpočívadlá - viacúčelová veľkokapacitná hala (3000 miest) - penzión včítane stravovania 60 lôžok	5 – 10 osôb/ha	500 návštevn./deň, športové centrum 3000 návštevn.deň
3	Prímestský rekreačný areál „Prímestský potok“	2,0 ha	13,5 ha	- krytý zimný štadión	- sezónne stravovacie zariadenia 100 stol. - nenáročné športové ihriská - pešie a bežecké chodníky - cykloturistický chodník	5 – 10 osôb/ha	200 návštevn./deň
4	- Lesopark mesta - 2 rekreačné areály Podháj		8,10 ha	- náučný turistický chodník na Šibeničný vrch	- stravovacie zariadenia celoročné 40 stol. - sezónne stravovacie	5 – 10 osôb/ha	1500 návštevn./deň

					zariadenia 200 stol. - turistická ubytovňa 30 lôžok - penzión 40 lôžok - nenárodné športové ihriská - pešie turistické chodníky - odpočívadlá		
5	Rekreačný areál CMZ, ul. Chrásteka			- krytá plaváreň - športové ihriská v areáloch ZŠ a SŠ	- telocvičňa s hľadiskom 200 – 300 sedadiel		
6	Rekreačná lokalita „Žiarsky rybník“			- rybárska reštaurácia - verejná zeleň - vodná plocha - športový rybolov	- dobudovanie stravovacieho zariadenia - detské ihrisko	2 – 5 osôb/ha	100 návštev./deň
7	Rekreačný areál „Kupča“		4,80 ha		- rekreačné zariadenia rodinného typu 30 objektov = 120 lôžok - nenárodné športové ihriská - sezónne stravovacie zariadenie 40 stol.	5 osôb/ha	200 návštev./deň
8	Športový rekreačný areál „Slnecná stráň“		13,80 ha	- NKP hlavná dedičná štôľňa	- rekreačné zariadenia rodinného typu, 30 objektov, 120 lôžok - penzión 40 lôžok - turistická ubytovňa 30 lôžok - stravovacie zariadenia celoročné 40 stol. - sezónne stravovacie a občerstvovacie zariadenia	10 – 15 osôb/ha	1000 návštev./deň

					100 stol. - nenáročné športové ihriská - golfový areál - pešie bežecké chodníky - cykloturistické chodníky - verejné parkoviská		
9	Regionálne stredisko rekreácie a turizmu „Šášovské Podhradie“			- NKP hrad Šášov - rekreačné využitie jestvujúcej zástavby (chalupy, RD dovolenkového typu)	- sezónne stravovacie zariadenia „Rybárska bašta“ 100 stol. - turistická ubytovňa 30 lôžok - nové rekreačné zariadenia rodinného typu (rekreačné chalupy) 20 objektov, 80 lôžok - prenájom lôžok - rekreačné využitie jestvujúcej zástavby chalupy, RD dovolenkového typu		300 – 500 návštev./deň

11.) Vymedzenie zastavaného územia mesta

Zastavané územie mesta Žiar nad Hronom je v ÚPN mesta vymedzené:

- a.) súčasne zastavaným územím mesta, ktoré je vymedzené hranicou zastavaného územia k 1.1.1990
- b.) navrhovaným územím na zástavbu podľa ÚPN mesta

Hranica zastavaného územia mesta k 1.1.1990 bola v etape prieskumov a rozborov dodaná Katastrálnym úradom v Žiari nad Hronom. V etape spracovania konceptu ÚPN mesta bola menovaná hranica upravená podľa dodanej mapy ROEP mesta Žiar nad Hronom. Hranica zastavaného územia k 1.1.1990 je vyznačená vo výkrese č. 1 – Komplexný návrh v M 1 : 5000 a vo výkrese č. 5 – Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na PP v M 1 : 5000. Územie navrhované na zástavbu, ktoré vymedzuje navrhovanú hranicu zastavaného územia mesta je riešené:

- v severnej časti mesta na lokalite výrobný okrsok „Sever“ a obytný súbor „Severovýchod“ pozdĺž cesty I/50
- vo východnej časti mesta východne od Lutiského potoka na lokalite rozvojového obytného územia obytný súbor „Pod Šibeničným vrchom“ a obytný súbor „Šibeničný vrch – Nový Žiar“
- v západnej časti mesta rozšírením zástavby na území pozdĺž cesty III/050075 v úseku plánovaná rýchlostná cesta R2 – cintorín
- v miestnej časti Horné Opatovce na lokalite výrobného okrsku Horné Opatovce
- na Partizánskej ulici rozšírením obytného územia na lokalite „Pod krížom“
- na lokalite „Slnečná stráň“ pre účely novej výstavby rodinných domov a pre novú rekreačnú lokalitu

Jestvujúce zastavané územie mesta k 1.1.1990 je rozšírené o navrhované obytné, výrobné, zmiešané a rekreačné územie určené na zastavanie podľa návrhu ÚPN mesta.

12.) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

Návrh Územného plánu mesta Žiar nad Hronom vymedzuje na riešenom území nasledovné ochranné pásma a chránené časti krajiny podľa §39c Stavebného

zákona. Z hľadiska ochrany existujúcich a navrhovaných trás dopravného systému a trás nadradeného technického vybavenia je potrebné v riešenom území nasledovné ochranné pásma a chránené úyemia podľa osobitných predpisov rešpektovať:

- rýchlostné cesty	2 x 100 m mimo zastavného územia
- cesty I/50 a I/65	2 x 50 v extravilánových úsekoch
- cesty III. triedy	2 x 20 v extravilánových úsekoch
- železničné trate a stanice	2 x 60 m
- ochranné pásmo hlavných vodovodných potrubí	2 x 1,5 m na každú stranu od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia do 500 mm 2 x 2,5 m na každú stranu potrubia nad 500 mm
- ochranné pásmo hlavných kanalizačných zberačov	2 x 1,5 m na každú stranu od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia do 500 mm 2 x 2,5 m na každú stranu potrubia nad 500 mm

- ochranné pásmo mestskej ČOV na lokalite Za kalovým poľom 500 m
- ochranné pásma vodných tokov a vodohospodárskych objektov v šírke 10m pre vodohospodársky významné vodné toky (Hron) a 6 m pre malé vodné toky. Jedná sa o ochranné pásmo slúžiace pre výkon správy toku v súlade s ustanoveniami Zákona č. 364/2004 Zb. o vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z.z. ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov. Do ochranného pásma nie je možné umiestňovať žiadnu technickú infraštruktúru ani vzrastlú zeleň (akúkoľvek investorskú činnosť v dotyku s tokom odsúhlasiť so SVP š.p.).

Ochranné pásmo pre elektroenergetické vzdušné vedenie v zmysle Zákona č. 656/2004 Zb. o energetike v znení neskorších predpisov:

- vonkajšie vedenie 22kV – 10m na každú stranu kolmo na vedenie od krajného vodiča
- káblové vedenie 22kV – 1 m na každú stranu od krajných káblov
- trafostanice – 10 m
- vonkajšie vedenie 110 kV – 15 m na každú stranu kolmo na vedenie od krajného vodiča

- elektrické stanice ES 110/22 kV – 30 m od oplotenia
  - ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektrických komunikáciách č.610/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov
  - ochranné a bezpečnostné pásma plynárenských zariadení v zmysle Zákona č.656/2004 Z.z. o energetike v znení neskorších predpisov:
- VTL – plynovody, ochranné pásmo 8m od osi plynovodu na obidve strany, bezpečnostné pásmo 20 m od osi plynovodu na obidve strany
- Regulačná stanica plynu , ochranné pásmo 8 m na každú stranu meranú od pôdorysu plynárenského zariadenia, bezpečnostné pásmo 20 m
- STL – plynovody, ktorými sa rozvádza plyn v zastavanom území, ochranné pásmo 1 m (pri nízkotlakových a stredotlakových plynovodoch a prípojkách), ak sa nimi rozvádza plyn v mestách a v súvislej zástavbe obcí sa bezpečnostné pásma určia v súlade s technickými požiadavkami dodávateľa plynu
  - chránené ložiskové územia (CHLÚ)
  - ochranné pásmo lesa 50m (20m Nový Žiar)
  - ochranné pásmo nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok (NKP), kostol s areálom a kaštieľ s areálom v Žiar nad Hronom

Ochranné pásmo 110 kV a 22 kV vonkajších elektrických vedení a ochranné pásma VTL plynovodu vymedzujú významné energetické koridory v severnej, severozápadnej, východnej a centrálnej časti riešeného územia mesta. Menované energetické koridory je potrebné rešpektovať pri navrhovanom územnom rozvoji mesta. Navrhovaný územný a priestorový rozvoj mesta si nevyžaduje prekládku energetických koridorov. Navrhovaná rýchlostná komunikácia R1 si vyžaduje prekládku koridorou VN elektrických vonkajších vedení a hlavného kanalizačného zberača mesta.

Na riešenom území nie je vymedzené a vyhlásené žiadne ochranné pásmo výrobného podniku a ÚPN mesta ho nenavrhuje. Na riešenom území sa nachádzajú vodné zdroje ZSNP a.s. s PHO 1° a 2° vonkajšie a vnútorné a vodné zdroje Horné Opatovce PHO 1° a 2°. Menované PHO sú v ÚPN mesta rešpektované.

13.) Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, civilnej ochrany obyvateľstva a ochrany pred povodňami

- Návrh na riešenie záujmov obrany štátu

Ministerstvo obrany SR, Správa nehnuteľného majetku a výstavby Banská Bystrica vo svojom písomnom oznámení zo dňa 05.09.2005 konštatovala, že na k. ú. Žiar nad Hronom, Horné Opatovce a Šášovské Podhradie nie sú žiadne záujmové územia Vojenskej správy. Návrh ÚPN mesta Žiar nad Hronom nenavrhuje žiadne zariadenia a záujmové územia Vojenskej správy. Návrhom ÚPN mesta nie sú dotknuté záujmy obrany štátu.

- Návrh na riešenie záujmov civilnej ochrany obyvateľstva

Východiskové podklady k problematike civilnej ochrany obyvateľstva zastal Obvodný úrad v Žiari nad Hronom, odbor krízového riadenia č. OKR – 2005/3 – 2 zo dňa 22.9.2005. V zmysle §15 zákona NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva mesto spracováva a vedie „Plán ochrany obyvateľstva“. V menovanom pláne sú zapracované zdroje ohrozenia a spôsob ochrany obyvateľstva. ÚPN mesta zachováva všetky jestvujúce ochranné stavby civilnej ochrany obyvateľstva. Jedná sa o nasledovné úkryty CO:

a.) VÝROBNÝ OKRSOK ZSNP – Slovalco

1. evidenčné číslo úkrytu 613001 – ZH Priemyselná, ZÚNZ 1, obj.002
2. evidenčné číslo úkrytu 613002 – ZH ZSNP a.s. Priemyselná, ZÚNZ 2, obj.002a
3. evidenčné číslo úkrytu 613003
4. evidenčné číslo úkrytu 613004
5. evidenčné číslo úkrytu 613011
6. evidenčné číslo úkrytu 613012
8. evidenčné číslo úkrytu 613014

Pozn. 9 evidenčné číslo úkrytu 613015 na k.ú. Vieska

b.) ZASTAVANÉ ÚZEMIE MESTA ŽIAR NAD HRONOM

1. evidenčné číslo 613038 ul. Dr. Jánskeho, ZŠ I
kapacita úkrytu 120 osôb
2. evidenčné číslo 613037 ul. Dr. Jánskeho, ZŠ II
kapacita úkrytu 300 osôb
3. evidenčné číslo 613039 ul. Dr. Jánskeho č.2, ZŠI

kapacita úkrytu 150 osôb

4. evidenčné číslo 613048 MsKC, ul. SNP 119

kapacita úkrytu 600 osôb

5. evidenčné číslo 613043 Š. Moysesova 46, MsÚ

kapacita úkrytu 200 osôb

6. evidenčné číslo 613042 OVS Námestie MS 6

kapacita úkrytu 200 osôb

7. evidenčné číslo 613053 ul. Hollého č.7

kapacita úkrytu 120 osôb

8. evidenčné číslo 613041 ul. A. Kmeťa 17/MS

kapacita úkrytu 150 osôb

9. evidenčné číslo 613030 ul. J. Hollého 5

kapacita úkrytu 140 osôb

10. evidenčné číslo 613033 ul. M.R.Štefánika 42

kapacita úkrytu 110 osôb

11. evidenčné číslo 613031 ul. M.R.Štefánika 16

kapacita úkrytu 120 osôb

12. evidenčné číslo 613027 ul. Jiráskova 6

kapacita úkrytu 180 osôb

13. evidenčné číslo 613020 Námestie MS č.10

kapacita úkrytu 100 osôb

14. evidenčné číslo 613046 ul. Dr. Jánskeho 5

kapacita úkrytu 150 osôb

15. evidenčné číslo 613050 ul. Dr. Jánskeho 13

kapacita úkrytu 140 osôb

16. evidenčné číslo 613032 ul. Dr. Jánskeho 23

kapacita úkrytu 100 osôb

17. evidenčné číslo 613025 ul. Dr. Jánskeho 9

kapacita úkrytu 100 osôb

18. evidenčné číslo 613023 ul. Dr. Jánskeho 19

kapacita úkrytu 80 osôb

19. evidenčné číslo 613021 ul. Dr. Jánskeho 15

kapacita úkrytu 140 osôb

20. evidenčné číslo 613019 ul. Š. Moysesesa 63
kapacita úkrytu 150 osôb
21. evidenčné číslo 613024 ul. Š. Moysesesa 71
kapacita úkrytu 100 osôb
22. evidenčné číslo 613026 ul. Š. Moysesesa 60
kapacita úkrytu 100 osôb
23. evidenčné číslo 613029 Námestie MS 116
kapacita úkrytu 180 osôb
24. evidenčné číslo 613022 ul. Š. Moysesesa 77
kapacita úkrytu 80 osôb
25. evidenčné číslo 613028 Námestie MS 209
kapacita úkrytu 100 osôb

Nové požiadavky na samostatné ochranné stavby civilnej ochrany obyvateľstva v ÚPN mesta v rámci navrhovaného dopravného a technického vybavenia územia v súlade s §139 a.), ods. 10, písmeno m.) Stavebného zákona nie sú navrhované. Samostatná doložka ukrytia a civilnej ochrany obyvateľstva sa v ÚPN mesta Žiar nad Hronom nespracováva.

Mesto Žiar nad Hronom má spracovaný „Havarijný plán“ ochrany obyvateľstva mesta Žiar nad Hronom (Ob/2003) pre prípad mimoriadnej udalosti spojenej s únikom nebezpečnej škodliviny na jestvujúcom zimnom štadióne. Širšie ochranné pásmo zimného štadióna má vplyv na navrhovanú lokalitu rodinných domov nad zimným štadiónom v západnej časti mesta. Vo výhľadovom období ÚPN mesta navrhuje modernizáciu výrobných technológií na zimnom štadióne s cieľom odstrániť z mraziaceho procesu nebezpečné škodliviny tak, aby sa umožnila realizácia rodinných domov v západnej časti mesta a ochranné pásmo bolo zrušené. Výstavbu v okolí zimného štadióna v pásme ohrozenia zdravia realizovať až po odstránení zdroja nebezpečnej látky čpavku resp. za podmienok určených ObÚ ŽP.

- Návrh na riešenie ochrany územia pred povodňami

Riešeným územím mesta Žiar nad Hronom preteká vodný tok Hron, číslo toku 007 a Lutilský potok č. 306, ktoré sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku š. p., OZ Banská Bystrica. Menované vodné toky sú v zmysle vyhlášky MP SR 211/2005 zaradené medzi vodohospodársky významné vodné toky. Na riešenom

území je na toku Hron v rkm 129,96 – 131,88 vybudovaná úprava toku s obojstranným ohradzovaním na Q20 ročnú veľkú vodu. Účelom úpravy je ochrana areálu ZSNP a.s. a poľnohospodárskej pôdy. Úprava bola realizovaná na $Q_{\max} = 650 \text{ m}^3 \text{ s}^{-1}$ s bezpečnosťou 0,6 m, šírka v dne je 52,5, sklon svahov je 1:2. Súčasťou úpravy toku Hrona je aj ľavostranná hrádza dĺžky 0,650 km. Slovenský vodohospodársky podnik š.p. OZ B. Bystrica vo svojich stanoviskách ku konceptu ÚPN mesta nezaslal vymedzené inundačné územie toku Hrona. Inundačné územie je prevzaté z dokumentácie NDS a.s. stavby R1 II. etapa Žarnovica – Šášovské podhradie a je vyznačené vo výkrese č.3 – návrh technickej infraštruktúry, vodné hospodárstvo. V inundačnom území Hrona do doby realizácie protipovodňových opatrení sa nepovoľuje žiadna nová výstavba podľa návrhu ÚPN mesta.

Návrh ÚPN mesta Žiar nad Hronom navrhuje:

- úpravu pravostrannej a ľavostrannej hrádze na Q100 ročnú veľkú vodu. Menovanú úpravu realizovať spolu s navrhovaným vodným dielom MVE Žiar nad Hronom
- úpravu, výstavbu ľavobrežnej hrádze toku Hrona v úseku Slnecná Stráň – sútok s Lutilským potokom z dôvodom ochrany rozvojovej lokality obytného územia „Pod krížom“ pre Q100 ročnou veľkou vodou
- ochranu územia priemyselného parku „Za Kalovým poľom“ pred povodňami. Navrhuje sa vybudovať pozdĺž kanála „Vodoteč č. 6“ pravobrežnú hrádzu na Q100 ročnú vodu. Navrhuje sa vybudovať čerpaciu stanicu na prečerpávanie vôd a priesakový kanál počas zvýšenej hladiny Hrona.
- v rámci rýchlostnej komunikácie R1 a jeho cestného telesa riešiť zvýšenie Opatovskej hrádze v rkm 12,2 – 13,5 na Q100 ročnú veľkú vodu

Na toku Lutila v rkm 0,00 – 0,09 je vybudovaná obojstranná korytová úprava pravostranným ohradzovaním. Úprava v danom úseku bola projektovaná ako súčasť regulácie Hrona. Profil koryta bol dimenzovaný na $Q_{\max} = 83,00 \text{ m}^3 \text{ s}^{-1}$, šírka v dne 10,0 m, sklon svahov 1:2, opevnenie lomovým kameňom a vrbovým krytom. Ochrana územia je zabezpečená na Q50 ročnú vodu. V rkm 1,32 – 1,84 je priečny profil upraveného koryta lichobežníkový, šírka v dne 10,00 m, sklon svahov 1:2, vo výške sú lavičky šírky 3,5 m so sklonom 1:20, opevnenie prefabrikátmi. V rkm 0,500 je vybudovaný sklz. Ochrana územia je zabezpečená na Q50 ročnú veľkú vodu. V rkm 1,84 – 2,16 je úprava vybudovaná za účelom ochrany príľahlej časti intravilánu

mesta, plánovaných rozvojových lokalít a poľnohospodárskej pôdy na $Q_{100} = 110,0 \text{ m}^3 \text{ s}^{-1}$. Priečny profil koryta je dvojité lichobežník, šírka v dne 10,0 m, sklon svahov nad bermou 1:2,5. Svah kynety je opevnený cestnými panelmi a dvomi radmi polovegetačných prefabrikátov. Ochrana rozvojového územia je zabezpečená na prehodnotený návrhový prietok Q_{100} ročnej veľkej vody. Inundačné územie Lutiského potoka ŠVP š.p. OZ B.Bystrica nie je v súčasnosti vymedzené.

ÚPN mesta navrhuje zabezpečiť ochranu jestvujúceho a navrhovaného obytného územia mesta Žiar nad Hronom (obytný súbor Severovýchod, obytný súbor Pod Šibeničným vrchom, lokalita RD Pod krížom) úpravou celého toku Lutiského potoka na k.ú. mesta na Q_{100} ročnú veľkú vodu. Výstavbu v inundačných územiach vodných tokov realizovať v súlade s platnou legislatívou resp. za podmienok stanovených správcom toku. Je potrebné doriešiť a vymedziť SVP š.p. inundačné územie tokov.

C.) NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY, OCHRANY PRÍRODNÝCH ZDROJOV. NÁVRH PRVKOV KOSTRY MIESTNEHO ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY ÚZEMIA MESTA A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ. NÁVRH OCHRANY KULTÚRNYCH PAMIAATOK A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA MESTA.

1.) Návrh ochrany prírody a krajiny

Riešené územie sa nachádza na k.ú. Žiar nad Hronom, Horné Opatovce a Šášovské Podhradie. Katastrálne územie Žiaru nad Hronom leží mimo CHKO Štiavnicke vrchy. Toto k.ú. nezasahuje do sústavy chránených území členských krajín EÚ - NATURA 2000. V k.ú. Žiaru nad Hronom sa nevyskytujú ani osobitne chránené časti prírody a krajiny s vyšším stupňom územnej ochrany. Na základe tejto skutočnosti podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov na celom k.ú. platí prvý stupeň ochrany.

Na k.ú. Šášovské Podhradie prechádza hranica CHKO Štiavnicke vrchy hranicou lesa. Vo východnej časti k.ú. tvorí rieka Hron spoločnú hranicu s hranicou CHKO. Hranica CHKO prechádza po ľavom brehu toku Hrona. Na území CHKO platí druhý stupeň ochrany , v budúcnosti sa predpokladá jeho zvýšenie. Z uvedeného

vyplýva, že južná časť k.ú. počnúc od rieky Hron sa nachádza vo veľkoplošnom chránenom území (CHKO Štiavnické vrchy).

Do k.ú. Horné Opatovce zasahuje v jeho južnej časti tiež CHKO Štiavnické vrchy. Hranica CHKO prechádza hrebeňovou líniou.

CHKO Štiavnické vrchy sa rozprestiera na 26% rozlohy mesta Žiar nad Hronom. CHKO Štiavnické vrchy tvoria prevažne plochy lesov a bola vyhlásená v roku 1979. Svojou výmerou 77 630 ha predstavuje najväčšiu CHKO na Slovensku. Územie má osobitné postavenie tak pre svoju kultúrno-historickú hodnotu, aj pre svoje geologické zloženie, jedná sa o najväčšie vulkanické pohorie na Slovensku. Biogeografická poloha územia na rozhraní dvoch rozdielnych klimatických typov spôsobuje horizontálne a vertikálne prelínanie panónskych prvkov flóry a fauny s karpatskými horskými prvkami. Podobne sa striedajú druhy západné s východnými. Niektoré teplomilné druhy šíriace sa dolinami otvorenými na juh tu dosahujú severnú hranicu rozšírenia (dub cerový, javor tatársky). Na teplých výslnných andezitových skalách s plytkou skeletovitou pôdou sa nachádzajú prvky xerothermnej flóry, Kavyľ vláskatý, Kukučka vencová, Rozchodník prudký a iné. Na niektorých stanovištiach nájdeme Ponikleč veľkokvetý a Šafrán rôznofarebný. Severnejšie rastie aj Brusnica obyčajná, Brusnica čučoriedková a Valdštajnika trojlistá magicová. Celkovo sa v CHKO zistilo asi 1500 rastlinných druhov, 340 z nich patrí k vzácnym a ohrozeným.

Zo živočíšstva sú hojne zastúpené vtáky, ako Orol krikľavý, Myšiak hôrny, Sova obyčajná a mnoho druhov spevavcov. Vyskytujú sa tu i vzácne mäsožravé cicavce: Rys a Mačka divá. K najnápadnejším druhom hmyzu patria motýle: Vidlochvost feniklový a ovocný, žije tu tiež vzácna Modlivka zelená, Roháč obyčajný a Fúzač alpský. V opustených banských dielach našlo skrýš niekoľko druhov netopierov, napríklad Podkovár veľký, Podkovár malý, Netopier obyčajný, Večernica malá a iné. Celkovo sa tu nachádza vyše 100 druhov vtákov, 40 druhov cicavcov, asi 20 druhov rýb a veľké množstvo bezstavovcov. Mnohé z týchto žijúcich živočíšnych druhov sú zákonom chránené. Severná časť CHKO Štiavnických vrchov na k.ú. Horné Opatovce je negatívne zasiahnutá prevádzkou hutníckeho kombinátu na spracovanie hliníka. Kontaminácia pôdy má negatívny vplyv na lesné porasty, ktoré sú z hľadiska poškodenia zaradené od kategórie C a D.

Na k.ú. Horné Opatovce a Šášovské Podhradie sa nachádza navrhované územie európskeho významu NATURA 2000 – Suť. Ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných

biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii má zabezpečiť navrhovaná Sústava NATURA 2000. Túto sústavu budú v SR zabezpečovať územia európskeho významu a chránené vtáčie územia. Národný zoznam území európskeho významu bol schválený v roku 2004 vládou SR a spolu s Národným zoznamom navrhovaných CHVÚ bol v roku 2004 zaslaný Európskej komisii do Bruselu. Navrhované územie európskeho významu sa podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny po uvedení v národnom zozname ustanovenom všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným MŽP SR považuje za chránené so stupňom ochrany uvedenom v národnom zozname. Na území mesta Žiar nad Hronom sa nachádza navrhované ÚEV Suť a to na 40% rozlohy mesta s prevahou plôch lesných porastov. ÚEV Suť má celkovú výmeru 9806,08 ha a na území mesta prináleží do 2. stupňa ochrany. ÚEV Suť je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: teplomilné panónske dubové lesy (91H0), karpatské a panónske dubovo hrabové lesy (91G0), lužné vrbovo topoľové a jelšové lesy (91E0), lipovo-javorové sutinové lesy (9180), vápnomilné bukové lesy (9150), bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), kyslomilné bukové lesy (9110), neprístupnené jaskynné útvary (8310), nížinné a podhorské kosné lúky (6510) a druhov európskeho významu: Fúzač alpský (*Rosalia alpina*), Fúzač veľký (*Cerambyx cerdo*), Kováčik fialový (*Limoniscus violaceus*), Roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), Spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), Modráčik stepný (*Polymmatius eroides*), Šidielko (*Coenagrion ornatum*), Hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobie*), Lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), Kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), Vydra riečna (*Lutra lutra*), Medveď hnedý (*Ursus arctos*), Sysel pasienkový (*Spermophilus citellus*), Netopier obyčajný (*Myotis myotis*), Netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), Netopier ostrouchý (*Myotis blythi*), Netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), Uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), Podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*) a Podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*).

Do riešeného územia mesta Žiar nad Hronom navrhované chránené vtáčie územia nezasahujú. Maloplošné chránené územia a chránené stromy sa v zastavanom území mesta nenachádzajú.

ÚPN mesta jestvujúce a navrhované územia zachováva a rešpektuje. Nenavrhuje sa územný rozvoj mesta a žiadna nová investičná činnosť na území CHKO a na území SKÚEV SUŤ.

2.) Návrh ochrany prírodných zdrojov

Na riešenom území ÚPN mesta Žiar nad Hronom rešpektuje nasledovné vymedzené chránené územia prírodných zdrojov:

- pásmo hygienickej ochrany (PHO) 2° prírodných liečivých zdrojov (PLZ), Sklené Teplice
- PHO 1° a 2° vnútorné a vonkajšie vodných zdrojov, Zráz pri Hrone ZSNP a.s.
- PHO 1° a 2° vodných zdrojov Horné Opatovce

3.) Návrh prvkov kostry MÚSES územia mesta a ekostabilizačných opatrení

a.) Charakteristika súčasného stavu krajinnej štruktúry mesta

Súčasná krajinná štruktúra riešeného územia je priemetom usporiadania územia a odzrkadľuje využívanie krajiny človekom, ktoré závisí od prírodných daností územia a najmä od charakteru reliéfu. Podľa zastúpenia poľnohospodárskej pôdy, lesa a zastavaných plôch možno riešené územie mesta rozdeliť do dvoch krajinných typov:

podhorská a horská lesná krajina, ktorá zaberá južnú až juhovýchodnú časť mesta a plochy na severovýchode územia. Tento typ krajiny je prevládajúcim v katastri Šášovské Podhradie, zaberá aj južnú časť k.ú. Horné Opatovce a severovýchodnú časť k.ú. Žiar nad Hronom

sídelno-poľnohospodárska krajina typická pre takmer celé katastrálne územie Žiar nad Hronom a pre severnú časť k.ú. Horné Opatovce. Vyznačuje sa nízkym podielom nelesnej drevinnej vegetácie, ktorá je zastúpená najmä brehovými porastami

• Lesná a nelesná vegetácia

Prevažujúcim typom lesov v riešenom území sú dubovo hrabové lesy karpatské, ktoré zaberajú úpätia a dolné časti svahov pohorí a vyvýšené suchšie stanovištia v takmer celej kotline, kde sa lesy zachovali. Čiastočne do tohto priestoru prenikajú aj bučínové lesy. Niektoré plochy lesov sú na mnohých miestach pozmenené ľudskou činnosťou a je tu častá výsadba ihličnatých druhov, najmä borovice lesnej, smreka obyčajného a smrekovca opadavého. Tieto lesy sú pod najväčším tlakom znečisťovania ovzdušia z veľkých zdrojov znečisťovania ŽP zo závodu ZSNP a.s.

a Slovalco a.s.. Do týchto lesov sú v kotline vklinené lužné lesy, ktoré v tejto oblasti v okolí Hrona majú charakter nížinných lužných lesov a charakter lužných lesov podhorských, najmä v okolí jeho prítokov. Lesná vegetácia v centrálnej južnej časti k.ú. Horné Opatovce je poškodená emisiami z hutníckej výroby. Z funkcií, ktoré plnia lesné porasty na sledovanom území možno vyzdvihnúť ochrannú a stabilizačnú funkciu. Za týmto účelom bolo v okolí hlinikárne vysadených alebo premenných viacero porastov. Bez ohľadu na druh drevinového zloženia lesných porastov prevláda v južnej časti riešeného územia chronické poškodenie z emisií, ktoré unikali zo ZSNP š.p.. Zóna poškodenia lesa, pásma C a D sa nachádza na k.ú. Horné Opatovce a čiastočne aj Šášovské Podhradie.

- **Poľnohospodárska pôda**

Prevažnú časť poľnohospodárskej pôdy zaberajú plochy trvalo trávnatých porastov, ďalej len (TTP) a orná pôda. Krajinársky a ekologicky hodnotné plochy TTP sa nachádzajú severovýchodne a východne od mesta na prechode kotliny do Jastrabskej vrchoviny. Rozsiahle plochy lúk a pasienkov sa nachádzajú v nive Hrona prakticky na celom úseku. Lúky a pasienky sa vyznačujú rôznou intenzitou využívania, rôznym stupňom zarastania náletovou vegetáciou a rôznym druhovým zložením. Prakticky všetky plochy TTP najmä v okolí Hrona a ZSNP a.s. sú silne atakované negatívnymi javmi ľudskej činnosti. Orná pôda zaberá na k.ú. mesta 59,0 % PP, na k.ú. Horné Opatovce 6 % a Šášovské Podhradie len cca 3 %. Jedná sa prevažne o veľkoblokovú ornú pôdu bez, resp. do 5 % s plochami NDV.

- **Vodné toky a plochy**

Riešené územie spadá do významnej vodohospodárskej oblasti riečnych náplav Hrona od Žiaru nad Hronom po Želiezovce. Rieka Hron tvorí kostru riečnej siete, riečnu sieť tvoria prítoky Hrona. Vodný tok Hrona je čiastočne upravený na Q₂₀ ročnú veľkú vodu z dôvodov ochrany územia ZSNP a.s. a poľnohospodárskej pôdy. Navrhuje sa výstavba MVE Žiar nad Hronom a úprava toku Hrona na Q₁₀₀ ročnú veľkú vodu. Lutilský potok je upravený na Q₅₀ až Q₁₀₀ ročnú upravenú veľkú vodu. Vodné plochy okrem Žiarskeho rybníka sa na riešenom území nenachádzajú a nenavrhujú.

Riešené územie má nízku prirodzenú akumuláciu a nepriaznivé odtokové pomery. Prispieva k tomu geologická stavba územia, vegetačný kryt a spôsob

užívania. Povodie Lutilského potoka je v centrálnej časti riešeného územia úplne odlesnené. Na riešenom území sa nachádzajú vodné zdroje ZSNP a.s., zrás pri Hrone ZSNP s vyhlásenými PHO I. a II° vnútorné a vonkajšie a vodné zdroje Horné Opatovce. Na riešené územie zasahuje ochranné pásmo II° LPZ Sklené Teplice. Menované ochranné pásmo LPZ nemá obmedzujúce regulatívy na funkčné využitie riešeného územia (hutnícky kombinát, odkalisko, haldy, navrhovaný priemyselný park). Ako zdroj úžitkovej vody pre technologické účely ZSNP a.s. slúži rieka Hron.

- **Sídlná vegetácia**

V etape spracovania krajinnoekologického plánu bola na základe fyzického prieskumu súčasného stavu spracovaná klasifikácia sídelnej vegetácie. Na riešenom území sa nachádza jeden veľký mestský park nad 0,5 ha, malé parkové plochy do 0,5 ha, vegetačné pásy (plochy) v obytnom území, stromové aleje pozdĺž cestných komunikácií a pozdĺž ulíc mesta. Jedná sa o mestské parky, jeden historický park, menšie parky v obytných súboroch a parkovo upravené plochy pred budovami. V meste sa jedná o verejnú sídelnú zeleň s prevahou sociálnej funkcie, ktorú ÚPN mesta zachováva. Plošný rozsah obytnej zelene v obytných súboroch je značný. Väčšie plochy vyhradenej zelene sa nachádzajú najmä v areáloch škôl a na pozemkoch rodinných domov.

- **Sídlné a technické (antropogénne) prvky, energovody a dopravné líniové stavby**

Riešené územie je charakteristické vysokým stupňom zastúpenia sídelných a technických prvkov, veľmi vysokým podielom výrobného územia a vysokým stupňom zastúpenia vzdušných energovodov a podzemných produktovodov (koridory 22 kV a 110 kV vonkajších elektrických vedení, trasy VTL plynovodu a hlavné vodovodné potrubia skupinových vodovodov). Najmä k.ú. Horné Opatovce, jeho severná a centrálna časť je charakteristická vysokým stupňom zastúpenia týchto prvkov a stavieb. V súvislosti s líniovými najmä dopravnými a energetickými koridormi sú veľmi rozsiahle plochy riešeného územia limitované a obmedzené ochrannými pásmami na ďalšie využitie.

Okrem sídelných a technických prvkov majú vplyv na krajinnú štruktúru riešeného územia aj plošné stresové faktory. Jedná sa o znečistenie ovzdušia

s dopadom na kontamináciu pôdy, poškodenie lesných ekosystémov, znečistenie podzemných a povrchových vôd a erózia pôdy.

Súčasnú krajinnú štruktúru najmä v centrálnej časti riešeného územia možno charakterizovať ako narušenú a veľmi silne narušenú. Krajinná štruktúra je narušená intenzívnou poľnohospodárskou výrobou (k.ú. Žiar nad Hronom), rozsiahlymi plochami výrobného územia (k.ú. Horné Opatovce), rozsiahlymi vzdušnými energovodmi a produktovodmi (na celom riešenom území), trasami cestnej a železničnej dopravy a samotným osídlením mesta. Navrhované investície v cestnej doprave (rýchlostná cesta R1 a R2) budú tento stav ďalej zhoršovať. Na základe vyhodnotenia navrhovaných trás rýchlostných ciest možno konštatovať, že rýchlostná cesta R1 a R2 určitým spôsobom zmení krajinnú štruktúru a zasahuje do jestvujúcich hodnotných prvkov krajinej štruktúry riešeného územia.

Rozsiahle plochy lesných ekosystémov sa nachádzajú v južnej časti riešeného územia (k.ú. Horné Opatovce a Šášovské Podhradie) a vo východnej časti k.ú. Žiar nad Hronom. Menované lesné plochy tvoria základ ekologickej stability územia mesta. Plochy sprievodnej zelene erozívnych rýh v západnej časti mesta, výrazná terénna hrana v južnej časti mesta s plochami NDV, sprievodná zeleň vodného toku Lutilský potok vytvárajú vegetačný pás okolo samotného mesta. Menované vegetačné pásy ÚPN mesta zachováva. Za najväčšie problémy súčasnej krajinej štruktúry mesta, ktoré ÚPN mesta rieši sú:

- nízky podiel (územný rozsah) nelesnej vegetácie na území s monofunkčným výrobným územím
- teleso haldy škváry, popolčeka a kalov ZSNP a.s. v západnej časti mesta
- funkčné využitie územia bývalej obce Horné Opatovce na skládky odpadov a výrobné územie
- vysoký rozsah koridorov vonkajších 22 a 110 kV elektrických vedení v krajine
- postupná likvidácia prirodzených ekosystémov v dôsledku novej výstavby
- fragmentácia existujúcich biotopov dopravnými technickými a sídelnými prvkami v krajine (Žiarsky rybník a podobne).
- postupná likvidácia prírodnej a nová umelá výsadba sprievodnej a brehovej zelene šírenie ruderalných a nepôvodných druhov drevín a rastlín

b.) Územný systém ekologickej stability územia mesta

Z hľadiska hodnotenia ekologickej stability územia Slovenska (LIŠKA 2000) patrí územie mesta medzi priestory SR ekologicky nestabilné a narušené. Okres Žiar nad Hronom má spracovaný Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žiar nad Hronom (1992). V roku 1996 bol firmou ALLPLAN GmbH, Bratislava spracovaný Miestny územný systém ekologickej stability (ďalej len MÚSES) vo vybraných katastrálnych územiach v dosahu ZSNP a.s. Žiar nad Hronom. Podľa nadregionálneho územného systému ekologickej stability územia SR, ktorý schválila vláda SR riešeným územím mesta prechádzajú dva biokoridory nadregionálneho významu:

- hydricko terestrický biokoridor vodného toku Hrona
- terestrický biokoridor hrebeň Štiavnické vrchy – Kremnické vrchy

V rámci prieskumov a rozborov mesta Žiar nad Hronom bol spracovaný Krajinnoekologický plán mesta Žiar nad Hronom (2006).

Regionálny ÚSES okresu Žiar nad Hronom a MÚSES vymedzujú na riešenom území regionálny hydricko terestrický biokoridor vodného toku Lutilský potok. Na riešené územie zasahuje regionálny biokoridor vodného toku Rudnica v priestore jeho sútoku s tokom Hrona. Biocentrá regionálneho významu vymedzené na riešenom území sú nasledovné:

- regionálne biocentrum (ďalej len RBC) Šibeničný vrch
- RBC Kupča – Kopanice
- RBC alúvium Hrona
- RBC Ondrášová Brezina
- RBC Borovina
- RBC Skalka
- RBC Alúvium Hrona
- RBC Demian

Jedná sa o jestvujúce regionálne biocentrá a biokoridory s jadrami biocentier, genofondovo významnými lokalitami riešeného územia mesta. Prvky miestneho územného systému ekologickej stability územia mesta sú tvorené nasledovnými jestvujúcimi miestnymi biokoridormi (ďalej len MBK) a miestnymi biocentrami (ďalej len MBC):

- MBC Šášovské hradné bralo
- MBC sútok Hrona a Rudnice

- MBC meander Hrona pod Skalkou
- MBC Staré rameno Hrona, Žiarsky rybník
- MBC historický park Š. Moysesova pri kaštieli
- MBC Nad Trstím
- MBC Podháj
- MBC Hore Lutilou
- MBC Nad Lutilským potokom
- MBC Brehové porasty Lutilského potoka pod Rakytím
- MBC Zráz nad Žiarom
- MBC Vrbina pri Hrone (Pod Lovčou)
- MBC Alúvium Hrona pri Lovči
- MBK Kupča
- MBK Zráz pod Žiarom
- MBK potok Zváraliská
- MBK potok z Dolného konca

V miestnom ÚSES a krajinnoekologickom pláne boli stanovené nasledovné ekologicky významné segmenty krajiny:

- Štiavnické vrchy, veľký komplex lesov z ktorého je vyčlenená lokalita Demian, genofondovo významná lokalita a Šášovský hradný vrch, genofondovo významná lokalita s faunou a flórou
- Borovina, genofondovo významná lokalita s Ladomerským lomom
- Šibeničný vrch, genofondovo významná lokalita s xerothermnou flórou a faunou
- Skalka s lesnými porastami a teplomilnou vegetáciou
- Kupča – Kopanice s mozaikou brehových porastov lesíkov, lúk a pasienkov
- Alúvium rieky Hron pri Lovči
- Alúvium Lutilského potoka

Územný plán mesta menované biocentrá a biokoridory rešpektuje pri navrhovanom územnom rozvoji mesta. Navrhované rozvojové lokality mesta a navrhované dobudovanie základného komunikačného systému mesta čiastočne zasahuje do prvkov kostry miestneho ÚSES územia mesta. Jestvujúce genofondovo, ekologicky a krajinársky významné segmenty krajiny ÚPN mesta zachováva okrem RBC „Šibeničný vrch“. Na menovanej lokalite regionálneho

biocentra navrhuje ÚPN mesta obytný súbor rodinných domov „Šibeničný vrch – Nový Žiar“. Navrhuje sa úprava, regulácia vodného toku Lutilský potok (regionálneho biokoridoru) ekologicky prijateľným spôsobom z dôvodov ochrany územia rozvojových lokalít obytného územia pred veľkými vodami. Navrhovaná MVE Žiar nad Hronom nezasahuje do prvkov kostry MÚSES územia mesta. Navrhované dopravné napojenie priemyselného parku „Za Kalovým poľom“ na cestu III/050075 a na základný komunikačný systém mesta si vyžaduje zásah do MBC a genofondovo významnej lokality „Alúvium Hrona pri Lovči“.

Za ekologicky, krajinársky a genofondovo najhodnotnejší úsek rieky Hron ÚPN mesta považuje neupravený neregulovaný tok v úseku sútok s Kremnickým potokom – sútok s Lutilským potokom. V tomto úseku je rieka Hron hranicou CHKO Štiavnicke vrchy a NATURY 2000. Menovaný úsek toku Hrona ÚPN mesta navrhuje neupravovať, ponechať v prirodzenom koryte toku, brehové porasty nevyrubovať. Nenavrhuje sa výstavba MVE Šášovské Podhradie v menovanom úseku toku Hrona z dôvodov jej kolízie s významnými prvkami kostry miestneho ÚSES územia mesta a dopadov na územie CHKO.

Na zastavanom území mesta ekologicky a krajinársky významné segmenty krajiny predstavuje:

- historický prírodný krajinársky park pri kaštieli
- staré rameno Hrona, Žiarsky rybník, významný vodný biotop
- areál kostola a starý cintorín Horné Opatovce v zdevastovanom prostredí bývalej obce

c.) Návrh ekostabilizačných opatrení

Na zmiernenie negatívnych vplyvov jestvujúcich a navrhovaných sídelných, technických a dopravných prvkov v krajine, na zlepšenie súčasnej krajinnej štruktúry, na zlepšenie životného prostredia mesta. ÚPN mesta navrhuje nasledovné ekostabilizačné opatrenia:

- na základe záverov prieskumov a rozborov mesta, na základe alternatívneho ekologického výberu v KEP sa navrhuje východný variant územného rozvoja mesta. Navrhuje sa územný rozvoj obytného územia do údolia Lutilského potoka a priestoru Šibeničného vrchu na územie s nenarušeným ŽP s optimálnymi väzbami na navrhované rekreačné zázemie mesta. (lesopark mesta – západné

svahy Jastrabskej vrchoviny v priestore Podháj a Šibeničný vrch). Nenavrhuje sa urbanizácia priestoru Kopanica – Kupča, západný variant územného priestorového rozvoja mesta.

- na základe záverov prieskumov a rozborov mesta, na základe alternatívneho ekologického výberu v KEP sa navrhuje územný rozvoj výrobného územia na lokalite „Za kalovým poľom“ a lokalite „Horné Opatovce“ na území s narušeným a silne narušeným ŽP a narušenou krajinou štruktúrou s väzbami na výrobný okrsok ZSNP – Slovalco
- rešpektuje sa trasa rýchlostnej cesty R1 Žarnovica – Šášovské Podhradie, II. etapa v súlade so záverečným stanoviskom č. 1727/06 – 3,5/ml/ MŽP SR podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na ŽP a zmene a doplnení niektorých zákonov zo dňa 28.02.2007 a podľa dokumentácie NDS a.s. Bratislava pre stavebné povolenie
- rešpektuje sa trasa rýchlostnej cesty R2 (západný variant) v rozsahu DÚR včítane navrhovanej križovatky Lovča na R1

c.1.) Opatrenia na zlepšenie ekologickej stability územia mesta a biodiverzity, opatrenia na zlepšenie krajinnej štruktúry územia mesta

- zvýšiť podiel plôch zelene a lesov na k.ú. Horné Opatovce vo výrobných okrskoch. Realizovať pripravovanú technickú a biologickú rekultiváciu telesa haldy škváry, popolčeka a kalov ZSNP a.s.. Vysadiť plochy sprievodnej i izolačnej zelene pozdĺž navrhovanej rýchlostnej komunikácie R1 a po severnom a západnom okraji navrhovaného priemyselného parku „Za kalovým poľom“. Pásky sprievodnej a izolačnej zelene vysadiť v šírke min. 50,0 m a výsadbu realizovať z domácich druhov drevín. Plochy jestvujúcich skládok priemyselného odpadu a odpadu, ktorý nie je nebezpečný po ukončení prevádzky technicky a biologicky rekultivovať a vysadiť NDV. Rozšíriť plochy lesa (zalesniť) funkčne nevyužívané územie v južnej časti výrobného okrsku Horné Opatovce. (zmena z PP a LP) Pozdĺž cesty I/65 vysadiť pásy izolačnej zelene, u miestnych tokov, ktoré tečú zo Štiavnických vrchov obnoviť brehovú sprievodnú vegetáciu. MBK potok Zvariská s prítokmi doplniť o brehovú porasty z domácich druhov drevín. Novou výsadbou zelene krajinársky dotvoriť centrálny priestor bývalej obce Horné Opatovce s kostolom po ukončení prevádzok skládok.

- zachovať brehové porasty sprievodnej zelene vodného toku Lutilský potok a zakomponovať ich do navrhovaného športovo-rekreačného využitia územia pozdĺž jeho brehov. Úpravu, reguláciu Lutilského potoka realizovať ekologicky vhodným spôsobom, doplniť chýbajúce brehové porasty sprievodnej zelene
- zachovať a doplniť brehové porasty sprievodnej zelene Prímestského potoka v navrhovanom športovo-rekreačnom areáli mesta podľa ÚPN mesta
- v severnej časti ochranného pásma rýchlostnej komunikácie R1 na lokalite Farské lúky realizovať výsadbu sprievodnej zelene a izolačnej zelene podľa ÚPN mesta. Navrhovanú sprievodnú a izolačnú zeleň prepojiť s plochami NDV terénnej hrany „starého Žiaru“ a plochami historickej parkovej zelene pri kaštieli
- plochy terénnej hrany južne od obytného súboru Centrum II (MBC Zráz nad Hronom) po navrhovanú R1 ponechať ako sprievodnú zeleň s NDV. Nepovoľovať novú výstavbu v tomto priestore, jestvujúce záhradné chatky, chatrče a psie výbehy odstrániť. Plochy NDV doplniť a dosadiť domácimi drevinami.
- MBC Staré rameno Hrona (Žiarsky rybník) územne nerozširovať, zachovať brehové porasty
- MBC a MBK na svahoch v severovýchodnej časti mesta na lokalite Podháj (remízy a líniové porasty pozdĺž tokov) zachovať a doplniť o domáce dreviny
- NRBK vodného toku Hrona s brehovými porastmi postupne revitalizovať a obnoviť chýbajúce brehové porasty. V úseku sútok Lutilského potoka – sútok s Kremnickým potokom brehové porasty zachovať, prípadné úpravy mimo chránených území (mimo CHKO) realizovať ekologicky vhodným spôsobom.
- jestvujúcu umelo vysadenú líniovú NDV, stromoradia a brehové porasty s topoľovou výsadbou postupne nahradiť novou výsadbou z domácich druhov drevín.
- sprievodnú zeleň, líniovú NDV pozdĺž ciest I. a III. triedy a účelových komunikácií z ovocných stromov nahradiť novou drevitou (stromovou) a krovitou zeleňou z domácich druhov drevín
- realizovať novú líniovú NDV, sprievodnú a izolačnú zeleň pozdĺž miestnych komunikácií, ciest III. triedy, miestnych vodných tokov a navrhovanej zástavby v severnej časti mesta podľa návrhu ÚPN mesta

- vyhlásiť a postupne zrealizovať lesopark mesta Žiar nad Hronom v severovýchodnej časti mesta na plochách lesa Jastrabskej vrchoviny a v priestore Šibeničného vrchu

c.2.) Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia mesta a na ochranu zdravia obyvateľov

- realizovať rýchlostnú cestu R1, včítane protihlukovej steny v južnej časti zastavaného územia mesta podľa návrhu ÚPN mesta
- realizovať rýchlostnú cestu R2 (západný variant) včítane protihlukovej steny na lokalite Kupča
- realizovať dostavbu križovatky Šášovské Podhradie včítane protihlukovej steny u obytného územia
- rekonštruovať mestskú zbernú komunikáciu mesta, ul. A. Dubčeka komunikačné napojenie mesta na R2 a priemyselný park, „Za kalovým poľom“ cestu III. triedy/050075 v trase obce Lovča – Dubčekova ulica. Realizovať nové premostenie Prímestského potoka
- dobudovať splaškovú kanalizáciu v zastavanom území mesta (Partizánska ulica a podobne). Vybudovať splaškovú kanalizáciu na lokalite Píla (výrobný okrsok Šášovské Podhradie) a v miestnej časti Šášovské Podhradie a prepojiť ju na kanalizačný systém mesta.
- vybudovať splaškovú kanalizáciu na rozvojových lokalitách výrobného územia v priemyselnom parku
- výhľadove vybudovať skupinovú verejnú splaškovú kanalizáciu v obciach Lovča, Trubín, Slaská, Kosorín a Jánova Lehota a napojiť ich na kanalizačný systém a ČOV mesta Žiar nad Hronom. Dobudovaním kanalizácie v meste a výstavbou kanalizácie v okolitých obciach zabezpečiť čistotu vodného toku Hrona a jeho prítokov
- postupne plynofikovať rozvojové lokality mesta podľa postupu výstavby obytného, rekreačného, výrobného a zmiešaného územia
- rešpektovať vyhlásené PHO 1° a 2° vnútorné a vonkajšie vodných zdrojov „Záchytný zárez pri Hrone“ ZSNP a PHO 1° a 2° Horné Opatovce

c.3.) Opatrenia na zachovanie a rozšírenie vegetácie v meste

- revitalizovať historický park Š. Moysesova pri kaštieli a plochy verejnej zelene rozšíriť smerom južným po rýchlostnú cestu R1
- realizovať nový centrálny mestský park v severnej časti mesta (obytný súbor ETAPA) na Svitavskej ulici
- jestvujúce malé parkové plochy na zastavanom území mesta v rozsahu vymedzenom ÚPN mesta zachovať. Nepovoľuje sa zastavania menovaných plôch verejnej zelene pre nové funkčné využitie. Vyhradená zeleň u plôch občianskej vybavenosti zachovať a nezastavovať. Menované plochy dosadiť domácimi drevinami
- zachovať pás verejnej parkovej a sprievodnej zelene na ul. Dr. Jánskeho (okrem areálu MKS a rímskokatolíckeho kostola) a doplniť ho o plochy statickej dopravy (parkoviská). Menované územie nezastavovať objektami. Predĺžiť a vysadiť pás verejnej parkovej zelene v pokračovaní ul. Dr. Jánskeho smerom východným v trase ul. M. Benku – obytňý súbor Severovýchod – Podháj s prepojením na plochu navrhovaného lesoparku.
- realizovať a vysadiť nové plochy parkovej verejnej zelene na rozvojovej lokalite obytňého súboru „Pod Šibeničným vrchom“ a plochy sprievodnej a parkovej zelene na lokalite „Šibeničný vrch – Nový Žiar“ podľa ÚPN mesta
- jestvujúcu plochu hlavného cintorína rozšíriť smerom južným a vysadiť v areáli solitérmu stromovú zeleň
- jestvujúce plochy vyhradenej zelene na pozemkoch rodinných domov zachovať a nezastavovať
- vysadiť verejnú sprievodnú a parkovú zeleň v navrhovanom športovo-rekreačnom areáli „Slniečna stráň“
- zachovať a dosadiť brehovú sprievodnú zeleň vodného toku Lutilský potok v rozsahu navrhovaného zastavaného územia mesta

4.) Návrh ochrany kultúrnych pamiatok a kultúrneho dedičstva mesta

Najstaršia písomná správa o osade Svätý Kríž nad Hronom je z roku 1075 v zakladacej listine benediktínskeho kláštora a opátstva v Hronskom Beňadiku vydané uhorským kráľom Gejzom I.. V roku 1246 jej ostrihomský biskup udelil osobitné výsady, podľa ktorých sa Svätý Kríž nad Hronom stal mestom.

V hospodárstve 15 až 18. storočia prevládalo poľnohospodárstvo a obchod. Významná zmena nastala v druhej polovici 18. storočia, kedy biskupstvo postavilo v meste pivovar, mlyn a pálenicu a na lokalite Kupča tehelňu. V roku 1896 bola vybudovaná železnica.

Miestna časť Horné Opatovce predstavovala bývalú poľnohospodársku obec. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1253. Obec do roku 1958 si zachovala poľnohospodársky charakter. V roku 1969 bola obec zrušená a zástavba okrem kostola bola asanovaná.

Miestna časť, obec Šášovské Podhradie leží na severných svahoch Štiavnických vrchov v údolí Istebného potoka. Hrad Šášov sa spomína prvý raz v roku 1253. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1363, obec patrila k hradnému panstvu Šášov.

Na riešenom území ÚPN mesta rešpektuje nasledovné národné kultúrne pamiatky (NKP) zapísané v ÚZPF SR.

q **Mesto Žiar nad Hronom**

- rímskokatolícky kostol sv. Kríža s areálom z roku 1806 – 1813 na Svätokrížskom námestí
- plastika sv. Trojice, socha „Gnadenstuhl“ v záhrade kostola z 90-tych rokov 18. storočia
- plastika sv. Jána Nepomuckého v záhrade kostola z 90-tych rokov 18. storočia
- pamätná tabuľa biskupa Š. Moysesu na východnej fasáde kostola
- kaštieľ biskupský, areál s parkom z roku 1631 so zmenami z 18. a 19. storočia, na ul. SNP
- park Š. Moysesu pri kaštieli z roku 1870
- pomník Štefana Moysesu v parku z roku 1969
- pomník L. Exnára pri I. ZDŠ, ul. Dr. Jánskeho z roku 1963
- hlavná dedičná štôľňa - ústie z roku 1841, lokalita Slnčná stráň

q **Miestna časť Horné Opatovce**

- rímskokatolícky kostol sv. Vavrinca, gotický so zmenami z 18. storočia a z roku 1911
- plastika sv. J. Nepomuckého v areáli kostola

q **Miestna časť Šášovské Podhradie**

- hrad Šášov, ruiny nad obcou

Na riešenom území sú evidované Archeologickým ústavom SAV Nitra archeologické náleziská. Veľká koncentrácia sa nachádza predovšetkým v južných častiach mesta na k.ú. Horné Opatovce a Šášovské Podhradie, zachytené sú jednotlivé fázy pravekého osídlenia. Včasný stredoveký osídlenie sa koncentruje na terase Hrona v priestore mestského parku, nie je vylúčené stredoveké osídlenie popri Lutilskom potoku, nakoľko nálezy zo strednej doby bronzovej boli nájdené na Šibeničnom vrchu. Terasu Hrona od 9. storočia postupne osídľovali Slovania.

Charakteristika najvýznamnejších národných kultúrnych pamiatok na území mesta Žiar nad Hronom je nasledovná:

q Svätokrížske námestie, Žiar nad Hronom

Kostol Povýšenia sv. Kríža – (r.k.), klasicistický dvojvežový, postavený r. 1806 – 1813 podľa plánov F. Doma na mieste zbúraného gotického kostola spomínaného r. 1527. Kostol bol opravovaný v 20. storočí. Hlavný oltár so stĺpovou architektúrou a segmentovým tympanónom má stredný obraz Povýšenie sv. Kríža od Fr. Schona z r. 1809. Štyri bočné oltáre rovnakého vybavenia, pilastrová architektúra so segmentovým tympanónom majú uprostred obrazy so scénami zo života Panny Márie. Kazateľnica a krstiteľnica z červeného mramoru klasicistická zo zač. 19. storočia. Voľný obraz sv. Jána Nepomuckého je barokový z 18. storočia. Kalich gotický je z 15. storočia. Pod chórom je pamätná tabuľa z r. 1876 s menami cirkevných hodnostárov pochovaných v kostole.

Pri kostole náhrobná kaplnka rodiny Anderleovcov z r. 1887. Pred hrobkou stojí na kamennom podstavci socha sv. Rócha, neskoro baroková z r. 1788.

q ul. SNP, Žiar nad Hronom

Kaštieľ s areálom – biskupský kaštieľ renesančno-barokový objekt z r. 1631, vybudovaný na stredovekom základe, klasicisticky prestavaný. V polovici 17. storočia opevnený. V r. 1782 – 1794 reštaurovaný a v r. 1850 – 1869 nadstavovaný. Pred r. 1904 postavili novú chodbu, schodište a vonkajší vzhľad objektu prispôbili prestavbám. Dvojpodlažná bloková dvojtraktová budova s pôdorysom tvaru U a štyrmi nárožnými vežami.

▣ Horné Opatovce

Kostol r.k. Svätého Vavrinca - Benediktíni tu už v polovici 13. storočia postavili rímskokatolícky kostol. V 15. storočí sa spomína ako gotický kostol. Okolo neho bol cintorín s pevnou ohradou. Ani po prestavbe r. 1711 pôvodný kostol už na začiatku 20. storočia nestačil kapacitne. Po príchode a iniciácii dp. Jána Štrbáňa sa v r. 1910 – 1911 postavil takmer nový kostol podľa návrhu architekta S. Zachara. Pôvodná zostala veža z r. 1717. na stavbe chrámu boli použité prvky románskeho a neogotického slohu. Pôdorys kostola je v tvare kríža, dĺžka lode je 24 m, šírka 8,55 a výška polokopuly s pôvodnou maľbou je 12 m. Chór stojí na stĺpoch s napodobeninami korintských hlavic. Kostol je zasvätený sv. Vavrincovi, diakonovi, mučeníkovi. Vymaľovaný bol až v r. 1913 maliarom M. Bátorim.

▣ Šášovské Podhradie

Hrad Šášov – zrúcanina Šášovského hradu nad obcou na skalnatej terase, ktorá sa príkro zvažuje k Hronu. Hrad sa prvý raz spomína r. 1253 ako Cantrum de Susol, keď bol v majetku kráľa a spravovali ho príbuzní ostrihomského arcibiskupa. Hrad zabezpečoval cestu vedúcu do rozvíjajúcej sa banskej oblasti v okolí Banskej Štiavnice, preto ho získal okolo r. 1320 štiavnický komorský gróf. Kasteláni tohto kráľovského hradu viedli spory so štiavnickou Banskou komorou i s beňadickým opátstvom. R. 1424 Žigmund daroval hrad svojej manželke Barbore. Od roku 1447 ho mal v moci Ján Jiskra z Brandýsa. Za Mateja Korvína stal sa majetkom Beatrice, ktorá ho r. 1490 darovala Dóczyovcom. Tento rod ho vlastnil až do r. 1647. V r. 1650 – 1652 získal hrad a hradné panstvo kúpou Gašpar Lippay. K jeho príslušenstvu patrilo vtedy Šášovské Podhradie, Ladomer, Jalná, Dúbrava, Kľačany, Ihráč, Repište, Prochoť, Močiar, Teplá, Teplice, Horná a Dolná Trnávka a Žakýľ. Za Thokolyho povstania sa zmocnili hradu jeho vojská. Od r. 1676 bol hrad v erárnej správe a keďže nehral už dôležitejšiu vojenskú funkciu, v 18. storočí pomaly pustol. Hrad sa skladá z úzkeho pretiahnutého vnútorného hradu a z nižšie položeného predhradia, ktoré bolo obohnané pevnostným vencom, zabezpečeným pri dolnej bráne malou okrúhlou baštou a pri vonkajšom dvore vnútorného hradu veľkou okrúhlou baštou, chrániacou hlavný vchod do vnútorného hradu. Na dlhom úzkom vnútornom dvore boli rozmiestnené budovy pre posádku a služobníctvo a na konci terasy, vysoko nad dolnou bránou ležal palác, zabezpečený pri svahu trojhrannou vežou. Z najstaršej stavebnej epochy hradu zostali len základy a sekundárne použitý

materiál. Lepšie sa zachovali zásahy stavebných úprav za Žigmunda (1424) a za renesančnej prestavby z konca 16. storočia a z pol. 17. storočia.

Rozhodnutím Pamiatkového úradu SR Bratislava č. PÚ-06/828-5/4851/KOW zo dňa 24.5.2006 bolo vyhlásené podľa §18, ods. 2 pamiatkového zákona ochranné pásmo nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok. Kostol s areálom a kaštieľ s areálom v Žiari nad Hronom . MK SR – sekcia kultúrneho dedičstva Bratislava rozhodnutím o odvolaní č. MK-4222/2006-400/17468 zo dňa 3.10.2006 potvrdila rozhodnutia Pamiatkového úradu Bratislava zo dňa 24.5.2006. Hranica ochranného pásma nehnuteľných NKP je vyznačená vo výkrese č. 1 – Komplexný návrh a v nasledujúcej grafickej schéme.

Ochranné pásmo sa vyhlásilo z dôvodu zabezpečenia ochrany urbanistických a krajinársko - scénaristických hodnôt prostredia dvoch kultúrnych pamiatok s areálmi. Vymedzené územie s historickou urbanistickou sídelnou štruktúrou nadväzuje na kultúrne pamiatky, ktoré sú zviazané s vymedzeným územím, uplatňujú sa v ňom a vnímané sú aj v jeho širšom kontexte. Na území ochranného pásma sa nachádza viacero stavieb, ktoré vykazujú pamiatkové hodnoty. Vymedzené územie ochranného pásma zahŕňa:

- Ø Kaštieľ, jeho bývalý areál, v ktorom sa zachovali stavby a objekty s pamiatkovou hodnotou a ku kaštieľu s hospodárskym areálom nadväzujúcu zástavbu oboch strán ulice Slov. národného povstania. Zástavba tvorí ako celok historickú, architektonickú a urbanistickú hodnotu. Jej súčasti vytvárajú a dotvárajú historické urbánne prostredie sídla a pamiatkového objektu. Kaštieľ, ktorý si v urbanisticko-vizuálnom vzťahu uličného prostredia zachováva výrazné (akcentované) hmotovo-priestorové situovanie
- Ø Farský kostol s areálom a k nemu nadväzujúcu zástavbu východnej, južnej a západnej strany Svätokrížskeho námestia – t.j. územia so štruktúrou, ktorá je vo vymedzenom území v úzkom urbanistickom, krajinárskom a vizuálnom súvisi s dominujúcou kultúrnou pamiatkou
- Ø Park pri kaštieli (park Štefana Moysesu) a k nemu priliehajúce zachované prvky pôvodnej urbanistickej a funkčnej dispozície – t.j. územie s vodohospodárskym systémom a s rybníkmi a územie v blízkosti ulice SNP s bývalým technicko-obslužným zázemím pre kaštieľ, park a historické mestečko.

- Ø Športový areál nachádzajúci sa na území bývalej severnej, prírodno-krajinárskej časti kaštieľskeho parku. Napriek urbanisticko-funkčnej premene územia je tu podnes zachovaný hodnotný prírodný prvok, pripomínajúci pôvodný charakter územia – severná alej lemujúca komunikáciu s parcelnými č. 1974/1 a 1974/2 (smeruje od parku k Partizánskej ulici). Časť športového areálu je významná aj v súvislosti s ochrannou vlastného pamiatkového objektu „Park“.

Na území ochranného pásma sa nachádzajú stavby a objekty (nehnuteľné veci) vytipované na vyhlásenie za kultúrnu pamiatku, resp. stavby a objekty, ktoré možno pojať do objektovej skladby vyhlásených kultúrnych pamiatok. Menované navrhované NKP ÚPN mesta rešpektuje. Návrh územného plánu mesta Žiar nad Hronom rešpektuje stanovené základné princípy usmerneného rozvoja a podmienky činnosti na území ochranného pásma NKP. V ochrannom pásme je potrebné:

- a.) dbať o zachovanie historického prostredia národných kultúrnych pamiatok a urbanistickej štruktúry historického jadra bývalého mestečka Svätý Kríž nad Hronom, dnes historickej časti mesta, ktoré nadväzuje na významné kultúrne pamiatky v súlade s ustanovením § 28 ods. 4 pamiatkového zákona
- b.) zachovať v stavebnej štruktúre nachádzajúcej sa v ochrannom pásme doterajšiu mieru, rozsah a doterajšie výškové zónovanie zástavby dotvárajúcej historické prostredie a ostatnej nenarúšajúcej zástavby tak, aby nedošlo k negatívnemu ovplyvneniu prostredia a dominantného uplatnenia sa objektov kultúrnych pamiatok, najmä v pohľadovej situácii:
  - od juhu až k východu (Žiarska kotlina, Štiavnické vrchy)
  - od severovýchodu (Šibeničný vrch)
  - od severozápadu a juhovýchodu (Svätokrížske námestie, ulica SNP)

Pre dosiahnutie zachovania dominantného postavenia a vyznenia kultúrnych pamiatok v uvedených pohľadových rámcoch sú v ÚPN mesta rešpektované nasledovné usmernenia:

- a.) Pri objektoch na východnej strane ulice SNP na území ochranného pásma zachovať existujúcu podlažnosť uličného frontu na úrovni jedného podlažia, s možnosťou využitia podkrovia pri zachovaní súčasného sklonu striech, resp. v súčasnej výškovej miere. Výškovú hladinu uličného frontu je potrebné udržať z dôvodu zachovania charakteristického obrazu typickej vidieckej zástavby, ktorá

nadväzuje na objekt dominujúceho kaštieľa. Tento vzťah sa uplatňuje v pohľade od juhovýchodu a severozápadu (ul. SNP) a vnímateľný je aj v diaľkovom pohľade na kultúrnu pamiatku v smere od východu a juhovýchodu.

- b.) Pri objektoch na západnej strane ulice SNP na území ochranného pásma v podcelku od mosta ponad Lutiský potok po ústie spojovacej uličky od farského kostola je potrebné zachovať doterajšiu mieru a výškovú úroveň zástavby. Nie je prípustné umiestňovať drobné stavebné štruktúry v záhradách západne od ulice SNP (juhovýchodne od areálu farského kostola). Toto územie je súčasťou mimoriadne exponovaného pohľadu a urbanisticko-vizuálneho vzťahu celku sídla, v ktorom sa uplatňuje kultúrna pamiatka kostol s areálom a výrazne vyniká jej dominantnosť. Vzhľadom na terénne danosti sa vo všetkých južných pohľadoch pôsobivo uplatňuje situovanie kultúrnej pamiatky na prirodzenom návrší (terase) nad nivou rieky Hron, v pohľade je súčasne vnímateľný aj pamiatkový objekt Kaštieľ, situovaný východne od stúpajúcej ulice SNP. Objekty oboch kultúrnych pamiatok sú obklopené sadovou, záhradnou alebo parkovou zeleňou alebo plochami NDV na terénnej hrane. Tento pohľadový celok – scenéria je vnímateľná aj zo vzdialenejších lokalít (napr. od Priemyselnej ulice v Ladomerskej Vieske, od železničnej stanice Žiar nad Hronom, z brehov rieky Hron) a tiež z diaľkových pohľadov z úbočia Štiavnických vrchov. Z menovaných dôvodov návrh územného plánu mesta nerozširuje areál bytových garáží na ul. Hutníkov južným smerom. Dobudovanie sídliska Centrum II. na ul. Š. Moysesa a Svätokrížskeho námestia rieši formou zmiešaného územia bývania a vybavenosti o maximálnej podlažnosti 4 a 2 podlažia.
- c.) Viaceré z objektov na západnej strane ulice SNP – v bloku medzi južnou spojovacou uličkou a vyústením severovýchodnej vetvy Svätokrížskeho námestia do ulice SNP sú charakterizované ako objekty dotvárajúce historické prostredie, majú aj individuálne hodnoty architektúry medzivojnového obdobia. Súbor objektov je zachovaný ako ucelená skupina pri stúpajúcom uličnom teréne, ktorý je zohľadnený a rešpektovaný v architektonicko-urbanistickom koncepte každého z nich. Stavby, ktoré nie sú v rámci bloku v náročnej situácii, je prípustné jednotne nadstavovať o 1 nadzemné podlažie. Budovu bývalej školy (parcela č. 152/1) nie je prípustné nadvýšiť. Pri vyústení Svätokrížskeho námestia do ulice SNP (parcela č. 153/1) je priestorová rezerva na umiestnenie náročnej dostavby – novostavby, ktorej fasády nesmú presiahnuť výšku rímsy budovy bývalej školy

- d.) V stavebnom bloku na západnej strane ulice SNP, vymedzenom vyústením severovýchodnej vetvy Svätokrížskeho námestia do ulice SNP a hranicou ochranného pásma je pri objektoch s jednopodlažnou výškovou úrovňou povolené zvýšiť jestvujúcu podlažnosť o jedno podlažie. Asanovaný viacpodlažný objekt na parcele č. 122/44, známy z historickej fotodokumentácie a nadväzujúci na dom na parcele 162 sa povoľuje znovupostaviť v plnom rozsahu. Priestranstvo pri vyústení Svätokrížskeho námestia do ulice SNP na parcele č. 160/1 je potrebné ponechať bez zástavby, z dôvodov zachovania priestorovej voľnosti a otvorenosti v tejto časti územia
- e.) Zástavbu východnej strany Svätokrížskeho námestia, vrátane budov pošty a požiarna zbrojnice, je potrebné zachovať ako jednopodlažnú, resp. v súčasnej výškovej miere. Všetka zástavba a stavebné súčasti tejto časti námestia vytvárajú bezprostredné urbánne prostredie pre pamiatkový objekt Kostol, súčasný a udržiavaný rozsah zástavby vytvára priaznivé podmienky na zachovanie dominantnosti pamiatkového objektu – pri vnímaní v rámci vnútornej štruktúry vymedzeného územia. Prípadná novostavba na parcelách č. 129, č. 130 a č. 131/1 nesmie vytvoriť masívnu hmotovo - objemovú štruktúru, ktorá by celkom znemožnila priehľad na objektoch farského kostola od sídliska na Hviezdoslavovej ulici a súčasne by negovala prevládajúcu mierku a charakter okolitej historickej zástavby.
- f.) Na parcelách pri južnom a západnom okraji Svätokrížskeho námestia nie je prípustné zvyšovať celkovú výšku existujúcej zástavby a je nevyhnutné zachovať sadovo-záhradné využitie južných častí príslušných pozemkov. Záhrady spolu s jednopodlažnou zástavbou zastrešenou sedlovými tvarmi striech vytvárajú v panoramatickom pohľade na sídlo charakteristický krajinný obraz kultúrnych pamiatok.
- g.) Venovať osobitnú pozornosť riešeniu verejnej zelene na území ochranného pásma, najmä v súvislosti s rekonštrukciou parkových plôch na Svätokrížskom námestí.

Podmienky činnosti a usmerneného rozvoja sa nevzťahujú na športový areál. Tu sú predmetom posudzovania a usmernenia novej investičnej výstavby:

- Ø priestorové vzťahy novej výstavby vo vzťahu k severnej aleji, lokalizovanej pri oboch okrajoch komunikácie. Aleja je historickou súčasťou bývalej prírodno-

krajinárskej časti kaštieľského parku. Pri navrhovanej stavebnej činnosti na parcelách v okolí uvedenej komunikácie musí byť aleja rešpektovaná a musia ostať zachované také priestorové podmienky, ktoré umožnia jej fyzickú existenciu a vitálnosť

- Ø priestorovo-urbanistické vzťahy, hmotovo-objemové usporiadanie a výšková konfigurácia navrhovanej novej zástavby, ktoré sú v bezprostrednom dotyku s parcelami pamiatkových objektov musia rešpektovať povolenú maximálnu 2-podlažnú zástavbu.

D.) NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA

1.) Cestná doprava

1.1.) Širšie dopravné väzby, návrh nadradeného dopravného systému

Mesto Žiar nad Hronom leží na významnej križovatke cestných ťahov SR a to cesty I/65 Nitra – Žarnovica – Žiar nad Hronom – Kremnica – Turčianske Teplice – Martin a cesty I/50 hranica ČR/SR – Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom – Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice. Cesta I/50 je vedená prietťahom cez obytné zastavané územie mesta v smere sever – juh (ul. SNP). Cesta I/65 tanguje priemyselnú zónu ZSNP – SLOVALCO a miestnu časť Horné Opatovce. V úseku Šášovské Podhradie – Zvolen je zrealizovaná rýchlostná cesta R1.

Koncepcia nadradenej cestnej siete Banskobystrického kraja a SR je daná nadradenou ÚPD, schválenými zmenami a doplnkami ÚPN – VÚC Banskobystrického kraja (2004) jeho záväznou časťou, schválenou VZN č. 4/2004 BBSK. Sieť diaľnic a rýchlostných ciest SR bola definovaná uznesením vlády SR č. 162/2001, ktorým bol schválený „Nový projekt výstavby diaľnic a rýchlostných ciest“ v trasách ciest s medzinárodnou dopravou, resp. v trasách doplnkovej siete TINA. V súlade s týmto základným rozvojovým programom SR Národná diaľničná spoločnosť a. s. Bratislava v súčasnosti na k. ú. Horné Opatovce, Žiar nad Hronom, Ladomerská Vieska a Šášovské Podhradie zabezpečuje prípravu nasledovných rýchlostných ciest:

- rýchlostnej cesty R1 Žarnovica – Šášovské Podhradie II. etapa. Na menovanú stavbu bola vypracovaná dokumentácia na stavebné povolenie. V roku 2006 bol spracovaný Zámer na menovanú stavbu v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posúdení vplyvov stavby R1 Žarnovica – Šášovské Podhradie úsek Lehôtka pod Brehmi – Šášovské Podhradie II. etapa na životné prostredie“ (červený a modrý variant). Ministerstvo životného prostredia SR vydalo záverečné stanovisko č. 1727/06 – 3,5 ml podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie zo dňa 28. 02. 2007, v ktorom sa odporúča na realizáciu rýchlostnej cesty R1 Žarnovica – Šášovské Podhradie červený variant. Rýchlostná cesta R1 v úseku Žarnovica – Šášovské Podhradie je plynulým pokračovaním stavby úseku R1. II. stavba v úseku Lehôtka pod Brehmi – Šášovské Podhradie sa napojí v križovatke „Šášovské Podhradie“ na jestvujúcu R1 Banská Bystrica – Zvolen – Šášovské Podhradie.
- rýchlostnej cesty R2 Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom (obchvat mesta Žiar nad Hronom). V súčasnej dobe je spracovaná dokumentácia na stavebný zámer a územné rozhodnutie (DSZ a DÚR).

Súčasťou siete rýchlostných ciest na území mesta je aj rýchlostná cesta R3 štátna hranica MR/SR Šahy – Krupina – Zvolen – (peáž s R1) Žiar nad Hronom – Turčianske Teplice – Martin – Kľačany – Dolný Kubín – hranica SR/PR. V roku 2001 bola vypracovaná technicko-ekonomická porovnávacia štúdia rýchlostnej cesty R3, ale v súčasnosti zatiaľ nebolo rozhodnuté o jej definitívnej trase. Rýchlostná cesta R3 sa napája na sieť rýchlostných ciest v križovatke Šášovské Podhradie a jej trasa je navrhovaná mimo riešeného územia.

Na základe hore menovaných podkladov k návrhu nadradeného dopravného systému možno konštatovať, že mesto Žiar nad Hronom je v polohe dôležitej nadregionálnej križovatky cestných ťahov:

- o západ – východ, cesty I/65 a rýchlostnej cesty R1 prepájajúcej západné Slovensko so Zvolenom a Banskou Bystricou a cesty I/50 a R2 prepájajúcou Trenčín so Žiarom nad Hronom, Zvolenom s pokračovaním do Košíc.
- o sever – juh, cesty I/65, výhľadovo rýchlostnej cesty R 3 v trase Poľsko – Dolný Kubín – Martin – Kremnica – Žiar nad Hronom – Zvolen s pokračovaním na Krupinu do Maďarska.

Do nadradeného cestného dopravného systému zahrňame rýchlostné cesty a cesty I. triedy, ktorých funkciou je vytvárať podmienky pre tranzitnú dopravu, ale zároveň

zabezpečujú optimálne napojenie mesta v rámci základného komunikačného systému a s tým súvisiaci hospodársky rozvoj mesta a celého regiónu (Žarnovica, Hliník nad Hronom). Sú to uvedené cesty I/65 a I/50 a rýchlostné cesty R1, R2 a R3, prepojenie mesta Žiar nad Hronom smerom na Nitru, Trenčín, Martin, Zvolen a Košice. Cesty III. triedy vytvárajú podmienky pre dopravu v meste a napojenie okolitých obcí na mesto.

Pri návrhu nadradeného dopravného systému boli brané do úvahy súčasné kritické dopravné uzly (križovatka I/50 a I/65 v obci Ladomerská Vieska) a úseky (cesta I/50, ul. SNP a cesta I/65 – Horné Opatovce), posúdenie náhradných pripravovaných trás vyššie uvedených ťahov, ich peáž zvyšujúca dopravné zaťaženie, vedenie ciest v obývaných častiach mesta, ktoré šírkovým usporiadaním a technickým stavom nezodpovedajú súčasnému, ale najmä očakávanému nárastu dopravy a snahám o ďalší hospodársky rozvoj Žiaru nad Hronom a ďalších miest regiónu. Zároveň bola vzatá do úvahy skutočnosť, že centrum mesta a celé jeho súčasné obytné územie je napojené na cestu I/65 cestou I/50, ulicou SNP cez úrovňovú križovatku Ladomerská Vieska, ktoré svojím charakterom a stavebným stavom napriek prebiehajúcim stavebným úpravám nevyhovuje už ani súčasnému dopravnému zaťaženiu a tvorí najkritickejší dopravný problém. Bola vzatá do úvahy skutočnosť, že menované dopravné problémy nevyrieši celkom ani začatá výstavba rýchlostnej cesty R1, ktorá síce prevedie tranzitnú dopravu v smere Nitra – Zvolen cez mesto, ale nerieši problém cesty I/50, dopravnej záťaže na ulici SNP.

- Návrh riešenia nadradeného dopravného systému mesta Žiar nad Hronom

Návrh ÚPN mesta Žiar nad Hronom navrhuje rýchlostnú cestu R1 v trase Lehôtka pod Brehmi – Šášovské Podhradie II. etapa v súlade so záverečným stanoviskom MŽP SR č. 1727/06 – 3,5/ml/ zo dňa 28.02.2007 a vypracovanou dokumentáciou na stavebné povolenie. Navrhuje sa výstavba dvoch mimoúrovňových križovatiek (MÚK) „Lovča“ a Šášovské Podhradie“. Trasa rýchlostnej cesty R1 sa začína za obcou Lehôtka pod Brehmi v km 9,675. Na začiatku klesá z nízkej terasy do údolnej nivy rieky Hron, ďalej vedie v jej súbehu. V km 12,700 prechádza na pravú stranu rieky Hron a od km 12,800 až po existujúcu lávku v km 14,380 vedie medzi pravým brehom Hrona a vysokou zalesnenou terasou. Od km 14,380 je trasa vedená okrajom nivy rieky Hron. Od zastavanej časti mesta Žiar nad Hronom je trasa

oddelená pôvodným korytom potoka Lutila a vysokou (cca 20m) a strmou terasou. V km 16,000 križuje rieku Hron v mieste sútoku s upraveným potokom Lutila a v časti Ladomerské lúky prechádza poľnohospodárskymi pozemkami v nive rieky Hron až po km 17,350, kde trasa cesty rieku Hron opäťovne križuje. Posledná časť úseku prechádza nevyužívanými pozemkami pri rieke Hron a okrajom svahu sa dostáva ku križovatke s cestou I/50 a jestvujúcou R1 zo Zvolena. Výstavba R1 sa začala v roku 2008, ukončenie bude v roku 2010.

- Návrh ÚPN mesta Žiar nad Hronom navrhuje rýchlostnú cestu R2 (západný variant) podľa dokumentácie na územné rozhodnutie a stavebný zámer (2005). Menovaná rýchlostná cesta vo funkcii obchvatu mesta Žiar nad Hronom sa v križovatke „Lovča“ napojí na pripravovanú rýchlostnú cestu R1. Mesto Žiar nad Hronom bude na rýchlostnú cestu R2 napojené mimoúrovňovou križovatkou s cestou III. triedy č. 050075 Žiar nad Hronom – Lovča a mimoúrovňovou križovatkou Lovčica – Trubín prostredníctvom cesty I/50. Navrhovaná rýchlostná cesta R2 vytvára reálny predpoklad na zníženie tranzitnej dopravy na jestvujúcej ceste I/50, ulice SNP, jej podstatné dopravné odľahčenie a tým zlepšenie dopravnej situácie v meste. Vytvára sa možnosť nového dopravného napojenia mesta zo systému rýchlostných ciest R1 a R2 v trase cesty III. triedy Lovča – Žiar nad Hronom s predpokladom zníženia dopravy na jestvujúcej ceste I/65 a I/50 prechádzajúcej aj cez obec Ladomerská Vieska.
- Návrh ÚPN mesta Žiar nad Hronom rieši vedenie rýchlostnej cesty R3 v trase Martin – Turčianske Teplice – Kremnica so zaústením do križovatky Šášovské Podhradie. Trasa rýchlostnej cesty R3 je vedená mimo riešené územie ÚPN mesta.

Pri návrhu rýchlostných ciest podľa ÚPN – mesta je úsek križovatka Lovča – Šášovské Podhradie peážnym úsekom R1 a R2 a úsek križovatka Šášovské Podhradie – Zvolen (Kováčova) peážny úsek R1, R2 a R3. Navrhované rýchlostné cesty R1 a R2 sú riešené v kategórii R 22,5/100 s ochranným pásom 2 x 100 m v extravilánových úsekoch. Navrhuje sa realizovať protihlukovú stenu na R1 v úseku podľa dokumentácie pre stavebné povolenie. Navrhuje sa realizácia protihlukovej steny na R2 v dotknutom úseku s rekreačnou zónou „Kupča“.

Jestvujúce cesty I. triedy sú riešené v extravilánových úsekoch v kategórii C 11,5/80, v zastavanom území mesta vo funkčnej triede B1 v kategórii MZ 14/50 (resp. MZ

11,5/50) na ul. SNP ako štvorpruhová komunikácia MZ 24,5/50. Cesty II. triedy sa na riešenom území nenachádzajú a ÚPN mesta ich nenavrhuje. ÚPN mesta navrhuje úrovňové križovatky na ceste I/65 za účelom optimálneho cestného napojenia výrobného okrsku ZSNP – SLOVALCO a Horné Opatovce na cestu I/65 (Priemyselnú ulicu). Typ križovatky nie je v ÚPN mesta konkretizovaný. Úrovňové križovatky na ceste I/65 realizovať po ukončení výstavby R1. Navrhovaným nadradeným cestným systémom sa vyriešia najkritickejšie dopravné problémy mesta nasledovne:

- odklonila sa tranzitná automobilová doprava na ťahu Nitra – Zvolen mimo obytné a výrobné územie mesta a obce Ladomerská Vieska (R1)
- odklonila sa tranzitná automobilová doprava na ťahu Žiar nad Hronom – Trenčín mimo zastavané územie mesta z ul. SNP (R2)
- navrhujú sa nasledovné cestné dopravné vstupy do mesta:
  - a.) dva z východu z križovatka Šášovské Podhradie po ceste III/05076 v trase Partizánskej ulice a po peážnom úseku I/50 a I/65 cez obec Ladomerská Vieska (jestvujúci hlavný vstup do mesta)
  - b.) jeden nový západný vstup do mesta z R2 po ceste III/05075 v trase ul. A. Dubčeka
  - c.) jeden zo severu z navrhovanej mimoúrovňovej križovatky Lovčica – Trubín z (R2) po jestvujúcej ceste I/50
- pri výstavbe priemyselného parku „Za kalovým poľom“ realizovať napojenie výrobného územia na cestu I/65 novou mimoúrovňovou križovatkou v priestore Lehôtka pod Brehom, na cestu III. 05075 smerom na Lovču a výhľadove formou územnej rezervy na navrhovanú mimoúrovňovú križovátku „Lovča“ rýchlostných ciest R1 a R2.

1.2.) Návrh základného komunikačného systému mesta

Základný komunikačný systém mesta tvoria nasledovné cesty I. a III. triedy.

- prieťah cesty I/50 cez zastavané územie mesta v trase ul. SNP. Jedná sa o hlavnú dopravnú a vybavenostnú os mesta, mestskú triedu vo funkcii hlavnej zbernej komunikácie mesta (MZ 24,5/50),

- prietah cesty I/65 cez južnú výrobnú časť mesta, miestnu časť Horné Opatovce v trase Priemyselnej ulice vo funkcii hlavnej zbernej komunikácie mesta,
- cesta III/05076 v trase Partizánska ul. križovatka s I/50 – Šášovské Podhradie križovatka s III/05090
- cesta III/05075 smerom na Lovču v trase Žiar nad Hronom - Dolná Ždaňa
- cesta III/06528 v trase peáž cesty I/50 a I/65 – obec Šášovské Podhradie
- cesta III/06526 v trase Lehôtka pod Brehom - Podhorie ktorá zasahuje do riešeného územia v jeho južnej časti

Prietahy ciest I. a III. triedy cez mesta a miestne časti sú vo funkcii hlavných mestských zberných komunikácií (MZ) mesta. Hlavnou mestskou zbernou komunikáciou mesta a dopravnou osou je cesta I/50, ulica SNP. Na túto cestu sa napája cesta III/05075 ul. A. Dubčeka a cesta III/05076 Partizánska ulica. Hlavná mestská zberná komunikácia ulica SNP má charakter mestskej triedy, jedná sa o štvorpruhovú komunikáciu. Jestvujúce hlavné zberné komunikácie mesta, cesty I. a III. triedy ÚPN mesta zachováva. Navrhuje sa :

- rekonštrukcia cesty III/05076 v celom jej úseku na riešenom území mesta
- premostenie Prímestského potoka nad zimným štadiónom na ceste III/05075
- rekonštrukcia cesty III/050075 na Lovču v celom úseku na riešenom území mesta.

Jestvujúce obytné súbory mesta (Etapa, Centrum I a II, Starý Žiar, Pod vŕšky) sú napojené na systém mestských zberných komunikácií:

- mestskou zbernou komunikáciou obytného súboru Etapa a Centrum I. v trase ul. Sládkovičova, Tajovského a Jilemnického s vypojením sa na ul. SNP a ul. A. Dubčeka,
- mestskou zbernou komunikáciou v trase ul. Dr. Jánskeho prepájajúcou Sládkovičovu ulicu s ulicou SNP.

Jestvujúce mestské zberné komunikácie ÚPN mesta zachováva. Cesty III. triedy sú v ÚPN mesta v extravilánových úsekoch riešené v kategórii C 7,5/60 respektíve 9,5/60 pri ceste III/05075 v úseku R2 – Dubčekova ul.. V zastavanom území mesta vo funkčnej triede B3 v kategórii MZ 8,5/50 resp. MZ11,5/40 na Partizánskej ulici a MZ 8/40 v Šášovskom Podhradí. Navrhovaný územný rozvoj mesta smerom

východným, navrhované dopravné napojenie rozvojových lokalít obytného územia si vyžaduje:

- vybudovanie novej mestskej zbernej komunikácie (MZ) prepájajúcej navrhované obytné súbory „Severovýchod“, „Pod Šibeničným vrchom“ a „Šibeničný vrch – Nový Žiar“ v trase ul. SNP (jestvujúce vypojenie do obytného súboru Nový Žiar) – premostenie Lutilského potoka – obytný súbor Pod Šibeničným vrchom – Partizánska ulica (cesta III/050076) vo funkčnej triede B3 v kategórii MZ 12/50 a MZ 8,5/50.
- predĺženie mestskej zbernej komunikácie ul. Dr. Jánskeho v trase Benkova ulica – premostenie Lutilského potoka – obytný súbor „Pod Šibeničným vrchom“ v kategórii MZ 8,5/50 resp. 8,0/40 vo funkčnej triede B3.

Miestne dopravné pripojenie nových mestských zberných komunikácií na cestu I/50 je prehodnotené s tým, že návrh ÚPN mesta zohľadnil existujúce nosné úrovňové križovatkové uzly a navrhuje do nich napojiť navrhované mestské zberné (MZ) a prístupové a obslužné komunikácie (MO) ÚPN mesta nenavrhuje nové úrovňové križovatky na ceste I/50, na ulici SNP.

Navrhovaný priemyselný park „Za kalovým poľom“ jeho napojenie na základný komunikačný systém mesta si vyžaduje:

- vybudovanie novej mestskej zbernej komunikácie (MZ) v smere východ – západ v trase cesta I/65 (hranica k. ú. Lehôtka pod Brehom) – priemyselný park.
- Menovanou navrhovanou mestskou zbernou komunikáciou dopravne sprístupniť rozvojové výrobné územie medzi tokom rieky Hron a výrobným okrskom ZSNP – SLOVALCO. Navrhovanú mestskú zbernú komunikáciu napojiť na cestu III/05075 Lovča – Žiar nad Hronom napojiť novým mostným objektom cez rieku Hron a rýchlostnú cestu R1. Výhľadove po vybudovaní R2 a MÚK Lovča je rezervované územie pre napojenie navrhovanej mestskej zbernej komunikácie priemyselného parku na plánovanú mimoúrovňovú križovátku R1 a R2 Lovča. Navrhovaná mestská zberná komunikácia priemyselného parku je riešená vo funkčnej triede B3 v kategórii MZ 11,5/50 resp. MZ 8,5/50. Navrhované dopravné sprístupnenie priemyselného parku dáva možnosť etapizácie výstavby priemyselného parku a riešenia napojovacích križovatiek podľa potrieb výstavby priemyselného parku, podľa

výstavby rýchlostných ciest a investičných možností mesta, vlastníkov a správcov ciest. Navrhovaným napojením hlavnej mestskej zbernej komunikácie priemyselného parku na cestu III/05075 smer Lovča sa zabezpečí priame komunikačné prepojenie mesta s priemyselným parkom včítane zabezpečenia jeho obsluhy mestskou hromadnou autobusovou dopravou.

Na cesty I. a III. triedy a ostatné mestské zberné komunikácie mesta nadväzuje v meste sieť miestnych prístupových a obslužných komunikácií. Jedná sa o miestne obslužné komunikácie (MO), miestne obslužné komunikácie s krajinou (MOK) a miestne obslužné komunikácie s prvkami upokojenia dopravy (MOU) vo funkčnej triede C2 a C3 v kategórii 8/40, 8,5/40 resp. 7,5/40. Nové miestne prístupové a obslužné komunikácie sú navrhované v kategórii MO 8/40 resp. MOK 7,5/40 a 7,0/40. ÚPN mesta vo väzbe na navrhované rozvojové plochy obytného územia navrhuje:

- nové prístupové a obslužné komunikácie (MO) v navrhovanom obytnom súbore „Severovýchod“ s vypojením sa na navrhovanú mestskú zbernú komunikáciu v trase ul. M. Benku,
- nové prístupové a obslužné komunikácie (MO a MOK) v navrhovanom obytnom súbore „Šibeničný vrch – Nový Žiar“ s napojením sa na navrhovanú mestskú zbernú komunikáciu MZ Šibeničný vrch – Nový Žiar,
- nové prístupové a obslužné komunikácie (MO a MOK) v navrhovanom obytnom súbore „Pod Šibeničným vrchom“ s napojením sa na navrhované mestské zberné komunikácie, ul. SNP a Partizánsku ulicu,
- nové miestne prístupové komunikácie (MO) v navrhovanej lokalite Jesenského ulica s dopravným vypojením na Jesenského ulicu,
- nové miestne prístupové a obslužné komunikácie (MO) na lokalite Slnčná stráň,
- nové miestne prístupové komunikácie (MO) na lokalite RD „Nad zimným štadiónom“ s dopravným vypojením na cestu III/05075,
- nové miestne prístupové a obslužné komunikácie (MO) v lokalite RD Pod krížom s vypojením sa na Partizánsku ulicu
- nové miestne prístupové komunikácie (MOU) pre malé lokality RD, BD na Sládkovičovej ulici,

- nové cestné prepojenie miestnymi prístupovými komunikáciami (MO) ul. Hutníkov, ul. Š. Moysesova so Svätokrížskym námestím.
- navrhované funkčné triedy a kategórie sú vyznačené vo výkrese č.2 – návrh verejnej dopravy

Návrh ÚPN mesta vo väzbe na navrhované rozvojové obytné územie navrhuje:

- nové prístupové a obslužné komunikácie (MO) v priemyselnom parku „Za kalovým poľom“ s napojením na navrhovanú mestskú zbernú komunikáciu (MZ),
- novú prístupovú komunikáciu (MO) vo výrobnom okrsku Farské lúky v trasovaní severne od koridoru VN vedení s vypojením sa na ul. SNP,
- nové prístupové a obslužné komunikácie (MO) vo výrobnom okrsku Horné Opatovce s dopravným vypojením sa na Priemyselnú ulicu, (cestu I/65) cez navrhované úrovňové kruhové križovatky. Miestne dopravné pripojenie nových mestských zberných komunikácií na cestu I/65 je prehodnotené s tým, že návrh ÚPN mesta zohľadnil existujúce úrovňové vypojenia a navrhuje vybudovať úrovňové križovatky pre napojenie výrobného okrsku ZSNP – SLOVALCO a výrobného okrsku Horné Opatovce. Typ navrhovanej úrovňovej križovatky sa v ÚPN mesta nekonkretizuje. Ostatné jestvujúce vypojenia MK na cestu I/65 sa zachovávajú len s možnosťou pravého odbočenia.
- novú prístupovú komunikáciu (MO) vo výrobnom okrsku Sever. Výrobné územie navrhované západne od cesty I/50 sprístupniť z cesty I triedy.

Návrh ÚPN mesta vo väzbe na navrhované rozvojové rekreačné územie navrhuje:

- rekonštruovať miestnu prístupovú komunikáciu (MO) do Kupče v kategórii MO 8/40,
- nové prístupové komunikácie na rekreačné lokality Podháj lesoparku mesta v kategórii MOK 7,5/40,
- novú prístupovú komunikáciu (MOU) k rozvojovej rekreačnej lokalite v obci Šášovské Podhradie.

Navrhuje sa komplexná rekonštrukcia nasledovných jestvujúcich ciest III. triedy a jestvujúcich miestnych prístupových a obslužných komunikácií:

- cesty III. triedy, Partizánskej ulice v celom úseku po križovatku Šášovské Podhradie,
- cesty III. triedy ul. A. Dubčeka,
- ul. A. Sládkoviča, Tajovského a Jilemnického ulice,
- miestnej komunikácie na lokalitu Kupča,
- cesty III. triedy (065028) a miestne komunikácie v obci Šášovské Podhradie.

Navrhovaná výstavba miestnych prístupových a obslužných komunikácií si nevyžaduje asanáciu jestvujúcej zástavby.

ÚPN mesta navrhuje nasledovnú vecnú a časovú postupnosť stavby:

- I. etapa výstavby
  - realizovať rýchlostnú cestu R1 do r. 2010
  - realizovať rýchlostnú cestu R2 v úseku križovatka s I/50 Trubín – R1 včítane križovatky Lovča minimálne v polprofile R 11,5/110
  - realizovať mestskú zbernú komunikáciu (MZ) v trase Partizánska ul. – obytný súbor Nový Žiar
  - realizovať rekonštrukciu cesty III/05075 včítane ulice A. Dubčeka

ÚPN mesta Žiar nad Hronom rešpektuje ochranné pásmo rýchlostných komunikácií zvislé plochy vedené po oboch stranách komunikácií) 100m, ciest I. triedy 50m od osi vozovky ciest III. triedy 20m od osi vozovky v extravilánových úsekoch podľa § 15 vyhlášky č. 35/1984 Zb. ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov. Výstavbu v 100 m ochrannom pásme v intraviláne mesta povoľovať v rozsahu návrhu ÚPN mesta až po ukončení výstavby R1. U cesty I/50 pri vybudovaní MVE Žiar nad Hronom v úseku mostného objektu dodržať bezpečnostnú rezervu pri Q100 ročnej veľkej vode.

1.3.) Pešia a cyklistická doprava

a.) Pešia doprava

Jestvujúce plochy, trasy a zariadenia pešej dopravy v meste boli zistené a zdokumentované v etape prieskumov a rozborov mesta Žiar nad Hronom. Na základe prieskumov a rozborov možno problematiku a súčasný stav pešej dopravy v meste charakterizovať nasledovne:

- na zastavanom území mesta sú pozdĺž ciest I. triedy a III. triedy, pozdĺž hlavných zberných komunikácií vybudované obojstranné pešie chodníky. Centrálnym peším priestorom mesta je Námestie Matice Slovenskej s ulicou Š. Moyses, a,
- vzhľadom na rozmiestnenie obytného územia mesta po oboch stranách ul. SNP, obostavanosť ul. SNP celomestskou občianskou vybavenosťou dochádza k rozsiahlej pešej doprave cez ul. SNP v smere západ – východ cez svetelne riadené úrovňové križovatky. Ul. SNP s pešími chodníkmi má charakter mestskej triedy,
- vzhľadom na jestvujúce umiestnenie základných a stredných škôl v západnej časti mesta (v obytných súboroch Etapa, Centrum I. a II.) dochádza v meste k pešej dochádzke žiakov a študentov zo sídliska „Pod vŕšky“ a z obytného súboru IBV na Jesenského a Šoltésovej ulice cez cestu I/50 (ul. SNP),
- hlavná autobusová stanica s nástupišťami je optimálne umiestnená na ul. SNP v centrálnej mestskej zóne a vo vstupnom areáli ZSNP a. s.
- výstavbou obchodných areálov (supermarketov) Billa, Lidl a Tesco v nadväznosti na obchodný dom Prior na ul. SNP vzniklo nové obchodné centrum mesta, veľký cieľový zdroj pešej dopravy. Súčasný riešenie pešej dopravy cez cestu I/50 je zabezpečené svetelnou úrovňovou križovatkou.

Mesto Žiar nad Hronom v súčasnosti v oblasti pešej dopravy neplánuje žiadne nové investície a zámery. Centrálné pešie námestie mesta je po rekonštrukcii. Návrh územného plánu mesta navrhuje dobudovať pozdĺž jestvujúcich mestských zberných komunikácií (MZ) obojstranné pešie chodníky. U navrhovaných mestských zberných komunikácií vo východnej rozvojovej časti mesta a v navrhovanom priemyselnom parku „Za Kalovým poľom“ vybudovať obojstranné pešie chodníky.

Návrh územného plánu mesta navrhuje u jestvujúcich miestnych obslužných a prístupových komunikácií dobudovať minimálne jednostranný peší chodník. U navrhovaných miestnych prístupových a obslužných komunikácií ÚPN mesta navrhuje vybudovať obojstranný peší chodník, v okrajových polohách mesta minimálne jednostranný peší chodník. Požaduje sa minimálna šírka chodníka 1,5 metra (5 x ,75) a bezpečnostný odstup 0,5 metra. Jestvujúce a navrhované pešie komunikácie pre chodcov musia byť prístupné osobám s obmedzenou pohybovou

schopnosťou. Vo väzbe na navrhované priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia mesta ÚPN mesta navrhuje:

- realizácia menšej pešej zóny (námestia) v centrálnom priestore navrhovaného obytného súboru „Pod Šibeničným vrchom“,
- nové pešie napojenie cez Lutilský potok hlavného športovo-rekreačného areálu „Pri parku“ z rozvojovej lokality „Pod krížom“,
- nové pešie prepojenie Jesenského ulice – predĺžením ulice Pod vršky do obytného súboru Nový Žiar
- mimoúrovňový peší podchod pod cestou I/65 (Priemyselnou ulicou) prepájajúcou výrobné okrsky ZSNP – SLOVALCO a Horné Opatovce,
- samostatné pešie chodníky kombinované s pásom pre cyklistov v trase obec Lutila – športovo rekreačný areál „Lutilský potok“ – nový vstupný areál do športovo-rekreačného areálu Pri parku (lokalita Pod krížom) s prepojením na priestor lesoparku (Podháj),
- samostatné pešie chodníky kombinované s pásom cyklistov v trase rekreačná lokalita „Kupča“ – rekreačný areál „Prímestský potok“ – športový areál so zimným štadiónom,
- samostatné pešie chodníky kombinované s pásom pre cyklistov pozdĺž toku Hrona v trase zimný štadión – navrhovaná MVE – lokalita RD „Pod krížom“ – rekreačná lokalita „Slnečná stráň“ – stredisko rekreácie a turizmu Šášovské Podhradie,
- pešie chodníky prepájajúce navrhované obytné súbory a rekreačné lokality a areály navrhovaného lesoparku. Vybudovať pešie turistické a kondičné chodníky s odpočívadlami na území lesoparku.

b.) Cyklistická doprava

Samostatné cyklistické chodníky nie sú na riešenom území mesta vybudované. Mesto nemá v súčasnosti spracovanú koncepciu rozvoja cyklistickej dopravy a s výstavbou samostatných cyklistických chodníkov sa v súčasnosti neuvažuje. V záujmovom území mesta sú vytýčené cykloturistické trasy najmä po cestách III. triedy v trase Žiar nad Hronom – Lutila – Kopernica – Lúčky – Kremnica – Horná a Dolná Ves – Stará Kremnička – Partizánska ul. (Žiar nad Hronom). ÚPN mesta na zastavanom území nenavrhuje realizáciu samostatných cyklistických chodníkov

(komunikácií). ÚPN mesta navrhuje vybudovať samostatné cyklistické komunikácie v trasách:

- Obec Lutila – športovo rekreačný areál „Lutilský potok“ – vstupný areál hlavného športovo-rekreačného areálu „Pri parku“ s odbočením do rekreačných areálov „Podháj“ navrhovaného lesoparku mesta,
- Rekreačná lokalita „Kupča“ – rekreačný areál „Prímestský potok“ – zimný štadión – MVE na Hrone
- MVE na Hrone – ľavobrežná hrádza toku Hron – vstupný areál „Pri parku“ – ľavobrežná hrádza toku Hron – športovo rekreačný areál „Slnčná stráň“ – cesta III/05076 – ľavý breh rieky Hron – pešia a cyklistická lávka cez Hron – Šášovské Podhradie. Jedná sa o hlavnú navrhovanú cykloturistickú trasu mesta.

Navrhuje sa realizovať nenáročné cykloturistické trasy v navrhovanom lesoparku mesta. V záujmovom území cykloturistické trasy realizovať po cestách III. triedy v smere na Kremnické vrchy, Banskú Štiavnicu a pohorie Vtáčnik. Pešie turistické a cykloturistické trasy záujmového územia mesta sú vyznačené vo výkrese Návrh záujmového územia v M 1: 50 000.

1.4.) Osobná hromadná doprava

Hromadná osobná autobusová doprava je v meste zastúpená autobusovou dopravou SAD. Hlavná autobusová stanica (s autobusovými nástupišťami) je vybudovaná na ul. SNP severne od križovatky s ul. A. Dubčeka a ul. A. Hlinku. Výpravná budova hlavnej autobusovej stanice nebola zrealizovaná. Pešia dostupnosť autobusovej stanice z jednotlivých obytných súborov a CMZ mesta je optimálna a vyhovuje súčasným potrebám mesta. Linky osobnej autobusovej hromadnej dopravy sú prevádzkované po cestách I. a III. triedy a mestských zberných komunikáciách mesta (MZ). Druhá autobusová stanica s autobusovými nástupišťami je vybudovaná vo vstupnom areály ZSNP a. s. Menovaná autobusová stanica vyhovuje potrebám a požiadavkám rozhodujúcich priemyselných podnikov výrobných okrskov (SLOVALCO – ZSNP, horné Opatovce). Rozsah a rozmiestnenie zástavok autobusovej dopravy bol zistený v etape prieskumov a rozborov mesta. Mesto Žiar nad Hronom neeviduje grafickú schému jestvujúcich funkčných zástavok hromadnej autobusovej dopravy. Návrh územného plánu mesta Žiar nad Hronom

zohľadnil požiadavku na optimálnu dostupnosť rozvojových lokalít obytného, výrobného a rekreačného územia mesta, potrebu a zabezpečiť hromadnú autobusovú dopravu pre navrhovaný priemyselný parku. Územný plán mesta navrhuje:

- autobusovú hromadnú dopravu osôb po navrhovanej mestskej zbernej komunikácii vo východnej časti mesta s cieľom zabezpečiť mestskú hromadnú autobusovú dopravu navrhovaných obytných súborov Severovýchod, Pod Šibeničným vrchom a Šibeničný vrch – Nový Žiar,
- autobusovú hromadnú dopravu osôb po navrhovanej mestskej zbernej komunikácii priemyselného parku s napojením sa na cestu III. triedy smer Lovča a cestu I/50 (napojenie na jestvujúci systém MHD v meste). Vybudovať vo vstupnom priestore priemyselného parku menšiu autobusovú stanicu s nástupišťami. Menovaný návrh je zdôvodnený výhľadovým rozsahom pracovných príležitostí v priemyselnom parku (8500 pracovných príležitostí).

Jestvujúce zariadenia a zastávky hromadnej autobusovej dopravy v meste zachovať. Zachováva sa jestvujúca autobusová stanica (nástupišťia) na ul. SNP. V rámci rekonštrukcie autobusovej stanice vybudovať menšiu autobusovú odbavovaciu halu i za cenu zmenšenia územného rozsahu nástupíšť. Územný rozsah a rozmiestnenie zariadení a zástavok autobusovej hromadnej dopravy je vyznačený vo výkrese č. 2, Návrh verejnej dopravy v M 1 : 5 000.

Hromadná osobná železničná doprava je pre mesto zastúpená osobnou železničnou dopravou po hlavnej železničnej trati so železničnou stanicou Žiar nad Hronom na k.ú. obce Ladomerská Vieska a železničnou zástavkou Šášovské Podhradie. Jestvujúci systém osobnej železničnej dopravy ÚPN mesta zachováva. Nenavrhuje sa výstavba novej železničnej stanice na k. ú. mesta.

1.5.) Zariadenia cestnej dopravy

a.) Parkovacie odstavné plochy

Plochy statickej dopravy v meste boli zdokumentované v etape prieskumov a rozborov mesta. Plochy statickej dopravy v meste sú zastúpené:

- samostatnými verejnými parkoviskami v centrálnej mestskej zóne a pri verejnej občianskej vybavenosti, najmä pozdĺž cesty I/50, ul. SNP, ul. M.

Chrásteka, ul. Dr. Jánskeho, ul. Š. Moyses, Sládkovičovej ulice a Svitavskej ulice,

- plochami statickej dopravy, parkovaním pozdĺž mestských zberných komunikácií a miestnych komunikácií,
- samostatnými verejnými parkoviskami vo vstupných priestoroch výrobných areálov (firiem), najmä vo výrobnom okrsku ZSNP – SLOVALCO, Horné Opatovce a Farské lúky,
- samostatnými plochami verejných parkovísk na obytnom území obytných súborov bytových domov (bývalá KBV), Etapa, Centrum I., Centrum II. a Pod vŕšky.

U jestvujúcej zástavby rodinných domov je parkovanie a garážovanie zabezpečené na pozemku alebo v objekte rodinného domu. Časť areálov verejnej občianskej vybavenosti a výrobného územia zabezpečuje plochy pre statickú dopravu vo svojich areáloch. Sústredené garážové dvory sú zrealizované na:

- sídlisku Etapa, dopravné sprístupnenie z ul. M. Chrásteka,
- sídlisku Centrum I., ul. Sládkovičova a na lokalite Nad zimným štadiónom,
- sídlisku Centrum II. v južnej časti obytného súboru na ul. Hutníkov,
- v IBV na Partizánskej ulici.

Mesto Žiar nad Hronom pociťuje najmä na území centrálnej mestskej zóny a na ul. SNP nedostatok parkovísk. Požiadavky na novú výstavbu boxových garáží mesto Žiar nad Hronom eviduje vo všetkých obytných súboroch, nová lokalita pre ich výstavbu nie je v súčasnosti určená. Nedostatok parkovísk na území celomestského centra je v súčasnosti riešený parkovaním pozdĺž mestských zberných komunikácií a miestnych komunikácií na ul. M. Chrásteka, Dr. Jánskeho, Sládkovičovej ulici a ul. Pod Donátom. Prieskumy a rozborý konštatovali nedostatok parkovacích plôch najmä:

- v CMZ na ul. Dr. Jánskeho a ulici Š. Moyses,
- pri verejnom cintoríne mesta,
- pri hlavnom športovom futbalovom areáli s areálom letného kúpaliska na Partizánskej ulici,
- vstupnom areáli Nemocnice s poliklinikou na Sládkovičovej ulici,
- na hlavnej mestskej triede ul. SNP najmä v jej severnej časti vo väzbe na občiansku vybavenosť verejnej správy a administratívy.

Nové obchodné domy typu supermarketov na ul. SNP boli zrealizované komplexne včítane rozsiahlych verejných parkovacích plôch. ÚPN mesta rieši statickú dopravu na výhľadový stupeň automobilizácie 1 : 3 resp. až 1 : 2,8. V meste Žiar nad Hronom ÚPN mesta rieši parkovanie v súlade s STN 736 110 nasledovne:

- v dopravnom priestore
  - na pridružených pruhoch zberných MK (zastavovacie pruhy) s radením pozdĺžnym,
  - na pridružených pruhoch obslužných MK (parkovacie pruhy) s radením pozdĺžnym,
  - na parkovacích pásoch obslužných MK s radením šikmým alebo kolmým,
  - na jazdných pruhoch obslužných MK s čiastočným státím na chodníku.
- na vyhradených plochách mimo dopravného priestoru
  - na úrovni terénu formou verejného parkoviska a garáží,
  - vo viacpodlažných zariadeniach formou nadzemných parkovacích domov.
- v navrhovanom obytnom území s plochami bytových domov pod objektami na úrovni terénu alebo v podzemných zariadeniach v pomere na 1 byt 1 odstavné miesto,
- v navrhovanom obytnom území s plochami rodinných domov na ich pozemkoch v pomere na 1 RD 1 odstavné miesto.

Pri návrhu odstavných a parkovacích plôch sú dodržané urbanistické, hygienické a estetické požiadavky na ochranu ŽP. Výpočet potrieb parkovacích a odstavných plôch bol spracovaný podľa STN 73611, bod 16.3.10 pri použití ukazovateľov v tabuľke 20.) pri stupni automobilizácie 1,3 – 1,28 so súčiniteľom vplyvu veľkosti obce od 20 001 – 50 000 obyv. (0,7) so súčiniteľom vplyvu polohy územia (CMZ 1,0, zóna s vyššou vybavenosťou 0,8 a obytňou zónou 0,5). Deľba prepravnej práce medzi AD a ostatnou osobnou dopravou bola zohľadnená v pomere 35 : 65. Odstavné a parkovacie plochy a garáže pre osobné automobily sú navrhnuté tak, aby pri krátkodobom parkovaní v centre mesta bola dochádzková vzdialenosť do 100 m, pri dlhodobom parkovaní do 200 m a pri odstavovaní vozidiel v obytných súboroch bytových domov max. do 300 m. Pri veľkých obchodných centrách, vo výrobných okrskoch a v priemyselnom parku je parkovanie riešené vo väzbe na navrhovanú funkčnú plochu. Jestvujúci rozsah parkovacích a odstavných plôch na zastavanom území mesta ÚPN mesta zachováva. Návrh nových odstavných

a parkovacích plôch pri zariadeniach verejnej občianskej vybavenosti a výrobnom a rekreačnom území je nasledovný:

- centrálna mestská zóna mesta s prevahou plôch občianskej vybavenosti a zmiešaného územia mestskej štruktúry. Navrhujú sa menšie parkoviská na území medzi ul. Dr. Jánskeho a ul. Chrásteka. Navrhujú sa menšie parkovacie plochy na ul. Dr. Jánskeho v pozdĺžnom páse zelene po severnom okraji komunikácie. Navrhuje sa výstavba nadzemných parkovacích domov v rozvojovej ploche na Svitavskej ulici (300 stání) a v obytnom súbore „Severovýchod“ (200 stání)
- športový areál so zimným štadiónom. Navrhuje sa výstavba verejného parkoviska o kapacite 200 – 250 miest s využitím jestvujúcej cesty III. triedy
- areál obchodnej vybavenosti a dopravných zariadení a služieb pri ceste III. triedy smerom na Lovču športovo rekreačný areál prímestský park. Navrhuje sa výstavba verejných parkovísk o kapacite cca 300 stání
- areál mestského cintorína s domom smútku. Navrhuje sa rozšírenie jestvujúceho verejného parkoviska o cca 50 stání
- vstupný areál Nemocnice s poliklinikou a Regionálneho úradu verejného zdravotníctva. Navrhuje sa rozšírenie plôch parkovísk na ul. Sládkovičovej o cca 50 stání
- hlavný športovo-rekreačný areál „Pri parku“. Navrhuje sa nový vstupný areál včítane plôch verejných parkovísk na rozvojovej lokalite „Pod krížom“ a na Partizánskej ulici po odsune hospodárskeho dvora PD
- ulica SNP, hlavná mestská trieda. Územný plán mesta jestvujúce plochy verejných parkovísk zachováva.
- výrobný okrsok „Sever“. Pre navrhované zmiešané územie výroby a vybavenosti realizovať verejné parkoviská pozdĺž cesty I/50 a vo výrobnom okrsku podľa ÚPN mesta v rozsahu 150 – 200 stání
- v navrhovanom športovom areáli „Pri Lutile“ realizovať vo väzbe na navrhovanú viacúčelovú veľkokapacitnú halu verejné parkoviská o kapacite min. 300 miest (ukazovateľ 4 návštevníci/1 stojisko)
- vo výrobnom okrsku „Farské lúky“ realizovať parkovacie plochy na území jestvujúcich a navrhovaných areálov výroby

- športovo-rekreačný areál „Slniečna stráň“. Pre navrhované zmiešané územie rekreácie a bývania a pre športové plochy realizovať parkovacie plochy o kapacite 200 stání pozdĺž cesty III/05076
- stredisko rekreácie a turizmu Šášovské Podhradie. Pre navrhované rekreačné územie medzi tokom Hrona a cestou III/06528 realizovať parkovacie plochy o kapacite 80 miest
- rekreačná lokalita „Žiarsky rybník“. Navrhuje sa dobudovanie parkoviska na kapacitu max. 50 miest
- výrobný okrsok Horné Opatovce. Pre navrhované výrobné územie a zmiešané územie výroby a vybavenosti realizovať parkovacie plochy podľa návrhu ÚPN mesta o kapacite cca 200 stání. Jestvujúce parkovacie plochy zachovať
- výrobný okrsok ZSNP – SLOVALCO. Jestvujúce parkovacie plochy vo vstupných areáloch zachovať
- priemyselný park „Za Kalovým poľom“. Navrhuje sa výstavba odstavných parkovacích plôch vo vstupnej časti priemyselného parku o kapacite cca 1000 miest (ukazovateľ 5 pracovníkov/1 stojisko). Realizovať samostatné parkovacie plochy na území jednotlivých výrobných areálov.

Rozsah a kapacity navrhovaných odstavných a parkovacích plôch u navrhovaného obytného územia je v ÚPN mesta nasledovný:

- Jestvujúce obytné súbory Etapa, Centrum I., Centrum II. a Pod vršky

V jestvujúcich obytných súboroch sa navrhuje na jednotlivom obytnom území vymedzenom základnou komunikačnou kostrou mesta dobudovať parkoviská na úrovni terénu na vyhradených plochách mimo dopravné priestory podľa samostatných dopravno-technických štúdií. Pri menovanej dostavbe predpokladať záber plôch obytnej zelene. V okrajových polohách obytných súborov dobudovať viacpodlažné nadzemné parkovacie domy na ul. Sládkovičovej (200 miest), na ulici Svitavskej (300 miest) a na severnom konci ulice SNP (300 miest). Jestvujúce plochy súkromných garáží zachovať a územne nerozširovať. Problematiku odstavných a parkovacích plôch nie je možné vyriešiť rozširovaním plôch súkromných boxových garáží. ÚPN mesta predpokladá, že výhľadovo dôjde k prebudovaniu časti rozsiahlych plôch boxových garáží na nadzemné parkovacie domy najmä na ul.

Hutníkov, na Svitavskej ulici (Etapu) a v obytnom súbore Centrum II. (Nad zimným štadiónom).

- Navrhovaný obytný súbor „Severovýchod“. Navrhovaná výstavba bytových domov si vyžaduje realizáciu nadzemného parkovacieho domu o kapacite cca 200 miest. Odstavné garážové plochy sú navrhované na úrovni parteru bytových domov o kapacite cca 50 miest a 50 stání na navrhovaných parkoviskách na úrovni terénu. V navrhovanej zástavbe rodinných domov riešiť garážovanie a parkovanie na plochách rodinných domov v rozsahu 1 RD = 1 garáž.
- Navrhovaný obytný súbor „Pod Šibeničným vrchom“. Navrhovaná výstavba bytových domov si vyžaduje realizáciu nadzemného parkovacieho domu o kapacite cca 200 miest. Odstavné garážové plochy sú navrhované ďalej na úrovni parteru bytových domov alebo pod bytovými domami (pod úrovňou terénu) o kapacite 50 stání a 50 stání na navrhovaných parkoviskách na úrovni terénu. V navrhovanej zástavbe rodinných domov riešiť garážovanie a parkovanie na plochách rodinných domov v rozsahu 1 RD = 1 garáž.
- Navrhovaný obytný súbor „Šibeničný vrch – Nový Žiar“. V navrhovanej zástavbe rodinných domov riešiť garážovanie a parkovanie na plochách rodinných domov v rozsahu 1 RD = 1 garáž v navrhovanej výstavbe bytových domov.
- Navrhovaná rozvojová lokalita Centrum II. (ul. Hutníkov a ul. Š. Moyses), dostavba bytových a rodinných domov. Navrhovaná výstavba bytových domov a rodinných domov si vyžaduje výstavbu odstavných plôch garáží v úrovni parteru bytových domov (30 miest) a úrovňových parkovísk (20 miest).

Menovaným návrhom parkovacích a odstavných plôch musí byť zabezpečená potreba 1 odstavného miesta na 1 byt v bytovom dome. U plôch rodinných domov na pozemkoch rodinných domov v rozsahu min. 1 RD = 1 garáž. U plôch navrhovaného občianskeho vybavenia, u navrhovaného výrobného a zmiešaného územia je potrebné v súlade s STN 736110 parkovacie a odstavné plochy riešiť a zabezpečiť na ich pozemkoch a v miestach predpokladaných zdrojov a cieľov prepravy osôb. Spracovaný výpočet potreby parkovacích a odstavných plôch v ÚPN mesta podľa STN 736110 bod 16.3.9.) a 16.3.10.) podľa tabuľky č. 20 je uložený u spracovateľa ÚPD mesta.

b.) Dopravné zariadenia a služby, čerpacie stanice pohonných hmôt

Na riešenom území mesta Žiar nad Hronom boli fyzickým prieskumom zistené a zdokumentované nasledovné dopravné zariadenia a služby:

- areály autoservisov a pneuservisov všetkých druhov,
- čerpacie stanice pohonných hmôt včítane LPG,
- areál dopravného ihriska v IBV na Rudenkovej ulici.

Rozsah dopravných služieb a zariadení je adekvátny veľkosti mesta a veľkosti jeho výrobnjej zóny. Areály ČS PHM sú sústredené pozdĺž cesty I/65 a I/50 v jeho severnej časti. Pre obyvateľov mesta Žiar nad Hronom slúžia aj dopravné služby a ČS PHM na k. ú. obce Ladomerská Vieska. Dopravné služby všetkých druhov sú sústredené na ul. SNP v severnej časti mesta vo väzbe na areál Technických služieb mesta, na Partizánskej ulici a na Priemyselnej ulici vo výrobnom okrsku Horné Opatovce. ÚPN mesta navrhuje:

- nové rozvojové plochy pre dopravné zariadenia a služby na ploche hospodárskeho dvora PD po jeho odsune,
- nové rozvojové plochy pre dopravné zariadenia a služby vo výrobnom území výrobných okrskov Farské lúky a Horné Opatovce,
- nové rozvojové plochy pre výstavbu areálu ČS PHM a autoservisných služieb pozdĺž cesty III. triedy smerom na Lovču v úseku rýchlostná komunikácia R2 – cintorín,

Pozdĺž navrhovanej rýchlostnej cesty R1 a R2 sa odpočinkové plochy a plochy dopravných zariadení (ČS PHM, Motocest) nenavrhujú.

2.) **Železničná doprava**

Cez riešené a zastavané územie mesta Žiar nad Hronom prechádza železničná dvojkoľajná elektrifikovaná trať Kozárovce – Hronská Dúbrava – Zvolen. Železničná stanica žiar nad Hronom sa nachádza v km 54,477 – 55,39, jedná sa o železničnú stanicu 2. kategórie. Železničná stanica sa nachádza na k. ú. Ladomerská Vieska a Horné Opatovce. Zastávka Šášovské Podhradie je na 59,1 km hore uvedenej trate. Traťové rýchlosti sa na riešenom území pohybujú od 70 do 100 km/hod., v km 58,120 40 km/hod. Železničná trať je elektrifikovaná. Počty vlakov a ukazovatele priepustnosti sú nasledovné:

Traťový úsek	Obmedzujúci medzistaničný úsek	smer	Počty vlakov						Ukazovatele priepustnosti trati						
			OD	Nex	Pn	Mn	Lv	C	T obs t obs	T mez t mez	N dod N	N pr t stal	So Z	K	t vyl n vyl
Hronská Dúbrava Levice	Žiar n/ Hronom Hronská Dúbrava	P	12	0	6	3	0	21	1105	335	10		0,47		60
		Pp	0	0	14	1	1	16	14,93	4,53	74		17,2	58,1	
		N	12	0	7	3	0	22							
		Pp	0	0	4	1	0	5							

Všetky zariadenia ŽSR sú dlhodobo stabilizované a nie je plánovaná žiadna nová investičná činnosť. ZaD ÚPN VÚC Banskobystrického kraja v dlhodobej koncepcii navrhujú zdvojkolaženie a modernizáciu hore menovanej trate v celom jej úseku. Stavebná činnosť v ochrannom pásme (60 m od osi koľaje) podlieha dodržiavaniu ustanoveniu zákona č. 164/1996 Z. z. Zo železničnej stanice Žiar nad Hronom je zavlečkový výrobný komplex ZSNP – SLOVALCO a zo zastávky Šášovské Podhradie hospodársko-mechanizačný areál Lesov SR š. p. SR. Navrhuje sa zavlečkovanie priemyselného parku „Za kalovým poľom“ z jestvujúceho vlečkového systému ZSNP a. s.

E.) NÁVRH VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA

1.) Vodné hospodárstvo

1.1.) Zásobovanie pitnou vodou

a.1.) Súčasný stav

Mesto Žiar nad Hronom je zásobované pitnou vodou napojením na tri skupinové vodovody:

- Pohronský skupinový vodovod /PSV/ Harmanec – Banská Bystrica – Zvolen – Žiar nad Hronom s vodnými zdrojmi v Harmanci
- Skupinový vodovod Turček – Kremnica – Žiar nad Hronom /TKŽ/ s vodným zdrojom VN Turček
- Skupinový vodovod Slaská – Kosorín – Lutila – Žiar nad Hronom /SKLŽ/ s vodným zdrojom kapacity 20 l.s⁻¹ v Kosoríne.

Vo výstavbe je prírodné potrubie DN 500 ktoré bude priepojením na skupinový vodovod Žiar nad Hronom – Žarnovica – Hronský Beňadik.

Pre zásobovanie mesta sú využívané všetky vodné zdroje uvedených skupinových vodovodov. Z mesta sa dodáva voda do vodojemu 150 m³ obce Ladomerská Vieska cez rozvodnú vodovodnú sieť DN 125 prírodným potrubím DN 150. Územný plán obce Ladomerská Vieska rieši prívod do vodojemu napojením na potrubie DN 150, bývalý výtlak do VDJ Šibeničný vrch zo zrušeného vodného zdroja /Farské Lúky/. Do vodojemu Šibeničný vrch sa privádza voda z PSV potrubím DN 400. Na toto potrubie je priamo napojená miestna časť Šášovské Podhradie – Píla potrubím DN 100 a prírodné potrubie DN 100 dĺžky 980 m do vodojemu 150 m³ pre obec Stará Kramnička. Zo skupinového vodovodu Turček – Kremnica – Žiar nad Hronom je voda privádzaná potrubím DN 400 do vodojemu 2x5000 m³ a odtiaľ do vodojemu Šibeničný vrch. V rámci skupinového vodovodu SKLŽ je využívaný vodojem 150 m³ v obci Lutila, z ktorého sa vody privádzajú do mesta cez prerušovaciu komoru PK – 2 potrubím DN 300 a 200.

Lokalizácia vodojemov je nasledovná :

- vodojem TKŽ	2 x 5000 m ³ kóta hladín 395/390 m n.m.
- vodojem Šibeničný vrch	4 x 1000 m ³ kóta hladín 345/340 m n.m.
- vodojem Lutila	1 x 150 m ³ kóta hladín 380/375 m n.m.
- prerušovacia komora	kóta max.hladny 345 m n.m.
- vodojem L. Vieska	1 x 150 m ³ kóta hladín 315/311 m n.m.

Z vodojemu Šibeničný vrch do spotrebiska privádzajú vodu zásobovacie potrubia :

- DN 500 z vodojemu 3 x 1000 m³ ktorým je zásobovaná časť mesta Etapa, Centrum I, Centrum II, historický Žiar, Ladomerská Vieska a sídlisko Pod Vršky cez redukčný ventil umiestnený na okraji sídliska.
- DN 350 z vodojemu 1x1000 m³ je zásobovaná IBV pri Lutilskom potoku a Partizánska ulica. Prevádzkový tlak je zabezpečený cez redukčný ventil v armatúrnej šachte pri Daňovom úrade a redukčný ventil pri Lúčnej ulici.
- DN 250 bývalé výtlačné potrubie zo zrušeného vodného zdroja Farské Lúky sa využíva ako prívod vody pre plážové kúpalisko, plnenie požiarňých čisterieň a krátkodobo pre zásobovanie Partizánskej ulice. ÚPN mesta uvažuje s využitím potrubia pre zásobovanie L.Viesky.

- DN 160 z vodojemu Šibeničný vrch do obce Lutila je v súčasnosti mimo prevádzky. Slúžil na prívod vody zo Žiaru do Lutily. Z jeho prevádzkovaním sa uvažuje v rámci zásobovania obce Lutila po jeho rekonštrukcií zo zdrojov TKŽ a PSV.

Miestna časť Horné Opatovce a Šášovského Podhradia nemá vybudovaný verejný vodovod. Šášovské Podhradie časť za potokom Rudnica má samostatný vodovod z prameňa.výdatnosti $0,4 \text{ l.s}^{-1}$

Vodovodná sieť v meste je vybudovaná v celom rozsahu zástavby. Tvoria ju potrubia liatinové, oceľové a PVC dimenzie DN 80, 100, 125, 150, 200, 250, 300, 400 a 500. Celková dĺžka vodovodného potrubia je 37 km. V meste je 904 domových prípojk celkovej dĺžky 9,7 km. Na vodovod je napojených 19 411 obyvateľov mesta tj. 98,34%. Voda určená na realizáciu v roku 2005 činila 1358 tis. $\text{m}^3.\text{rok}^{-1}$, voda fakturovaná 821 tis. $\text{m}^3.\text{rok}^{-1}$ z toho pre odber pre domácnosti predstavovala 642 tis. $\text{m}^3.\text{rok}^{-1}$, priemysel 26 tis. $\text{m}^3.\text{rok}^{-1}$, ostatní 151 tis. $\text{m}^3.\text{rok}^{-1}$, poľnohospodárstvo 2 tis. $\text{m}^3.\text{rok}^{-1}$. Straty vody predstavujú 27,39 %. Spotreba vody bola $26,18 \text{ l.s}^{-1}$ a priemerná špecifická potreba vody bola $115,9 \text{ l.os.}^{-1}.\text{deň}^{-1}$. V prevádzke vodovodu sa vyskytujú problémy najmä v časti starého Žiaru, kde sú staré potrubia. Najviac problémov spôsobujú oceľové domové prípojky. Dodávky vody z uvedených vodárenských systémov postačujú na vykrytie potrieb vody mesta Žiar nad Hronom. V súčasnosti sa realizuje prírodné vodovodné potrubie DN 500 Žiar nad Hronom – Hliník nad Hronom, náhradné zásobovanie vodou, ktoré je súčasťou stavby Žiar nad Hronom – Žarnovica – Hronský Beňadik. Stavba je ukončená a dňa 11.4.2007 bola uvedená do trvalej prevádzky..

Pásma hygienickej ochrany vodných zdrojov, studní na lokalite L'avobrežná a Farská lúka boli Okresným úradom v Žiari nad Hronom Odbor životného prostredia v plnom rozsahu zrušené rozhodnutím č.99/14522 zo dňa 04.11.1999 z dôvodu napojenia na Pohronský a TKŽ skupinový vodovod.

Priemyselné podniky ZSNP a.s. a SLOVALCO a.s. Žiar nad Hronom majú vlastné vodné hospodárstvo. Pitná voda sa zabezpečuje z vodných zdrojov ,zo záchytného zárezu pri Hrone, ktorý má vyhlásené pásma hygienickej ochrany I. a II. stupňa. Kapacita vodného zdroja postačuje, neuvažuje sa s odberom vody z verejného vodovodu mesta. Technologická voda sa zabezpečuje odberom z Hrona.

a.2.) Výpočet potreby vody

Súčastá denná spotreba vody daná vodou fakturovanou predstavuje 821 tis. m³.rok⁻¹ to je 26,2 l.s⁻¹ a priemerná špecifická spotreba vody bola 115,9 l.os.⁻¹.deň⁻¹. Potreba vody sa vypočítava podľa Zákona 684/2006 Ministerstva životného prostredia SR zo dňa 14.11.2006 nasledovne :

1.) byty ústredne vykurované s ústrednou prípravou teplej vody a vaňový kúpeľom

$$26\,000 \times 76\% \times 145 \text{ l. obyv}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} \quad 2\,865,2 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}$$

2.) byty s lokálnym ohrevom teplej vody a vaňovým kúpeľom

$$26\,000 \times 20\% \times 135 \text{ l. obyv}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} \quad 702,0 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}$$

3.) ostatné byty pripojené na vodovod včítane bytov so sprchovacím kútom

$$26\,000 \times 4\% \times 100 \text{ l. obyv}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} \quad 104,0 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}$$

4.) základná a vyššia občianska vybavenosť

$$\underline{26\,000 \times 65 \text{ l. obyv}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1}} \quad \underline{1\,690,0 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}}$$

$$\text{Bytový fond spolu:} \quad 5\,361,2 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}$$

$$62,0 \text{ l.s}^{-1}$$

5.) Špecifická občianska vybavenosť

Zariadenia sociálnej starostlivosti (SSM, Útulok pre mužov, Domov dôchodcov a DOS)

$$193 \text{ lôžok} \times 500 \text{ l. lôž.}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} \quad 96,5 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}$$

Doména USS s SS

$$13 \text{ lôžok} \times 600 \text{ l. lôž.}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} \quad 7,2 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}$$

$$\underline{\text{Rekreácia a šport}} \quad \underline{384,3 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}}$$

$$\text{Špecifická vybavenosť spolu:} \quad 488,0 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}$$

6.) Poľnohospodárstvo – odhad zo súčasného stavu

$$\text{PD} - 585 \text{ ks hovädzieho dobytku} \times 60 \text{ l. deň}^{-1} + 20\% \quad 42,1 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}$$

$$0,002 \text{ l.s}^{-1}$$

7.) Priemyselná a stavebná výroba, skladové hospodárstvo

Nakoľko neboli špecifikované nároky na dodávku vody pre výrobné účely jednotlivých prevádzok uvažuje sa s potrebami vody pre navrhované pracovné príležitosti a ponukové plochy včítane jestvujúcich kapacít.

- Pracovné príležitosti pre výrobné okrsky Sever, Farské lúky a Šášovské Podhradie
600 x 75 l.prac.⁻¹.deň⁻¹ 45, 0 m³.deň⁻¹
- Pracovné príležitosti pre výrobné okrsky Horné Opatovce a ZSNP – SLOVALCO
3200 x 75 l.prac.⁻¹.deň⁻¹ 240, 0 m³.deň⁻¹
- Potreba vody pre priemyselný park „Za kalovým poľom“ 960, 0 m³.deň⁻¹

Tieto potreby vody (výrobné okrsky H.Opatovce a ZSNP-Slovalco) sa nezapočítavajú do potreby vody pre mesto nakoľko budú zabezpečované z vodovodného systému ZSNP a.s. Nárok na vodný zdroj pre tieto okrsky je cca 13,0 l.s⁻¹.

Priemerná potreba vody Q_p spolu: 5 936,3 m³.deň⁻¹
68,7 l. s⁻¹

Maximálna denná potreba vody $Q_m : Q_m = 1,3$ 7 717,9 m³.deň⁻¹
89,4 l. s⁻¹

Maximálna hodinová potreba vody $Q_h : Q_h = 1,8$ 161,0 l. s⁻¹

Potreba akumulácie podľa STN 75 5302 je doporučená 60% Q_m . 7 718 m³.deň⁻¹ x 0,6 = 4 631 m³. Jestvujúca kapacita vodojemov 15 000 m³ vyhovuje výhľadovým potrebám mesta. Zásobovanie mesta pitnou vodou z hľadiska zdrojov vody je zabezpečené prívodom vody z nadregionálnych vodárenských sústav PSV a TKŽ. Podrobný výpočet potreby vody je uložený u riešiteľa.

a.3.) Návrh riešenia

Návrh zachováva súčasný systém zásobovania mesta pitnou vodou, rešpektuje a čiastočne preberá riešenia spracované v rámci doplnkov ÚPN HSA Žiar nad Hronom a návrh Štúdie zastavateľnosti územia priemyselného parku. Návrh štúdie uvažuje s ponechaním zásobovania ZSNP a.s. a SLOVALCO a.s. zo samostatného zásobovacieho systému a zachováva využívanie vlastných vodných zdrojov.

Prejednotlivé rozvojové lokality sa navrhujú riešiť nasledovne :

- Obytné územie, rozvojové lokality obytného územia mesta, navrhovaná bytová výstavba

- Obytný súbor „Severovýchod“ bude napojený na vodovod v rámci sídliska „Pod vršky“ cez jestvujúce redukčné šachty..
- Obytný súbor „Pod vršky“ (dostavba) sa dokončuje napojenie na rozvodné potrubie jestvujúcej IBV
- Obytný súbor „Etapa“ sa napojí na jestvujúce potrubie DN 300 na Sládkovičovej ulici.
- Obytný súbor „Centrum I - lokalita RD,, navrhuje sa napojiť na jestvujúce potrubie na DN 150 na Sládkovičovej ulici.
- Obytný súbor RD,, Nad Zimným štadiónom“ Pre túto lokalitu sa rieši potrubie DN150 a100 s napojením na potrubie DN 150 na križovatke ulíc A.Kmeťa a Š.Moyzesa.
- Obytný súbor „Centrum II - dobudovanie“ sa napojí na jestvujúce vedenia DN 200 a 150 pod Hviezdoslavovou ulicou.
- Obytný súbor RD a vybavenosti „Pod krížom,, sa navrhuje napojiť na vodovodné potrubie na Partizánskej ulici.
- Obytný súbor RD „Jesenského ulica“ sa napojí na prívodné potrubie DN 250 z vodojemu 4 x 1000 m³.
- Obytný súbor "Šibeničný vrch – Nový Žiar" bude zásobovaný v dvoch tlakových pásmach. Nad kótou 330,0 m n.m. budú rodinné domy zásobované z vodojemu 2 x 5000 m³ s tým, že pre toto horné tlakové pásmo sa navrhuje samostatné zásobovacie potrubie DN100. Pre objekty pod uvedenou kótou sa rieši rozvodná sieť DN 100 s napojením na zásobovacie potrubie DN 350 s prepojením na jestvujúci vodovod na ulici SNP. Rešpektujú sa trasy hlavných vodovodných potrubí podľa spracovanej UŠ.
- Obytný súbor "Pod Šibeničným vrchom" .Vodovodná sieť pre túto lokalitu je pokračovaním dolného tlakového pásma lokality "Šibeničný vrch – Nový Žiar" a prepojí sa s vodovodnou sieťou na zásobovacie potrubie DN 500 ako aj s lokalitou „Severovýchod“.
- Obytný súbor "Slnečná stráň" navrhuje sa zásobovať lokalitu napojením na navrhované prívodné potrubie do Šášovského Podhradia.

- Rekreačné územie, navrhované rozvojové lokality rekreácie a športu
  - Rekreačný areál Prímestský potok, Lutilský potok, športovo rekreačný areál Pri parku, Žiarský rybník a v CMZ mesta budú zásobované napojením na jestvujúce vodovodné potrubia v blízkosti jednotlivých lokalít.
  - Športovo rekreačný „Slniečna stráň“ sa napojí na prívodné potrubie DN100 do Šášovského Podhradia ako navrhované RD v tejto lokalite.
  - Rekreačné lokality „Lesoparku“ (Podhája) navrhujeme napojiť na potrubie DN 160 do Lutily, ktoré je v súčasnosti mimo prevádzky a je trasované navrhovaným územím .
  - Stredisko rekreácie a športu „Šášovské Podhradie“ navrhujeme riešiť prívodom vody DN 100 dĺžka 2 400 m a napojením na vodovodnú sieť odbočením z vodovodu pre časť „Píla“. Doporučuje sa zvážiť možnosť realizácie samostatnej akumulácie.
  - Rekreačná lokalita „Kupča“ bude zásobovaná z navrhovaného vodovodného prívodného potrubia z mesta. Napojenie na TKŽ riešiť v lokalite sídlisko Etapa.
- Výrobné územie, rozvojové lokality priemyselnej a stavebnej výroby a skladového hospodárstva
  - Navrhovaný okrsok „Sever“ bude zásobovaný z verejného vodovodu mesta s napojením na potrubie TKŽ v lokalite sídliska Etapa.
  - Výrobný okrsok „Farské lúky“. Nepreberá sa riešenie Doplnku ÚPN HSA Žiar nad Hronom nakoľko v mieste navrhovaného napojenia verejný vodovod nie je potrubie DN 400 ale iba DN 125, prívod do Ladomerskej Viesky. Z toho dôvodu sa rieši rekonštrukcia tohto potrubia od obchodného domu Kocky na rohu ulíc A.Kmeťa a SNP na DN 250 v dĺžke cca 800m. Týmto riešením sa vylepší aj prívod vody do Ladomerskej Viesky.
  - Výrobný okrsok „Šášovské Podhradie“ ponecháva sa súčasný systém zásobovania z verejného vodovodu, potrubia DN 100.
  - Výrobný okrsok „Horné Opatovce“ sa navrhuje napojiť na vodovodný systém ZSNP a.s. na zásobovacie potrubie DN 200 z vodojemu na potrubie DN100. Doplnok ÚPN HSA spracovaný firmou URKEA Banská Bystrica a ÚPN HSA Žiar nad Hronom z roku 1980 navrhoval rozšírenie vodojemu o 2 x 1000 m³. Riešenie zásobovania priemyselného parku Za kalovým poľom sa navrhuje realizovať rozšírením akumulácie vodárenského systému vo vlastnom areáli.

Z toho dôvodu sa navrhuje pre výrobný okrsok Horné Opatovce rozšírenie vodojemu o 100 m³ vedľa jestvujúceho 80 + 40 m³

- Výrobný okrsok „ZSNP – SLOVALCO“ bude zásobované z vlastného vodovodného systému.
- Priemyselný park „Za kalovým poľom“.

Projekčná kancelária Coproject Bratislava v roku 2006 spracovala pre navrhovaný priemyselný park „Štúdiu zastavateľnosti územia“, ktorá uvažuje s odberom pitnej vody z vodovodného potrubia DN 150 medzi Rautenbachom Slovakia s.r.o. a SET Žilina, kde je voľná kapacita – 17 l.s⁻¹ ktorá pokryje priemernú dennú potrebu vody. V prípade pokrytia maximálnej potreby vody 48,3 l.s⁻¹ je nutné zrealizovať výtlačné potrubie DN 200 z čerpacej stanice Rotunda do vodojemu 2000 m³ a zásobovacie potrubie DN 300 po bod napojenia priemyselného parku podľa návrhu projektovej dokumentácie Firmy SET projekt s.r.o. Žiar nad Hronom v roku 2004. Rozvodná vodovodná sieť areálu priemyselného parku sa navrhuje DN 250 – 100. Pre jednotlivé prevádzky sa riešia vodovodné prípojky s armatúrnymi šachtami. Potreba požiarnej vody sa zabezpečí z jestvujúceho systému úžitkovej vody. Toto riešenie sa preberá z horemenovanej štúdie.

Potreba vody vypočítaná pre navrhovaný rozvoj mesta predstavuje cca trojnásobok súčasnej spotreby vody. Bez prehodnotenia hydraulických pomerov vo vodovodnej sieti mesta pri zvýšenom prietoku a nárokov transportu vody do nových lokalít nie je možné jednoznačne určiť úseky vodovodnej siete na rekonštrukciu.

Prevádzkovateľ verejného vodovodu požaduje vzhľadom na nadregionálny charakter vodárenských objektov v súlade so Zákonom č. 442/2002 **ochranné pásmo vedení vodovodu** 1,5 m do priemeru 500 mm a od 500 mm 2,5 m od vonkajšieho okraja potrubia na obe strany od vonkajšieho okraja potrubia. V ochrannom pásme vodovodu je zakázané umiestňovať stavby, konštrukcie alebo podzemné zariadenia, vykonávať činnosti obmedzujúce prístup k verejnému vodovodu, vysádzať trvalé porasty, umiestňovať skládky, vykonávať zemné práce bez súhlasu správcu vodovodu. Z prevádzkového hľadiska je potrebné postupne vymeniť staré a poruchové úseky vodovodnej siete a domové prípojky

1.2.) Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

b.1.) Súčasný stav

Odpadové vody mesta sú odvádzané jednotnou kanalizačnou sieťou do čistiarne odpadových vôd. Kanalizačná sieť je vybudovaná v rozsahu zástavby mesta s výnimkou mestskej časti Šášovské Podhradie. Do kanalizačnej siete mesta Žiar nad Hronom sú privádzané odpadové vody jednotnej kanalizácie z obce Lutila. Priemyselné podniky ZSNP a.s. a SLOVALCO a.s. Žiar nad Hronom majú vlastné vodné hospodárstvo. Odpadové vody sa odvádzajú samostatnou kanalizáciou a likvidujú na ČOV. Vyčistené odpadové vody z obce Ladomerská Vieska sa privádzajú do kanalizačného systému priemyselného areálu ZSNP - Slovalko.

V roku 2005 podľa údajov SVS prevádzkovej spoločnosti Žiar nad Hronom bolo na verejnú kanalizáciu napojených 19 411 obyvateľov mesta (98,33%). Dĺžka kanalizácie je 28,5 km. Počet kanalizačných prípojok je 363 ks.

Voda odkanalizovaná bola	2 522 tis.m ³ .rok ⁻¹
Z toho splaškové vody	911 tis.m ³ .rok ⁻¹
(domácnosti)	(680 tis.m ³ .rok ⁻¹)
dažďové vody	817 tis.m ³ .rok ⁻¹
priemyselné OV	477 tis.m ³ .rok ⁻¹
balastné vody	317 tis.m ³ .rok ⁻¹

Kapacitné údaje ČOV:

Ekvivalentní obyvatelia	58 488	
Priemeré množstvo OV Q ₂₄	706 tis. m ³ .deň ⁻¹	196,2 l.s ⁻¹
Max. množstvo OV Q _{max}	392,4 l.s ⁻¹	
Množstvo dažďových OV	589,0 l.s ⁻¹	
Celkové množstvo 1 + 4 Q ₂₄	981,0 l.s ⁻¹	

V súčasnosti je mestská ČOV zaťažená po stránke hydraulickej na 41,6 % a látkového zaťaženia na 33,1%. Priemerný prítok splaškových OV bol 78,7 l.s⁻¹.

Mesto je odkanalizované jednotnou kanalizačnou sieťou. Hlavnými zberačmi sú stoky A, B, C, D, a E. Na sieti je šesť odľahčovacích komôr. Odľahčovacie stoky z odľahčovacích komôr C-1 a C - 2 sú vyústené do Lutilského potoka. Odľahčovacie

stoky z odľahčovacích komôr na zberačoch A, B a D sú vyústené do Hrona. Hlavným kanalizačným zberačom je zberač A, ktorý odvádza odpadové vody na mestskú ČOV.

V roku 2005 projektová organizácia BURSA Banská Bystrica spracoval štúdiu „Žiar nad Hronom – verejná kanalizácia, rekonštrukcia a rozšírenie stokovej siete a ČOV“. V rámci tejto štúdie je riešená koncepcia odkanalizovania Žiaru nad Hronom a okolitých obcí Lutila, Slaská, Kosorín, Janova Lehota, Lovčica – Trubín, Lovča, Ladomerská Vieska a mestská časť Šášovské Podhradie s výhľadom do roku 2030. Štúdia posudzuje súčasný stav stokovej siete a ČOV a v štyroch alternatívach navrhuje odkanalizovanie riešených obcí. Z kapacitného posúdenia vyplýva, že ČOV ani po napojení uvedených obcí nebude plne využitá, iba na cca 50%. Navrhované rozšírenie ČOV je zamerané na skvalitnenie spracovania odpadových vôd a z prevádzkových hľadísk. Zároveň sa navrhuje rekonštrukcia nevyhovujúcich úsekov kanalizačnej siete mesta. Z technicko prevádzkového hľadiska je najvýhodnejšia 2. alternatíva odkanalizovania obcí do kanalizačného systému mesta Žiaru nad Hronom, nakoľko všetky odpadové vody budú likvidované na jednej ČOV v Žiari nad Hronom, ktorá má voľnú kapacitu. Táto alternatíva rieši napojenie obcí Janova Lehota, Kosorín a Slaská na kanalizačný zberač jednotnej kanalizácie z obce Lutila. Obec Lovčica Trubín sa napojí na ten istý zberač samostatne. Lovča sa napojí priamo na kanalizačný zberač „A“ pred ČOV Žiaru nad Hronom. Ladomerská Vieska a mestská časť Šášovské Podhradie sa môžu napojiť na zberač „A“. Alternatívne sa riešili aj samostatné ČOV pre obce alebo domové ČOV. Štúdia je v štádiu prerokovania, do grafickej prílohy sa zakreslilo projektantom navrhované záväzné riešenie.

b.2.) Výpočet množstva a kvality odpadových vôd

Vychádza z výpočtu potreby vody.

$Q_{24} = 6\,876,0 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}$	$79,6 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$
$Q_{\max} = 12\,238,4 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}$	$151,1 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$
$Q_{\min} =$	$47,8 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$

Znečistenie odpadových vôd:

BSK ₅	$1\,560 \text{ kg} \cdot \text{deň}^{-1}$
NL	$1\,430 \text{ kg} \cdot \text{deň}^{-1}$
CHSK	$2\,834 \text{ kg} \cdot \text{deň}^{-1}$

Uvedené hodnoty produkcie odpadových vôd sú nižšie ako kapacita ČOV, takže táto bude aj po napojení okolitých obcí postačovať výhľadovým potrebám .

b.3.) Návrh riešenia

Návrh ÚPN mesta rešpektuje doporučené riešenie „Štúdie Žiar nad Hronom – verejná kanalizácia, rekonštrukcia a rozšírenie stokovej siete a ČOV“. Zachováva jestvujúci systém jednotnej kanalizácie s tým, že pre novo navrhované lokality bytovej výstavby a rekreácie mimo terajšieho zastavaného územia sa navrhuje delená kanalizácia. Toto riešenie si nevyžiada rozsiahle rekonštrukcie stôk a splaškové odpadové vody sa napoja na jestvujúcu kanalizačnú sieť. Pre jednotlivé rozvojové lokality sa navrhujú nasledovné riešenia :

- Obytné územie, navrhované rozvojové lokality bytovej výstavby
  - Pre obytný súbor „Severovýchod“ sa navrhuje delená kanalizácia s napojením na stoku DN 400 na ul. Dr. Jánského. .
  - Obytný súbor „Pod vršky“ sa napojí na uličnú stoku DN 400.
  - Obytný súbor „Etapa“ sa napojí na zberač „D“ DN 400 na Sládkovičovej ulici.
  - Obytný súbor „Centrum I – lokalite RD,“ navrhuje sa napojiť na kanalizačný zberač “D“ DN 400 na Sládkovičovej ulici.
  - Obytný súbor RD „Nad Zimným štadiónom“. Táto lokalita sa odkanalizuje do zberača „D“ DN 600.pred napojením na odľahčovaciu komoru AD -1.
  - Obytný súbor BD„Centrum II - dostavba“ sa napojí na jestvujúcu kanalizáciu DN 400 a 800, pred napojením týchto do zberača“B“.
  - Obytný súbor RD a vybavenosti „Pod krížom,“ Pre túto lokalitu sa rieši delená kanalizácia. Splačková kanalizácia bude gravitačne prepojená na čerpaciu stanicu č.2 odkiaľ sa vody prečerpajú do zberača „E“. Čerpaciu stanicu č.s.1 nebudovať.
  - Obytný súbor RD „Jesenského ulica“, rieši sa odkanalizovanie delenou kanalizáciou do zberača „C“ DN 600 na Jesenského ulici. Územím tejto lokality prechádza trasa odľahčovacej komory OK - C1. Ochranné pásmo potrubia je podľa STN 73 6701 v šírke 2m na obe strany vonkajšieho priemeru potrubia.

- Obytný súbor RD ,BD a vybavenosti "Šibeničný vrch – Nový Žiar". Pre túto lokalitu sa navrhuje delená kanalizácia. Splašková kanalizácia sa zaústi do zberača „E“ DN 1200. Časť navrhovanej lokality smerom k Starej Kremničke sa prečerpá do navrhovanej kanalizácie územia medzi vodojemami.
  - Obytný súbor RD,BD a vybavenosti "Pod Šibeničným vrchom", pre túto lokalitu sa tiež navrhuje delená kanalizácia zo sieťou uličných stôk zaústených do zberača „E“ vo viacerých bodoch.
  - Obytný súbor RD "Slnečná stráň" navrhuje sa odkanalizovať delenou kanalizáciou s napojením na navrhovanú čerpaciu stanicu č.2.
  - Podkrovné byty sa odkanalizujú do stôk v blízkosti objektov kde budú realizované.
- Rekreačné územie, navrhované rozvojové lokality rekreácie a športu. Pre tieto lokality sa rieši delená kanalizácia. Výnimkou su objekty lokalizované v zastavanom území mesta a v CMZ.
    - Rekreačný areál „Prímestský potok“ sa odkanalizuje do jestvujúcich stôk povodia zberača „D“.
    - Rekreačný areál „Lutílský potok“ sa odkanalizuje do stôk povodia zberača „B“.
    - Športovo rekreačný areál „Pri parku“ a „CMZ mesta“ bude napojený na jestvujúce stoky v blízkosti jednotlivých lokalít.
    - Športovo rekreačný areál „Slnečná stráň“ sa odkanalizuje do navrhovanej čerpacej stanice č.2 .
    - Rekreačné lokality „Podháň“ – „Lesopark“ navrhujeme napojiť na stoky povodia zberača „E“.
    - Stredisko rekreácie a turizmu „Šášovské Podhradie“ navrhujeme riešiť v súlade s návrhom „Štúdie Žiar nad Hronom verejná kanalizácia a ČOV“ prečerpaním odpadových vôd do kanalizácie mesta .
    - Rekreačné lokality „Kupča“ a „Žiarský rybník“ navrhujeme riešiť samostatnými domovými ČOV.

Okrem uvedených riešení je možnosť separátnych riešení likvidácie odpadových vôd z jednotlivých objektov. Odpadové vody z reštauračných zariadení a parkovísk pred napojením na verejnú kanalizáciu musia byť prečistené na odlučovačoch tukov a ropných látok.

- Výrobné územie, rozvojové lokality priemyselnej a stavebnej výroby a skladového hospodárstva
  - Navrhovaný okrsok „Sever“ bude odkanalizovaný delenou kanalizáciou zo zaústením splaškových odpadových vôd do mestskej kanalizácie na konci ulice SNP potrubím DN 500.
  - Navrhovaný výrobný okrsok „Farské lúky“. Preberá sa riešenie Doplnku ÚPN HSA Žiar nad Hronom. Splaškové odpadové vody stokou dĺžky cca 400m budú odvedené do čerpacej stanice, ktorou sa vody prečerpajú do kanalizačného zberača „A“ mestskej kanalizácie. Výstavba cesty R1 si vyžiada realizáciu preložky kanalizačného zberača A podľa spracovanej projektovej dokumentácie.
  - Výrobný okrsok „Šášovské Podhradie“ sa navrhuje riešiť výtlačným potrubím a dopraviť odpadové vody do mestskej kanalizácie.
  - Výrobný okrsok „Horné Opatovce“ sa navrhuje napojiť na kanalizáciu a ČOV ZSNP. Nakoľko ZSNP a.s. nemá v súčasnosti voľnú kapacitu zariadení a do kanalizácie ZSNP a.s. môžu byť zaústené odpadové vody len po ich prečistení, je potrebné vo výrobnom okrsku realizovať výstavbu samostatných ČOV.
  - Výrobný okrsok „ZSNP – SLOVALCO, “ bude odkanalizovaný do vlastného kanalizačného systému s ČOV.
  - Priemyselný park „Za kalovým poľom“.

Projekčná kancelária Coproject Bratislava v roku 2006 spracovala pre navrhovaný Priemyselný park „Štúdiu zastavateľnosti územia“, ktorá rieši pre toto územie delenú kanalizáciu. Splaškové odpadové vody z jednotlivých areálov budú odvádzané splaškovou kanalizáciou a zaústené do zberačov, ktoré sa zaústia do kmeňovej stoky „A“ DN 1200, ktorá odvádzá odpadové vody na mestskú ČOV. Preložka zberača „A“ v dĺžke 945 m podľa uvedenej štúdie sa nebude realizovať, v ÚPN je uvažované zo zmenou územného riešenia (zastavovacích plánov) jednotlivých výrobných areálov. Dažďové odpadové vody sa odvedú do dažďovej nádrže a odtiaľ sa prečerpajú do Hrona. .

Dažďové odpadové vody z riešených rozvojových lokalít v meste, kde sa navrhuje delená kanalizácia ,budú odvedené rigolmi do miestnych tokov a do Lutilského potoka. Rekonštrukcia kapacitne nevyhovujúcich stôk, zberača „A“ (sanácia

balastných vôd) a modernizácia odľahčovacích komôr sa zrealizuje podľa vyššie menovanej štúdie. V popise riešenia sa uvádzajú označenia zberačov jestvujúcej kanalizácie podľa podkladov prevádzkovateľa. „Štúdia“ udáva odlišné označenia. Štúdia konštatuje, že ani po napojení okolitých obcí nebude kapacita jestvujúcej ČOV kapacitne vyťažená. Navrhuje sa rozšírenie ČOV, ktoré je zamerané na skvalitnenie jej prevádzky. Jedná sa o nasledovné objekty:

1. Prijímacia stanica fekálií
2. Chemické odstraňovanie fosforu
3. Nadstavba prevádzkovej budovy
4. Biologické odstraňovanie fosforu
5. Terciálny stupeň čistenia
6. Nový uzáver vo vypínacej komore
7. Rekonštrukcia merania prítoku z dažďovej nádrže
8. Merná šachta na prítoku
9. Uskladňovacia plocha pre odvodnený kal
10. Zmena softvérového vybavenia dispečingu
11. Jemné hrablice

Ochranné pásmo kanalizačného potrubia podľa Zákonom č. 442/2002 je 1,5 m do priemeru 500 mm a od 500 mm 2,5 m od vonkajšieho okraja potrubia na obe strany. V tomto pásme je možné robiť akúkoľvek stavebnú činnosť len so súhlasom správcu kanalizácie. Nad vybudovanou kanalizáciou sa **nesmú** vybudovať žiadne podzemné a nadzemné stavby, vysádzať stromy aby korene nevnikli do stôk a realizovať stavby, ktoré by negatívne ovplyvnili stoku. Okrem toho musí byť zabezpečený prístup ku kanalizačným šachtám. Navrhované riešenia sú znázornené vo výkrese č.3 Návrh technickej infraštruktúry, vodné hospodárstvo v M 1 : 5 000.

1.3.) Vodné toky

Intravilánom mesta Žiar nad Hronom preteká vodný tok Hron, číslo toku 007 a Lutilský potok č. 306, ktoré sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku š. p., OZ Banská Bystrica. Menované vodné toky sú v zmysle vyhlášky MP SR 211/2005 zaradené medzi vodohospodársky významné vodné toky. Na riešenom území je na toku Hron v rkm 129,96 - 131,88 vybudovaná úprava toku

s obojstranným ohradzovaním na Q_{20} ročnú veľkú vodu. Účelom úpravy je ochrana areálu ZSNP a. s. a poľnohospodárskej pôdy. Úprava bola realizovaná na $Q_{\max} = 650 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ s bezpečnosťou 0,6 m, šírka v dne je 52,5, sklon svahov je 1 : 2. Súčasťou úpravy toku Hrona je aj ľavostranná hrádza dĺžky 0,650 km.

Na toku Lutila v rkm 0,00 – 0,99 je vybudovaná obojstranná korytová úprava pravostranným ohradzovaním. Úprava v danom úseku bola projektovaná ako súčasť regulácie Hrona. Profil koryta bol dimenzovaný na $Q_{\max} = 83,00 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$, šírka v dne 10,0 m, sklon svahov 1 : 2, opevnenie lomovým kameňom a vrbovým krytom. Ochrana územia je zabezpečená na Q_{50} ročnú veľkú vodu. V rkm 1,32 – 1,84 je priečny profil upraveného koryta lichobežníkový, šírka v dne 10,0 m, sklon svahov 1 : 2, vo výške 1,0 m sú lavičky šírky 3,5 m so sklonom 1 : 20, opevnenie prefabrikátmi, v rkm 0,500 je vybudovaný sklz. Ochrana územia je zabezpečená na Q_{50} ročnú veľkú vodu. V rkm 1,84 – 2,16 je úprava vybudovaná za účelom ochrany priľahlej časti intravilánu mesta a poľnohospodárskej pôdy na $Q_{100} = 110,0 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. Priečny profil koryta je dvojité lichobežník, šírka v dne 10,0 m, sklon svahov nad bermou 1 : 2, 5. Svah kynety je opevnený cestnými panelmi a dvomi radmi polovegetačných prefabrikátov. Ochrana územia je zabezpečená na prehodený návrhový prietok Q_{100} ročnú veľkú vodu.

Ďalšie toky pretekajúce riešeným územím nachádzajúce sa v správe SVP š. p. sú ľavostranné prítoky Lutilského potoka – Lehotský potok č. 333, Kosorínsky potok č. 327 a jeho ľavostranný prítok Veľké Pole č. 328, Kopernica č. 311 a jej pravostranný prítok Slaský potok č. 313 a ľavostranný prítok Kopernice č. 312, štyri ľavostranné prítoky Lutilského potoka pod č. 307, 308, 309, 310. V správe SVP š. p. sa ďalej nachádzajú toky zaústňujúce do Hrona pravostranné prítoky Prímestský potok č. 305, Panský potok č. 303 a ľavostranný prítok kanál Vieska č. 304. Potok Zváraliská č. 301 sa nachádza v správe SVP š. p. okrem úseku v časti ZSNP. Menované toky sú neupravené a zaradené medzi drobné vodné toky. Ostatné toky nachádzajúce sa na riešenom území sú v správe Lesov SR š. p. Banská Bystrica.

Pri riešení koncepcie rozvoja územia z hľadiska vodných tokov a odtokových pomerov bolo potrebné prehodnotiť kapacitu jestvujúcich upravených úsekov tokov, zhodnotila sa ochrana intravilánu mesta a územia uvažovaného pre územný rozvoj z hľadiska ochrany pred povodňami a rešpektovala sa plánovaná MVE Žiar nad Hronom. S ohľadom na skutočnosť, že došlo zo strany SVP š. p. k prehodeniu

prietokov sa v rámci vodohospodárskej koncepcie navrhli jednotlivé nasledovné ochranné opatrenia. ÚPN mesta navrhuje:

- Na toku Hron v rkm 129,60 – 132,40 sú v súčasnosti vybudované ochranné opatrenia nepostačujúce. Navrhuje sa dobudovať pravostrannú ochrannú hrádzu v dĺžke 0,76 km. Na ľavej strane v dĺžke 1,6 km je potrebné zvýšiť jestvujúce ochranné hrádze na prehodnotené Q_{100} s bezpečnosťou + 0,6 m. V rámci výstavby rýchlostnej komunikácie R1 v úseku Žarnovica – Šášovské Podhradie sa navrhuje realizovať prevýšenie ľavostrannej ochrannej hrádze (tzv. Opatovská hrádza) na Q_{100} ročnú veľkú vodu. Navrhuje sa vybudovať pravostrannú ochrannú hrádzu v úseku sútok s Lutilským potokom – Slnčná stráň na Q_{100} ročnú veľkú vodu na ochranu rozvojového obytného a rekreačného územia.
- Územie priemyselného parku „Za kalovým poľom“ sa nachádza v inundačnom pásme Hrona. V rámci riešenia rýchlostnej komunikácie R1, cestné teleso a zároveň ochranná hrádza rieši aj protipovodňovú ochranu územia. Na zamedzenie prítoku pri zvýšenej hladine v Hrone a prietoku Q_{100} sa navrhuje v rámci riešenia rýchlostnej komunikácie neriešiť priepusty popod cestu na odvedenie vnútorných vôd a to:
  - v km 11,33 – rkm 126,00
  - v km 11,75 – rkm 126,52
  - v km 12,50 – rkm 126,91

Tým, že sa nebudú riešiť tieto priepusty, zamedzí sa zatopeniu územia priemyselného parku pri zvýšených hladinách v Hrone. Na odvedenie vnútorných vôd, zachytenie priesakových vôd pri zvýšení hladiny vôd v Hrone a zachytenie vzdutia podzemných vôd sa navrhuje v záujmovom území priemyselného parku pozdĺž rýchlostnej cesty R1 realizovať priesakový kanál (v rkm 125,585 – 127,30) dĺžky 1715,0 m. Na konci kanála sa navrhuje čerpacia stanica, ktorá bude prečerpávať vody do Hrona počas zvýšenej hladiny v toku. Pri prietoku Q_{100} v Hrone vzniká vzdutá hladina v kanáli „Vodoteč č. 6“ a tým bude zaplavovaná časť záujmového územia priemyselného parku. Aby územie nebolo zaplavované počas prietoku Q_{100} , navrhujeme pozdĺž kanála „Vodoteč č. 6“ vybudovať pravobežnú ochrannú hrádzu dĺžky 480,0 m na Q_{100} ročnú veľkú vodu s bezpečnosťou + 0,50 m.

- Navrhovaná výstavba vodného diela, MVE Žiar nad Hronom v rkm 130,137 si vyžiada úpravy vodného toku Hrona.
- **Úprava koryta Hrona nad VD**
Výstavba MVE si vyžiada úpravu, prehĺbenie pred vtokovým prahom hate v dĺžke 50 – 75 m. Koniec úpravy dna siaha po cestný most cez Hron.
- **Úprava ľavostrannej hrádze nad vodným dielom**
Ľavostranná hrádza sa navrhuje upraviť nadvýšením pôvodnej jestvujúcej hrádze min. 0,5 m nad úroveň Q_{100} od vodného diela až po cestný most. V úseku od vodného diela až po km 1,86 je kóta koruny hrádze 246,50 m n. m. Potom koruna hrádze v závislosti na Q_{100} stúpa v požadovanom sklone. V úseku od vodného diela v dĺžke asi 300 m bude hrádza nadvýšená asi o 0,5 – 0,7 m a postupne prejde do pôvodnej nivelety koruny. Navrhovaná šírka hrádze je 5,0 m. Návodný svah je v sklone 1 : 2 a opevnený po úroveň Q_{100} balvanitým opevnením hr. 0,8 m, ktoré je pod úrovňou dna zakončené stabilizačnou pätkou v hrúbke 1,0 m na vzdialenosti 2,0 m. Nad opevnením až po korunu hrádze je prísyp hlinou.
- **Úprava pravostrannej hrádze nad vodným dielom**
Pravostranná hrádza je vybudovaná od vodného diela v km 1,55 po cestný most v km 2,35. Jej funkciou je ochrana územia pred Q_{100} ročnou veľkou vodou. Hrádza vyžaduje lokálne úpravy nivelety vzhľadom na hladinu veľkých vôd. Šírka koruny hrádze je 5,0 m. Návodný svah je v sklone 1 : 2 a opevnený po úroveň Q_{100} balvanitým opevnením hr. 0,8 m, ktoré je pod úrovňou dna zakončené stabilizačnou pätkou v hrúbke 1,00 m na vzdialenosť 2,00 m. Nad opevnením až po korunu hrádze je prísyp hlinou.
- **Úprava koryta pod vodným dielom**
Úprava koryta pod VD je navrhovaná v dĺžke 1450 m. Dno v osi je na kóte 238,30 m n. m. Pod vodným dielom je dno tvarované do umelého výlomu v sklonoch 1 : 4 v dĺžke 4 m a s protiprahom v sklone 1 : 10 v dĺžke 10m. Koryto bude v dne upravené do lichobežníkového tvaru od kóty 238,30 po existujúce dno. Pod vodným dielom bude koryto v dne šírky 40 m a postupne bude upravené do šírky v dne 30 m.
- **Úprava ľavostrannej hrádze pod vodným dielom**
Ľavostranná hrádza je upravená na kótu 245,50 v úseku od vodného diela po nový limnigraf čo je úsek dlhý 250 m. Šírka koruny hrádze je 5,0 m. Návodný

svah je v sklone 1 : 2 a opevnený po úroveň Q_{100} balvanitým opevnením hr. 0,8 m, ktoré je pod úrovňou dna zakončené stabilizačnou pätkou v hrúbke 1,00 m na vzdialenosť 2,00 m. Nad opevnením až po korunu hrádze je prísyp hlinou.

- **Úprava pravostrannej hrádze pod vodným dielom**

Pravostranná hrádza je upravená od vodného diela až po zaústenie starej Lutily pod vodným dielom. Úprava začína napojením na pravé výtokové krídlo MVE a končí na úprave zaústenia starej Lutily do Hrona. Pravostranná hrádza je upravená na kótu 245,50 v úseku od vodného diela po nový limnigraf čo je úsek dlhý 250 m. Šírka koruny hrádze je 5,0 m. Návodný svah je v sklone 1 : 2 a opevnený po úroveň Q_{100} balvanitým opevnením hr. 0,8 m, ktoré je pod úrovňou dna zakončené stabilizačnou pätkou v hrúbke 1,00 m na vzdialenosti 2,00 m. Nad opevnením až po korunu hrádze je prísyp hlinou.

- **Zaústenie pravostranného prítoku starej Lutily**

Vplyvom úprav dna v toku Hron pod vodným dielom je potrebné upraviť zaústenie pravostranného prítoku Lutila v km 1,29, dôvodom čoho je vhodné nasmerovanie vodného prúdu do toku.

Na navrhované vodné dielo MVE bola v XII/2006 spracovaná Vodotikou a. s. dokumentácia pre územné rozhodnutie. Navrhovanou výstavbou rýchlostnej komunikácie R1, vodného diela MVE Žiar nad Hronom a dobudovaním ochranných hrádzi dôjde k ochrane jestvujúceho zastavaného územia a navrhovaného rozvojového výrobného územia priemyselného parku na Q_{100} ročnú veľkú vodu.

- Na Lutilskom potoku v rkm 0,00 – 1,50 v ústí do Hrona SVP š. p. sa navrhuje rekonštrukcia vybudovanej úpravy. V rozvojom programe investícií SVP š. p. na roku 2006 – 2011 sa navrhuje úprava Kopernického potoka mimo riešeného územia pod názvom Lutila – úprava Kopernického potoka rkm 0,10 – 1,00. Jedná sa o neupravenú časť Kopernického potoka v obci Lutila, kde dochádza pri zvýšených vodných stavoch k vybrežovaniu vôd z koryta, podmývaní svahov a príľahlých pozemkov a ohrozeniu rodinných domov. ÚPN mesta navrhuje v celom úseku na k.ú. Žiar nad Hronom z dôvodov ochrany navrhovaného rozvojového obytného územia úpravu Lutilského

potoka na prehodnotený prietok Q_{100} ročnej veľkej vody. Úprava ostatných malých vodných tokov v správe SVP š. p. a Lesov SR š. p. sa v ÚPN mesta navrhuje na úpravu na území dotknutom navrhovaným obytným a rekreačným územím. malú vodnú elektrárňu (MVE) Lutilský potok ÚPN mesta rešpektuje a zachováva. ÚPN mesta Žiar nad Hronom akceptuje stanovisko SVP š.p. OZ Banská Bystrica že súčasná existencia a prevádzka dvoch vodných stavieb MVE Žiar nad Hronom a MVE Lutilský potok je možná. Problematikou zostáva efektívnosť využitia HEPu v prípade, že MVE Žiar nad Hronom bude prevádzkovaná pri maximálnej prevádzkovej hladine 245,80 m.n.m. a úroveň maximálnej dolnej prevádzkovej hladiny na MVE Lutila by bolo na kóte 244,54 m.n.m. Doriešenie vzájomnej negácie týchto 2 MVE je vecou investorov vodných stavieb a povoľujúceho orgánu. Pre ďalší rozvoj mesta jeho obytného, výrobného a rekreačného územia je potrebné zachovať ochranné pásma pozdĺž tokov, kde v zmysle Zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov podľa §49 môže správca vodného toku a správy vodných stavieb, alebo zariadení užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary.

V ÚPN mesta je zabezpečená ochrana inundačného územia vodného toku Hrona a Lutilský potok u navrhovaných rozvojových lokalít. Do doby realizácie úpravy vodného toku, do doby realizácie ochranných hrádzí je potrebné zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti v súlade so zákonom o ochrane pred povodňami č. 666/2004 Z. z. Vo výkrese č.3 – Návrh technickej infraštruktúry, Vodné hospodárstvo je vyznačená hranica inundačného územia toku Hron.

- Hydromelioračné zariadenia

Na základe vyjadrenia Hydromeliorácií š. p. Bratislava sa na k. ú. Žiar nad Hronom nachádzajú nasledovné prítoky Lutilského potoka evidenčné číslo 5312 030.02, 3512 030.04, 5312 057.01, 5312 057.02, 5312 58.01 a 5312 74.01 v správe Hydromeliorácií š. p., na k. ú. Horné Opatovce vodné odvodňovacie kanály evid. č. 5312062.01 a na k. ú. Šášovské Podhradie odvodňovací kanál evid. číslo 5312 044 001, ktorý bol vybudovaný v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Šášovské

Podhradie“ v roku 1967 v dĺžke 1,5 km a odvodňovací kanál, evid. číslo 534 045 001, ktorý bol vybudovaný v roku 1969 v dĺžke 0,608 km. Pri odvodňovacích kanáloch a tokoch v správe Hydromeliorácie š. p. je potrebné dodržať 5,0 m ochranné pásmo od brehovej čiary pozemkov.

V ÚPN mesta výstavbou obytného územia na rozvojových lokalitách „Pod Šibeničným vrchom“ budú dotknuté nasledovné hydromelioračné zariadenia.

V k.ú. Žiar nad Hronom

- kanál krytý (evidenčné č. 5312 123 001) vybudovaný v roku 1981 o celkovej dĺžke 0,275 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Lutila“ v západnej časti k.ú.,
- kanál (evidenčné č. 5312 074 001) vybudovaný v roku 1974 o celkovej dĺžke 2,3 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Lutila“ v severozápadnej časti k.ú.,
- kanál „A“ (evidenčné č. 5312 057 001) vybudovaný v roku 1962 o celkovej dĺžke 1,324 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Žiaru nad Hronom“ východne od toku Lutila,
- kanál „B“ (evidenčné č. 5312 057 002) vybudovaný v roku 1962 o celkovej dĺžke 0,239 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Žiaru nad Hronom“ východne od Lutiského potoka

Uvedené melioračné kanály východne od Lutiského potoka navrhuje ÚPN mesta preložiť (navrhuje sa zmena trasy) a prebudovať na dažďovú kanalizáciu, ostatné hydromelioračné zariadenia zachovať. Problematik preložiek hydromelioračných kanálov doriešiť v dieľčej ÚPD alebo ÚPP.

V k.ú. Horné Opatovce

- kanál „A“ (evidenčné č. 5312 062 001) vybudovaný v roku 1971 o celkovej dĺžke 1,540 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Lehôtka pod Brehmi“

Navrhuje sa vybudovať po severnom okraji obytnej zóny „Pod Šibeničným vrchom“ a „Šibeničný vrch“ hydromelioračný kanál na odvedenie vôd z povrchového toku (prívalových vôd). Návrhom ÚPN mesta hydromelioračné kanály na k. ú. Horné Opatovce a Šášovské Podhradie nebudú dotknuté.

1.4.) Vodné zdroje

Na riešenom území sa nachádzajú nasledovné vodné zdroje:

- vodné zdroje, „záchytný zárez ZSNP a.s. Žiar nad Hronom“. Menované vodné zdroje sa nachádzajú na k. ú. Žiar nad Hronom a k. ú. Ladomerská Vieska. Pásma hygienickej ochrany (PHO I. a II. stupňa vnútorné a vonkajšie) boli vyhlásené rozhodnutím Obvodného úradu ŽP v Žiari nad Hronom č. ŽP – 474/9 – ŠVE zo dňa 07. 09. 1993,
- vodné zdroje pramene „1 – 4 Horné Opatovce“. Na menované vodné zdroje bol v roku 1992 spracovaný Návrh pásiem hygienickej ochrany (PHO I. a II.)

Menované vodné zdroje včítane PHO sú rešpektované v ÚPN mesta. Rozhodnutím Okresného úradu v Žiari nad Hronom, odbor ŽP č. 99/14522 zo dňa 04. 11. 1999 boli zrušené rozhodnutia vydané bývalým ONV, odbor PLUH v Žiari nad Hronom, por. č. PLUH 1541/89 zo dňa 16. 06. 1989 o vyhlásení PHO vodných zdrojov, studne v lokalite „Ľavobrežná“ a „Farské lúky“ pre Žiar nad Hronom a to v celom rozsahu. Na k. ú. Žiar nad Hronom, Horné Opatovce a Šášovské Podhradie je v ÚPN mesta rešpektované ochranné pásmo II. stupňa prírodných liečivých zdrojov ďalej len (PLZ) v Sklených Tepliciach vyhlásené vyhláškou MZ SR č. 57/2004 Z. z. z 31. 01. 2005. Riešené územie zasahuje do ochranného pásma II. stupňa PLZ v Sklených Tepliciach. Dotknuté je predovšetkým k.ú. Horné Opatovce, kde ÚPN mesta navrhuje rekonštrukciu jestvujúcich výrobných areálov, nový rozvoj výrobného územia, rozvoj priemyselného parku navrhuje sa nová skládka odpadov ktorý nie je nebezpečný. Uvedené činnosti nie sú v priamom rozpore s požiadavkami na ochranu prírodných liečivých zdrojov a PLK podľa zákona č. 538/2002 Z.z. Podľa tohto zákona je však v ochrannom pásme II. stupňa PLZ zakázané vykonávať činnosti, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť fyzikálne, chemické, mikrobiologické a biologické vlastnosti prírodnej liečivej vody. Z horemenovaných dôvodov:

- navrhované aktivity výrobného územia vo výrobnom okrsku Horné Opatovce a v priemyselnom parku „Za kalovým poľom“ nové výrobné aktivity vo výrobnom okrsku ZSNP – SLOVALCO budú riešené len za použitia najnovších technológií a procesov tak, aby sa dôslednými a účinnými opatreniami obmedzil vplyv priemyselných prevádzok na podzemné vody a znečisťovanie ovzdušia. Novou výrobnou priemyselnou činnosťou na riešenom území mesta nesmie dojsť k ovplyvňovaniu PLZ v Sklených

Tepliciach alebo v ovplyvňovaní kvality ovzdušia v záujmovom území teda aj v neďalekom kúpeľnom meste.

- navrhované aktivity v odpadovom hospodárstve musia byť riešené tak aby sa v maximálnej miere vylúčila možnosť kontaminácie podzemných vôd a vylúčila možnosť ovplyvnenia PLZ v Sklených Tepliciach.

1.5.) Vodné diela

V súčasnosti je na Lutilskom potoku rozostavaná MVE (číslo hydrologického povodia 4 – 23 – 04 – 045). ÚPN mesta menovanú MVE rešpektuje a zachováva. Navrhuje sa výstavba nového vodného diela MVE Žiar nad Hronom v rkm 130. Cieľom vodného diela je využitie hydroenergetického potenciálu rieky Hron. Ďalšou doplnkovou funkciou je ochrana územia pred povodňami, rozvoj rekreácie a športového rybolovu. Vodné dielo je navrhované ako prihaťová MVE. Strojovňa MVE sa navrhuje pri pravom brehu, hať v koryte smerom k ľavému brehu. Hať bude trojpólová. V ostrovnom pilieri je navrhovaný biokoridor. Navrhované technické parametre MVE sú nasledovné:

Hať:

Počet polí (uzáverov)	3
Hradiaca výška	6,80 m
Šírka haťového poľa	12,00
Hradiaca konštrukcia	segment s klapkou 12,00 x 5,00 + 1,80 m
Kóta prahu	239,00 m n. m.
Kóta max. prevádzkovej hladiny	245,80 m n. m.
Kóta hladiny pri Q_{100}	245,12 m n. m.
Kóta koruny piliera	248,50 m n. m.

Malá vodná elektráreň:

Umiestnenie	medzi pravým brehom a haťou
Maximálna horná prevádzková hladina	245,80 m n. m.
Minimálna horná prevádzková hladina	244,50 m n. m. (neovplyvní MVE na Lutile)
Návrhový prietok	2 x 30,00 m ³ .s ⁻¹
Návrhový spád brutto	6,01 m pri $Q = 30$ m ³ .s ⁻¹ 5,49 m pri $Q = 60$ m ³ .s ⁻¹
Maximálny netto spád	5,30 m pri $Q = 60$ m ³ .s ⁻¹

Inštalovaný výkon	2 x 1.315 kW
Dosiahnuteľný výkon	2.630 kW
Výroba elektrickej energie v priemerne mokrom roku	9.671 MWh

Na vodné dielo MVE Žiar nad Hronom bola Vodotikou a.s. v XII/2006 spracovaná dokumentácia pre územné rozhodnutie. MVE bude prevádzkovaná pri hornej hladine 244,50 m n. m. Výstavba hate musí byť technicky upravená tak, aby umožnila športové splavovanie toku Hrona. Ďalšie vodné diela ÚPN mesta nenavrhujeme.

Zakazuje sa výstavba vodných diel na toku Hrona v úseku od cestného objektu cesty I/50 po ústie potoka Rudnica z dôvodu ochrany prírody a krajiny. Jedná sa o najcennejší neupravený tok Hrona v prirodzenom koryte, kde výstavba vodných diel by si vyžadovala primárny zásah do územia CHKO (k.ú. Šášovské Podhradie) Štiavnicke vrchy.

2.) Zásobovanie elektrickou energiou

2.1.) Charakteristika súčasného stavu zásobovania elektrickou energiou

Východiskové podklady v etape prieskumov a rozbor mesta Žiar nad Hronom poskytli Slovenská elektrizačná prenosová sústava a. s. a Stredoslovenská energetika a. s. Žilina. Rozsah východiskových podkladov vydaných v textovej a analógovej forme nezodpovedá v plnom rozsahu požiadavkám na rozsah a obsah ÚPN obcí podľa vyhlášky č. 55/2001 Z.z. MŽP SR o ÚPD a ÚPP. V rámci obchodného tajomstva neboli poskytnuté údaje o TS (transformačné stanice) ich type a výkone. Na riešenom území mesta sa nachádzajú dve ES 110/22 kV Žiar nad Hronom ktoré sú v majetku SSE a. s. a ES SLOVALCO a. s. Západne od mesta Žiar nad Hronom sa nachádza ES Horná Ždaňa 400/110 kV. Severným okrajom riešeného územia prechádza existujúce nadzemné elektrické vedenie 400 kV vedenie V. 493 Horná Ždaňa – Sučany, ktoré je v správe Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy (ďalej len SEPS) a.s.

Do správy SEPS a. s. patria vedenia 2 x 110 kV Horná Ždaňa – SLOVALCO a. s. V. 7527/7528 a V. 7529/7530. Do správy Stredoslovenskej energetiky a.s. Žilina patria vedenie 2 x 110 kV č. 7885/7886 prechádzajúce po severnom, západnom

a južnom okraji výrobného okrsku ZSNP – SLOVALCO, vedenia 110 kV ES Horná Ždaňa – ES Žiar nad Hronom č. 7523, 7524, 7526, vedenie 110 kV č. 7501 prechádzajúce z ES Žiar nad Hronom po západnom okraji k.ú. a 2 x 110 kV vedenia č. 7817/7503 zasahuje východnú hranicu zastavaného územia mesta a prechádzajúce cez Šibeničný vrch, Slnecnú stráň smerom na Zvolen. Podľa schválených ZaD ÚPN VÚC Banskobystrického kraja plánuje SEPS a.s. v záujmovom území mesta výstavbu nového 2 x 400 kV vedenia PVE Ipeľ – Horná Ždaňa – Bočáca (SUEN Nováky) situovaného súbežne s existujúcim 400 kV vedením V 493 Horná Ždaňa – Sučany. Pre jestvujúce a plánované elektroenergetické zariadenia prenosovej a distribučnej sústavy je potrebné v ÚPN mesta v súlade so zákonom č. 656/2004 Z.z. rešpektovať u vedenia 400 kV 25 m ochranné pásmo, u 110 kV vedenia 15 m ochranné pásmo od krajného vodiča a u 220 kV elektrického vedenia 20 m ochranné pásmo. Ochranné pásmo ES s napätím 110 kV a viac je 30 m kolmo od oplotenia. Menované trasy VVN vedení sú zakreslené vo výkrese č. 4 – Návrh energetiky v M 1 : 5 000 a vo výkrese č. 9 - Širšie vzťahy, návrh záujmového územia.

Mesto Žiar nad Hronom je v súčasnosti zásobované elektrickou energiou z elektrickej stanice ES 110/22 kV Žiar nad Hronom pomocou jestvujúcich VN vedení (22kV vonkajších elektrických vedení). Elektrická stanica ES Žiar nad Hronom je pripojená na VVN sústavu Stredoslovenskej energetiky a. s. 110 kV elektrickými vedeniami VN č. 7501, 7503, 7817, ktoré prechádzajú po západnej, severnej a východnej strane intravilánu mesta. ES Žiar nad Hronom je prepojená z ES Horná Ždaňa 400/110 kV vedeniami 110 kV č. 7523, 7524, 7525, 7526. ES Žiar nad Hronom - SLOVALCO je prepojená z ES Horná Ždaňa 110 kV vedenia č. 7527, 7528, 7529, 7530. Z ES Žiar nad Hronom – SLOVALCO po západnej strane odkaliska ZSNP smerom južným prechádza 2 x 110 kV vedenia č. 7885, 7886. Koridory 110 kV elektrických vedení so svojimi ochrannými pásmami sú v ÚPN mesta rešpektované. Pre účely výrobného územia v plánovanom priemyselnom parku sa plánuje nová ES 110/22 kV umiestnená v blízkosti ES Žiar nad Hronom.

Dodávka elektrickej energie pre jednotlivých odberateľov je zabezpečovaná sieťou stožiarových a murovaných transformačných staníc (TS) VN/NN, ktoré sú napojené na vonkajšie a káblové 22 kV elektrické vedenia. Na riešenom území sa nachádzajú distribučné transformačné stanice 22/04 kV patriace SSE a. s. a cudzie. Najväčším odberateľom elektrickej energie v meste a celom okrese je SLOVALCO a.

s. Žiar nad Hronom. SSE a.s. z hľadiska obnovy a rozvoja elektrických energetických zariadení v meste Žiar nad Hronom v súčasnosti neplánuje žiadne nové investície a vedenia. Vzhľadom k tomu, že SSE a. s. neposkytla v rámci prípravných prác mesta Žiar nad Hronom zoznam, typ a výkony distribučných transformačných staníc, a považuje tieto údaje za súčasť obchodného tajomstva je táto skutočnosť zohľadnená pri spracovaní koncepcie zásobovania elektrickej energie v ÚPN mesta.

VN vedenia sú na riešenom území realizované ako vzdušné vonkajšie a káblové vedenia s uložením v zemi. Distribučných transformačných staníc (TS) je na území mesta 32 murovaných a 42 stožiarových. Trasy jestvujúcich VN vedení a umiestnenie distribučných jestvujúcich transformačných staníc je vyznačené vo výkrese č. 4 – Návrh energetiky v M 1 : 5 000. Jedná sa o nasledovné trasy a koridory 22 kV elektrických vedení:

- koridor 22 kV elektrických vonkajších vedení č. 303, 304 a 331 z ES Žiar nad Hronom pozdĺž toku Hrona smerom východným na Šášovské Podhradie,
- koridor 22 kV vonkajších elektrických vedení č. 312 a č. 411/412 po západnom a severnom okraji intravilánu mesta,
- koridor 22 kV vonkajších elektrických vedení č. 397 a 372 z ES Žiar nad Hronom po severnom, východnom a južnom okraji výrobného okrsku ZSNP – SLOVALCO.

V súčasnosti sa pripravuje rekonštrukcia 22 kV elektrických vedení č. 397 a 372 smerom na Hliník nad Hronom. Z dôvodov navrhovanej výstavby rýchlostnej komunikácie R1 Žarnovica – Šášovské Podhradie II. etapa sa rešpektujú navrhované preložky 22 kV elektrických vedení č. 303, 304 a 331 v celom dotknutom úseku R1 včítane náväzných preložiek jestvujúcich 22 kV elektrických vonkajších prípojk. Pri ÚPN mesta Žiar nad Hronom boli rešpektované nasledovné územno-technické obmedzenia:

- rešpektujú sa koridory 110 kV a 22 kV elektrického vedenia s ochranným pásmom v navrhovanom priemyselnom parku „Za kalovým poľom“. Navrhované preložky 110 kV a 22 kV elektrického vedenia rešpektujú koncepciu podľa spracovanej „Štúdie zastaviteľnosti územia“,
- rešpektuje sa koridor 110 kV č. 7817/7503 elektrického vedenia v severnej a východnej časti mesta v priestore Šibeničného vrchu. Rozvoj obytného územia na lokalite „Pod Šibeničným vrchom“ a „Šibeničný vrch – Nový Žiar“ si nevyžadujú preložku vedenia č. 7817/7503,

- rešpektuje sa koridor 2 x 110 kV č. 7817/7503 elektrického vedenia cez severnú zastavanú časť mesta, nenavrhuje sa jeho preložka.

Jestvujúce 110 kV a 22 kV elektrické vonkajšie vedenia vytvárajú so svojimi ochrannými pásmami energetické koridory, ktoré prechádzajúce cez riešené územia mesta a budú naďalej limitovať ďalší územný rozvoj mesta.

2.2.) Zdroje elektrickej energie

Návrh ÚPN mesta Žiar nad Hronom navrhuje na rieke Hron v rkm 130 výstavbu vodného diela MVE Žiar nad Hronom. Jedným z účelov výstavby VD Žiar nad Hronom je výroba elektrickej energie. MVE bude spracovávať prietoky toku Hron, ktoré po odovzdaní kinetickej energie odtekajú späť do toku. Na výrobu elektrickej energie sú navrhnuté dve horizontálne Kaplanove turbíny. Maximálny výkon technologického zariadenia je 2 x 1315 kW. Ročne sa predpokladá vyrobiť v MVE 9 671 MWh elektrickej energie. Technické údaje elektrárne sú nasledovné:

Hltnosť turbín:	2 x 30 m ³ .s ⁻¹
Typ turbíny:	Kaplanova horizontálna, PIT
Priemer obežného kola:	D = 2 250 mm
Počet turbín:	2 ks
Typ generátora:	synchrónny
Svorkové napätie:	6 300 V
Výpočtový/menovitý výkon:	1315 kW/1600 kVA
Predpokladaný men. cos φ:	0,8 (prevádzkovaný na cos φ = 0,96 - 1
Predpokladaná účinnosť:	94%

Výkon MVE sa navrhuje vyviesť 22 kV káblovým vedením na kmeňové 22 kV vedenie č. 304, ktoré sa nachádza v blízkosti MVE. Dĺžka 22 kV prípojky bude cca 360 m. V mieste prechodu kábelového vedenia na 22 kV vzdušné vedenie budú na prechodových stĺpoch inštalované zvodiče prepätia. Na vodnom toku Lutila je vo výstavbe MVE.

2.3.) Návrh riešenia zásobovania elektrickou energiou

A.) Návrh nových VN elektrických vedení

V súlade so záväznou časťou ZaD ÚPN VÚC Banskobystrického kraja sa navrhuje realizácia nového 2 x 400 kV elektrického vedenia PVE Ipeľ – Horná Ždaňa – Bošáca (SUEN Nováky) v súbehu s jestvujúcim elektrickým vedením V. 493 horná Ždaňa – Sučany prechádzajúcim severne od riešeného územia.

Na riešenom území ÚPN mesta navrhuje:

- nové vonkajšie káblové 22 kV elektrické vedenie po severnom a východnom okraji navrhovaného rozvojového obytného územia súbežne s trasou 2 x 110 kV elektrické vedenia č. 7817/7503. Nové 22 kV elektrické vedenie sa navrhuje v úseku Slnčná stráň – obytný súbor „Severovýchod“ s napojením sa na jestvujúce 22 kV káblové vedenia na ul. SNP.

Menované 22 kV elektrické vedenie sa navrhuje realizovať pre účely zásobovania elektrickou energiou rozvojových lokalít obytného územia „Pod Šibeničným vrchom“ „Šibeničný vrch – Nový Žiar“ a „Slnčná stráň“.

B.) Návrh úprav a preložiek na jestvujúcich VN vedeniach

Návrh ÚPN mesta Žiar nad Hronom na základe navrhovaného priestorového usporiadania územia mesta a navrhovaného funkčného využitia a dopravného vybavenia územia mesta navrhuje nasledovné úpravy a preložky na jestvujúcom VN vedení:

- jestvujúce 2 x 110 kV vonkajšie elektrické vedenie č. 7885/7886 preložiť na území priemyselného parku do hlavného energetického koridoru v súlade so spracovanou „Štúdiou zastavitelnosti územia priemyselného parku“,
- rekonštruovať ES 110/22 kV Žiar nad Hronom a to na úrovni 110kV aj 22 kV
- navrhuje sa plánovaný priemyselný park „Za kalovým poľom“ pripojiť na elektrickú sieť z navrhovanej priemyselnej rozvodne ES 110/22 kV. Nová rozvodňa je navrhovaná v blízkosti ES Žiar nad Hronom. ES 110/22 kV bude slúžiť pre napojenie priemyselného parku, prepojenie na jestvujúce 110 kV elektrické vedenia a zaokruhovanie s distribučnou sieťou ZSNP a. s. Na území priemyselného parku realizovať preložku 22 kV vonkajších vedení č. 397/372 do energetického koridoru 110 kV elektrických vedení podľa spracovanej štúdie. Navrhuje sa realizovať nové 22 kV káblové elektrické

vedenia slúžiace pre vnútroareálové trafostanice priemyselného parku podľa návrhu ÚPN mesta. Novú ES 110/22 kV riešiť až keď budú známi konkrétni záujemcovia o pripojenie elektrickej siete.

- jestvujúce 22 kV vonkajšie elektrické vedenia č. 303, 304 a 331 preložiť do nového koridoru v úsekoch, ktoré sú v kolízii s plánovanou rýchlostnou cestou R 1 podľa spracovanej dokumentácie pre stavebné povolenie,
- jestvujúce 22 kV vonkajšie elektrické vedenie z kmeňového vedenia č. 331 pozdĺž Lutilského potoka na sídlisko „Pod vršky“ kabelizovať v celom jeho úseku
- jestvujúce vonkajšie 22 kV elektrické prípojky k jestvujúcim TS v južnej časti mesta a smerom na Žiarsky rybník z dôvodov kolízie s plánovanou rýchlostnou cestou R 1 preložiť do nových trás podľa spracovanej dokumentácie pre stavebné povolenie,
- jestvujúce vonkajšie 22 kV elektrické prípojky k jestvujúcim TS v lokalite výrobný okrsok Šášovské Podhradie z dôvodov kolízie s plánovanou rýchlostnou cestou R 1 a križovatkou Šášovské Podhradie preložiť do nových trás podľa spracovanej dokumentácie pre stavebné povolenie,
- jestvujúcu 22 kV vonkajšiu elektrickú prípojku k TS na lokalite „Slnčná stráň“ z kmeňového vedenia č. 304 rekonštruovať na 2 x 22 kV vonkajšie vedenie z dôvodov napojenia navrhovaného 22 kV elektrického vedenia Slnčná stráň – obytný súbor Severovýchod,
- vybudovať novú 22 kV elektrickú kábelovú prípojku z kmeňového 22 kV vonkajšieho vedenia č. 312 pre výrobný okrsok Sever,
- jestvujúce vonkajšie 22 kV elektrické vedenie vo výrobnom okrsku Horné Opatovce kabelizovať v úseku podľa návrhu ÚPN mesta.

Navrhované zmeny budú realizované zemnými 22 kV káblami 3 x AXEKVCEY 1 x 240(185) mm². pri križovaní zemného káblového vedenia s komunikáciou alebo s inými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek.

C.) Návrh zásobovania elektrickou energiou

C.1.) Pre plánované obytné a zmiešané územie, včítane plôch občianskej vybavenosti podľa ÚPN mesta budú výhľadové energetické nároky zabezpečené z nasledovných zdrojov.

- a.) pre plánované dopravné zariadenia a obchodnú vybavenosť typu supermarket pozdĺž cesty III. triedy na Lovču vybudovať novú TS 630 kVA samostatnou VN káblovou prípojkou odbočením z kmeňového 22 kV elektrického vedenia č. 312
- b.) pre rozvojovú lokalitu bytových a rodinných domov „Severovýchod“ s plánovanou výstavbou rodinných a bytových domoch, s plánovanou občianskou vybavenosťou s predpokladaným inštalovaným príkonom 2MVA a predpokladaným súčasným odberom max. 820 kVA sa postavia štyri nové transformačné stanice o výkone 630 kVA (22/04 kV). Transformačné stanice sa napoja 22 kV káblovými vedeniami na jestvujúce 22 kV káblové vedenia na ul. SNP a sídlisku „Pod vršky“. Rešpektuje sa koncepcia zásobovania elektrickou energiou podľa návrhu ÚPN zóny obytný súbor „Severovýchodná časť mesta“
- c.) pre rozvojovú lokalitu rodinných domov Jesenského ulica sa plánovanou výstavbou 35 RD, t. z. 35 b. j. s predpokladaným inštalovaným príkonom 385kVA a predpokladaným súčasným odberom max. 180kVA sa postaví nová stožiarová transformačná stanica TS 630 kVA. Transformačná stanica sa napojí VN káblovou prípojkou z jestvujúceho 22 kV vonkajšieho elektrického vedenia pri potoku Lutila. Rešpektuje sa koncepcia zásobovania elektrickou energiou podľa spracovanej „UŠ RD Jesenského ulica“
- d.) pre navrhovanú dostavbu bytových a rodinných domov, občianskej vybavenosti a dopravných zariadení na ul. Hutníkov (Centrum II.) o kapacite 30 b. j. v BD a 10 RD s predpokladaným súčasným odberom max. 85 KVA sa postaví nová stožiarová TS o výkone 400 kVA (22/04). Menovaná TS sa napojí samostatnou káblovou prípojkou na jestvujúce VN káblové vedenia na ul. Š. Moysesova
- e.) pre navrhovanú výstavbu rodinných domov a občianskej vybavenosti na lokalite „Šibeničný vrch – Nový Žiar“ s plánovanou výstavbou rodinných a bytových domov (495 b.j.) a občianskou vybavenosťou s predpokladaným inštalovaným príkonom 6MVA a predpokladaným súčasným príkonom max. 2,2MVA sa postaví 5 nových stožiarových trafostaníc o výkone 400 – 630 kVA (22/0,4). Menované transformačné stanice sa prepoja novým 22 kV distribučným káblom elektrickým vedením ktorý sa napojí z jestvujúceho

vzdušného 22 kV elektrického vedenia na Partizánskej ulici a zaokruhuje na 22 kV elektrické vedenie na lokalite Pod Donátom.

- f.) Pre navrhovanú rozvojovú lokalitu rodinných a bytových domov a občianskej vybavenosti „Pod Šibeničným vrchom“ o celkovej kapacite 224 b. j. v BD, 310 RD s predpokladaným inštalovaným príkonom 5,8 MVA a predpokladaným súčasným odberom 2,2 MVA sa navrhuje realizovať sedem nových murovaných a stožiarových transformačných staníc o výkone 630 – 1000 kVA (22/0,4 kV). Menované transformačné stanice sa napoja samostatnými VN káblowymi prípojkami na navrhované 22 kV káblové vedenie trasované pozdĺž 110 kV vonkajšieho elektrického vedenia. VN elektrické rozvody k navrhovaným TS realizovať ako káblové s uložením v zemi s prepojením na VN káblové vedenia sídliska „Pod vršky“ a navrhovaného sídliska „Severovýchod“.
- g.) Pre navrhovanú rozvojovú lokalitu rodinných domov a rekreačnú lokalitu „Slnečná stráň“ s predpokladanou výstavbou 30 rodinných domov, 30 rekreačných zariadení rodinného typu o kapacite 120 lôžok, dvoch ubytovacích zariadení o kapacite 70 lôžok a športovej vybavenosti s predpokladaným súčasným odberom 120 kVA sa navrhuje realizovať dve nové stožiarové transformačné stanice o výkone 630 kVA (22/0,4 kV). Transformačné stanice sa napoja samostatnou VN elektrickou prípojkou na VN vedení z kmeňového VN vedenia č. 304.
- h.) Pre navrhovanú výstavbu rodinných domov na lokalite „Pod krížom“ s predpokladanou výstavbou 18 RD, pre navrhovanú dostavbu hlavného športovo rekreačného areálu „Pri parku“ sa predpokladaným výkonom 40 kVA sa postaví nová stožiarová transformačná stanica TS 630 kVA (22/04 kV). Transformačná stanica sa napojí VN káblovou prípojkou z jestvujúceho 22 kV elektrického vedenia pozdĺž toku Lutila.

Pre ďalšie navrhované lokality s novou výstavbou RD, BD, občianskej vybavenosti podľa ÚPN mesta bude potreba elektrickej energie zabezpečená z existujúcich zdrojov s napojením sa na NN elektrické rozvody mesta.

C.2.) Pre plánovanú výstavbu na rozvojových lokalitách výrobného územia a zmiešaného územia výroby a vybavenosti v samostatných výrobných okrskoch budú energetické nároky zabezpečené z nasledujúcich zdrojov:

- Výrobný okrsok Farské Lúky

Pre zabezpečenie energetickej potreby pre nové rozvojové výrobné územie sa navrhujú dve nové stožiarové transformačné stanice TS 22/04 kV, ktoré sa napoja samostatnou VN vonkajšou prípojkou odbočením z kmeňových 22 kV vonkajších elektrických vední č. 303, 304 a 331. Jestvujúce TS sa zachovávajú.

- Výrobný okrsok Horné Opatovce

Pre zabezpečenie energetickej potreby pre nové rozvojové výrobné a zmiešané územie sa navrhuje 6 nových stožiarových transformačných staníc TS 22/04 kV. Menované TS sa napoja samostatnými VN vonkajšími elektrickými prípojkami odbočením z jestvujúceho 22 kV vonkajšieho elektrického vedenia prechádzajúceho cez MČ Horné Opatovce. Jestvujúce transformačné stanice sa zachovávajú.

- Výrobný okrsok Sever

Pre výrobný okrsok „Sever“ sa navrhuje výstavba dvoch nových stožiarových transformačných staníc TS (22/04 kV), ktoré sa napoja samostatnou VN káblovou prípojkou odbočením s kmeňového 22 kV vonkajšieho vedenia č. 312. Pre nový administratívno-výrobný areál Kudelka a pre plánovanú výstavbu RD v obytnom súbore „Severovýchod“ realizovať novú kioskovú stožiarovú transformačnú stanicu TS 630 kVA včítane 22 kV káblovej prípojky zasmyčkováním na jestvujúci káblový rozvod VN káblového vedenia č. 411 v severnej časti mesta.

- Priemyselný park „Za kalovým poľom“

Pre zabezpečenie energetickej potreby pre nové rozvojové výrobné a zmiešané územie priemyselného parku sa navrhujú nové transformačné stanice TS PP 1 – 11 (22/04 kV). Nové transformačné stanice TS PP 1 – 9 sa napoja na navrhované 22 kV káblové elektrické vedenia zaústené do navrhovanej ES 110/22 Priemyselný park: Nové transformačné stanice TS 10 a TS 11 sa napoja novou VN vonkajšou elektrickou prípojkou na 22 kV elektrické kmeňové vedenia č. 412 a č. 331.

V ÚPN mesta z dôvodov chýbajúcich východiskových podkladov u ponukových rozvojových plôch výrobného územia sa výkony TS nestanovujú.

C.3.) Pre plánovanú výstavbu v navrhovanom rekreačnom území podľa ÚPN mesta budú energetické nároky zabezpečené z nasledujúcich zdrojov:

- Rekreačná lokalita „Kupča“

Pre zabezpečenie energetickej potreby sa navrhuje rekonštrukcia (výmena) jestvujúcej transformačnej stanice TS na výkon 250 kVA.

- Rekreačná lokalita „Podháj – lesopark mesta“

Pre zabezpečenie energetickej potreby sa navrhujú dve nové stožiarové transformačné stanice TS o výkone 250 kVA (22/04 kV). Menované TS sa napoja samostatnou VN vonkajšou (alternatívne káblovou) elektrickou prípojkou z navrhovaného 22 kV káblového elektrického vedenia trasovaného súbežne so 110 kV vonkajším elektrickým vedením po severnom a východnom okraji rozvojových lokalít mesta.

- Stredisko rekreácie a turizmu Šášovské Podhradie

Pre zabezpečenie energetickej potreby sa navrhujú dve nové stožiarové transformačné stanice TS o výkone 250 kVA (22/04 kV) umiestnené na rozvojovej lokalite pri Hrone a v juhovýchodnej časti obce. Navrhovaná TS v juhovýchodnej časti obce sa napojí samostatnou VN káblovou prípojkou z jestvujúceho 22 kV vonkajšieho elektrického vedenia prechádzajúceho cez obec.

D.) Transformačné stanice

Každá navrhovaná transformačná stanica (TS) bude pozostávať z VN 22 kV rozvádzača, transformátora 22/04 kV a NN rozvádzača s kompenzáciou. Stavebná časť transformačnej stanice (základy) bude riešená so splnením hygienických požiadaviek STN s ohľadom na hluk, vibrácie a ochranu vôd pred ropnými látkami ako aj požiarnej bezpečnosti. Okolo vstupov do TS bude riešené uzemnenie ekvipotenciálnymi prahmi (tri pásy FeZn) uložené v zemi v rôznych vzdialenostiach a hĺbkach. Prechodový odpor uzemnenia TS musí zodpovedať príslušnej norme.

- Základné technické údaje

Rozvodná sieť: VN – 3 AC 22 000 V, 50 Hz, IT

NN – 3/PEN AC 400/230 V, 50 Hz, TN-C (napájacie rozvody)

Ochrana pred úrazom elektrickým prúdom v normálnej prevádzke

- izolovaním živých častí
- zábranami alebo krytmi
- prekážkami

Ochrana pred úrazom elektrickým prúdom pri poruche

- samočinným odpojením napájania v sieti IT (VN)
- samočinným odpojením napájania v sieti TN – C (NN)

- Stanovenie ochranných pásiem

- pre VN 22 kV vzdušné elektrické vedenia je stanovené ochranné pásmo 10m na obe strany vedenia od krajných vodičov,
- pre transformačné stanice (TS) stožiarové je ochranné pásmo 10 m v každom smere,
- pre VN 22 káblové vedenie je ochranné pásmo 1 m na obe strany,
- pre jestvujúce a navrhované VN 110 kV vzdušné vedenie je stanovené ochranné pásmo 15 m na obe strany od krajných vodičov,
- pre ES 110/22 kV 30 m od oplotenia

3.) Zásobovanie zemným plynom

3.1.) Charakteristika súčasného stavu

Mesto Žiar nad Hronom a jestvujúce výrobné územie včítane areálov ZSNP a. s. Slovalco a. s. sú zásobované zemným plynom z jestvujúceho VTL plynovodu, ktorý prechádza cez riešené územie v smere východ – západ po severnom a západnom okraji intravilánu mesta. Sústavu rozvodov zemného plynu na k. ú. Žiar nad Hronom, k. ú. Horné Opatovce a k. ú. Šašovské Podhradie tvoria:

- VTL plynovod s pretlakom do 2,5 MPa
- Predávacia stanica (PS) Žiar nad Hronom – Kupča
- STL 1 rozvody s pretlakom do 400 kPa
- NTL rozvody do 2 kPa
- RS VTL/STL na ul. J. G. Tajovského

- RS VTL/STV na ul. Partizánskej
- RS VTL/STV na ul. SNP
- DRS (90 na 2 kPa) na ul. A. Kmeťa
- DRS (90 na 2 kPa) ul. Jesenského
- RRS (90 na 2 kPa) ul. Partizánska

Komplexné údaje o kapacitných pomeroch SSP a. s. neposkytuje, nakoľko sú predmetom obchodného tajomstva. Jestvujúca vybudovaná sústava STL a NTL rozvodov plynu na riešenom území umožňuje plynofikáciu rozvojových lokalít obytného územia. Jestvujúci výrobný okrsk ZSNP – SLOVALCO je zásobovaný zemným plynom cez samostatnú VTL prípojku so samostatnou RS VTL/STL ZSNP. V súčasnosti formou STL a NTL plynovodov je zásobované zemným plynom prakticky celé územie mesta okrem východnej časti Partizánskej ulice, miestnej časti Šášovské Podhradie a miestnej časti Horné Opatovce. Jestvujúce trasy a zariadenia SPP a. s. sú zakreslené vo výkrese č. 4 – Návrh energetiky v M 1 : 5 000. V ÚPN mesta sú rešpektované ochranné a bezpečnostné pásma v zmysle STN 386413 – 15, STN 6005 a zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike.

3.2.) Návrh riešenia

ÚPN mesta Žiar nad Hronom navrhuje rozšírenie STL rozvodov zemného plynu v meste a v miestnej časti Horné Opatovce na navrhované rozvojové lokality obytného územia nasledovne:

- Obytný súbor rodinných, bytových domov a občianskej vybavenosti „Severovýchod“ s napojením na RS VTL/STL na ul. SNP s predĺžením a zaokruhovaním STL rozvodov zemného plynu na ul. SNP a sídliska „Pod vršky“. Výhľadová potreba zemného plynu pre bytové, rodinné domy a občiansku vybavenosť (247 b.j.) sa predpokladá:
  - hodinová spotreba zemného plynu $Q_{\text{hod}} = 950 \text{ m}^3/\text{hod}$
  - ročná spotreba zemného plynu $Q_{\text{roč}} = 160.10^3 \text{ m}^3/\text{r}$
- Obytný súbor rodinných, bytových domov a občianskej vybavenosti „Šibeničný vrch – Nový Žiar“. Navrhuje sa napojenie na jestvujúcu RS VTL/STL Partizánska ul. Navrhuje sa rekonštrukcia menovanej RS. Na rozvojovej lokalite sa navrhuje STL rozvod zemného plynu so zaokruhovaním na STL rozvod

zemného plynu na Partizánskej ulici. Výhľadová potreba zemného plynu pre rodinné, bytové domy a občiansku vybavenosť (495 b.j.) sa predpokladá:

- hodinová spotreba zemného plynu $Q_{\text{hod}} = 928 \text{ m}^3/\text{h}$
- ročná spotreba zemného plynu $Q_{\text{roč}} = 148.10^3 \text{ m}^3/\text{r}$
- Obytný súbor bytových, rodinných domov a občianskej vybavenosti „Pod Šibeničným vrchom“. Navrhuje sa realizácia novej RS VTL/STL „Východ“ s napojením sa na jestvujúci VTL plynovod. Navrhuje sa STL rozvod zemného plynu so zaokruhovaním na STL rozvod na sídlisku „Pod vŕšky“ a navrhovaný obytný súbor „Severovýchod“. Výhľadová potreba zemného plynu pre rodinné, bytové domy a občianskú vybavenosť (639 b.j.) sa predpokladá:
  - hodinová spotreba zemného plynu $Q_{\text{hod}} = 1200 \text{ m}^3/\text{h}$
  - ročná spotreba zemného plynu $Q_{\text{roč}} = 195.10^3 \text{ m}^3/\text{r}$
- lokalita rodinných domov a občianskej vybavenosti na ul. Š. Petruša „Pod krížom“. Navrhuje sa predĺženie STL rozvodu zemného plynu z Partizánskej ulice na ulicu Š. Petruša. Výhľadová potreba zemného plynu pre 35 b. j. sa predpokladá:
  - hodinová spotreba zemného plynu $Q_{\text{hod}} = 48 \text{ m}^3/\text{h}$
  - ročná spotreba zemného plynu $Q_{\text{roč}} = 45.10^3 \text{ m}^3/\text{r}$
- lokalita rodinných domov Jesenského ulica. Navrhuje sa predĺženie jestvujúceho STL rozvodu v priestore lokality. Výhľadová potreba zemného plynu pre 35 b. j. sa predpokladá:
  - hodinová spotreba zemného plynu $Q_{\text{hod}} = 48 \text{ m}^3/\text{h}$
  - ročná spotreba zemného plynu $Q_{\text{roč}} = 45.10^3 \text{ m}^3/\text{r}$
- lokalita rodinných domov a rekreačných zariadení „Slniečna stráň“. Navrhuje sa predĺženie jestvujúceho STL rozvodu zemného plynu pozdĺž cesty III. triedy. Výhľadová potreba zemného plynu pre 30 b. j. a cca 190 lôžok v rekreačných zariadeniach sa predpokladá:
  - hodinová spotreba zemného plynu $Q_{\text{hod}} = 60 \text{ m}^3/\text{h}$
  - ročná spotreba zemného plynu $Q_{\text{roč}} = 64.10^3 \text{ m}^3/\text{r}$

Jestvujúci vybudovaný STL a NTL rozvod zemného plynu na zastavanom území mesta umožňuje plynofikáciu ostatných dielčích rozvojových lokalít obytného územia podľa ÚPN mesta. Nenavrhuje sa plynofikácia miestnej časti Šášovské Podhradie.

Pre zásobovanie zemným plynom navrhovaného výrobného územia na území výrobných okrskov ÚPN mesta navrhuje:

- Priemyselný park „Za kalovým poľom“

Odbery zemného plynu pre priemyselný park sa navrhuje zabezpečiť VTL prípojkou napojenou z jestvujúceho VTL plynovodu DN 300 PN 2,5 MPa vedeného do RS ZSNP. Navrhuje sa výstavba novej regulačnej stanice RS VTL/STL o výkone 20 000 Nm³/hod situovanej v jestvujúcom areáli RS ZSNP. Na území priemyselného parku sa navrhuje STL rozvod zemného plynu DN 300 PN 0,4 MPa. Trasy STL plynovodov sú navrhované v spoločných koridoroch technickej infraštruktúry.

- Výrobný okrsok „Sever“

Odbery zemného plynu pre navrhovaný výrobný okrsok sa navrhuje zabezpečiť predĺžením STL rozvodu z Tajovského ulice a NTL rozvodu z ulice SNP.

- Výrobný okrsok „Farské lúky“

Odbery zemného plynu pre výrobný okrsok sa navrhuje zabezpečiť predĺžením STL rozvodu zemného plynu z ul. SNP pri parku.

- Výrobný okrsok „Horné Opatovce“

Odbery zemného plynu pre navrhované výrobné a zmiešané územie zabezpečiť predĺžením STL rozvodu zemného plynu z obce Ladomerská Vieska pozdĺž navrhovanej obslužnej komunikácie.

ÚPN mesta nenavrhuje plynofikáciu výrobného okrsku Šášovské Podhradie. Vzhľadom na chýbajúce východiskové podklady najmä výhľadové nároky potreby zemného plynu pre technologické účely priemyselnej výroby sa celkové bilancie pre výrobné územie nestanovujú. ÚPN mesta nepredpokladá plynofikáciu rekreačných lokalít Kupča, Podháj – lesopark mesta, Žiarsky rybník a stredisko rekreácie a turizmu Šášovské Podhradie. U navrhovaných rekreačných lokalít „Prímestský potok“ a Lutilský potok prípadné nároky na zemný plyn zabezpečiť z jestvujúcich STL a NTL rozvodov v západnej časti mesta a na ul. Jesenského a Pod vršky.

4.) Zásobovanie teplom

Pre zásobovanie mesta teplom ktoré sa využíva pre vykurovanie a prípravu teplej vody úžitkovej (ďalej len ÚK + TÚV) slúži ako centrálny zdroj tepla (ďalej len CZT)

tepláreň v ZSNP s celkovým inštalovaným výkonom tepla 251 MW, z ktorej je cez tepelný horúcovodný napájač dlhý 2,1 km dodávané teplo do bodu Z, odkiaľ je distribuované rozvodmi tepla o dĺžke cca 30 km do 196 objektových kompaktných odovzdávacích staníc tepla (KOS) a do dvanástich objektových výmeníkových staníc tepla (VS) s celkovým inštalovaným výkonom 81,6 MW a odtiaľ k jednotlivým odberateľom bytovej a nebytovej sféry. Výrobu tepla pre mesto realizuje ZSNP a.s., závod ENEVIA. Distribútorom tepla na území mesta je spoločnosť Teplo s.r.o. Rozvody tepla v meste Žiar nad Hronom boli budované od roku 1960 a väčšina je v nevyhovujúcom fyzickom stave. Od roku 2004 prebieha na území mesta rekonštrukcia rozvodov tepla, ktorej ukončenie je plánované v roku 2008. Mesto Žiar nad Hronom prostredníctvom spoločnosti Tepla s.r.o., nakúpi od ZSNP a.s. ročne 300 000 GJ/rok a predá odberateľom tepla na odberných miestach KOS a VS cca 270 000 GJ/rok.

Časť občianskej vybavenosti v meste a areály výroby vo výrobných okrskoch majú vlastné zdroje tepla (kotelne), palivovou základňou je prevažne zemný plyn. Zástavba rodinných domov v meste a v miestnej časti Šašovské Podhradie je zásobované teplom pre potreby vykurovania a prípravu TUV z vlastných zdrojov tepla, (malých kotolní) prevažne na zemný plyn, ale aj pevné palivo a elektrickú energiu.

V súlade so zákonom č. 656/2004 Z. z. podľa §31 je mesto povinné zabezpečiť vypracovanie „Konceptie rozvoja mesta Žiar nad Hronom v tepelnej energetike“ v súlade s dlhodobou koncepciou energetickej politiky SR, ak na jej území pôsobí dodávateľ a odberateľ, ktorý rozpočítava množstvo dodaného tepla konečnému spotrebiteľovi. „Konceptia rozvoja tepelného hospodárstva mesta Žiar nad Hronom“ bola v roku 2006 spracovaná Slovenskou energetickou agentúrou pobočka Banská Bystrica. V súlade s metodickým usmernením MV a RR SR (z roku 2005) je horemenovaná koncepcia, jej textová a grafická časť samostatnou prílohou ÚPN mesta. V súlade so Stavebným zákonom a vyhláškou č. 55/2001 Z.z. MŽP SR o ÚPD a ÚPP sa menovaná koncepcia spolu s ÚPN mesta prerokovala s dotknutými orgánmi a organizáciami, právnickými a fyzickými osobami a občanmi mesta. Grafická časť spracovanej konceptie tepelnej energetiky je zdokumentovaná aj vo výkrese č. 4 Návrh energetiky v M 1 : 5 000. V súlade so súborným stanoviskom a pokynmi mesta Žiar nad Hronom sa spracovanie návrhu ÚPN mesta Žiar nad

Hronom spracovaná „Koncepcia rozvoja mesta Žiar nad Hronom v tepelnej energetike“ nie je súčasťou záväznej časti ÚPN mesta.

5.) Elektronické komunikácie

Telefónni účastníci na riešenom území Žiar nad Hronom sú v súčasnosti napojení na telekomunikačné siete cez 3 digitálne telefónne ústredne. Jedná sa o ATÚ v objekte starej pošty na Svätokrížskom námestí v objekte na ul. Pod Donatom č.1. a v ATÚ Ladomerská Vieska na Priemyselnej ulici. Menované ATÚ svojou kapacitou a technologickými možnosťami zabezpečuje súčasné i výhľadové požiadavky na jednotlivé služby pre telefónnych účastníkov mesta a príľahlých obcí.

Telekomunikačné rozvody miestnej telefónnej siete sú v meste kabelizované včítane miestnej časti Šašovské Podhradie a výrobného okrsku na k. ú. Horné Opatovce. Situáciu miestnych telefónnych rozvodov a diaľkových podzemných telekomunikačných vedení zaslalo v analógovej forme Slovak Telecom a. s., Bratislava, pracovisko Žiar nad Hronom. Cez riešené územie prechádzajú ďalšie diaľkové podzemné telekomunikačné vedenia, ktoré sú v ÚPN mesta rešpektované.

Z hľadiska pokrytia signálom pre mobilné telefóny je mesto Žiar nad Hronom dostatočne pokryté signálom GSM verejnej telekomunikačnej siete s nainštalovanými vykrývačmi. Na k.ú. Žiar nad Hronom spoločnosť T – Mobile a.s. Bratislava má ZS a RR umiestnené na internáte na ul. Dr. Jánskeho na k.ú. Ladomerská Vieska. Jestvujúce ZS a RR mobilných operátorov sú zakreslené vo výkrese č.4 – Návrh energetiky a elektronických komunikácií v M 1 : 5 000.

V ÚPN mesta Žiar nad Hronom :

- sa rešpektuje, že naplánovaná investičná akcia MTS Žiar nad Hronom – Etapa, rozšírenie je pozastavené z dôvodov zmeny koncepcie výstavby infraštruktúry za účelom poskytovania širokopásmových služieb TRIPLE PLAY,
- v súlade s navrhovanou urbanistickou koncepciou rozvoja mesta v okrajových lokalitách s existujúcim vzdušným telefónnym rozvodom realizovať výhľadové uloženie do káblov v zemi všade, kde to obostavanosť komunikácie a jestvujúca zástavba umožňuje,

- na navrhovaných rozvojových lokalitách mesta realizovať nové miestne telefónne káblové vedenia s uložením v zemi pozdĺž navrhovaných obslužných a prístupových komunikácií spolu s ostatnou technickou infraštruktúrou. Napojovací bod pre nové telefónne stanice bytových jednotiek, vybavenosti a výroby je stanovený na základe stanoviska T – Com (Slovak telecom a.s. /CS/ Juh Banská Bystrica nasledovne:

- Obytné územie

- lokalita RD a BD v vybavenosti „Šibeničný vrch – Nový Žiar“ – bod napojenia na mts je objekt ATÚ Žiar nad Hronom, ul. Pod Donátom č.1,
- obytný súbor RD a BD „Severovýchod“ – bod napojenia na mts je objekt ATÚ Žiar nad Hronom, ul. Pod Donátom č.1,
- obytný súbor „Pod vršky“ – dobudovanie RD a BD – bod napojenia na mts je objekt ATÚ Žiar nad Hronom, ul. Pod Donátom č.1,
- sídlisko Etapa – bod napojenia na mts z objektu – traťový rozvod umiestneného na Svitavskej ulici,
- Centrum I. – ul. Sládkovičova – bod napojenia na mts z traťového rozvodu na Svitavskej ulici,
- Centrum I., lokalita RD „Nad zimným štadiónom“ – bod napojenia z káblovodu na križovatke ulíc A. Dubčeka a Š. Moyzesa,
- Centrum II, - ul. Hutníkov a ul. Š. Moyzesa – bod napojenia na mts je objekt ATÚ Žiar nad Hronom, Svätokrížske námestie,
- lokalita RD „Pod krížom“ – ul. Š. Petruša – bod napojenia z existujúceho kábla na križovatke ulíc Š. Petruša a ul. Partizánska,
- lokalita RD „Jesenského ulica“ – bod napojenia z káblovej rezervy na križovatke ulíc Štúrova a ul. Jesenského,
- lokalita RD a rekreačných zariadení „Slnčná stráň“ – bod napojenia v križovatke ulíc Jesenského a Partizánska.

- Výrobné územie

- výrobný okrsok ZSNP – SLOVALCO, prístupová sieť je vybudovaná
- výrobný okrsok „Farské lúky“ – bod napojenia na mts je objekt ATÚ Žiar nad Hronom, Svätokrížske námestie,

- výrobný okrsok „Horné Opatovce“ – bod napojenia je v existujúcej prístupovej sieti na Priemyselnej ulici zo sieťového rozvádzača pri firme CORA,
- výrobný okrsok „Sever“ – bod napojenia na mts z existujúceho sieťového rozvádzača na ul. SNP (bývalá Pozana)

Výhľadová potreba HTS v meste Žiar nad Hronom je nasledovná:

- Pri telefónnej sieti v sústredenej zástavbe (bytové stanice a stanice občianskej vybavenosti) sú dimenzované na 2 páry na 1 bytovú jednotku + 2 páry na občiansku vybavenosť.

Pri výhľadovom počte 9 078 b. j. je potreba HTS 18 160 Pp pre bytové stanice

18 100 Pp pre obč. vybavenosť

celková potreba HTS za mesto podľa návrhu ÚPN mesta je cca 36 300 Pp, z toho pre navrhovanú novú bytovú výstavbu podľa návrhu ÚPN mesta v rozsahu 1 545 b.j. bude potreba HTS 3 090 Pp.

- Celková potreba HTS za mesto Žiar nad Hronom pre stanice v zariadeniach výroby sa odhaduje v rozsahu 20 000 Pp.
- Navrhovaný priemyselný park „Za kalovým poľom“ si vyžaduje vybudovanie novej automatickej telefónnej ústredne (ATÚ), ktorá je navrhovaná v priemyselnom areáli ZSNP a.s. alebo v jednej z budúcich výrobných hál alebo v administratívno-správnej budove vstupnej časti priemyselného parku. Navrhované miestne telefónne vedenia budú ukončené v novej ATÚ a trasované pozdĺž navrhovaných zberných a obslužných komunikácií. ÚPN mesta rešpektuje koncepciu elektronických komunikácií podľa spracovanej „Štúdie zastaviteľnosti územia PP Za kalovým poľom“.

Východiskové podklady v rámci prípravných prác boli poskytnuté Slovak Telecom a. s. Bratislava, pracovisko Banská Bystrica listom zo dňa 14. 10. 2005 a 23. 10. 2005. ATÚ a trasy navrhovaných telekomunikačných vedení sú zakreslené vo výkrese č. 4, Návrh energetiky, elektronické komunikácie v M 1 : 5 000.

Riešené územie mesta Žiar nad Hronom je z hľadiska potrieb pokrytia signálom mobilných operátorov dostatočne pokryté signálom GSM verejnej telekomunikačnej siete cez nainštalované vykrývače. T – mobil Slovensko a. s. plánuje v horizonte 5 rokov na k. ú. obce Žiar nad Hronom umiestniť novú základovú stanicu na zlepšenie

pokrytia signálom verejnej rádiatelefontnej siete. Bude sa jednať o pozemok o ploche cca 100 m² s oceľovým stožiarom výšky 30 – 40 m. Požaduje sa riešiť napojenie na verejný rozvod elektrickej energie. Konkrétne lokality s možnosťou realizácie základňovej stanice neboli do doby ukončenia prác na návrhu ÚPN mesta vytipované.

F.) ZÁSADY KONCEPCIE STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Zájmové a riešené územie mesta Žiar nad Hronom patrí medzi územia s narušenou až silne narušenou environmentálnou kvalitou životného prostredia (ďalej len ŽP). Stredná časť riešeného územia je zaradená do piateho stupňa t.z. silne narušené ŽP, smerom na juh a sever kvalita prechádza do štvrtého stupňa, ktorý charakterizuje narušené prostredie. Smerom na severovýchod prechádza do druhého stupňa t. z. kvalita ŽP je vyhovujúca. Na severe, juhu a juhovýchode riešeného územia sa ostrovčekovite vyskytujú územia s vysokou kvalitou ŽP (prvý stupeň). Podľa Environmentálnej regionalizácie SR (MŽP SR, SAŽP 2002) sú na území Slovenskej republiky vymedzené zaťažené oblasti životného prostredia. Jedná sa o oblasti, ktoré sú priesečníkom výskytu vyššieho počtu environmentálnych záťaží hodnotených podľa stavu vybraných zložiek životného prostredia a rizikových faktorov. Mesto Žiar nad Hronom sa nachádza v Pohronskej zaťaženej oblasti. Najväčší znečisťovatelia životného prostredia sa nachádzajú na území mesta, na k. ú. Horné Opatovce. Jedná sa o výrobné firmy SLOVALCO a.s., ZSNP a.s.. Veľkým znečisťovateľom ŽP je automobilová doprava prechádzajúca cez mesto po cestách I/50 a I/65.

a.) Znečistenie ovzdušia

Znečistenie ovzdušia v regióne Žiaru nad Hronom za posledných 15 rokov (s výnimkou emisií CO), významne pokleslo, ako dôsledok modernizácie výroby hliníka a zrušenia výroby oxidu hlinitého. Za územie okresu Žiar nad Hronom tento vývoj ukazuje nasledujúca tabuľka hodnotiaca emisie znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov :

Rok	Tuhé znečisťujúce látky (TZL)	SO ₂	NO _x	CO
	tony/rok			
1990	2 800	7 749	2 528	3 383
1995	972	2 838	1 057	2 411
2000	500	2 724	724	8 828
2003	432	1 914	818	12 380
2004	461	1 912	880	14 011

V uvedenom období tiež došlo k rapídneho poklesu typickej emisie regiónu – fluóru. Mesto Žiar nad Hronom nepatrí medzi extrémne oblasti, ktoré by si vyžadovali osobitnú ochranu ovzdušia v zmysle § 9 zákona 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov, t. zn., že v dotknutom riešenom území nie je prekročená limitná hodnota niektorej zo základných znečisťujúcich látok, ani hodnota dlhodobého cieľa pre prízemný ozón, ani sa v rozsiahlejšom území nevyskytujú pachové látky v koncentrácii, ktoré znepríjemňujú život obyvateľstva. K.ú. Žiar nad Hronom a Horné Opatovce sú zaradené do oblasti riadenia kvality ovzdušia pre znečisťujúcu látku PM₁₀.

Napriek tomu problematike znečisťovania ovzdušia je venovaná pozornosť v rozvojových dokumentoch pre riešené územie, nakoľko v celoslovenskom kontexte ide o územie Pohronskej zaťaženej oblasti životného prostredia. V máji roku 2007 bol KÚ ŽP v Banskej Bystrici spracovaný „Program kvality ovzdušia – územie mesta Žiar nad Hronom a obce Ladomerská Vieska“. Nachádzajú sa tu dva podniky dlhodobo spadajúce medzi najvýznamnejšie zdroje znečistenia ovzdušia v SR (SLOVALCO a.s., ZSNP, a.s.) a sústavne zvyšuje sa podiel znečistenia ovzdušia z automobilovej dopravy. SLOVALCO a. s. a ZSNP, a.s. sú dominujúcimi stacionárnymi zdrojmi znečistenia ovzdušia. SLOVALCO a.s. zabezpečuje výrobu hliníka novou technológiou výroby hliníka v uzavretých elektrolyzéroch s vopred vypálenými anódami a s komplexným čistením plynov, ktorá dáva záruku na zlepšovanie emisnej a imisnej situácie, najmä čo sa týka emisie fluóru a dechtu. Zvyšovaním objemu výroby vzrastajú emisie oxidu uhoľnatého, avšak vývoj merných emisií CO vzťahujúci sa na jednotku množstva vyrobeného hliníka má klesajúci trend. ZSNP a.s. sa

orientuje na výrobu hliníka a výrobkov z neho. V r. 1996 bola úplne odstavená pôvodná zastaraná výroba hliníka. Zoznam hlavných zdrojov riešiť zodpovedných za znečistené oblasti je nasledovný:

- ZSNP a.s. Žiar nad Hronom, závod Energetika (ENEVIA)
závod SLOVAL (výroba hliníkových odliatkov)
závod FINAL CAST a závod výroby uhlíkových materiálov
- SLOVALCO a.s., výroba hliníka
- Rautenbach Slovakia s.r.o. Ladomerská Vieska (výroba hliníkových odliatkov)
- Ederlan Slovensko a.s. Žiar nad Hronom (výroba hliníkových odliatkov)

Zdroje znečistenia	Rok	TZL	SO ₂	NO ₂	CO
		tony/rok			
Slovalco, a. s., Žiar nad Hronom	2002	88,0	1 293,3	403,0	10 219,7
	2003	99,6	1 334,3	473,8	11 617,7
	2004	103,94	1376,26	540,69	13 009,7
	2005	145,69	1309,88	688,60	12 991,3
	2006	100,36	1323,80	565,60	12 956,5
ZSNP, a. s., Žiar nad Hronom	2002	97,8	961,8	253,3	73,0
	2003	33,7	455,1	226,1	180,9
	2004	29,66	440,02	222,28	443,5
	2005	34,88	470,71	246,94	304,6
	2006	25,13	382,08	233,19	37,5
Rautenbach Slovakia s.r.o. Ladomerská Vieska	2004	7,83	0,01	2,08	–
	2005	17,64	0,04	6,74	–
	2006	8,14	0,02	3,41	–
Fagor Ederlan Slovensko a.s. Žiar nad Hronom	2004	0,66	0,05	1,28	12,1
	2005	0,28	0,02	0,75	5,1
	2006	0,79	0,07	1,53	14,97

Celkove množstvo emisií z hlavných zdrojov zodpovedných za znečisťovanie ovzdušia

Znečisťujúca látka	TLZ	SO ₂	NO ₂
2004	142,09	1816,34	766,33
2005	198,49	1717,65	943,03
2006	134,42	1705,97	803,73

Z ďalších znečisťujúcich látok možno uviesť za SLOVALCO a. s. emisie zlúčenín fluóru (rok 2004 - 24,5 t/rok, rok 2006 – 10,3 t/rok), fluoridov (rok 2004 - 5,1 t/rok, rok 2006 – 0,3 t/rok), benzénu (0,6 t/rok) a za ZSNP a. s. emisie amoniaku (rok 2004 - 0,5 t/rok, rok 2006 – 0,4 t/rok). Na území mesta Žiar nad Hronom sa ďalej eviduje viac ako 70 malých zdrojov znečisťovania ovzdušia.

K úrovni znečistenia ovzdušia v Žiarskej kotline negatívne prispieva tiež automobilová doprava. Je to dané vysokou frekvenciou dopravy na trase Nitra – Zvolen (cesta I/65 a I/50) i na trase Žiar nad Hronom – Handlová (cesta I/50), ale najmä tým, že tieto úseky ciest sú nedobudované na úroveň rýchlostných komunikácií a svojím trasovaním prechádzajú cez obytné zóny sídiel v Žiarskej kotline. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené emisie základných znečisťujúcich látok z cestnej dopravy z celej Slovenskej republiky a prepočítané emisie na okresnú regionálnu úroveň Žiaru nad Hronom. Podľa týchto údajov sa Žiarsky okres v roku 2004 podieľa na celoslovenských emisiách z cestnej dopravy asi 1,1 %.

Rok 2004	CO	NO ₂	SO ₂	TZL	PM ₁₀	PM _{2,5}
	tony/rok					
Slovensko	111 602	36 443	827	9 480	3 190	2 845
Žiar nad Hronom	1 271	436	10	113	37	33

Poznámka: PM₁₀ – častice menšie ako 10 µm

PM_{2,5} – častice menšie ako 2,5 µm

V Žiari nad Hronom po roku 2000 sa prevádzkuje iba jedna stanica automatickej monitorovacej siete SR (imisný monitoring) na ul. Dukelských hrdinov.

Priemerné ročné koncentrácie PM₁₀ v ug/m³ boli na stanici Dukelských hrdinov v rokoch 2004 – 2006 nasledovné:

Stanica Dukelských hrdinov	2004	2005	2006
Limitná hodnota	40,0	40,0	40,0
Limitná hodnota, medza tolerancie	42,0	40,0	40,0
Stanica Dukelských hrdinov, Žiar nad Hronom	17,0	25,2	24,3

Zhrnuté výsledky meraní v Žiari nad Hronom za roky 2002 – 2006 ukazujú, že na území mesta v posledných rokoch neboli porušené kritéria kvality ovzdušia dané zákonom o ovzduší. Priemerné ročné koncentrácie NO₂, PM₁₀ aj Pb boli hlboko pod limitnými hodnotami. To isté platí aj pre počet prekročení 1 hodinových a 24 hodinových koncentrácií. Nízke hodnoty NO₂, PM₁₀ súvisia s polohou stanice na okraji sídliska, mimo hlavné dopravné ťahy a s malou veternosťou lokality. Oxid uhoľnatý sa v Žiari nad Hronom monitoroval len v roku 2003. Priemerná ročná koncentrácia bola hlboko pod dolnou medzou na hodnotenie. V súčasnosti na celom Slovensku, vrátane veľkých bratislavských križovatiek, nie je prekračovaná limitná hodnota. Meranie benzénu sa na monitorovacích staniciach ešte len zavádzajú. Podľa meraní z roku 2004 na najväčších križovatkách v Bratislave a v Košiciach nebola prekročená limitná hodnota. Treba však poznamenať, že na dvoch najväčších vnútromestských križovatkách v Trnave a v Nitre v roku 2003 bola limitná hodnota pre benzén mierne prekročená. Na základe týchto skúseností možno predpokladať, že v Žiari nad Hronom na ul. SNP a na ciest križovatke I/50 a I/65 v obci Ladomerská Vieska v súčasnosti tiež nebude prekračovaná limitná hodnota pre benzén. Nezhoršovanie tohto stavu si však vyžaduje skvalitnenie cestných komunikácií a optimálne trasovanie rýchlostných komunikácií v Žiarskej kotline.

Znečistenie ovzdušia v oblasti Žiaru nad Hronom za posledných 15 rokov významne pokleslo. V posledných rokoch sa na monitorovacej stanici SHMÚ v Žiari n. H. nevyskytli prípady prekročenia limitných a cieľových hodnôt koncentrácií znečisťujúcich látok v ovzduší. Výnimku tvorí len prízemný ozón, ktorého zvýšené koncentrácie však majú regionálny, celoslovenský charakter a nemožno ich riešiť v procese tvorby územného plánu. V centrálnej časti Žiaru n. H., blízkosti komunikácie I/50 aj v blízkom okolí ZSNP a.s. možno, podobne ako v iných mestách SR očakávať

nadlimitné hodnoty PM_{10} , čo podčiarkuje potrebu realizácie opatrení na zníženie prašnosti, ako je doriešenie problematiky rekultivácie odkaliska po zrušenej výrobe oxidu hlinitého z bauxitu, odklonenie tranzitnej automobilovej dopravy, zabezpečenie čistenia komunikácií, zvyšovanie podielu zemného plynu na vykurovaní budov, spevňovanie sypkých povrchov, rozširovanie mestskej zelene, zabraňovanie prístupu znečisteným vozidlám z polí a stavenísk na komunikácie, kontrola technického stavu vozidiel najmä dieselových, zabraňovanie neorganizovanému spaľovaniu biomasy v meste a pod. Podobná úroveň koncentrácií ako na monitorovacej stanici v Žiari nad Hronom sa predpokladá na katastrálnom území Horných Opatoviec (s mierne zvýšenými hodnotami smerom k Hronu) a aj v Šášovskom Podhradí. Hlavným zdrojom znečisťovania ovzdušia v budúcich rokoch bude automobilová doprava.

Problematika znečisťovania ovzdušia mesta z cestnej dopravy je v ÚPN mesta riešená nasledovne:

- navrhuje sa výstavba rýchlostnej komunikácie R1 Žarnovica – Šášovské Podhradie pozdĺž vodného toku Hrona podľa dokumentácie pre stavebné povolenie v súlade so záverečným stanoviskom MŽP SR číslo 1727/06 – 3,5/ml podľa zákona č. 24/2006 Z. z. zo dňa 28. 02. 2007. Vytvárajú sa tým podmienky pre odklon automobilovej tranzitnej dopravy mimo obytné územie mesta Žiar nad Hronom a obce Ladomerská Vieska. Trasa rýchlostnej komunikácie je vedená po severnom okraji plánovanej priemyselnej zóny na území so silne narušeným ŽP s pokračovaním po južnom okraji mesta (pod terénou 20 m hranou) do jestvujúcej mimoúrovňovej križovatky Šášovské Podhradie.
- navrhuje sa výstavba rýchlostnej komunikácie R2 Žiar nad Hronom – Trenčín o západnom okraji mesta (obchvat I/50) s napojením sa na R1 v plánovanej križovatke Lovča. Vytvárajú sa podmienky pre odklon automobilovej tranzitnej dopravy z cesty I/50, zo zastavaného územia mesta z ulice SNP.

Navrhovaným riešením rýchlostných komunikácií sa odkloní tranzitná a cieľová automobilová doprava mimo obytné a rekreačné územie mesta. Po vybudovaní rýchlostných komunikácií R1 a R2 včítane plánovaných mimoúrovňových križovatiek bude mesto Žiar nad Hronom dopravne sprístupnené okrem cesty I/65, I/50 a III/050076 aj cestou III. triedy č.050075 zo smeru od Lovče s pokračovaním po ul.

A. Dubčeka. ÚPN mesta predpokladá na tejto trase zhoršenie kvality ovzdušia oproti súčasnému stavu.

ÚPN mesta vo výhľadovom období v oblasti čistoty ovzdušia predpokladá:

- ďalšiu postupnú modernizáciu jestvujúcich zariadení hutníckeho hlinikárskeho priemyslu vo výrobnom okrsku ZSNP – SLOVALCO. Predpokladá sa znižovanie znečistenia ovzdušia z dvoch hlavných stacionárnych znečisťovateľov ovzdušia (ZSNP a. s. a SLOVALCO a. s.)
- do výrobného okrsku ZSNP – SLOVALCO a na území priemyselného parku povoľovanie umiestnenia nových výrobných prevádzok a technologických zariadení, ktoré v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 410/2003 sú veľké zdroje znečisťovania ovzdušia posudzovať individuálne
- neumiestňovať do navrhovaného výrobného okrsku „Sever“ a „Farské lúky“ nové výrobné prevádzky, dopravné a technologické zariadenia znečisťuje ovzdušie a prevádzky s rozsiahlou cieľovou nákladnou automobilovou dopravou.

Plánované rozšírenie výroby hliníka v odlievarní SLOVALCO a. s. Žiar nad Hronom spracovaním recyklovaného hliníka realizovať za predpokladu, že navrhovaná činnosť nebude mať pri dodržaní technického zabezpečenia a technologického riešenia negatívny vplyv na životné prostredie, technológia bude spĺňať podmienky BAT (najlepšie dostupnej technológie) a na základe charakteru a predpokladaných množstiev znečisťujúcich látok je možné predpokladať, že hodnoty znečisťujúcich látok v okolí závodu by nemali prekračovať príslušné limity a ich dopad bude nepatrný, resp. zanedbateľný. Nakoľko navrhované technologické zariadenia taviaca pec na pretavovanie hliníkového šrotu patrí medzi veľké zdroje znečisťovania ovzdušia (vyhláška MŽP SR č. 410/2003) predpokladá sa posudzovanie zámeru podľa zákona č. 24/2006 Z.z.

Vo výhľadovom období ÚPN mesta ďalej navrhuje:

- zachovať jestvujúci centralizovaný systém zásobovania teplom a TÚV jestvujúceho domového fondu a občianskej vybavenosti obytných súborov Etapa , Centrum I. a II. a Pod vršky z Teplárne ZSNP a. s.,
- postupne plynofikovať všetky navrhované rozvojové lokality obytného územia a občianskej vybavenosti podľa postupu výstavby. U navrhovaných decentralizovaných zdrojov tepla u bytových a rodinných domov

a u občianskej vybavenosti povoľovať palivovú základňu, zemný plyn. Predpokladať výrazne väčšie využitie solárne energie. V obmedzenom rozsahu predpokladať využitie elektrickej energie alebo biomasy,

- postupne plynofikovať všetky navrhované rozvojové lokality výrobného územia. Výrobné areály v priemyselnom parku zásobovať teplom a TVÚ z Teplárne ZSNP a.s.,
- postupne plynofikovať všetky jestvujúce kotolne, zdroje tepla na pevné palivá okrem biomasy v bytových domoch, v zariadeniach občianskej vybavenosti a vo výrobnom území mesta.

b.) Povrchové vody

Z hydrologického hľadiska patrí územie mesta do povodia Hrona. Riečnu kostru tvorí rieka Hron tečúca východo-západným smerom so svojimi pravostrannými prítokmi Kremnickým a Lutilským potokom, ľavostranným prítokom Istebným potokom a niekoľkými bezmennými potokmi. Kvalita povrchových vôd je sledovaná v rámci celoslovenského monitoringu len na toku Hron. Priamo na území mesta sa nachádza miesto odberu Žiar nad Hronom. Najbližším miestom odberu pod mestom je Žarnovica.

Kvalita vody na území mesta v mieste odberu Žiar nad Hronom je v rozmedzí II. – V. triedy. V skupinách kyslíkový režim (A), základné fyzikálno-chemické ukazovatele (B) a nutrienty (C) kvalita vyhovuje požiadavkám II. a III. triedy, čo je čistá až znečistená voda. V skupinách biologické ukazovatele (D), mikrobiologické ukazovatele (E) a mikropolutanty (F) kvalita vody je zaradená do IV. a V. triedy, čo je silne znečistená až veľmi silne znečistená voda. Najhoršia V. trieda je spôsobená množstvom koliformných baktérií, čo poukazuje predovšetkým na nedostatočné čistenie produkovaných komunálnych odpadových vôd. V D-skupine ukazovateľov je IV. trieda spôsobená zvýšenými hodnotami sapróbného indexu makrozoobentosu. V F-skupine ukazovateľov IV. triedu spôsobuje obsah nepolárne extrahovateľných látok. Kvalita vody pod mestom v mieste odberu Žarnovica sa výrazne nemení. Zlepšenie možno pozorovať v F- skupine ukazovateľov z V. na II. triedu. V tomto odberovom mieste nebol zaznamenaný výskyt nepolárne extrahovateľných látok. Zlepšenie o jednu triedu nastalo aj v E-skupine ukazovateľov.

Kvalita vody v toku Hron na území mesta je značne ovplyvňovaná privádzaným znečistením z hornej časti Hrona, ktorá je recipientom odpadových vôd zo strojárskych, drevárskych, potravinárskych podnikov a tiež z rafinárskeho spracovania ropy a výroby vykurovacích olejov, ale aj vypúšťaných komunálnych odpadových vôd z miest a obcí, ktoré sa nachádzajú nad mestom.

Kvalita povrchových vôd

Tok	Miesto odberu	Skupiny ukazovateľov a triedy kvality					
		A	B	C	D	E	F
Hron	Žiar nad	III	II	III	IV	V	IV
Hron	Žarnovica	III	II	III	IV	IV	II

c.) Podzemné vody

Mesto sa nachádza vo vodohospodársky významnej oblasti „Riečne náplavy Hrona od Žiaru nad Hronom po Želiezovce“. Na území mesta sa nachádza monitorovací objekt – vrt základnej siete SHMÚ v lokalite Šašovské Podhradie. V tomto monitorovacom objekte bol nameraný zvýšený obsah mangánu a železa, čo môže byť aj dôsledkom zlých kyslíkových pomerov. Zvýšený obsah bol zaznamenaný u stopových prvkov – arzén.

V tejto oblasti sú vo všeobecnosti podzemné vody zaťažené zvýšenými obsahmi chloridov, síranov, dusičnanov, amónnych iónov ako dôsledok poľnohospodárskej činnosti v údolnej nive Hrona. Na kvalitu podzemných vôd však výrazne vplýva priemysel, čo sa prejavuje zvýšenými obsahmi všeobecných a špecifických organických látok a stopových prvkov. Vysoké hodnoty mineralizácie podzemných vôd môžu byť spôsobené prienikom znečistenia z odkaliska spracovaného bauxitu do podzemných vôd a ich prúdením alebo môžu tiež dokumentovať znečistenie podzemných vôd z minulosti. Územie mesta sa vyznačuje zvýšenými koncentráciami znečisťujúcich látok so stupňom kontaminácie podzemných vôd $C_d = 0,11 - 3,00$.

d.) Zdroje znečistenia vôd

Zdroje znečistenia, ktoré negatívne ovplyvňujú kvalitu vôd môžeme rozdeliť podľa ich charakteru a pôsobenia na bodové a plošné. Významnými bodovými zdrojmi znečistenia na území mesta sú mestská čistiareň odpadových vôd, celý areál ZSNP + Slovalco s priemyselnými závodmi ZSNP a.s., ZSNP FOUNDRY a.s., ZSNP

RECYKLING s.r.o. a SLOVALCO a.s. V meste je vybudovaná verejná kanalizácia a mechanicko-biologická čistiareň odpadových vôd. Na verejnú kanalizáciu a ČOV nie je v súčasnej dobe napojené celé územie mesta. Časti mesta a to Partizánska ulica, výrobný okrsok a obec Šašovské Podhradie nemajú vybudovanú verejnú kanalizáciu s čistením odpadových vôd.

Priemyselné odpadové vody z jednotlivých závodov a prevádzok v rámci závodu ZSNP a.s. sú odvádzané čiastočne delenou kanalizáciou do recipienta Hron. Čistenie produkovaných priemyselných odpadových vôd si zabezpečujú jednotlivé závody a prevádzky samostatne na úroveň určenú prevádzkovým poriadkom kanalizácie resp. v zmysle vydaných príslušných rozhodnutí. Splaškové a komunálne odpadové vody sú čistené v troch mechanicko-biologických ČOV. Špecifickým zdrojom znečistenia vôd je odkalisko, kalové pole ZSNP a.s., na ktoré sa ukladal zostatok bauxitu po vyťažení oxidu hlinitého. Z pôvodného monitoringu podzemných vôd v okolí odkaliska vyplynulo, že bolo vybudované bez náležitej izolácie dna. Toto potvrdili aj výsledky geologického a hydrogeologického prieskumu. V rokoch 1992-1997 sa vykonali opatrenia na zamedzenie priesaku do podlažia pomocou nepriepustnej clony po obvode odkaliska zapustenej až do nepriepustného podlažia. To však následne spôsobilo nadmerné zvýšenie množstva vôd obsiahnutých v telese odkaliska v nasledujúcich rokoch. Ide hlavne o zrážkové vody, ktoré boli prechodom cez teleso odkaliska kontaminované alkáliami. S rastúcim množstvom týchto vôd nastala požiadavka nielen riešenia ich čistenia, ale aj zabráneniu priesaku ďalších zrážkových vôd do telesa odkaliska. Nedoriešená problematika odkaliska si vyžaduje likvidáciu obsiahnutých alkalických vôd a jeho následnú rekultiváciu.

Technologické odpadové vody produkované prevádzkou závodu ZSNP FOUNDRY, a.s. sú zneškodňované vo vlastnom zariadení v deemulgačnej stanici. Splaškové odpadové vody sú čistené na ČOV, ktorých prevádzkovateľom je závod ZSNP, a.s. Produkované odpadové vody zo závodu ZSNP RECYKLING, s.r.o. sú odvádzané do kanalizácie na základe zmluvy so závodom ZSNP, a.s. Priemyselné odpadové vody zo závodu SLOVALCO a.s. sú odvádzané do kanalizácie závodu ZSNP a.s. a splaškové odpadové vody sú odvádzané a čistené v ČOV závodu ZSNP, a.s.

V meste sa nachádza poľnohospodárske družstvo Žiar nad Hronom, ktoré je zamerané na rastlinnú výrobu, pestovanie obilnín a krmovín, ale aj na živočíšnu výrobu, chov hovädzieho dobytku. Hospodársky dvor poľnohospodárskeho družstva

nemá vlastnú ČOV a živočíšne exkrementy sú uskladňované na družstevnom hnojisku. Vzhľadom na to kvalita vôd môže byť negatívne ovplyvnená odpadovými vodami produkovanými uvedeným poľnohospodárskym družstvom.

Súčasný trend zhoršovania kvality povrchových a podzemných vôd ÚPN mesta navrhuje riešiť:

- rekonštrukciou a dostavbou verejnej kanalizácie mesta Žiar nad Hronom včítane miestnej časti Šášovské Podhradie,
- výhľadovým napojením obcí Lovčica, Lovča – Trubín, Lutila, Slaská, Kosorín a Janova Lehota na kanalizačný systém a mestskú ČOV,
- napojením výrobného okrsku a obce Šášovské Podhradie na kanalizačný systém mesta alternatívne,
- napojením výrobného okrsku Horné Opatovce na kanalizačný systém ZSNP a.s.,
- vybudovať splaškovú kanalizáciu na území priemyselného parku a napojiť ju na hlavný kanalizačný zberač A a na mestskú ČOV,
- jestvujúci hospodársky dvor PD na Partizánskej ulici so živočíšnou výrobou zrušiť.
- vybudovať splaškovú kanalizáciu a malú obecnú ČOV na rekreačnej lokalite Kupča.

ÚPN mesta Žiar nad Hronom navrhuje zabezpečiť odvádzanie vôd z povrchového odtoku odtekajúceho zo zastavaného územia mesta, z pozemných komunikácií pre motorové vozidlá, z parkovísk, z odstavných a montážnych plôch, pri ktorých sa predpokladá, že obsahujú látky, ktoré môžu nepriaznivo ovplyvniť kvalitu povrchovej a podzemnej vody. Menované vody možno vypúšťať do povrchových tokov a hydromelioračných kanálov len po predchádzajúcom zisťovaní a vykonaní potrebných opatrení. ÚPN mesta navrhuje realizovať na kritických miestach verejnej dopravy, na verejných parkoviskách, na autobusových nástupištiach a v areáloch výrobných firiem a dopravných zariadení a služieb lapače splavenín a lapače na zachytávanie splachov ropných látok.

e.) Odpadové hospodárstvo

e.1.) Mesto Žiar nad Hronom

Na území mesta sú komunálnou sférou produkované komunálne odpady (ďalej KO), ktoré sú tvorené predovšetkým domovým odpadom a odpadom podobným domovému, drobným stavebným odpadom, objemným odpadom, uličným smetím a odpadom zo zelene. V meste je evidovaných cca 2 500 podnikateľských subjektov, z ktorých prevažná väčšina produkuje taktiež komunálny odpad.

Nakladanie s odpadmi v meste sa realizuje v zmysle „Programu odpadového hospodárstva (ďalej POH) Mesta Žiar nad Hronom do roku 2005“ v súlade s VZN Mesta Žiar nad Hronom č. 2/2008 o spôsobe nakladania s komunálnym odpadom a s drobným stavebným odpadom a miestnom poplatku za komunálne a drobné stavebné odpady na území Mesta Žiar nad Hronom vypracovaného v súlade s §39 ods. 7 zákona č.223/2001 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V súčasnej dobe prebieha v rámci SR na úrovni KÚ ŽP proces tvorby „Programov odpadového hospodárstva na obdobie rokov 2008-2013“. Mesto Žiar nad Hronom bolo požiadané o vyhodnotenie svojho „Programu odpadového hospodárstva do roku 2005“ a vypracovanie a zaslanie svojich zámerov, ktoré sa týkajú riešenia problematiky odpadového hospodárstva. Keďže mestá a obce spracúvajú svoje programy odpadového hospodárstva do štyroch mesiacov od schválenia programu kraja tak, aby boli v súlade s programom kraja, aj Mesto Žiar nad Hronom vypracuje svoj Program odpadového hospodárstva na nasledujúce obdobie ihneď po zverejnení schváleného programu banskobystrického kraja. Mesto vypracovalo niekoľko projektov zameraných na minimalizáciu množstva odpadov zneškodňovaných skládkovaním a podporujúcich intenzifikáciu separovaného zberu, materiálové a energetické zhodnocovanie vyseparovaných komodít, v zmysle preferovanej hierarchie nakladanie s odpadom so zreteľom na skutočnosť, že Skládku odpadov Horné Opatovce, kam sa od roku 1998 vyváža odpad z mesta, musí byť v zmysle platnej legislatívy po 31.decembri 2008 uzatvorená a zrekultivovaná, lebo nespĺňa stavebné a technické požiadavky na skládky odpadov zakotvené v legislatíve upravujúcej oblasť odpadového hospodárstva. Produkcia komunálneho odpadu v meste sa pohybuje v rozmedzí 230-250 kg na obyvateľa. V meste je zavedený množstvový systém zberu, pričom obyvatelia platia len za nakladanie so zmesovým komunálnym odpadom, nakladanie

s vyseparovanými zložkami nie je spoplatnené. Separovaný zber odpadov sa zabezpečuje na celom území mesta pre zložky papier, sklo, plasty, kovy a BRO. Vyseparované množstvá odpadov v súčasnosti predstavujú cca 25 kg na obyvateľa. Objemný odpad a nebezpečný odpad môžu občania bezplatne ukladať do veľkokapacitných kontajnerov rozmiestnených po celom mesta v čase jarných a jesenných dní čistoty. Okrem uvedených termínov môžu občania celoročne ukladať objemný odpad, drobný stavebný odpad a nebezpečný odpad do dvoch zberných dvorov zriadených na území mesta. Zber, preprava a zneškodnenie KO je zmluvne zabezpečené prostredníctvom oprávnenej organizácie, ktorou sú Technické služby Žiar nad Hronom, spol. s r.o.

V k.ú. Horné Opatovce sa nachádza skládka KO s rozlohou 9 ha. Od roku 1988 až do 31. decembra 2008 slúžila na zneškodňovanie odpadu, ktorý nie je nebezpečný, formou skládkovania pre mestá Žiar nad Hronom a Kremnica a pre cca 21 – 29 okolitých obcí. Skládka je vo vlastníctve mesta a prevádzkovateľom sú Technické služby Žiar nad Hronom spol. s r.o. Prevádzkovanie uvedenej skládky bolo ukončené 31. decembra 2008, v priebehu rokov 2009 a 2010 bude zrekultivovaná a zároveň bude v pôvodnom areáli skládky vystavaná nová kazeta na zneškodňovanie odpadu, ktorý nie je nebezpečný. Do doby vybudovania a sprevádzkovania novej kazety bude odpad z mesta a okolitých obcí ukladaný na susediacu Skládku odpadov Žiar nad Hronom (bývalá skládka priemyselného odpadu ZSNP SPO, s.r.o.).

Odpad zo zdravotníckych zariadení mesta a okresu Žiar nad Hronom je zneškodňovaný prostredníctvom externých oprávnených organizácií. Spaľovňa odpadu v Nemocnici s poliklinikou nie je v prevádzke od 30.11.2003. Biologicky rozložiteľný komunálny odpad vyprodukovaný obyvateľmi a biologický odpad z údržby plôch verejnej zelene a obytnej zelene sa zhodnocuje kompostovaním na kompostárni mesta, ktorá je realizovaná vo východnej časti areálu Skládky odpadov Horné Opatovce. V časti IBV sa zelený BRO od obyvateľov zbiera a následne kompostuje na mestskej kompostárni a zároveň sa čiastočne zhodnocuje kompostovaním priamo na pozemkoch obyvateľov.

Ďalšia významná produkcia odpadov, vrátane kategórie nebezpečných odpadov, na území mesta vzniká pri výrobnnej činnosti priemyselných podnikov. Producenti týchto odpadov nakladajú s odpadmi v zmysle vlastných POH. Na riešenom území je rozvinutý najmä hutnícky hlinikárenský priemysel, ktorého

predstaviteľom sú ZSNP, a.s. Žiar nad Hronom a jej dcérske spoločnosti. Produkcia odpadov z činnosti závodov ZSNP, a.s., Alufinal, Tuby, Finalcast, Sloval, VUM, Energetika, Náradovňa a údržba, Doprava, ako aj LKV je závislá od objemu výroby. Nakladanie s odpadmi je realizované v zmysle platnej legislatívy. Zneškodňovanie nebezpečných odpadov je zabezpečené prostredníctvom zmluvných partnerov, ktorí sú oprávnení nakladať s odpadmi. Zneškodňovanie komunálneho odpadu je riešené v spolupráci s Mestom Žiar nad Hronom. Z výrobných činností spoločnosti ZSNP FOUNDRY, a.s., zabezpečujúcej výrobu a predaj tlakových odliatkov zo zliatin hliníka a ich opracovanie vznikajú nebezpečné odpady v množstve cca 30t/rok. Ich zneškodňovanie je zabezpečované firmou A.S.A. Žilina na skládke nebezpečného odpadu mimo okresu Žiar nad Hronom. Produkcia KO v množstve cca 45t/rok je zneškodňovaná na skládke odpadov na nie nebezpečný odpad ZSNP a.s. Spoločnosť ZSNP RECYKLING, s.r.o. zaoberajúca sa likvidáciou autovrakov a s tým súvisiacimi službami, nakladaním s odpadmi a nebezpečnými odpadmi, zámočníctvom a kovoobrábaním, ako aj obchodnou činnosťou v rozsahu svojej živnosti, zabezpečuje zneškodňovanie nebezpečných odpadov a KO prostredníctvom zmluvných partnerov v zmysle platnej legislatívy.

Ďalšia významná spoločnosť pôsobiaca v riešenom území, SLOVALCO a.s., zaoberajúca sa výrobou hliníka z oxidu hlinitého, nákupom a predajom elektrickej energie, nákupom surovín na výrobu hliníka, zliatin hliníka a vypálených anód, predajom hliníka, zliatin hliníka a spracovaním hliníkového odpadu zabezpečuje zneškodňovanie odpadov skladovaním na tento spôsob určeným, alebo zmluvne prostredníctvom externých firiem. Časť odpadov likviduje formou zhodnotenia cez zmluvné firmy. Na vlastných výrobných zariadeniach zhodnocuje hliníkový odpad nakupovaný mimo SLOVALCO a.s.

Najväčším producentom priemyselných odpadov v území sú ZSNP, a.s. Vznikajúce odpady sú zneškodňované na nasledovných skládkach odpadov, ktorých prevádzkovateľom sú ZSNP, a.s. :

- V septembri 1998 bola uvedená do prevádzky nadregionálna skládka priemyselných odpadov v k.ú. Horné Opatovce, ktorá pozostáva z dvoch samostatných kaziet. Kazeta K1 je určená na skládkovanie odpadu, ktorý nie

je nebezpečný a kazeta K2 je určená na skládkovanie nebezpečného odpadu. Celková kapacita 1. etapy skládky je 167 376m³. Po jej naplnení je plánovaná 2. a 3. etapa výstavby skládky.

- V areáli závodu ZSNP a.s. sa nachádza odkalisko so skládkou škvary, popolčeka a kalov.
- Stará skládka priemyselných odpadov, vrátane nebezpečných odpadov, ktorú v minulosti využíval ZSNP, š.p. sa nachádza v k.ú. Horné Opatovce. V súčasnosti je skládka uzavretá a rekultivovaná (zatrávnená).

Po zrušení pôvodnej technológie výroby hliníka a oxidu hlinitého ostala nevyriešená problematika vzniknutého odkaliska červených a hnedých kalov, ktoré podľa katalógu odpadov boli zaradené medzi nebezpečné odpady. Táto skládka je najväčšou skládkou nebezpečných odpadov v SR. Vzniknuté odkalisko má rozlohu 40ha, dosahuje výšku 42 - 45m nad okolitým terénom. Množstvo uloženého kalu predstavuje 8 - 8,5mil.ton a objem alkalických vôd je cca 1 mil.m³. Na zabránenie šírenia znečistenia do okolia odkaliska bola skládka izolovaná pomocou nepriepustnej clony po obvode skládky, čo spôsobilo problémy s priesakmi vôd. Stavba bola kolaudovaná v roku 1997. Z hľadiska ochrany životného prostredia je plánovaná realizácia technickej a biologickej rekultivácie skládky.

Dopravnou činnosťou sa zaoberá spoločnosť GENERAL TRUCKING, a.s. so sídlom na území mesta (Farské lúky). Vzniknuté odpady boli zneškodňované na Skládke odpadov v Horných Opatovciach. Zhodnocovanie a zneškodňovanie nebezpečných odpadov je zmluvne zabezpečené prostredníctvom spoločnosti EKOTRANZ, s.r.o. Nová Baňa, ktorá má na uvedené činnosti vydané súhlasy príslušných orgánov štátnej správy v odpadovom hospodárstve. Ďalšími rozhodujúcimi producentmi odpadov v území sú drevospracujúce firmy, ako RAIMEX, s.r.o. so sídlom v Šašovskom Podhradí a Píla Ursta v Žiari nad Hronom a pod.

Osobitnou kategóriou sú odpady z poľnohospodárskej výroby PD Žiar nad Hronom, ktorá je zameraná na rastlinnú výrobu (pestovanie obilnín a krmovín), aj živočíšnu výrobu (chov hovädzieho dobytku). Nakladanie s odpadmi je realizované v zmysle vlastného POH. Komunálny odpad, ktorý nie je nebezpečný, bol zneškodňovaný skládkovaním na skládke odpadov v Horných Opatovciach a po jej

uzatvorení sa zneškodňuje na Skládke odpadov Žiar nad Hronom. Zneškodňovanie nebezpečných odpadov je zmluvne zabezpečené oprávnenou spoločnosťou.

Do oblasti nakladania s odpadom boli doteraz preinvestované finančné prostriedky v rámci nasledujúcich projektov:

1. Na výstavbu uzamykateľných stojísk zberných nádob, ktoré sú nevyhnutným predpokladom pre fungovanie množstvového systému zberu odpadov, bolo doteraz vynaložených 20 mil. Sk z rozpočtu mesta.
2. Vďaka projektu predloženému na Recyklačný fond sa podarilo získať dotáciu vo výške 6 mil. Sk na zavedenie separovaného zberu. Z uvedenej dotácie boli zakúpené nadstavby na zberové vozidlá na zber vyseparovaných zložiek KO, zberné nádoby na separáciu a kontajnery Abroll.
3. Z európskych fondov bola v roku 2006 financovaná projektová dokumentácia Integrovaný systém odpadového hospodárstva mesta Žiar nad Hronom vo výške 4 mil. Sk, ktorá jasne zadefinovala smerovanie Žiaru nad Hronom v oblasti integrovaného nakladania s odpadmi. Projekt bol spracovaný spoločnosťou Kovoprojekt ekologické stavby, Bratislava. Menovaný koncepčný materiál pozostáva zo:
  - Štúdie komplexného systému odpadového hospodárstva mesta Žiar nad Hronom so zameraním na obdobie rokov 2005 - 2008,
  - Štúdie komplexného systému odpadového hospodárstva mesta, časť dlhodobá koncepcia s nakladaním komunálneho odpadu po roku 2008,
  - Projekt „Kompostárne Horné Opatovce“,
  - Projekt „Zberný dvor mesta Žiar nad Hronom, areál Technických služieb ul.SNP“,
  - Projekt „Zberný dvor Horné Opatovce, areál skládky odpadov Horné Opatovce“,
  - Projekt „Intenzifikácia separovaného zberu pre podnikateľské subjekty, organizácie vrátane technológie zberu“,
  - Spracovanie stavebných odpadov - výstavba strediska na spracovanie odpadov od obyvateľov, fyzických a právnických osôb v areáli Skládky odpadov Horné Opatovce,
  - Estetizácia stojísk zberných nádob

V snahe o čo najefektívnejšie a životné prostredie čo najmenej zaťažujúce riešenie problematiky nakladania s odpadom a s vyseparovanými zložkami mesto vypracovalo niekoľko ďalších projektov, z ktorých na dva už získalo potrebné finančné prostriedky na ich realizáciu a jeden je vo fáze prípravy. Jedná sa o tieto projekty:

1.) V septembri 2008 mesto spracovalo projekt „Intenzifikácia separovaného zberu v Žiari nad Hronom“, na ktorý podalo žiadosť o nenávratný finančný príspevok z operačného programu Životné prostredie. Zámerom projektu Intenzifikácia separovaného zberu v Žiari nad Hronom je dosiahnutie zmeny v doterajšom spôsobe nakladania s odpadmi, vytvorenie optimálnych podmienok pre separáciu a následné materiálové a energetické zhodnocovanie vyseparovaných zložiek odpadov a minimalizácia odpadov zneškodňovaných skládkovaním. Projekt rieši dosiahnutie vyššie popísaných priorít niekoľkými krokmi:

- zavedením separovaného zberu na školách, škôlkach a ďalších inštitúciách, kde sa doteraz uskutočňoval občasný kampaňovitý zber výhradne len papiera
- rozšírením sortimentu separovaných zložiek o kuchynský a reštauračný biologicky rozložiteľný odpad na celom území mesta – povinnosť separovať papier, plasty, kovy, sklo a od 1.1.2010 aj biologicky rozložiteľný odpad ukladá mestám a obciam zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch – odsek 14 § 39
- vytvorením optimálnych podmienok na separáciu a zabezpečením zberných nádob na jednotlivé separačné zložky pre obyvateľov všetkých častí mesta
- vybavením verejných priestranstiev mesta separačnými odpadkovými košmi a špeciálnymi zbernými nádobami na psie exkrementy
- zabezpečením potrebnej technológie a zariadení na dotriedňovanie a úpravu vyseparovaných zložiek
- zvýšením ekologického povedomia občanov rozbehnutím rozsiahlej informačnej a propagačnej kampane

Uvedený projekt bol schválený a do decembra 2010 bude na vyššie popísané účely preinvestovaných 99 199 759,00 Sk / 3 292 828,75 €.

2.) V októbri 2008 mesto spracovalo projekt a žiadosť o nenávratný finančný príspevok na rekultiváciu Skládky odpadov Horné Opatovce. Projekt bol schválený a na uvedený účel bude do decembra 2010 preinvestovaných 123 813 414,60 Sk / 4 109 852,44 €.

3.) V súčasnosti mesto pripravuje ďalšiu žiadosť o nenávratný finančný príspevok v rámci OP ŽP. Vzhľadom na neustále sa sprísňujúcu legislatívu EÚ upravujúcu oblasť nakladania s odpadom je nevyhnutné už teraz pracovať na zabezpečení technológií na zhodnocovanie a úpravu odpadov. Od roku 2014 bude potrebné, aby komunálne odpady ešte pred uložením na skládku prešli materiálovou alebo termickou úpravou. Pre naplnenie týchto požiadaviek mesto práve spracúva projekt "Centrum zhodnocovania odpadov v Žiari nad Hronom. Účelom CENTRA ZHODNOCOVANIA ODPADOV je komplexné nakladanie s odpadom v zmysle preferovanej hierarchie nakladania s odpadom, t.j. 1. minimalizácia tvorby odpadov, 2. materiálové zhodnotenie odpadov, 3. energetické zhodnotenie odpadov a až v poslednom rade zneškodňovanie odpadov skládkovaním. Pre zabezpečenie nakladania s rôznymi typmi odpadov (vyseparované zložky, biologicky rozložiteľné odpady, zmesový komunálny odpad), spôsobom najvhodnejším pre tú ktorú frakciu, je potrebné vybudovať a inštalovať niekoľko technologických celkov tak, aby bolo možné zabezpečiť nakladanie s čo najširšou škálou odpadov, čo možno najefektívnejším a životnému prostrediu najpriaznivejším spôsobom. Jedná sa o nasledujúce technologické celky:

a.) Mechanická úprava odpadov

Zariadenie na spracovanie zvyškového odpadu pred jeho ďalším biologickým spracovaním formou aneróbnej fermentácie s max. kapacitou 50 000 t zmesového komunálneho odpadu ročne. V etape mechanickej úpravy sa odpad triedi mechanickými postupmi. Najskôr dochádza k rozdrveniu odpadu a následne k oddeleniu magnetických kovov na magnetickom separátore. Ďalším krokom je mechanické oddelenie ľahkej, ťažkej a jemnej frakcie na balistickom triediči. Ľahká frakcia je tvorená predovšetkým plastmi, čiže zložkami s vysokou kalorickou hodnotou, ktorá je vhodná na použitie v elektrárňach a cementárňach ako alternatívne palivo. Ťažká frakcia je ukladaná na skládku a jemná frakcia s veľkosťou

zrna 0-60 mm je prevezená do fermentorov bioplynovej stanice, kde je ďalej upravovaná biologicky.

b.) Bioplynová stanica

Vytriedený a mechanicky upravený odpad sa naváža do fermentorov bioplynovej stanice, kde dochádza k vývoju bioplynu, ktorým je poháňaný spaľovací motor – kogeneračná jednotka. Vyfermentovaný substrát je po vyvezení z fermentorov upravený pre vstup do gasifikátora, kde je z neho získavaný plyn pre pohon spaľovacieho motora.

Bioplynová stanica, fungujúca na báze suchej fermentácie, umožňuje metanizáciu sypkej biomasy a komunálnych bioodpadov bez nutnosti zmeny ich konzistencie do kvapalného stavu. Namiesto toho sa substrát vo fermentačnej komore udržiava vo vlhkom stave klopením fermentačným roztokom (perkolátom) cirkulujúcim v uzavretom okruhu. Touto technológiou je možné skvasovať biomasu s obsahom sušiny až 50 % (oproti 10 % pri mokrom spôsobe).

Prínosy bioplynovej stanice na báze suchej fermentácie:

1. zníženie úniku CH₄ do atmosféry – zmiernenie globálneho otepľovania v dôsledku tzv. skleníkového efektu (1 t CH₄ má rovnaký účinok ako 23 t CO₂)
2. dodržanie smernice 1999/31/ES o znížení množstva biologicky rozložiteľného odpadu ukladaného na skládky
3. zníženie energetickej závislosti CENTRA ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA v Žiari nad Hronom – výroba elektrickej energie a tepla
4. zvýšenie obsahu organickej hmoty v pôde aplikáciou vyfermentovaného substrátu na pôdny fond
- 5.

c.) Gasifikačná jednotka

Po mechanickej úprave odpadu a znížení podielu bio-aktívnej zložky kvasením vo fermentačných komorách bioplynovej stanice prebehne v gasifikátore jeho energetické zhodnotenie. Procesom splyňovania hmoty je možné vyrobiť elektrickú energiu nielen z obnoviteľných zdrojov ako je biomasa, ale aj z bio-aktívnej zložky zmesových komunálnych odpadov. Uvedená technológia rieši okrem otázky spracovania odpadov aj výrobu elektrickej energie a tepla, ktoré podstatne

zlepšujú ekonomickú bilanciu CENTRA ZHODNOCOVANIA ODPADOV. Surovinami sú biologicky rozložiteľný odpad z údržby záhrad, parkov, cintorínov a verejnej zelene, kuchynský a reštauračný odpad a bio–aktívna zložka komunálneho odpadu. Zmesový komunálny odpad musí byť najskôr mechanicky a biologicky upravený a zbavený stavebného a železného odpadu. Gasifikáciou sa zhodnotí až 95 % odpadu vstupujúceho do procesu, zvyšných 5 % predstavuje popolček, ktorý môže byť aplikovaná na pôdny fond, prípadne uložený na skládku.

d.) Triediaca linka na dotried'ovanie vyseparovaných zložiek odpadov

Účelom navrhovaného zariadenia je sekundárne triedenie zväznaného odpadu, ktorý je primárne selektovaný na strane fyzickej resp. právnickej osoby, ktorá ho vytvára. Triedenie je vykonávané ručne na strojnej linke s priebežným chodom dopravníkového pasu. Výstupom sú vytriedené suroviny, lisované a balené do paketov, očistené na stupeň, ktorý požaduje odberateľ – finálny spracovateľ.

Vstup materiálu na triedenie je dvoma vrátami z čela haly. Materiál je voľne sypaný na podlahu haly z jednej alebo druhej strany násypky príjmového dopravníka. Následne je mechanizmom s radlicou nahŕňaný do násypky príjmového dopravníka. Sústava príjmového a vynášacieho dopravníka umožňuje postupný prísun materiálu cez rotačný separátor a premost'ovací dopravník ďalej na triediaci pás, pričom do násypky príjmového dopravníka sa môže materiál nahrnúť vo veľkom množstve. V rotačnom separátore sa odoberajú z triedeného materiálu drobné časti do veľkosti cca 6 cm. Pomocou 2 pásových dopravníkov je tento materiál zhromažďovaný vo veľkokapacitnom kontajneri.

Samotné triedenie prebieha v kabíne linky, kde obsluha vyberá z nevytriedeného materiálu na triediacom páse vybranú komoditu a vhadzuje ju do príslušnej šachty – po naplnení šachty pracovník pákou uvoľňuje protiprievanovú klapku a materiál padá do príslušného boxu.

Zostatkový materiál padá cez sústavu pásového dopravníka, magnetického separátora a priečneho dopravníka do dvoch veľkokapacitných kontajnerov – v jednom sú magnetické kovy, v druhom ostaný materiál. V prípade potreby je možné usmerniť zostatkovú komoditu do posledného boxu a následne materiál zlisovať.

Vytriedený odpad je zhromažďovaný do boxov. Po naplnení boxov a odklopení čela postupne padá nastavenou rýchlosťou na zberný dopravník k lisu, kde je zlisovaný. Hotové balíky sú zhromažďované pod prístreškom.

e.) Recyklačná linka pre materiálové zhodnotenie PET

Navrhované zariadenie slúži na sekundárne spracovanie zväžaného vyseparovaného odpadu, konkrétne PET fliaš. Spracovanie je vykonávané technologickej drviacej linke s priebežným chodom dopravníkového pasu. Výstupom je drť, ktorá je skladovaná v BIG-BAGu podľa požiadavky odberateľa – finálneho spracovateľa.

Vstup materiálu na spracovanie je bránou z čela haly. Materiál je voľne sypaný na podlahu haly z jednej alebo druhej strany násypky dopravníka. Následne je materiál pracovníkom linky nahŕňaný do násypky dopravníka. Dopravník umožňuje postupný prísun materiálu do drviča. Po predrtení je drť transportovaná vzduchovým dopravníkom cez magnetický separátor, ktorý zachytí prípadne kovové časti a cyklón, ktorý slúži k odseparovaniu prachovej časti drte. Na konci vzduchového dopravníka sa nachádza BIG-BAG, v ktorom sa drť skladuje.

Uvedené projektové zámery mesta sú zapracované do ÚPN mesta Žiar nad Hronom. V ÚPN mesta Žiar nad Hronom sa navrhuje:

- v meste Žiar nad Hronom naďalej realizovať jestvujúci množstvomý systém zberu komunálneho odpadu.
Do doby vybudovania a sprevádzkovania novej kazety na nie nebezpečný odpad na Skládke odpadov Horné Opatovce ukladať odpad na Skládku odpadov Žiar nad Hronom (bývalá skládka priemyselného odpadu ZSNP SPO, s.r.o.
- Rekultiváciu Skládky odpadov Horné Opatovce uskutočniť do decembra 2010.
- Naďalej prevádzkovať dva zberné dvory, jeden v areáli Technických služieb a jeden v areáli Skládky odpadov Horné Opatovce.
- Separovaný zber komunálneho odpadu rozšíriť do januára 2010 o kuchynský a reštauračný biologicky rozložiteľný odpad na celom území mesta a zvýšiť účinnosť separovaného zberu v celej šírke materiálov.

- Realizovať projekt „Intenzifikácia separovaného zberu pre podnikateľské subjekty a organizácie“.
- Využívať triediacu linku odpadov, ktorá je v súčasnosti umiestnená na Skládke odpadov Horné Opatovce. Po vybudovaní novej modernej dotriedňovacej linky, ktorá bude umiestnená v areáli Priemyselného parku (bývalý areál ZSNP, a.s.), využívať túto linku.
- Vybudovať a sprevádzkovať potrebné kapacity na materiálové a energetické zhodnocovanie komunálneho odpadu a vyseparovaných zložiek v rozsahu popísanom v projekte „Centrum zhodnocovania odpadov v Žiari nad Hronom“.
- pevný priemyselný odpad uskladňovať na jestvujúcej skládke priemyselného odpadu Horné Opatovce. Predmetná skládka má dve samostatné kazety, jedna je určená na pevný odpad, ktorý nie je nebezpečný, druhá na nebezpečný odpad.
- odpad zo zdravotníckych zariadení mesta a okresu Žiar nad Hronom zneškodňovať naďalej prostredníctvom externých oprávnených organizácií mimo územia mesta,
- na starej zatrávnenej skládke priemyselného odpadu ZSNP Horné Opatovce po rekultivácii vysadiť NDV z domácich druhov drevín (realizovať estetizáciu),
- biologicky rozložiteľný komunálny odpad vyprodukovaný obyvateľmi a biologický odpad z údržby plôch verejnej a obytnej zelene zhodnocovať kompostovaním v kompostárni mesta v lokalite Horné Opatovce vo východnej časti areálu skládky odpadov do doby vybudovania a sprevádzkovania bioplynovej stanice v areáli Priemyselného parku. U plôch so zástavbou rodinných domov prednostne zhodnocovať biologicky rozložiteľný odpad zo zelene na pozemkoch rodinných domov kompostovaním.

Hospodárenie s odpadom je spojené s niekoľkými vývojovými stupňami, ktoré determinujú súčasný stav a budúci vývoj. Eliminácia ukladania odpadov na skládky bola presadzovaná už viac rokov aj v SR. Príčinou bol veľký počet skládok zaťažujúcich ŽP a ich neuspokojivá následná rekultivácia. V poslednom období sa veľká pozornosť venuje biologicky odbúrateľným odpadom (bioodpad), ktoré po uložení na skládku vytvárajú skládkové plyny, ktorých úniku do ovzdušia je potrebné

zabrániť. Mechanicko-biologická úprava odpadov je jedným z možných spôsobov úpravy odpadov pred ich uložením na skládku, ktorý je akceptovaný v EÚ. Ide o kombináciu mechanických, fyzikálnych a biologických procesov. V súčasnej dobe uplatňované technológie sa orientujú na zníženie objemu a stabilizáciu biologickej zložky pred uložením na skládku a oddelenie výhrevnej zložky s cieľom využitia na palivo. Celkove predpokladané nakladanie s odpadmi v SR na roky 2006 - 2010 je uvedené v nasledujúcej tabuľke :

Odpady podľa kategórie	Zhodnocovanie (v %)		Zneškodňovanie (v %)			Iné metódy
	materiálové	energetické	Spaľovaním bez energet. využitia	Spaľovaním s energet. využitím	skládkovaním	
Rok 2005						
SPOLU	63	5	1		24	2
Nebezpečné	30	6	3		60	1
Ostatné	70	5	1		23	1
Rok 2010						
SPOLU	70	15	0		13	2
Nebezpečné	40	25	0		34	1
Ostatné	70	10	0		19	1

*spaľovanie odpadu bez energetického využitia

Pre dosiahnutie týchto zámerov sú predpísané nasledovné záväzné úlohy a formulované opatrenia podporujúce ich plnenie:

a.) Materiálové zhodnocovanie odpadov

Dosiahnuť materiálové zhodnotenie pre 70% odpadov vzniknutých v SR do r. 2010.

b.) Energetické zhodnocovanie odpadov

Zvýšiť energetické zhodnocovanie odpadov na úroveň 15 % vo vzťahu k celkom vzniknutým odpadom v roku 2010. Spáliteľné odpady, ktoré nie je ekonomicky akceptovateľné materiálovo zhodnotiť, spracúvať na alternatívne palivo na energetické zhodnotenie v procese spoluspaľovania odpadov. Spaľovanie biomasy a

odpadového dreva rozvíjať v súlade s prirodzenými možnosťami uplatnenia podľa miestnych podmienok.

c.) Zneškodňovanie odpadov

- skládkovaním - znížiť množstvo skládkovaného odpadu na 13% pre celkom vzniknutý odpad v roku 2010,
- spaľovaním - v roku 2010 spaľovať výlučne odpad s energetickým zhodnocovaním.

Pri nových konkrétnych dlhodobých cieľoch odpadového hospodárstva vychádzať z dokumentu EU (rok 2005) „Presadzovanie trvalo udržateľného využívania zdrojov: Stratégia

- predchádzania vzniku odpadov a jeho recyklovanie". Menovaná stratégia sleduje:
menej odpadu na skládkovanie,
- viac kompostovania a energetického zhodnocovania odpadu,
- väčšia a lepšia recyklácia.

Zámery odpadového hospodárstva SR do roku 2010 sú nasledovné:

Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie sa pri realizácii POH SR na roky 2006 - 2010 (nadväzne na prostriedky z predstupových fondov EÚ) výrazne zlepšili možnosti finančného zabezpečenia investícií plánovaných do rozvoja infraštruktúry odpadového hospodárstva (zo zdrojov EÚ). Táto skutočnosť, spolu s celým procesom čerpania finančných prostriedkov, ktoré budú rozdelené na realizáciu jednotlivých Operačných programov podľa Národného strategického referenčného rámca na roky 2007 - 2013 vytvárajú predpoklady dobudovania infraštruktúry odpadového hospodárstva v Slovenskej republike na úroveň vyspelých krajín. Environmentálne kritéria, ktoré v súčasnosti charakterizujú jednotlivé BAT sa budú ďalej sprísňovať a zvyšovať tým úroveň ochrany životného prostredia pri nakladaní s odpadmi. Je zrejmé, že rozvoj jednotlivých oblastí odpadového hospodárstva zohrá pri plnení úloh POH SR na roky 2006 - 2010 významnú úlohu a závisia od úrovne infraštruktúry odpadového hospodárstva,

rozhodujúcu úlohu zohrá zavádzanie BAT technológií do praxe, čo treba označiť za nástroj strategického významu.

a.) Separovaný zber odpadov

- pokračovať vo zvyšovaní účinnosti zberových systémov (zvyšovaní podielu materiálovo zhodnotiteľných odpadov získaného z celkového množstva vznikajúcich odpadov) a efektívnosti zberových systémov (v znižovaní nákladov na separovaný zber vzťahovaný na jednotkové množstvo vyseparovaných zložiek),
- celoplošne zvyšovať počet vyseparovaných zložiek z komunálneho odpadu a vyrovnávať v tomto smere rozdiely v úrovni separovaného zberu medzi obcami.

b.) Materiálové zhodnocovanie odpadov

- zvyšovať úroveň jednotlivých technológií materiálového zhodnocovania odpadov zavádzaním technológií spĺňajúcich kritériá BAT a BATNEEC, resp. BEP priamo do infraštruktúry odpadového hospodárstva,
- zvyšovať efektívnosť prepojenia zberových systémov so spracovateľskými kapacitami na materiálové zhodnocovanie odpadov (logistiky týchto systémov) vo všetkých oblastiach nakladania s materiálovo zhodnotiteľnými odpadmi,

c.) Zneškodňovanie odpadov

- zvyšovať environmentálnu bezpečnosť aplikácie metód zneškodňovania odpadov v súlade so sprísňovaním noriem na ochranu životného prostredia,
- zvýšiť kontrolu dodržiavania environmentálnej bezpečnosti používania metód zneškodňovania odpadov adekvátnym využívaním analytickej kontroly odpadov v praxi,
- požiadavky na rozsah využívania metódy D1 (skládkovania odpadov) redukovať lepším využívaním alternatívnych metód zneškodňovania odpadov (pokiaľ nie je možné odpady zhodnotiť), ktoré si nevyžadujú budovať nové skládky odpadov, resp. rozširovať kapacitu existujúcich skládok.

d.) Spôsoby spracovania KO

Pri plnení cieľov EU sa treba pohybovať v rovnováhe medzi ochranou životného prostredia a ekonomickými požiadavkami. Bez zavedenia separovaného zberu z domácností nemá zmysel hovoriť o modernom odpadovom hospodárstve.

Pretože už tu pri tvorbe odpadov sa musí zabrániť miešaniu využiteľných, nevyužiteľných a snád' aj nebezpečných odpadov. Pri separovaní v domácnostiach a v úradoch sa dá vychádzať z nasledovných skupín:

1. triedenie na čisté frakcie ako biogénny odpad (zelenina z kuchyne, záhrad, parkov), sklo (farebné, biele), kovy, papier,
2. rôzne odpady z domácností - plasty, PU, špinavý papier a obaly, nekontaminované drevo a pod, ktoré by sa dali v prípade potreby aj detailnejšie v domácnostiach triediť,
3. zmes odpadov zo zvyškov z kuchyne a iných znečistených a prípadne hygienicky škodlivých látok.

Doporučené metódy zhodnocovania a zneškodňovania odpadov sú nasledovné:

- **Spaľovanie odpadov v účelových zariadeniach zodpovedajúcich najvyššiemu stavu techniky s využívaním energie**

Spaľovne stavu techniky (BAT) spĺňajú bez výnimky kritériá dané EU-Incinerations Dir. 2000/76. Pri aplikácii týchto predpisov nemôžu emisie do ovzdušia presahovať 0,2 % z hmotnostného množstva spaľovaného odpadu. Tieto zariadenia sú schopné zmes odpadov, tiež aj odpady z neseparovaného zberu, termicky upraviť a až 80 % ich energetickej hodnoty využiť.

- **Mechanicko-biologická úprava odpadov**

Tieto zariadenia boli vždy v tieni spaľovní odpadov. Dôvodom bolo, že produkty zo zariadení, ktoré spracovávali odpad z neseparovaného zberu, nemali potrebnú kvalitu na ich ďalšie materiálne alebo energetické využitie a väčšia časť skončila ako zvyšky na skládke. V posledných rokoch sa vo väčšine krajín EU zaviedol separovaný zber odpadov a zvýšila sa aj technologická úroveň týchto zariadení.

V prípade spracovania neseparovaného odpadu ide po mechanickej úprave cca. 35 až 40 % zo vstupného množstva odpadovej zmesi na ďalšie využitie, ako sekundárne palivo. Asi 40 % vstupného množstva ide ako zvyšok po biologickej úprave na skládku. Druhá cesta mechanicko-biologického spracovania sa koncentruje priamo na výrobu alternatívneho paliva.. Dodatočne sa týmto postupom získavajú recyklačné produkty ako sklo, kovy atd. Pracovný postup je opačný ako pri hore uvedenom mechanicko-biologickom procese.

- **Termické zhodnocovanie vysokoenergetických frakcií**
- **Ukladanie odpadov na skládky bez úpravy a po úprave**

Skládky budú musieť spĺňať bezpečnostné a ekologické predpisy. V budúcnosti bude vylúčené ukladania bez úpravy a odpady určené na skládku budú musieť spĺňať určité parametre. Negatívom ukladania odpadu na skládky je únik emisií skleníkových plynov (metán) do ovzdušia a výluhu do pôd (mnoho skládok nie je vybavených na zachytávanie výluhu).

Do roku 2010 má byť podľa európskej smernice množstvo biodegradovateľného komunálneho odpadu, uloženého na skládku zredukované na 75% množstva uloženého na skládku v r. 1995. Toto množstvo má do r. 2016 klesnúť na 35%.

e.2.) Výrobné územie

- **Odkalisko ZSNP a. s. , skládka nebezpečného odpadu**

Hliník sa vyrába z oxidu hlinitého a oxid hlinitý sa získava z bauxitu. Od roku 1957 sa oxid hlinitý vyrábala v ZSNP z dovážaného, zväčša maďarského bauxitu. Zostatok bauxitu po vyťažení oxidu hlinitého sa hydraulicky prepravoval potrubím a ukladal na kalové pole. Tu sa jeho pevné časti usadzovali a voda sa vracala späť do technologického procesu. V roku 1995 dokončil ZSNP a.s. za účasti zahraničných partnerov modernizáciu výroby hliníka. Samostatná akciová spoločnosť SLOVALCO a.s. od roku 1995 vyrába hliník novou, životné prostredie len minimálne zaťažujúcou technológiou a pre svoju výrobu dováža už hotový oxid hlinitý. Výroba hliníka starou technológiou včítane výroby oxidu hlinitého v Žiari nad Hronom bola zrušená, ale ostala nevyriešená problematika odkaliska, kalového poľa, ktorá si vyžadovala riešiť likvidáciu obsiahnutých alkalických vôd a následnú rekultiváciu telesa odkaliska. Vzniknuté odkalisko má rozlohu 40 ha, dosahuje výšku 42 – 45 m nad okolitým terénom, množstvo uloženého kalu predstavuje 8 – 8,5 mil. ton a objem voľných a viazaných alkalických vôd je cca. 1 mil. m³. Voda obsiahnutá v telese je z bazénov na temene odkaliska kolektormi a zbernými rigolmi odvedená do akumulčných nádrží, odkiaľ je prečerpávaná späť do horných bazénov. Odkalisko bolo založené postupne v rokoch 1959 – 1967 a o jeho zriadení nie je k dispozícii technická dokumentácia. Z pôvodného monitoringu podzemných vôd v okolí odkaliska vyplynulo, že bolo vybudované bez náležitej izolácie dna. Túto skutočnosť potvrdili aj

výsledky geologického a hydrogeologického prieskumu uskutočneného v rokoch 1985 – 1987. Zo skúmaných technických riešení sa ako najefektívnejšia alternatíva pre zabránenie šírenia znečistenia do okolia odkaliska ukázala izolácia skládky pomocou nepriepustnej clony po obvode celej skládky zapustenej až do nepriepustného podlažia. Budovanie podzemnej tesniacej steny sa začalo v roku 1992 a stavba ako taká bola skolaudovaná na začiatku roku 1997. Takéto uzavretie odkaliska v nasledujúcich rokoch spôsobilo nadmerné zvýšenie množstva vôd obsiahnutých v odkaliska. Išlo predovšetkým o zrážkové vody, ktoré boli prechodom cez teleso odkaliska kontaminované alkáliami. S narastajúcim množstvom alkalických vôd vzrastala aj naliehavosť riešenia problematiky ich čistenia a zároveň prijatia takých opatrení, ktoré by zabránili priesaku ďalších zrážkových vôd do telesa odkaliska. Ako už bolo spomenuté, bolo nevyhnutné, aby bolo odkalisko zabezpečené proti priesakom zrážkových vôd, čím sa vylúči nárast množstva alkalických vôd v telese odkaliska. Izoláciu by mala zabezpečiť rekultivácia telesa odkaliska. Prvé zámery na rekultiváciu však počítali iba s biologickou rekultiváciou. Výskumné práce na biologickej rekultivácii začali v roku 1993. V tomto období boli urobené skleníkové skúšky s cieľom stanovenia vhodného pomeru kalu a substrátov, ako i preskúmanie odolnosti a vhodnosti sortimentu tráv, drevín a iného biologického materiálu pre dané podmienky. Získané poznatky a skúsenosti z týchto skúšok boli uplatnené pri realizácii prevádzkového pokusu biologickej rekultivácie odkaliska, ktorý začal na jeseň roku 1994 na ploche 1,6 ha. Na základe pozorovania a hodnotenia vykonaných prevádzkových pokusov a na základe nevyhnutnosti zabezpečenia izolácie telesa odkaliska ZSNP a.s. sa pristúpilo k novej koncepcii riešenia rekultivácie odkaliska. Navrhovaná rekultivácia bude pozostávať z technickej rekultivácie, ktorá zabezpečí nepriepustnosť povrchu odkaliska a z biologickej rekultivácie, ktorá zvýši estetickú úroveň a zároveň zabezpečí včlenenie odkaliska do okolitej krajiny. V priebehu roku 2004 boli získané všetky potrebné vstupné podklady pre vypracovanie projektu ako sú geodetické, hydrogeologické, geofyzikálne a inžiniersko-geologické podklady a zároveň bol ukončený výber dodávateľa projektu.

Je nevyhnutné zdôrazniť, že vďaka zvládnutému procesu spracovania alkalických vôd je dnes stav na odkalisku Kalové pole taký, že voľná hladina alkalických vôd je už len v akumulčných nádržiach na päte odkaliska, to znamená, že bola

spracovaná alkalická voda zo všetkých piatich bazénov umiestnených na temene odkaliska.

Ako už bolo spomenuté, je absolútne nevyhnutné, aby bolo odkalisko zabezpečené proti priesakom zrážkových vôd, čím sa vylúči nárast množstva alkalických vôd v telese odkaliska. Izolácia zabezpečí proces izolácie a rekultivácie samotného odkaliska.

Samotná rekultivácia je založená predovšetkým na princípe technickej rekultivácie, ktorý je v poslednom stupni doplnený aj o biologickú rekultiváciu. ZSNP stanovilo nasledovné 4 základné ciele, ktoré by sa mali dosiahnuť rekultiváciou odkaliska:

- 1.   signifikantné zníženie dažďových vôd do telesa odkaliska,**
- 2.   zabezpečenie stability odkaliska (zamedzenie zosunom a erózii na svahoch odkaliska)**
- 3.   elimináciu pevných úletov,**
- 4.   zvýšenie krajinno-estetickej úrovne oblasti.**

Rekultivácia je rozdelená na nasledovné dve etapy:

- prvá etapa rieši rekultiváciu KP II (kalové pole II) o ploche cca. 5,2 ha, jeho odvodnenie, zatrubnenie gravitačného kanála a vybudovanie prístupovej komunikácie od päty na vrchlík odkaliska,

- v druhej etape prebehne utesnenie a rekultivácia ostatných plôch odkaliska (bazény KP O, I, III a IV, svahy, terasy, predpolie a akumulčné nádrže).

S realizáciou I.etapy ZSNP, a.s. začalo v auguste roku 2006 a ukončená bola v marci 2007, kedy bola zároveň skolaudovaná a uvedená do skúšobnej prevádzky.

Momentálne prebiehajú práce na druhej etape rekultivácie, ktorá je rozplánovaná na obdobie rokov 2007 až 2011. V druhej etape sú postupne rekultivované všetky ostatné plochy teda vrchlíky, svahy a predpolia, je vybudované ich odvodnenie a zároveň je realizované zatrubnenie všetkých zostávajúcich gravitačných aj drenážnych kanálov.

V priestore súčasného bazéna KP IV bol vybudovaný zaskakovací drén pre alkalické vody. Celý vrchlík v oblasti bazénov KP O, I, III a IV je zaizolovaný rovnakým spôsobom ako bol v prvej etape zaizolovaný vrchlík KP II, to znamená, že rekultivačné vrstvy pozostávajú z terénnych úprav podkladovej vrstvy, pokládky separačnej geotextílie a izolačnej HDPE fólie hr. 1,5 mm s priťažnením, pričom tak ako okolo vrchlíka KP II, tak aj tu je vybudovaný manipulačný pruh, ktorý sa využíva

pri dovoze materiálu potrebného pre rekultiváciu svahov odkaliska. Svahy odkaliska sú prekrývané bentonitovou rohožou, drenážnym prvkom, ktorý odvádza zrážkovú vodu a vrchnú rekultivačnú vrstvu tvoria geobunky so štrkovou výplňou frakcie 0 – 32 s prímiesou cca 10% podielu humóznej zeminy. Predpolie odkaliska bude zaizolované až za podzemnú tesniacu stenu HDPE fóliou h. 1,5 mm, na ktorú bude položená ochranná a drenážna vrstva, na ktorú bude aplikovaná rekultivačná vrstva zeminy a humóznej zeminy s výstavbou tráv a krovitého porastu. všetky materiály použité na rekultiváciu odkaliska majú dodávateľom deklarovanú životnosť minimálne 50 rokov.

Po ukončení rekultivácie bude odkalisko uvedené do neškodného stavu, nakoľko bude presne v zmysle stanovených cieľov izolované proti priesaku zrážkových vôd do jeho telesa, nebudú teda vznikať nové množstvá alkalických vôd, teleso získa vysoký stupeň stability, budú eliminované pevné úlety a výrazne sa zvýši krajinná – estetická úroveň celej oblasti Žiarskej kotliny.

- **Ostatné výrobné územie mesta**

Dopravnou činnosťou sa zaoberá spoločnosť GENERAL TRUCKING, a.s. so sídlom na území mesta (Farské lúky). Vzniknuté odpady sú zneškodňované na skládke odpadov v Horných Opatovciach. Zhodnocovanie a zneškodňovanie nebezpečných odpadov je zmluvne zabezpečené prostredníctvom spoločnosti EKOTRANZ, s.r.o. Nová Baňa, ktorá má na uvedené činnosti vydané súhlasy príslušných orgánov štátnej správy v odpadovom hospodárstve.

Ďalšími rozhodujúcimi producentmi odpadov v území sú drevospracujúce firmy, ako RAIMEX, s.r.o. so sídlom v Šašovskom Podhradí a Píla Ursta v Žiari nad Hronom a pod..

Osobitnou kategóriou sú odpady z poľnohospodárskej výroby PD Žiar nad Hronom, ktorá je zameraná na rastlinnú výrobu (pestovanie obilnín a krmovín) aj živočíšnu výrobu (chov hovädzieho dobytku). Nakladanie s odpadmi je realizované v zmysle vlastného POH. Komunálny odpad ktorý nie je nebezpečný je zneškodňovaný skládkovaním na skládke odpadov v Horných Opatovciach. Zneškodňovanie nebezpečných odpadov je zmluvne zabezpečené oprávnenou spoločnosťou.

h.) Rizikové faktory

Kontaminácia pôdy je v celej Žiarskej kotline spôsobená pôsobením poškodzujúcich faktorov, hlavne produkciou znečisťujúcich látok a ich následným spádom na poľnohospodársku pôdu. Žiarska kotlina je dlhodobo zaťažaná emisiami flóru, najmä v okolí závodu ZSNP a.s. a SLOVALCO a. s. Žiar nad Hronom. Výmera kontaminovanej pôdy v okolí hutníckeho priemyslu je cca 9000 ha. V roku 1998 boli zistené hodnoty obsahu F v pôde v rozsahu koncentrácií 3 – 26,4 mg/kg, pričom hygienický limit pre vodný výluh kontaminácie pôd fluórom je 5 mg/kg. Okrem fluóru bolo v území zistené aj zaťaženie pôd najmä ťažkými kovmi (Cd, Hg, As, Pb, Cu). Menované kontaminované územie navrhuje ÚPN mesta pre výstavbu rýchlostnej komunikácie R1, pre výstavbu priemyselného parku Za kalovým poľom a rozvojových aktivít výrobného okrsku Horné Opatovce.

V roku 2003 bola pre riešenie územia vypracovaná štúdia „Radónového prieskumu Žiarskej kotliny (Geocomplex a. s., Bratislava)“, na základe ktorej bolo stanovené, že 54,3% územia patrí medzi územia SR s nízkym radónovým rizikom a 45,7% územia so stredným radónovým rizikom. Územie so stredným radónovým rizikom je vyznačené v nasledovnej grafickej schéme. Navrhované hlavné rozvojové lokality obytného územia mesta v údolí Lutiského potoka (obytný súbor Pod Šibeničným vrchom) sa nachádza na území so stredným radónovým rizikom. Menovanú skutočnosť je potrebné zohľadniť pri výstavbe najmä rodinných domov.

g.) Hluk

Najväčším zdrojom hluku v zastavanom území mesta je cestná a železničná doprava. Životné prostredie v meste je negatívne ovplyvňované hlukom najmä z cestnej dopravy. Jedná sa najmä o cestu I/50, jej prietah obytným územím mesta, po ulici SNP a cestu I/65 jej prietah výrobným územím mesta (Priemyselná ulica). Hlukom zo železničnej stanice a zo železničnej trate nie je zasiahnuté obytné územie mesta. Posledné meranie hladiny hluku z cestnej dopravy boli vykonané RÚVZ v Žiari nad Hronom v 90 – tých rokoch minulého storočia. Prípustná hladina hluku na obytné územie bola vysoko prekročená na ul. SNP (cesta I/50) a na ul. Partizánskej (cesta III/050076). Mierne prekročenie prípustnej hladiny hluku bolo zistené aj na mestskej zbernej komunikácii mesta ul. Dr. Janského a na ul. A. Dubčeka (cesta III/050075).

Na základe výsledkov celoštátneho sčítania dopravy v roku 2000 a 2001 a 2005 (na cestách I. a III. triedy) a zistenej priemernej ročnej dopravnej záťaže za 24 hod. je hlukom z cestnej dopravy (na 60 dBA) zasiahnuté obytné územie na hore menovaných uliciach. Nepriaznivá situácia je najmä na ul. A. Dubčeka a ul. Dr. Jánskeho, kde sú komunikácie obostavané viacpodlažnými bytovými domami. Na ulici SNP je priaznivejšia situácia nakoľko cesta I/50 má charakter mestskej triedy s verejnou občianskou vybavenosťou pozdĺž cesty, ktorá pôsobí čiastočne ako protihluková bariéra. Z hľadiska nadmerného hluku (na 60 dBA) sú zaťažené všetky úrovňové svetelne riadené križovatky na ul. SNP. V miestnej časti Šašovské Podhradie, časť píla je pozdĺž severnej strany rýchlostnej cesty R1 vybudovaná proti hluková stena.

Problematiku negatívneho dopadu cestnej dopravy, nadmerného hluku na zastavané a obytné územie mesta navrhuje ÚPN mesta riešiť nasledovne:

- navrhuje sa výstavba rýchlostnej cesty R1 Žarnovica – Šašovské Podhradie mimo zastavané územie mesta a obce Ladomerská Vieska. Navrhuje sa previesť automobilovú tranzitnú dopravu systémom rýchlostnej cesty v smere západ – východ mimo zastavané obytné územie mesta,
- navrhuje sa výstavba rýchlostnej cesty R2 (obchvat cesty I/50) po západnom okraji k. ú. Žiar nad Hronom. Navrhuje sa odklon automobilovej tranzitnej dopravy z cesty I/50 (ulice SNP) mimo zastavané územie mesta,
- navrhuje sa nové cestné dopravné napojenie mesta zo systému rýchlostných ciest po ceste III/050075 smerom od Lovče v trase ulice A. Dubčeka. Navrhuje sa odbremeniť od tranzitnej automobilovej dopravy jestvujúce cestné napojenia mesta po ceste I/50 – I/65 a ceste III/050076 v trase Partizánskej ulice,
- navrhuje sa nové cestné dopravné napojenie plánovaného priemyselného parku „Za kalovým poľom“ z cesty I/65 zo smeru Hliník nad Hronom a z cesty III/050075 smerom od Lovče tak aby nedošlo k negatívnym dopadom automobilovej najmä nákladnej dopravy na obytné územie mesta.

Na zmiernenie negatívnych dopadov hluku z jestvujúcej a navrhovanej cestnej dopravy ÚPN mesta navrhuje:

- vybudovať protihlukovú stenu pozdĺž severnej strany R1 v úseku historický Žiar – park Š. Moysesova – areál letného kúpaliska a vysadiť pás sprievodnej zelene po severnom okraji R1 v rozsahu vymedzenom ÚPN mesta,

- vybudovať protihlukovú stenu a pás izolačnej zelene pozdĺž cesty III/050092 pri zástavbe rodinných domov na lokalite Šášovské Podhradie – píla,
- vybudovať protihlukovú stenu pozdĺž R2 v úseku navrhovanej rekreačnej lokality „Kupča“,
- vysadiť pás sprievodnej a izolačnej zelene pozdĺž cesty I/65 (Priemyselná ulica) v rozsahu vymedzenom ÚPN mesta a pozdĺž R1 na území priemyselného parku.

V navrhovaných rozvojových lokalitách výrobného územia vo výrobných okrskoch „Sever“ a „Farské lúky“ neumiestňovať nové priemyselné, skladové prevádzky a dopravné zariadenia a služby s rozsiahlou cieľovou nákladnou automobilovou dopravou, ktoré by mohli byť zdrojom hluku na ceste I/50. V navrhovaných rozvojových lokalitách zmiešaného územia vybavenosti a výroby najmä na Partizánskej ulici (hospodársky dvor PD) a ulici SNP neumiestňovať nové priemyselné, skladové areály a dopravné zariadenia a služby, ktoré by boli zdrojom nadmerného hluku a boli cieľovým bodom nákladnej automobilovej dopravy.

h.) Zeleň

Plochy zelene v meste sú zastúpené plochami verejnej parkovej a sprievodnej zelene, plochami obytnej zelene bytových súborov (Etapa, Centrum I. a II., Pod vršky), plochami vyhradenej zelene v areáloch občianskej vybavenosti a na pozemkoch rodinných domov a plochami cintorínov. Parková zeleň je v meste zastúpená plochou historického parku pri kaštieli a menšími parkovými plochami v meste. Park Š. Moysesova je pamiatkovo chránený, vznikol v roku 1870 ako prírodný krajinársky park a vyžaduje celkovú rekonštrukciu. Park priamo naväzuje na hlavné športovo-rekreačné plochy mesta s areálom letného kúpaliska. Parková a sprievodná zeleň je v meste ďalej zastúpená menšími parkovými plochami v obytných súboroch mesta a líniovou zeleňou pozdĺž miestnych komunikácií. Mesto má spracované nasledovné štúdie, projekty a koncepcie na:

- plánovanú výsadbu vetrolamov a sprievodnej zelene v severnej časti mesta,
- novú výsadbu zelene v centrálnej mestskej zóne,
- sadovnícke a parkové úpravy na Svitavskej ulici (hlavný mestský park),
- rozšírenie hlavného cintorína.

Menované zámery sú postupne realizované v rámci projektu „Zelené mesto Žiar nad Hronom“ a ÚPN mesta ich zohľadnil pri návrhu funkčného využitia a priestorového usporiadania územia mesta.

h.1.) Verejná sídelná zeleň

V etape prieskumov a rozborov mesta boli zdokumentované okrem historického parku Š. Moysesa na ul. SNP malé parkové plochy v meste s rozlohou do 0,5 ha, parkové líniové plochy na Námestí Matice Slovenskej a vegetačné pásy sprievodnej zelene a stromové aleje pozdĺž komunikácií mesta. Jedná sa o:

- menšie parkové plochy na Námestí Matice Slovenskej, pozdĺž ulice Dr. Janského, pozdĺž Jilemnického ul., na ul. SNP a Svitavskej ulici, na ul. A. Kmeťa a Cyrila a Metoda, na Svätokrížskom námestí a na Partizánskej ulici,
- menšie parkové plochy v obytných súboroch Centrum I. a II.,
- parkovo upravené plochy pred zariadeniami verejnej občianskej vybavenosti (ul. Dr. Jánskeho),
- ostrovčekovité plochy NDV pri hlavnom cintoríne využívané ako verejná sídelná zeleň,
- sprievodnú zeleň pozdĺž mestských zberných komunikácií a obslužných a prístupových komunikácií zastúpená stromovou zeleňou a zatrávnenými plochami,
- sprievodnú zeleň s plochami NDV a záhradami na terénnej hrane historického Žiaru v južnej časti obytného územia mesta.

Jestvujúce plochy verejnej a sprievodnej zelene na zastavanom území mesta ÚPN mesta zachováva. Vzhľadom na nízky rozsah verejnej zelene v meste, stupeň poškodenia a ohrozenia ŽP a krajinskej štruktúry mesta sa nepovoľuje plochy zelene vymedzené ÚPN mesta zastavovať a využívať na iné funkčné využitie. V ochrannom pásme NKP jestvujúce plochy sídelnej zelene (sadovo-záhradné využitie) terénnej hrany v južnej a západnej časti Svätokrížskeho námestia zachovať a nezastavovať. Jestvujúce drobné stavby asanovať. Nerozširovať jestvujúcu zástavbu na ul. Hutníkov včítane areálu garáží južným smerom. ÚPN mesta navrhuje:

- novú parkovú plochu verejnej zelene v obytnom súbore Etapa na Svitavskej ulici. Navrhuje sa vybudovať nový hlavný mestský park.

- novú parkovú plochu verejnej zelene v navrhovanom centre obytného súboru „Pod Šibeničným vrchom“,
- predĺženie pásu verejnej parkovej zelene pred zariadenia verejnej občianskej vybavenosti na ul. Dr. Jánskeho smerom východným do obytného súboru Severovýchod a Pod Šibeničným vrchom,
- rekonštrukciu a revitalizáciu parku Š. Moyses a verejnej zelene na Svätokrížskom námestí. Pri dostavbe a rekonštrukcii jestvujúceho športového areálu na území bývalej severnej časti prírodného parku zachovať hodnotný prírodný prvok – severnú stromovú alej,
- dosadiť verejnú parkovú a sprievodnú zeleň v navrhovanom rekreačnom areáli „Pri Lutilskom potoku“,
- plochy verejnej parkovej zelene historického parku Š. Moyses rozšíriť smerom južným na územie ochranného pásma rýchlostnej komunikácie R1.
- rozšíriť hlavný mestský cintorín smerom južným.
- realizovať sprievodnú a izolačnú zeleň podľa návrhu ÚPN mesta na území plánovaného priemyselného parku „Za kalovým poľom“. Jestvujúce plochy energetických koridorov zatrávniť a pravidelne udržiavať,
- realizovať sprievodnú a izolačnú zeleň podľa návrhu ÚPN mesta na území výrobného okrsku Horné Opatovce.

h.2.) Vyhradená sídelná zeleň

Plochy vyhradenej zelene v meste sú zastúpené:

- plochami hospodárskeho a okrasnej (rekreačnej) zelene na plochách obytného územia so zástavbou rodinných domov,
- plochami obytnej zelene na plochách obytného územia so zástavbou bytových domov,
- plochami vyhradenej zelene na plochách občianskej vybavenosti najmä v školských areáloch, zdravotníckych zariadeniach a na plochách rekreačného územia so športovými plochami (hlavný športovo rekreačný areál s letným kúpaliskom),
- plochami zelene na verejných cintorínoch,
- plochami záhradkárskych osád.

ÚPN mesta navrhuje:

- dosadiť stromovú vyhradenú zeleň v školských areáloch sídliska Etapa, Centrum I. a II. vo väzbe na jestvujúce a navrhované športové plochy školských areálov,
- realizovať novú výsadbu zelene v navrhovaných školských zariadeniach, sociálnych zariadeniach a na plochách verejnej občianskej vybavenosti v rozvojovej lokalite „Pod Šibeničným vrchom“,
- realizovať menšiu parkovú oddychovú zónu v areáli Nemocnice s poliklinikou,
- plochy vyhradenej hospodárskej zelene na plochách rodinných domov zachovať a nezastavovať,
- realizovať okrasnú rekreačnú alebo hospodársku zeleň na plochách navrhovaného obytného územia so zástavbou rodinných domov,
- rozšíriť plochy celomestského cintorína južným smerom v rozsahu, ktorý navrhuje ÚPN mesta. Jestvujúce plochy cintorínov v miestnych častiach dosadiť solitérnou stromovou zeleňou,
- realizovať vyhradenú zeleň v navrhovanom rozšírení športovo-rekreačného územia mesta „Pri parku“ smerom južným a prepojiť ho s navrhovanou sprievodnou a izolačnou zeleňou po severnej strane rýchlostnej komunikácie R1,
- jestvujúce plochy záhradkárskych osád v severnej časti mesta zachovať a územne nerozširovať. Záhradkársku osadu na ploche navrhovaného obytného súboru „Severovýchod“ prebudovať na územie so zástavbou RD.

h.3.) Lesná a nelesná zeleň a vegetácia

Na riešenom území mesta sa nachádzajú rozsiahle plochy lesov v:

- severovýchodnej časti v priestore Jastrabskej vrchoviny na k.ú. obce Žiar nad Hronom,
- v južnej a juhovýchodnej časti v priestore Hodrušskej hornatiny ako súčasť Štiavnických vrchov na k. ú. obce Horné Opatovce a Šášovské Podhradie ,
- v západnej časti k. ú. obce Žiar nad Hronom smerom na Lovču.

Nelesná drevinná vegetácia (NDV) je na riešenom území zastúpená:

- prirodzenou plošnou a líniovou NDV pozdĺž vodného toku Hrona, Lutiského a Prímestského potoka s plochami prirodzených brehových porastov. Brehová vegetácia Hrona a jej miestnych prítokov je zastúpená

spoločenstvami jelše, vrbí a topoľami. Vo vrchovinovom stupni (Šibeničný vrch) je plošná NDV zastúpená porastami agáta, vrbí, topoľov, lipy, javora, jelše sivej, hlohu, hrabu a duba,

- líniovou NDV umelo vysadenou. Líniová NDV je umelo vysadená pozdĺž vodných a hydromelioračných kanálov, účelových komunikácií a je zastúpená najmä porastami topoľa a ovocných stromov.

Plochy lesov a brehovú NDV pozdĺž toku Hrona a jej prítokoch tvoria základ kostry ekologickej stability riešeného územia. Jestvujúca nelesná drevinná vegetácia je čiastočne dotknutá navrhovanými investíciami v cestnej doprave (rýchlostné komunikácie R1 a R2) a navrhovanou reguláciou vodného toku Lutilského potoka vo väzbe na navrhovaný rozvoj obytného územia mesta. Návrh územného plánu mesta navrhuje:

- jestvujúce plochy lesov zachovať a nevyrubovať. Navrhuje sa realizovať lesopark mesta Žiar nad Hronom podľa návrhu ÚPN mesta. Podľa ustanovenia §6 odst. 1 zákona SNR č. 100/1977 Zb. v znení neskorších predpisov v danom prípade lesy osobitného určenia (lesopark takýmto lesom musí byť) vyhlasuje orgán štátnej správy lesného hospodárstva. Podľa ustanovenia §27, písmena g.) zákona SNR č. 100/1977 Zb. kompetentným orgánom štátnej správy v danom prípade je KLÚ v Banskej Bystrici, ktorý vyhlasuje podľa §6 ochranné lesy a lesy osobitného určenia. Podľa ustanovenia §2, odst. 3, písmena c.) vyhlášky MP SR o hospodárskej úprave lesov v znení neskorších predpisov za osobitné lesy možno vyhlásiť najmä prímestské lesy a lesy s významnou zdravotnou a rekreačnou funkciou. Navrhovaný lesopark v severovýchodnej časti mesta v priestore Podháj a Šibeničný vrch menované požiadavky spĺňa,
- rozšíriť plochy lesa, zalesniť jestvujúce plochy PP v priestore medzi Šibeničným vrchom a Slnečnou stráňou a v južnej časti výrobného okrsku Horné Opatovce v rozsahu vymedzenom ÚPN mesta,
- vysadiť NDV z domácich druhov drevín na ploche rekultivovanej (zatravnenej) starej skládky odpadu ZSNP,
- po uzavretí jestvujúcej skládky odpadu, ktorý nie je nebezpečný na lokalite Horné Opatovce po (30.12.2008), menovanú skládku rekultivovať a vysadiť NDV s domácich druhov drevín,

- jestvujúcu líniovú, brehovú NDV vodného toku Hrona v úseku ústie Lutilského potoka – ústie Kremnického potoka zachovať a nevyrubovať,
- úpravu a reguláciu toku Lutilského potoka realizovať ekologicky vhodným spôsobom, so zachovaním časti sprievodnej brehovej vegetácie. Menované plochy prepojiť s navrhovanou verejnej a sprievodnou zeleňou obytného súboru „Severovýchod“ a „Pod Šibeničným vrchom“ a hlavným športovo rekreačným areálom „Pri parku“ podľa ÚPN mesta,
- jestvujúcu líniovú NDV s porastami topoľov a ovocných drevín postupne nahradiť výsadbou z domácich druhov drevín,
- postupne realizovať výsadbu líniovej NDV, sprievodnej zelene pozdĺž ciest I. a III. triedy, pozdĺž hydromelioračných zariadení a miestnych komunikácií. Pri výsadbe použiť domáce dreviny,
- realizovať technickú a biologickú rekultiváciu telesa haldy ZSNP s cieľom zlepšiť krajinársko-estetické vnímanie krajiny v západnej časti riešeného územia.

G.) NÁVRH ČASTÍ MESTA, NA KTORÉ JE POTREBNÉ OBSTARÁŤ ÚPN – ZÓNY

ÚPN mesta nenavrhuje spracovať na žiadne dielčie časti mesta ÚPN zóny.

H.) VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, NÁVRH PLÔCH NA ASANÁCIU

ÚPN mesta Žiar nad Hronom berie na vedomie verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou záväzných regulatívov ZaD ÚPN VÚC Banskobystrického kraja. Jedná sa o nasledovné verejnoprospešné stavby:

1.) Cestná infraštruktúra

1.1.) Rýchlostná cesta R1 (E 58) v úseku Rudno nad Hronom – Žarnovica – Žiar nad Hronom – Šášovské Podhradie, nová trasa R –22,5/100

1.25.1.) Rýchlostná cesta R2 (E 58) v úseku hranica Trenčianskeho kraja – Žiar nad Hronom, nová trasa R 22,5/100

2.) Železničná infraštruktúra

2.1.) Modernizácia železničnej trate TINA Nové Zámky – Levice – Zvolen – Lučenec – Košice v celej dĺžke trate na území Banskobystrického kraja

6.) Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

6.2.39.) Žiar nad Hronom – Lutilla – Slaská – Kosorín – Janova Lehota

6.16.) Žiar nad Hronom kanalizácia a rozšírenie ČOV

7.) Odtokové pomery

7.39.) Lutilla a úprava Kopernického potoka

10.) Telekomunikácie

10.2.) Rezervovanie priestorov pre výhľadové trasy diaľkových optických káblov DOK

11.) Odpadové hospodárstvo

11.10.) Skládka priemyselných odpadov v Žiari nad Hronom

ÚPN mesta Žiar nad Hronom ako verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou záväzných častí ÚPN mesta navrhuje:

A) Verejná občianska vybavenosť a verejná zeleň

1 – Školské zariadenia v meste

2 – Zdravotnícke zariadenia v meste

3 - Sociálne zariadenia a zariadenia služieb v meste

4 - Objekty verejnej parkovej zelene

- Cintorín a jeho navrhované rozšírenie v k.ú. Žiar nad Hronom

B) Verejná doprava a dopravné zariadenia

5 – Cesty I. triedy včítane plôch na rekonštrukciu a výstavbu križovatiek

6 - Cesty III. triedy včítane plôch na rekonštrukciu a na rozšírenie

7 - Mestské zberné komunikácie (MZ) včítane pridruženého priestoru komunikácie

8 – Obslužné a prístupové komunikácie (MO, MOK) včítane pridruženého priestoru komunikácie

9 - Samostatné pešie a cykloturistické chodníky

- Centrálna autobusová stanica na ulici SNP

C) Technická infraštruktúra

C1.) Vodné hospodárstvo

10 - Vodovody a preložky vodovodov

Vodojemy a čerpacie stanic

11 - Kanalizácia a preložky kanalizácie včítane Č. S.

12 - Malé ČOV

13 - Odvedenie vôd z povrchového odtoku a úpravy hydromelioračných kanálov

14 - Úpravu toku Hrona vrátane zabezpečenia protipovodňových opatrení a stavieb.

- Časť vodného diela Žiar nad Hronom v lokalite Farské lúky , stavby súvisiace s ochranou územia pred povodňami

C2) Energetika

15 - VN vonkajšie elektrické vedenia včítane preložiek

- VN elektrické káblivé vedenia

- TS, trafostanice

16 - RS VTL/STL

17 - STL a NTL rozvodov

C3) Elektronické komunikácie

18 - Miestne telekomunikačné rozvody

Odpadové hospodárstvo

19 - Skládka odpadov, ktorý nie je nebezpečný v k.ú. Horné Opatovce

21 - Zberové dvory odpadového hospodárstva

- Verejnoprospešné stavby sú vyznačené v schéme verejnoprospešných stavieb, ktorá tvorí nedeliteľnú súčasť ÚPD mesta.

- Plochy na verejnoprospešné stavby sú plochy na ktorých budú umiestnené navrhované verejnoprospešné stavby.

ÚPN mesta Žiar nad Hronom navrhuje nasledovné plochy zastavaného územia mesta na asanáciu:

- 1) Plocha hospodárskeho dvora poľnohospodárskeho družstva na Partizánskej ulici,
- 2) Terénna hrana Starý Žiar, asanácia drobných stavieb a provizórií
- 3) Záhradkárska osada na lokalite „Severovýchod“,
- 4) Areál Technických služieb mesta Žiar nad Hronom na ulici SNP.

Plochy určené na asanáciu sú vyznačené v schéme plôch určených na asanáciu , ktorá tvorí nedeliteľnú súčasť ÚPD mesta.

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. „stavebný zákon v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

I.) PÍSOMNOSTI, DOKLADOVÁ ČASŤ